

Editions du Seuil, 1977

PASCAL BRUCKNER, ALAIN FINKIELKRAUT

LE NOUVEAU DESORDRE AMOUREUX

Articol I.

Difuzare:

Editura NEMIRA, str. Crinului nr. 19, sector 1, București

Telefax: 668.54.10

Clubul cărții: CP. 26 – 38, București

Secțiune 1.01 Povestea ridichii roșii și a văgăunii roz

Mai întâi, două corpuri sau mai bine zis două coduri atât de puternic întipărite în aceste corpuri încât se confundă cu ele; unul masculin, unul feminin, diferit controlate de dubla lege, simbolică a falusului, erotică a penisului, de fapt o aceeași lege raportată la aceeași instanță. Două corpuri reunite într-unul singur și încremenite într-o aceeași codificare voită a plăcerii, a amorului, a voluptății sau, altfel spus, în credința religioasă a unei complicități înnăscute între dorință și obiectul său.

Mai întâi, bărbatul care dorește să treacă de la un privilegiu de putere absolută la unul de juisare, numește acest transfer „revoluție sexuală” și face, din sărăcăciosul lui capital (spermă, ejaculare) marfa supremă, noua monedă în care vor trebui să se convertească, la care vor trebui să fie raportate, de care vor trebui să fie legate toate traseele libidinale. Bărbatul, care mobilizează din corpul său imaginea cea mai spectaculoasă, imaginea genitală, o „eliberează” și ridică această eliberare la rangul de eliberare a întregii societăți; care-și înlocuiește (sau întărește) dominația asupra femeilor printr-o declarație de echivalență („Eu sunt mai bun ca voi” lasă locul lui „Toți suntem la fel”). Evitând în acest fel să mai reprime pe față ceea ce, departe de a interzice, erijează în normă, el face să răsară „nevoi” noi, îndeamnă la juisare în limitele procedeele sale specifice (modelul genital al orgasmului). Pe scurt, noul corp erotic, viril, cum va fi numit (pentru a-l deosebi și de corpul feminin și de un alt corp masculin posibil) se caracterizează în felul următor: este finit, centralizat, geometrizable, obsedat de o axiomatică a venitului (fie chiar și din perspectiva pierderii); nu cunoaște decât ierarhii, finalități, incompatibilități, înregistrează totul, execută aceeași veșnică operație de legătură între anumite organe și anumite senzații; acționează prin cantități intenționale și nu intensive; își caută pururea unitatea, se

baricadează împotriva oricărei fărâmițări. Corp al matematizării afectelor, el se înrudește cu al masculului prin aceea că selecționează și desprinde din el cele mai evidente trăsături ale sexualității masculine. După care le îngroașă, le transformă într-un model de simulare de circulație susceptibil să impună tuturor sexelor trăirea hedonică a bărbatului. Ciudată distorsiune a acestui sistem binar, în care masculul nu se afirmă ca Unu decât cu condiția ca femininul să fie Zero. În concluzie, „anatomia este destinul” devine mai degrabă în ziua de azi „anatomia bărbatului este destinul sexual al femeii”. Mai întâi, există întotdeauna, o putere poliglotă pentru care nu există vreo limbă sau vreun suport privilegiat și care, astăzi, nu tinde să vorbească altceva decât limbajul eliberării. O putere care a abandonat parțial „represiunea sexuală” și care găsește că e mai rentabil să facă din genitalul masculin noul standard al schimburilor erotice și afective.

Cu toate că trăim în societăți ce se numesc democratice, avem tot niște corpuri monarhice, niște corpuri constituite, strânse în jurul noului suveran pontif: zeul Penis și cei doi asesori, testiculele, care au răpit minții și inimii coroana transcendenței. În acest sens noi, occidentalii, suntem cu toții niște obsedați sexuali, adică niște obsedați ai centrului. Și încă, această divinitate genitală nu este decât o abstracție menită să risipească neliniștile prin aceea că șterge diferența dintre sexe (căci, la urma urmei, nimic nu este mai puțin genital decât o femeie) și că nu cunoaște evenimente, că nu autonomizează sexualitatea decât ca s-o golească de orice conținut, ca să facă din ea un simplu simulacru, capabil să funcționeze oricând și oriunde.

Linia de demarcație nu mai desparte ceea ce e permis de ceea ce e oprit ci Norma și Abaterile, reglementare care, departe de a menține pulsunile refulate dar vii, așa cum o făceau interdicțiile, obligă tot corpul să somatizeze organizarea genitală masculină. Iată de ce nu există (și poate că nu a existat niciodată) un privilegiu revoluționar al sexualității: aceasta este în întregime un dispozitiv prefabricat cu un loc bine stabilit dinainte sub cauțiune științifică; degeaba se vor politiza perversiunile, degeaba vor fi transformate în idei, în sloganuri, nu va fi decât o reluare a modului de a opera al sistemului, care constă în modelarea fluxurilor de energie libidinală după corpul viril ca stindard exclusiv al tuturor plăcerilor.

Mai întâi, deci, o oprimare prin analogie, o tehnologie a juisării

care tratează organele ca pe niște mașini tehnice în așa fel combinate încât să dea randament, care sistematizează și raționalizează formele fundamentale ale voluptății și produce dorința genitală ca nou imperativ categoric. Ceea ce explică faptul, că femeia nu există acolo unde este reprezentată, că nu apare în fantasmatica masculină decât în caritate de actriță, ce nu poate schimba nicio iotă din text. Desigur, toate valorile legate de posesia falusului s-au prăbușit, înghițite de ridicol sau de odios; însuși bărbatul le respinge parțial, numai că se grăbește să le înlocuiască printr-o supremație concentrată în jurul singurului lucru care i-a mai rămas: sexul. El decade (sau abdică) din condiția lui de Stăpân numai pentru a se erija îndată în principiu al plăcerii, abandonează măștile de Tată sau de Potentat pentru a apărea exclusiv sub semnul lui Eros: mai puțin falocrație decât genitocrație, demagogie modernă a corpului, ultima figură a mizoginatlui. Numai că, această promovare a penisului este la fel de castratoare ca și cea veche, deoarece ne constrânge la aceeași alternativă: a avea sau a nu avea. Până nu demult, sufeream de obligațiile exorbitante impuse de condiția masculină (onoare, curaj, violență, duritate etc.). Astăzi, suferim de obligația de juisare genitală, de constrângerea de eficacitate hedonică înțeleasă în termeni de erecție/ejaculare permanente. Termenul de „falocrație” este flagrant impropriu, deoarece îi desemnează pe bărbați ca stăpâni ai femeilor; când, de fapt, în materie de stăpânire, femeia este sclava unui sclav. A unui sclav robit unor imagini, unor simulacre, sortit să imite codul virilității, să satisfacă nevoia oarbă de a-și mări în permanență randamentul, de a se lăsa târât în jocul acestei datorii nesfârșite. Există, așadar, o isterie masculină la fel de apăsătoare ca și isteria feminină. În noua raționalitate a eliberării sexuale, penisul a devenit determinarea în ultimă instanță, aceea care transformă ruturile noastre molatice în corturi programate. Cu alte cuvinte, cu cât sexul dispăre ca diferență, cu atât genitalul se impune ca referință, iar corpul se exilează ca risipă.

Paralel cu această ordine, inextricabil legate de ea, o mulțime de alterări mărunte, de ușoare dereglări care o șubrează, o asaltează: noua dezordine în amor. Nu atât nouă – căci nu pregătește o alternativă, o altă dominație – cât dezordonantă, distruge o stare existentă, instalează o criză, seamănă debandada. Dezordine, care se naște într-o lume care nu este îndrăgostită și sub influența unei alte dezordini, care îi este anterioară sau străină (revolta femeilor, a

minorităților sexuale, dizolvare a valorilor, anarhie relativă a capitalului în faza sa cea mai avansată), dar ale cărei capacități de perturbare în sfera socio-politică sau simbolică sunt ele însele imprevizibile. Dezordine care nu se mulțumește să fie opusul ordinii ci, ceea ce este mult mai tulburător, o dezorientează, o lipsește de axa ei; astfel, ea desființează genitalul, în timp ce ordinea îl ridică la rangul de adevăr geografic al corpurilor și interpretărilor; ridiculizează însăși ideea de finalitate împotriva tuturor valorizărilor medicale, igienice, politice, subiective ale libidoului; lasă să se înțeleagă că nu mai există o stare adevărată a dorinței, când toți teologii salvării se bat încă pentru a-i delimita Pământul Făgăduinței. De unde și revenirea pe furiș – și în alt loc – a valorilor căzute în desuetudine: dragostea, idila, suspinele și efluviile sentimentale.

Puritanismul nu interzicea decât exercițiul sexual în afara unui statut și nu avea alt monopol decât acela al refulării. Corpul „viril”, prezentându-se ca adevăr hedonic al tuturor sexelor, vrea să-și atribuie un monopol al reprezentării erotice. Contestarea lui este, deci, un imens progres. Dar acest progres se plătește cu prețul unei neclarități, al unei lipse de precizie, printr-o regresie aparentă, prin inexistența obiectivelor. Pentru că totul devine incert din momentul în care ești nevoit să înfrunți, în propriul tău corp, instanța anatomică și voluptuoasă din perspectiva căreia ai fost pregătit și educat. Iată de ce, tot ce i-a mai rămas astăzi sexualității masculine sunt întrebările ei. Ea se leapădă de toate certitudinile tradiționale referitoare la ea. Nu poate ține piept – din fericire – năvălirii femeilor pe scena amorului, pentru că în femeie împlinirea dorinței dejoacă fantasma, ne face să întrezărim scenarii la care nu ne gândeam.

Bărbatul, pe jumătate prinț odinioară, pe jumătate valet astăzi, trăiește în interregnum; trupurile lui sunt ori de regență ori de purgatoriu, glorioasa lui sămânță s-a împrăștiat, stă în drum și frunzărește imagini pe care nu le poate încarna. Dar, această cădere în dizgrație este și o șansă; desprinzându-se de codul virilității, erotismul masculin este liber, în sfârșit, să-și descopere propria-i polimorfie, să-și ofere plăceri necunoscute; mișcările femeilor ca și cele ale homosexualilor nu numai că nu țintesc să-l culpabilizeze, dar nu așteaptă decât dorința lui; sporind spectrul sexualităților, aceste mișcări o dezechilibrează pe a sa, o destructurează, îi propun un întreg evantai de tentații inepuizabile și de neînțeles. Bărbatul suferă de

castrare, adică de însăși atribuirea falusului, el nu mai suportă acel corp dur și incoruptibil care îi este atribuit, fără șezut, fără excremente, fără chip, fără măruntaie, simplă pârghie erectilă producătoare de spermă. Ceea ce îl face să privească dezordinea ca un dezechilibru ce-l înspăimântă și, în același timp, ca pe o invitație discretă de a trece de la încremenirea falocentrismului la mobilitatea investirilor multiple, a schimburilor fortuite.

Un text despre amor este un text de detalii care se referă la abateri minime, care nu propune schimbări de viață (nu suntem suficient de unificați pentru a ne atribui o „viață”), nu îndeamnă decât la revoluții mărunte, nu ne cere să ne luăm dorințele drept realitate, ci să înțelegem prin ce anume alte realități, care ne sunt străine, pot veni să ne zdruncine dorințele și să le dezorienteze.

În acest moment, trăim erodarea celor trei modele care, prin tradiție, ne îmbâcseau perspectiva amoroasă (ne complicau viziunea amoroasă): modelul conjugal pentru sentiment, modelul androginal pentru coit, modelul genital pentru sex. Sexualitatea nu mai are finalități metafizice sau religioase, nu mai are sens, nici transgresiune, nici împlinire, nici igienă, nici subversiune. Amorul, devenit de nerecunoscut, își pierde reperele: poate că de aici vine și disperarea, din aceea că nu mai poate fi un destin personal ci soartă fiecăruia în toți. A exprima această depozedare implică o scriitură neapărat modestă care riscă prostia, renunță la ambiția de a spune totul, care pornește de la mai multe referințe care reprezintă tot atâtea incertitudini, care nu acumulează cunoștințe ci nedumeriri. În sfârșit, un asemenea discurs, care implică tot atâtea stiluri câte trăiri amoroase este prin el însuși această instabilitate în act, presentimentul neputerii și jubilația lui secretă. Atingem, astăzi, o altă zonă, un spațiu imprecis eliberat de o afirmație scandalosă: nu numai hegemonia este de dorit, a dezinvesti puterea, narcisismul propriului, aceasta este chiar singura șansă ce ne este dată în amor, ca și în oricare eveniment, de a trăi intensitatea.

I ARITMETICI MASCULINE

Articol II. Juisări vizibile sau contractul orgasmului

Bărbatul și femeia, goi, sunt întinși pe pat. S-au spălat, s-au uscat, s-au masat unul pe altul: se privesc, le tremură buzele, încep să se mângâie de sus până jos, după care bărbatul își strecoară degetul în scobitura cărnoasă a femeii în timp ce ea, femeia, îi alintă pungașele și

își trece ușor degetele peste scrotum. Aceste pregătiri nu durează mai puțin de un minut, dar nici mai mult de șapte, timp care îi ajută pe amândoi să intre în prima fază de excitație. Nu râd, nu-și vorbesc: din când în când femeia scoate un Ah, bărbatul un Oh. Dar asta pentru că, în ciuda interdicțiilor severe ale profesorului, bărbatul are în gură o bomboană care-l împiedică să articuleze corect. Vine, apoi, momentul delicat și sacru al penetrației: din catalogul pe care l-au răsfoit, înainte de a face dragoste, au aflat că poziția din ziua respectivă este fetusul. Bărbatul dă drumul la mașină: aceasta este un complex de pârgă și pistoane, atârnat deasupra patului; ea acționează un braț, la capătul căruia o suprafață lănoasă lovește, asemenea unei mâini, fesele bărbatului și îi grăbește intromisiunea în parteneră. În vremea aceasta, femeia se străduiește să se deschidă, amintindu-și de exercițiile de decontractare respiratorie pe care le-a repetat luna trecută la ședințele OMU-ului (Organe Mari Umflate). Încordarea cuplului sporește, o pot urmări aruncând o privire potențiometrului așezat pe noptieră: 11, 8, 11, 9, 12, 3, 12, 5, 13, 13, 4... Perechea gâfâie, respirația li se înlănțuie într-un crescendo de nestăvilit, au ajuns la platou deja, sunt deja la platou, da, îi vor povesti profesorului, care o să fie mândru de ei, pulsațiile cardiace le-au ajuns la 99 pe minut, bărbatul numără rar: 2.136, 2.137, 2.138, reglează frecvența mașinii, care îi lovește fesele ceva mai rapid, ceea ce-i accelerează mișcările de du-te-vino ale penisului, femeia respiră adânc conform tehnicii yoga, încearcă să anticipeze exercițiile de concentrare senzorială pe care urmează să le facă luna viitoare la GAR m-l (Grupul Aerisitorilor Răsfățați, masori-lubrificali), vaginul îi este umezit abundent, încruntă sprâncenele, se concentrează cu cea mai mare atenție când, deodată, răsună prima sonerie a deșteptătorului! Stupoare: nu ajunseseră să juiască. Ce se întâmplase, doar începuseră mai devreme? Bărbatul nu înțelege: își dăduse toată osteneala, își învărtise coada în nădragi de zece ori înainte să copuleze. Fie ce-o fi, își continuă mișcările, femeia le continuă pe ale ei, fesele i se crispează în jurul mădularului care intră și iese din ce în ce mai iute, închide ochii, important este să depășească faza platoului, deșteptătorul urlă a doua oară, fir-ar să fie, or să ajungă oare să juiască la timp, nu le-au mai rămas decât câteva minute, asta e, cu siguranță că de data asta n-or să atingă ORI-ul (Orgasmul Radical Inasimilabil), dar măcar să obțină PECUR-ul (Pentru o Esențială Convulsie de Urgență Redusă), or să pună în aplicare planul MASCOTE (Mameloe + Anus + Scrotum +

Clitoris = Orgasm Teribil), acum bărbatul își stimulează tovarășa pe toate părțile și pune mașina să-l pocnească peste fund în ritm vertiginos, îi vâără degetul mare în rect, arătătorul în buric, inelarul în capușonul clitoridian, mijlociul peste sâni, degetul mic i-l vâără în gură, iar degetele de la cealaltă mână în nări, în orbite și în urechi, îmbrățișată atât de dragăstos, femeia nu are cum să nu se avânte spre apoteoză și iată sosirea triumfătoare, paroxismul, amănții sunt cuprinși de mișcări reflexe involuntare simultane, toți mușchii lor se contractă ritmic, fiecare contracție durează 8 secunde, femeia are 5, bărbatul 3 112 în timpul cărora slobozește 10 cm³ de sămânță albă denumită spermatozoizi. Urraa! Au reușit, au reușit să se încadreze în timp, nu vor da în boală mentală. Răsuflă ușurați, sunt radioși, se felicită reciproc. Nu mai au dorințe, pot să meargă să se îmbrace...

Cum se cheamă ce au făcut? Dragoste, după doctorul Reich, au îndeplinit sfânta funcție a orgasmului, au scăpat ca prin urechile acului în ordinea următoare: 1) de nevroză; 2) de cuirasa caracterială; 3) de stază; 4) de fascism; 5) de stalinism; 6) de cancer. De-acum încolo sunt liberi și mândri, au învins două mii de ani de represiune sexuală iudeo-creștină.

Avatarurile obeliscoforului

„În măsura în care ideologia care amenință azi libertățile individuale nu este religioasă ci medicală, individul trebuie să fie protejat nu de preoți ci de medici”.

a) Thomas Szaz [*Fabriquer la folie* (A fabrica nebunia), Payot, 1976]

În mod ciudat, în toate discursurile legate de modernitate, juisarea nu are sex; se vorbește despre ea, indiferent că se referă la bărbat sau la femeie; cuvântul este neutru, el se aplică celor doi versanți ai omenirii ca și cum ar fi de la sine înțeles că tot ce este valabil pentru bărbat ar putea fi ipso facto valabil pentru ființa umană, în general.

De la Freud încoace (mai puțin), de la Reich încoace (în special), ni se tot pune aceeași placă: nimeni nu se sustrage orgasmului. Poți să ai fantezii, tulburări, instincte, dacă cineva nu le fixează un scop genital de realizat concret, toate nu sunt decât patologii, perversiuni, copilării. Iar copilăriile, dacă nu sunt structurate într-un program de juisare, nu-i mișcă decât pe bolnavi și pe nebuni. Nu există plăcere intensă în afara plăcerii finalizate, adulte, genitale. „Formula orgasmului este

însăși formula viului” (Reich) iar dacă tu, biet om, nu te conformezi întru totul acestui proces orgastic din tine, înseamnă că nu ești demn să fii viu, înseamnă că ești deja mâncat de „ciuma emoțională”.

În domeniul erotismului, toate ideologiile „eliberării” ne propun un singur lucru: realismul orgastic, confiscarea silită a corpului de către genital întocmai după cum realismul socialist este pervertirea totalitară a artei. Căci a pune în același sac, sub eticheta de juisare, trăirile pulsionale ale masculinului și femininului, atât de neasemănătoare unul cu altul, înseamnă să consfințești dominația bărbatului asupra femeii și să continui să faci din orgasmul masculin (ejacularea) voluptatea reper în jurul căreia se organizează tot ritualul amoros. Astfel, femeia trebuie să-și mimeze tovarășul, în timp ce el însuși este obligat să-și limiteze întreaga polimorfie la o amărâtă de convulsie spermatică. Inevitabil, de îndată ce se abordează domeniul libidinal, diversele istorioare aferente practicii sexuale a bărbaților sunt transformate în program istoric.

Wilhelm Reich marchează acest moment în care sexualitatea reprimată se prăbușește în genitalitate obsedantă, omniprezentă. El inaugurează rătăcirea modernă a omenirii occidentale în căutarea orgasmului, cultul magico-medical al omului alb pentru apogeul voluptății. Orgasmul este astăzi, în toate domeniile, cuvântul de ordine, focarul și punctul de convergență al tuturor pulsioniilor: el a devenit noul mijloc de salvare prin corp, „suplimentul de suflet” indispensabil sexualității noastre. Atunci când Reich ne propune o eliberare sexuală, el ne invită, de fapt, la eliberarea genitalității masculine, el vrea, de fapt, să dea cuvântul discursului pustiului sexual masculin – și numai acestuia desigur, opera sa nu se rezumă, în întregul ei, la această apologie – ambiguă – a capacității orgastice de care rămâne însă marcată până și în analizele cele mai fine. Amestecând îngrijire și eliberare, repetând gestul ideologic prin excelență, care vrea să transforme în fapt de natură ceea ce ține doar de istorie, sexologia reichiană taie dintr-un condei homosexualitatea masculină și femeia: cum niciuna nici cealaltă nu cadrează cu teoria lui, ele sunt devianții eterni ai unei discipline care a ridicat un detaliu la rangul de normă și a încarnat această normă în viață, în universal.

Relația sexuală pentru bărbat este povestea permanent dramatică a unei ființe care vrea să juiască de corpul unei femei și care, până la urmă, juiască invariabil de propriile sale organe (și prin

aceasta își risipește șansele de a mai juca de această femeie). Iar despre plăcerea masculină nu poți să spui, și asta în cel mai bun caz, decât că este scurtă și sărăcăcioasă. Ejacularea este o promisiune ce nu poate fi îndeplinită: bărbatul are impresia că își va lua zborul, va exploda – și cade zdrobindu-se, gâfâind. Moare fără să se dezintegreze măcar: a luat drept anihilare ceea ce nu era decât o sinucidere. S-a și terminat, gândește el; de-abia începuse să-și piardă capul și iată că s-a și terminat. Ejacularea, acest veșnic: „mă așteptam la altceva”. Față de ceea ce așteptam, este altceva. Criza cea mai intensă și în același timp cea mai insignifiantă: ușor de obținut, potolită rapid, săracă în senzații.

Ejacularea nu este doar precară, ea este întotdeauna precoce, premergătoare momentului potrivit, prematură; nu se produce când ar trebui, nu depinde de nicio maturizare, este bruscă și imprevizibilă. Și oricum – catastrofică. Totul dispare dintr-odată: nimic nu mai rămâne în bărbat după ce țâșnește sămânța, nu mai e nimic de spus, bărbatul este „satisfăcut”, cu alte cuvinte, este mort, extenuat, nedisponibil, inapt pentru continuare. Corpul său, golit de capacitatea de a juca, este redus la funcții pur animalice: carnea rece, diafană, nu mai ascultă decât de principiul autoconservării, o mecanică golită de senzații, o pură utilitate. Propriul sex nu mai are niciun sens pentru el, poate să-l atingă, să-l sucească și să-l răsucescă, să tragă de el, n-o să simtă nici plăcere nici neplăcere, căci acesta a revenit la o viață lipsită de simțuri, de importanță. Pentru cel ce voia să-și epuizeze existența în fulguranta explozie a unei intensități, căderea este pe măsura amețitorului suiş visat. „Puterea orgastică”, spune Reich, „este capacitatea de a se lăsa în voia fluxului energiei biologice fără nicio inhibiție, capacitatea de a descărca total orice excitație sexuală prin contracții involuntare plăcute corpului”. Ceea ce Reich numește „putere”, trebuie numit fatalitate: căci nu este vorba de o abandonare în voia fluxului energiei biologice, ci de o pierdere a ei, de dispersare și de împrăștiere. Angoasa de orgasm este mai puțin teama de a fi sleit de apogeul genital și mai ales frica de a fi îngrozitor de dezamăgit: atâta răvășire pentru atât de puțin. Obsesia celui care copulează este scurgerea și deci sleirea, teama că ceva se pierde, că ceva îi scapă în mod insidios, panica față de ceea ce va urma, debandada, detumescența, sfârșitul coifului. Pe scurt, însăși bucuria supremă, la bărbat, dă naștere la o asemenea dezordine, la o asemenea pierdere de energie încât fericirea, înainte de a fi o fericire care l-ar putea feri, este atât de contradictorie încât este

comparabilă, dimpotrivă, cu o suferință. Ceea ce pierde bărbatul după orgasm nu este inima ci trupul, toată puterea lui a fost jefuită de acest cutremur devastator.

Ejacularea este ca o speranță lipsită de speranță: atunci când copulează, masculul speră că juisarea îi va fi puternică, dezlănțuită, pentru că i-a simțit clocotind în trup semnele prevestitoare, violente; și totuși nu speră prea mult, deoarece își amintește de experiențele anterioare, își cunoaște limitele, contingenta biologică (cele 3 sau 4 contracții care vor expulza lichidul seminal din lăcașul său, totul nu va ține mai mult de 30 de secunde); și totuși mai speră, chiar prea mult, își închipuie nebunește că totul se va schimba pe neașteptate, că se vor descătușa în el forțe asemenea celor ce o răvășesc în acel moment pe partenera lui; este, deci, sfâșiat între trei direcții, trei speranțe și nesperanțe care-și amestecă neprevăzuturile până la deznodământul final și la rezolvarea – evident dezamăgitoare – a intrigii. Ideea esențială a eroticii noastre este poate aceea a prematurității juisării masculine (primul lucru care i se spune micului mascul este să nu-și dea drumul, să-și amâne plăcerea, prin orice mijloace, inclusiv cele mai grotești) [Dintre aceste metode, luate de la civilizațiile cele mai diverse, cităm: gândurile triste – bărbatul își închipuie că în acel moment copulează cu o urâtă sau că asupra vieții sale s-a abătut o mare nenorocire – apăsarea, cu degetele mâinii stângi, între scrotum și anus, oprirea mișcării de du-te-vino a penisului în pântec, vaporizări anesteziante sub formă de spray sau aerosoli asupra membrului (ele trebuie să preceadă actul sexual cu aproape douăzeci de minute), controlul respirației, contracțiile sfincterului anal. În ce ne privește, iată câteva din mijloacele noastre de control preferate: în ziua actului cu ființa dorită, se înmoaie penisul într-o baie de amidon, cam o oră-două; rigiditate garantată pentru următoarele douăzeci și patru de ore. Sau i se ia o amprentă după membrul în erecție și se poartă amprenta la fiecare raport (atenție! pereții amprenteii trebuie lustruiți bine pentru a nu răni partenera). Sau: se ejaculează pe gură: penisul păcălit continuă să stea drepti tot așteptând sămânța care nu mai vine (se pare, totuși, că această metodă cere o mare putere de concentrare și multă suplețe organică). Apoi: se astupă meatul uretral cu un dop legat cu o sforăică de mâna copulatorului. Când acesta vrea să ejaculeze, trage de sforăică și smulge dopul eliberând sperma (cum dopurile n-au fost încă puse în vânzare, este preferabil să fie

confectionate de persoanele interesate). Să amintim, totuși, că din toate aceste procedee, cel mai sigur este să nu copulezi de loc – ceea ce elimină riscurile de ejaculare precoce în proporție de sută la sută – lucru pe care sexologii, într-o înspăimântătoare conspirație a tăcerii, refuză să-l aducă la cunoștința clienților lor masculini.]

În ejaculare, bărbatul își potrivește ritmul în funcție de scadența unui final violent și unic: există în coit un soi de precipitare apocaliptică produsă de iminența beției; plăcerea este iminentă, ea se naște din te miri ce, iat-o, este aproape de tot; bărbatul se abține, dar cu mare greutate.

Destinat unui orgasm minuscul, bărbatul este pe vecie sclavul angoasei: condamnat să juiască peste mijloacele de care dispune și obligat, întru acest scop, să-și compenseze infirmitatea prin tot soiul de tehnici. În aceste condiții, penisul nu poate fi creditat decât într-un mod ambiguu: este totodată obiect bun și rău, dușman și aliat, gratificator și frustrant, locul senzațiilor celor mai diverse și organul care ascunde trupului întreaga lui senzualitate. Tristețea bărbatului nu izvorăște din imposibilitatea de a distruge orice urmă de luciditate, ci din faptul că nu-și poate aplica luciditatea decât la evenimente infime care nici nu-i umplu nici nu-i dilată conștiința. Bataille îi atribuia erotismului rolul de a răsturna toate barierele; or, caracteristica ființei masculine este că nu are nimic de răsturnat, nimic de doborât și că, urmându-și drumul lui natural, se trezește imediat limitat, căci limita este el însuși. El vrea să atingă un dincolo, dar nu poate parcurge distanța care-l desparte de acesta și rămâne cuminte dincoace (de unde, la Bataille, de exemplu, presentimentul, nostalgia și dezgustul la vederea delirului voluptuos resimțit de femeie – pe care o face „cățea”, „scroafă”, „cloacă” – gelozie de mascul care scuipă cu oroare pe obiectul aspirației lui fascinate).

Dincolo de orgasm începe inimaginabilul pe care nu avem mijloacele să-l înfruntăm. Acest inimaginabil – pe care presupunem că-l atinge femeia – ne trezește, deci, invidia și, în același timp, exprimă neputința noastră. Blestemăm această descărcare seminală care mai mult ne menține limitele decât le depășește, care mimează o ieșire și de fapt efectuează o retragere. Ejacularea ar trebui să ne proiecteze în afara noastră, dar nu mai putem, dacă am urma mișcarea în care suntem târați ne-am sfârâma. Dar realitatea acestei expulzări nu se compară în niciun fel cu voința noastră de a depăși viața în noi.

Râvneam la ființa iubită, dar cu condiția ca dorința din noi să crească încetul cu încetul; or, se întâmplă exact contrariul; și trebuie să ne prefacem satisfăcuți de un mecanism care, în noi, maimuțărește moartea și ne liniștește extremitățile. Juisările femeii ne blochează pe termen nelimitat la granița dorinței noastre. Nu numai că nu putem să ne extaziem, dar izbucnirea ejaculării ne lasă fără voce, ne răpește orice disponibilitate; turbăm văzând că orice cheltuie, pentru noi, presupune refacere, așteptare, răbdare, odihnă și hrană reparatoare. Iar pentru cel ce, urmând sfaturile doctorului Reich, aștepta totul de la această ejaculare (ar fi urmat contopirea lui cu cosmosul, nici mai mult nici mai puțin!) coitul nu va fi fost decât o imensă acumulare de deziluzii carnale.

Mare plictiseală, ejacularea: nu întâlnește obstacole, este ușor de obținut, simplistă „și mai ales viciată de utilitarism genezic (...), plăcerea personală este sacrificată pentru continuarea speciei” (Zwang, *Le sexe de la femme* (Sexul femeii), Ed. J.-J. Pauvert, p. 212.). Orgasmul viril nu este, ca extazul feminin, o transmutare a corpului profan, o explorare subtilă, trezirea lentă și delicată a virtualităților extraordinare ale cărnii; ci o evacuare, o ușurare, anularea imediată a unei tensiuni, toate acestea o înfrățesc cu dejecția: ființa masculină nu se sfâșie, se vidanjează, își elimină prea-plinul de sămânță acumulat în ea. Această scurtă zvârcolire – și nu contează că se repetă de 2, de 3, de 4 sau de 5 ori – avem oare dreptul să o ridicăm, așa cum face Reich, la rangul de far al oricărei juisări?

În momentul împrăstierii, bărbatul este o ființă dislocată, împărțită; el participă, în chip contradictoriu, la hedonismul profund al oricărei forțe în acțiune (este la apogeul puterii) și la distrugerea acestei forțe: el beneficiază de consistența extremă a corpului său (toată energia lui este încordată) și de șovăiala ei, de pierderea ei iminentă (va fi doborât brutal, punctul maxim al forței va coincide pentru el cu punctul maxim al slăbiciunii). Ejacularea acreditează o ciudățenie și anume că partea poate juisa pentru întreg, că penisul capătă de la organism o delegație de juisare și că el devine suportul capabil să reprezinte un tot. Ca și cum pentru prezența zonelor erogene, mai mult sau mai puțin sensibilizate, s-ar plăti cu răceala și apatia restului corpului. Toți partizanii orgasmului au aceeași nostalgie a unui mare tot viu al cărui membru viril ar fi, în același timp, țeava de scurgere și triumf, toți exaltă ideea unei „nevoi orgastice”,

metaforă organicistă a dependenței ireversibile și ierarhice a unei părți față de un centru.

Ejacularea este, pentru a-l parafraza pe Bataille, aprobarea morții în chiar înfăptuirea ei. Bărbatul nu jusează decât ca să termine de juisat, voluptatea lui este o ghilotină, iar apogeul dorinței marchează deja căderea ei. Prăbușirea potențialului în urma coitului, dacă se produce, nu poate surveni decât la bărbatul sau la femeia care și-au calchiat plăcerea după modelul masculin al juisării. Amorul viril tinde să se ruineze în măsura în care urmărește să se realizeze: peste bărbat s-a lăsat întunericul, fără ca el să fi cunoscut măcar explozia luminii; bărbatul s-a prefăcut în cenușă și nu a luat foc; și-a pierdut energia și nu a simțit avântul. Aștepta o deflagrație: a scăpărat cât o petardă. Și dacă în urma coitului bărbatul devine atât de trist, este pentru că și-a risipit atâta energie pentru un fleac.

Ceea ce dorește bărbatul în femeie nu este propria sa ejaculare viitoare ci un Altul, un străin radical și numai întâmplător (ca un fel de primă de plăcere) la această posesiune subscrisă și orgasmul. Căci, dacă eliberarea spermatică ar fi cu adevărat țelul, rațiunea de a fi, calea supremă a libidoului masculin, aceasta ar însemna că în vaginul, buzele, sânii, clitorisul, fesele, șoldurile, chipul, părul femeii, bărbatul nu caută decât propria sa organizare biologică, aceasta ar însemna că în femeie bărbatul nu se dorește decât pe sine, bărbatul nu-l dorește decât pe bărbat. Or, dacă peisajul feminin exercită asupra sa o atracție atât de intensă este pentru că el presimte că acesta găzduiește un regim erotic absolut diferit de al său și ceea ce îl atrage este o disimetrie absolută și nu o similitudine inversată [A se vedea, ca argument, atât de frumosul text al Hélènei Cixous în *la jeune ale* (Tânăra născută) („10/18”, 1975), text care detectează în juisarea feminină o economie a reînnoirii și a abundenței, care nu are absolut nimic de-a face cu orgasmul după Reich.]. Bărbatul nu dorește ejacularea ci dezintegrarea, extazurile dumnezeiești, cotropirea nestăvilită a senzațiilor celor mai diverse; departe de a se teme de această răvășire totală, el o dorește din răspuțeri, dar nu are decât un orgasm derizoriu și plăcerea lui este neconținut afectată, banalizată, aplatizată de acest sentiment al unei limite ireductibile care, nu numai că îl lipsește de erecție, dar îi dă și impresia – insuportabilă – că este fundamental exclus de la juisare. Apologia orgasmului apare, astfel, ca un decupaj arbitrar impus celor doi parteneri în relația sexuală (și de

la care, cu siguranță că bărbatul are tot atâta de suferit cât și femeia). Ejacularea – văzută ca scenariu obligatoriu – nu este, la urma urmelor, decât ultima dintre constrângerile sexuale (cea care pare să fundamenteze și să închidă, în același timp, relația), mitul superior grație căruia cei doi membri ai copulării se prefac că se întorc la natură, la sex ca natură. „Unanimitatea nu dovedește altceva decât conformitate de organe, nimic în favoarea ființei iubite” (Șade).

Forța teoriei lui Reich stă, deci, în reducerea infinitului universului pulsional la finitudinea obligatorie a membrului viril și a micilor lui mașinării: simplitatea sa se bazează pe o reducere teroristă, reducere de-a dreptul „homosexuală” care, fără să clipească, șterge, înlătură orice alteritate libidinală. „Purtător de germeni”, din nefericire pentru el și deci supus cantitativului, bărbatul vrea să-i supună și femeia și să o facă să creadă că împart amândoi aceeași povară. Sexualitatea masculină face socoteli și vorbește despre risipă; privilegiază delapidarea și subliniază *a contrario*, slăbiciunea demnă de dispreț a activității sale; țintește mai puțin plăcerea și mai mult cifra, numărul magic, mai puțin voluptatea și mai mult puterea (ea care nu poate „domni” decât cu prețul unei formidabile înșelătorii); apelează la perversiunile cele mai uluitoare pentru a-și contracara regularitatea monotonă; visează la o economie a darului și a cheltuielii, pentru că suferă de zgârcenie; caută moartea și nu găsește decât istovirea. Mitul viril al orgasmului le dăunează, în primul rând, bărbaților înșiși.

La ce visează bărbatul în timp ce copulează? Visează să se poată abandona, fără ca această abandonare în voia plăcerii să pună capăt excitației, visează să juișeze precum femeia, la nesfârșit, fără pauze, într-o uitare totală de sine. În felul acesta, extazul feminin devine pentru el o utopie, fantasmă și interdicție, dar și amenințarea îngrijorătoare care-i revelează inferioritatea în raport cu specia, cu istoria, cu viața. Nu numai că se reține cu greu, pândind ejacularea ca pe o amenințare care-l va lipsi de erecție, dar știe că această amenințare, când se va produce, nu-i va oferi decât o plăcere derizorie (sau, cel puțin, întristător de scurtă). Și atunci moartea erecției, moartea pur și simplu este dezastrul elementar care evidențiază zădărnicia plăcerii discontinue a bărbatului.

De ce să nu imaginăm o listă a celor 10 inconveniente ale penisului: atârnă, se bălăngăne între picioare ca o limbă de pendulă;

este vulnerabil, pasiv, îndărătnic, se ridică fără să fie chemat, rămâne pleoștit în momentele cruciale, în erecție încurcă la mers, inert – se clatină lovindu-se de testicule, are o putere de stropire limitată etc.: „Acest aspect înfricoșător, chior, furibund și veșnic frustrat, prostesc, totodată, al acestor organe” (Claude Simon, *Histoire* (Istorie), Ed. de Mănuir, p. 251.). Dar toate aceste neplăceri sunt nimica toată față de faptul că nu apare pe scenă decât încetul cu încetul și dispare în culise după proiecție.

Modul triumfător în care se face dragoste în Occident exprimă angoasa fundamentală a clasei masculine. Înainte de orice, atletul sexual își afișează propria slăbiciune: când își arată falusul ca pe apendicele metonimic al fericitului proprietar, când își povestește isprăvile în termeni febril cantitativi și se afirmă împotriva tuturor prăpădițiilor, puțului amărâte, nevoiași ai prohabului, nu face altceva decât să se lepede de precaritatea erotismului său. „Mama mă-sii, ce i-am mai înfapt-o ăștea”: ultimul strigăt al cuceritorului este, în același timp, o mărturisire. Herculele nerușinat și atât de plin de materialul său este, înainte de toate, un copil care-și deplânge propria simplitate.

Extazuri supravegheate de aproape

De câteva ori, în cartea lui despre Reich, Roger Dadoun citează triumfător sloganul Marelui Frate din 1984 a lui Georges Orwell: „Vom abolii orgasmul” și vede în această frază demonstrația strălucită, *a contrario* a geniului doctorului Reich. Putem paria pe orice că o dictatură, care ar legifera direct în acest domeniu, ar decreta mai degrabă obligativitatea orgasmului. În dorința lui de a face, cu orice preț, din Reich un gânditor „subversiv”, foarte incomod, Dadoun ajunge să susțină că orgasmul „rămâne ne-spusul cel mai monumental din orice discurs – punct orb pe care-l țintesc, spre a-l denumi, toate perspectivele de reprezentări, toate liniile de fugă (...), act prim care face să se vorbească la nesfârșit despre el dar peste care – printr-un consens covârșitor, trebuie să se lase întunericul” (p. 341). Cum să nu vezi, dimpotrivă, că orgasmul este întotdeauna cuvântul puterii, că nu este deloc punctul orb ci orbitor și că, reinserare – din afară – a dorinței înăuntrul calm al legilor, el este însăși aspirația instituției.

Sexualitatea virilă, am spus, este fundamental aservită rarității: funcționează treptat, nu cunoaște repetiția imediată și, în dezlănțuirile cele mai depline este supusă unor calcule mărunte. Ejacularea, dacă o comparăm cu plăcerea pe care, în cel mai bun caz, femeia o poate

obține de la penis, este în mod evident un schimb inegal: este aproape nimicul față de aproape totul; dacă vrem să găsim o proporție, ea se află doar în interiorul sistemului genital masculin, când comparăm descărcarea cu tensiunea care a precedat-o: Orgasmul Genital Perfect are rolul esențial de a anula și suprima orice febră, orice pasiune care cotropiseră trupul înaintea acneei: „În plăcere, doar descărcarea energiei egalează tensiunea” [Reich, *Fonction de l'orgasme* (Funcția orgasmului)]. Ejacularea este ficțiunea schimbului paritar egal, este dă-mi-/să-ți dau, în ea excitația parcă-i spune evacuării: îți dau ca să-mi dai înapoi, aici, două cantități echivalente se rezolvă anulându-se. În fond, ideologia sexologică pare să se teamă de un singur lucru: ca trupul să nu fie cumva lăsat pradă vertijului, să nu fie absorbit de traseul polimorf al emoțiilor de tot soiul; de unde și prescripția universală: descărcarea totală, descătușarea tuturor elanurilor, revocarea brutală a pasiunilor (criteriul unui „bun” orgasm, repetă Reich, este că te îndeamnă la somn, după ce s-a consumat: orgasmul ca înlocuitor al somniferului – cum de nu ne-am gândit?). În aceste recomandări există o dublă condamnare la moarte: uciderea dorinței (căreia i s-a pus capăt) și a plăcerii (care a fost uitată). Energia sexuală trebuie eliberată întotdeauna și de îndată ce se manifestă deoarece nevroza, boala pândesc la fiecare pas: ca și cum în dorința unei ființe față de o alta ar colcăi toate crimele, toate ororile de care s-a făcut vinovată omenirea vreodată, ca și cum dorința ar fi în sine un pericol atât de grav că trebuie să li se indice de urgență amantilor un mijloc eficace de a se împreună pentru a se putea, apoi, despărți mai ușor. Orgasmul, după Reich, este în acest fel apoteoza funcționalismului, cel mai utilitar dintre mecanismele corporale: el nu este atât punctul culminant al plăcerii cât eliberarea creaturii oprimate de un exces de greutate și de încordare de care ea trebuie ușurată pe loc. Nu mai este o juisare ci o înviere, nu Dionis ci Iisus!

Și dacă ejacularea este continuarea, prin alte mijloace, a primatului reproducției? Dacă îndemnul de a juisa „din motive de igienă” ar înlocui azi anticul imperativ creștin de procreare? Ce domină lucrările cărnii? Emiterea seminală este cercul referințelor, marele miez, registrul de socoteli, genitalitatea medie care reconstituie pe trup mici teritorii, mici safe-uri ce sunt deschise din când în când pentru a elibera prea-plinul. Ejacularea, ridicată în slăvi ca unică și supremă tehnică sexuală, urmărește într-o singură acțiune detectarea

amenințărilor, eliminarea evenimentelor posibile, Detonarea circulației energiilor. Prin ea se urmărește visul unui Mare Centru Falie care să acapareze, în beneficiul său, toate intensitățile periferice, în care întregul corp să se imobilizeze și să-și regăsească unitatea (orice excitație laterală, orice erotism pregenital neurmărind, în această optică, decât să întărească satisfacția centrală). În fond, propaganda în favoarea orgasmului nu repetă decât un singur lucru: orice atracție a unei ființe pentru o alta pune în primejdie normele de viață rezonabile. În consecință, o bună relație sexuală nu este altceva decât normalizarea unei deviații, potolirea, sub tutelă genitală, a unei forțe neîmblânzite care se va elimina prin descărcarea totală. Amorul este un travaliu migălos de detensionare. Orice raport sexual, care ar menține în corp urme de libido sau de dorință, ar trebui declarat nefast, ar fi un factor perturbator. Erotismul este o dezordine care trebuie stabilizată. Orgasmul, ca plăcere finală, este canalizarea acestei dezordini către ordinea stabilită. O bună pulsione este o pulsione moartă.

A reduce preliminariile, mângâierile, jocurile diverse la aproximarea unei juisări înseamnă să întreprinzi o operație de vindecare și să nu vezi plăcerile cărnii decât din perspectivă medicală, înseamnă să negi că abaterea de la normă, așteptarea, „staza de energie” (Reich) pot avea vreun sens, vreo voluptate în sine (și nu subordonată unei convulsii centrale), înseamnă să negi că o plăcere amânată poate fi, de asemenea, o plăcere diferită (differer = a amâna, a fi diferit), înseamnă să reduci stările de mai sus la condiția de preludiv la ordinea stabilită a descărcării obligatorii. Ejacularea funcționează bine, deci, ca aducere la ordine a ceea ce, precedând-o, o dezorganizează sau, mai degrabă, o eludează. În această optică, organele genitale ale bărbatului și ale femeii sunt ca acele teritorii sub mandat, pe care trebuie să știi să le călăuzești spre independență adică să le eliberezi de starea de agitație care le chinuie. Din această perspectivă, orgasmul presupune maturitatea sexuală, cu alte cuvinte stoparea dezvoltării individului așezat sub tirania legilor: „Niște indivizi orgastic puternici – cu excepția câtorva cuvinte tandre – nu vorbesc și nu râd niciodată în timpul actului sexual. A vorbi sau a râde indică o gravă dezordine în posibilitatea de a se abandona” (Reich, ibid. p. 88). Aviz eventualilor vorbăreți, poliția dorinței veghează...

Este oare corect, politic vorbind, să ai un orgasm? Întreabă un

tip deosebit de cretin din Statele Unite (în „Helo, te iubesc” de Jim Haynes). Păi sigur, tovarășul, din punct de vedere politic, ăsta e singurul lucru corect, orgasmul, calmarea încordării. Căci visul oricărei „revoluții sexuale” este un echilibru imposibil de găsit între putere și dorință, între dezordinea pulsionilor și constrângerile sociale ale muncii. Din acest punct de vedere, orgasmul deține un rol economic de primă importanță: el înlătură pericolul risipei de timp, nomadismul erotic, greșeală morală față de sarcina de îndeplinit. El este, indirect, cel care definește genitalul ca o nouă teatralitate, o nouă reprezentare, ca o concentrare a tuturor curenților asupra unei singure regiuni, ca un filtru cu putere de liant ce trebuie să înmănuncheze în snopul pântecului efectele și fluxurile perturbatoare, forțele care se introduc în circuit și pe care el trebuie să le descarce. El procedează în acest fel la o constantă deturnare de fonduri pe care le regularizează pentru a menține izotermia și izonomia corpului, o adevărată exsudație de juisare destinată să păstreze echilibrul organismului. Trebuie să știi să termini o grevă, spunea marele Thorez; sexologii pun, și ei, aceeași placă: trebuie să știi să termini un coit, doar n-o să mi-l lăsați neterminat și de aceea orice pulsione, orice sursă de eveniment va trebui, sub amenințarea excomunicării, să fie adusă în fața tribunalului orgasmului.

În mod spontan, voluptatea virilă este concepută pe modelul acumulării primitive, al abundenței spermatice: cum plăcerea pare să fie proporțională cu cantitatea de spermă emisă de penis, cu cât sămânța este mai abundentă, cu atât simțirile sunt mai continue (în principiu): dovadă, individul care, în chip de masturbație și-a fixat de sex o mașină de muls electrică și a murit de epuizare peste câteva minute într-o baie de sânge... (sau acel libertin sadian care, în *Justine* se spânzură pentru a ejacula de mai multe ori la rând și taie frânghia exact înaintea strangulării totale). Și, la polul opus, primul gest al multor perversi: refuzul de a ejacula, de a-și oferi singura juisare heterosexuale, normală, codificată, regularizată, autorizată. Dăm ca exemplu acel caz extraordinar expus în *Revue medicale* nr. 17 și reluat de Michel de M’Uzan în lucrarea „Sexualitatea perversă”. Subiectul, care prezintă tatuaje și mutilări legate de vechi practici masochiste, nu și-a cruțat nici aparatul genital: „Radiografiile indicau numeroase ace de fonograf înfipite ui interiorul testiculelor. Penisul era în întregime vânăt, probabil ca urmare a unei injecții cu tuș într-unul din vase.

Extremitatea membrului fusese despicată cu o lamă de brici pentru a i se mări orificiul. Un inel de oțel, cu diametrul de câțiva centimetri, fusese înfipt definitiv la extremitatea membrului, după ce prepuțul fusese transformat într-un soi de perniță umplută cu parafină. Un ac magnetic înfipt în corpul penisului era, dacă pot să mă exprim așa, de un umor negru fiindcă penisul, demonstrându-și în acest fel puterea, reușea să devieze acul busolei. Un al doilea inel, mobil de data aceasta, cuprindea rădăcina testiculelor și baza penisului (...). Renunțarea definitivă la coit fusese considerată de M. ca făcând parte integrantă din exigențele sale masochiste” [Michel de M’Uzan, *La sexuality perverse* (Sexualitatea perversă), Payot, 1972, p. 16 – 20.].

Femeia, un „animal pentru plăcere?” „Prada și sclavă a voluptății colective?” Și dacă aceste locuri comune nu sunt decât iluzii insistent întreținute de bărbat în legătură cu propriile capacități de juisare? Să fi aservit bărbatul unor scopuri pur senzuale jumătate din omenire, setea lui de desfătări să fie oare atât de mare încât să aibă în permanență nevoie de o clasă de sclave care să i se consacre cu frenezie și fără încetare? Dar când se știe care sunt barierele pe care fiziologia le impune bărbatului în materie de plăcere, începi să te gândești că acest argument trebuie înțeles pe dos: poate că bărbatul își aservește femeia mai puțin pentru a profita de ea în voie decât pentru a înăbuși în ea o voluptate pe care o presimte atât de puternică, atât de violentă încât o perimează și o relativizează pe a lui pe vecie. S-ar verifica atunci ipoteza emisă de o psihanalistă americană după care „una din pietrele angulare indispensabile pe care se bazează toate civilizațiile moderne este suprimarea coercitivă a sexualității nemăsurate a femeilor...” [Mary Jane Sherffey, *Nature et Evolution de la Sexualite feminine* („Natura și evoluția sexualității feminine”), P.U.F., 1976.].

„Îmi storc zeama”, „îmi depun lapții”, „îmi proptesc arteziana”, „stropesc trandafirul”, „bălăcesc scoica”, „scuip în crăpătură”, toate aceste expresii, în ciuda vulgarității lor groase nu sunt mai urâte decât caraghioasa „ejaculare” care presupune distorsionare, dislocare, distrugere, dar într-un mod ridicol. Nu încântarea doboară și ridică pe culmile extazului ci raptul mărunț, zgâlțâiala care abia te înfioară. În „ejaculare” aud mai ales „jac, jac”, țipăt de pasăre exotică asemenea unui piuit de papagal și de la papagal ajung la repetiția grotescă, la caricatura limbajului, după cum ejacularea este caricatura masculină a

plăcerii feminine [În legătură cu asta, ne putem întreba ce imagine a corpului implică noțiunea de descărcare pe care se bazează azi întreaga teorie a orgasmului. Istoric vorbind, se știe că ideologia scurgerii s-a răspândit, plecând de la aceleași presupoziii, în două sensuri aparent contrarii: unul care dezaprobă emiterea prea frecventă a lichidului vieții („Ceea ce slujește la crearea vieții slujește și la păstrarea ei”, Buffon); cealaltă o ridică în slăvi ca o eliberare („Medicul francez Armand de Villeneuve (1235-1312) recomanda, din punct de vedere igienic, să se scoată din corp prin masturbare sămânța veche, care după o lungă retenție putea deveni toxică; și nu este singurul: de exemplu, Johans von Wesel (sec. XV), Paul Zachias (sec. XVI) și Ch. – H. Marc (1771-1841). Chiar Tissot, care încuraja reprimarea masturbației, vorbea în 1766 despre masturbarea terapeutică, se îndoia că totala castitate ar fi benefică pentru toți și se ralia opiniei lui Gallienus care afirma că retenția de spermă provoacă uneori maladii”, Jos Van Ussel, *Istoria reprimării sexuale*, Laffont, 1966, p. 196). Deoarece plăcerea masculină este prin esență tranzitivă (produce sămânță), s-a dedus în mod abuziv că orice senzație orgastică trebuie să fie neapărat însoțită de o descărcare. De remarcat că aceeași concepție a deversării umorilor acționa odinioară și în ritualul de exorcizare a vrăjitoarelor. Toată teoria lui Reich este schițată de Hippocrat și Gallienus; ne lipsește o istorie „arheologică” a conceptului de descărcare.]

Interogația reichiană avansează, astfel, arbitrând rivalitățile, diferențiind amorul adevărat de contrariul său camuflat, nevroza, sadismul, homosexualitatea, pornografia. Neîmpărțind un gen în specii dar selecționând filiații, eliminând deviațiile, selecționând pretendenții, deosebind adevărul de fals, dresând oamenii pentru a se supune. De aceea, când se întâlnesc, corpurile nu creează niciun sens nou, ele sunt deja îmbibate de adevăruri prestabilite, pe care trebuie să le împlinească dacă nu vor să cadă în nebunie sau monstruozitate. Coitul, conform acestei versiuni virilo-medicale, nu este alimentat și apare întotdeauna în postură de lichidator. Substanța dorinței suferă o sărăcire reală și condamnă spiritul la operații simple de funcționare sau de disfuncționare. Înmagazinarea de senzații noi, explorarea unor suprafețe ascunse sau îndepărtate nu mai este decât o posibilitate de care amanții se lipsesc sau de care se achită în silă („la ce bun?”). Pasivul înregistrat prin aceste derive ar deveni prea ridicat în raport

cu traseul simplu al plăcerii genitale: cine știe dacă noile forme de împreunare, care s-ar inventa, ar acoperi măcar neajunsurile și cheltuiala deranjului la care ar da naștere? Există în această formă de copulare – universal colportată azi de sexologie – o tendință de scădere ireversibilă a procentului de inovare, de surpriză, de inventivitate. Se înțelege de ce realismul orgastic este uneori înțeles ca două excese contrarii: exces de forță, de grandoare, de eroism atunci când membrul, conformându-se destinului său social, se exacerbează în mod monumental și își repetă de 6, 7 sau 10 ori isprava, ridicolă competiție masculină, veritabil culturism al sexului care este tot numai pectorali proeminenți sub slip, nerăbdători să se încordeze, să epateze; ori – lapsus inconștient, lipsa penisului de la apelul funcției sale sub formă de impotență sau ejaculare precoce, revoltă ascunsă a organului împotriva sarcinii trasate, prestație impusă, recunoaștere, prin grevă, a negării implicite a orgasmului.

În toate manualele de sexologie revine aceeași metaforă laborioasă: orgasmul este un travaliu, amănții – niște harnici muncitori în câmpul sexului (să existe oare și muncitori leneși?), ei trebuie să fie complet goi și să-și dea osteneala. Calchiată după teoria raționalizării industriale, ideologia orgasmului este utilitaristă: ea este adaptarea mijloacelor la un scop, calcularea precisă a celor mai mici gesturi, totul contribuind la prețiosul rezultat. Apoteoza orgasmică este precipitatul chimic așteptat cu neliniște de savanți și dozat cu grijă de învățăceii laboranți. Este limpede că sexologia reichiană visează o relație sexuală ideală, care să funcționeze fără obstacole și inconveniente, într-o perfecțiune tăcută a organelor, visează coituri onirice în care toate mecanismele excitației ar putea acționa în stare pură, „naturală”, fără să fie viciate de niciun gest pervers, de vreo tulburare psihică sau de vreo „ciumă socială”; în care totul să fie doar ordine și funcționalitate, exactă măsură a senzațiilor, piramidă organizată a mângâierilor și stimulărilor, crescendo subtil care să-i ducă pe cei doi parteneri la extazul simultan și unic – cel mai bun cu putință din toate lumile de plăceri. Și aceste împerecheri raționalizate, ideale, în întregime calchiate după „curentul vegetativ al vieții” (Reich) sunt văzute, în ideal, ca definitive; închise lumii exterioare (sau mai degrabă lumii sociale, rele, și deschise lumii cosmice, eterne), ajungându-și lor însăși, hrănindu-se doar cu resursele genitalității, într-un erotism simplu care se opune libertinajului și risipește nevrozele. Ele ar forma, în acest caz,

În microcosmosul lor independent, o imagine ameliorată, dinamizată a vieții în societate: expansiune, descărcare, destindere epurând, ca să zicem așa, ca într-o oglindă, ritmurile mai neregulate ale muncii, ale amărăciunilor și satisfacțiilor din care este făcută viața de zi cu zi a oamenilor. Orgasmul este o recompensă: amanții au fost conștiincioși, ei și-au meritat juisarea. Virtutea erotică este îndeplinirea unei sarcini în vederea unui scop: doar dorința este de dorit sau, mai degrabă, dorința este obiectul care este propus spre suprimare. (Dar presupuziția unei „autoreglări naturale a sexualității”, pervertită mai apoi de societate, acest rousseauism reichian pe care Lewinter, într-o mică dar foarte densă lucrare [*Groddeck et le Royaume millénaire de Jérôme Bosch* (Groddeck și Regatul milenar al lui Hieronymus Bosch), Champ Libre, 1974.] îl respingea, se trădează singur ca orice utopie a originii: căci sau capitalismul este o perversiune a sexualului, a eternei bune naturi erotice a omului și, în acest caz, societatea burgheză trebuie doborâtă pentru a regăsi timpul an-istoric al fericirii, al liberei genitalități; sau capitalul este el însuși dispozitiv libidinal special, o formație socială care oferă desfătări specifice, lumea unei anumite dorințe și atunci, toată perspectiva reichiană a politico-sexualului se prăbușește ca un castel de cărți de joc.)

În calitate de promotori ai plăcerii (și procreării), toate penisurile sunt comparabile între ele pentru că sunt atribuite aceluiași numitor comun funcțional/rațional: ejacularea ca echivalent general al tuturor penisurilor. Astfel, bărbatul copulator nu apare niciodată ca dorință și juisare ci ca forță de nevoie socială abstractă. Orgasmul induce în sex o întreagă metafizică a utilității. Legea morală, înscrisă în miezul penisului (și, în consecință, în miezul vaginului), este aceea care îl pozitivează pe bărbat în însăși esența lui și îl instituie într-o relație finală cu plăcerea lui: plăcerea este ceea ce se întâmplă la sfârșit sau, mai degrabă, ceea ce marchează sfârșitul actului (oricare ar fi momentul în care se produce). Codul rațional al ejaculării se bazează pe distrugerea oricărei echivalențe în beneficiul echivalenței excitație/descărcare.

Pentru Reich, dorința în sine reprezintă o maladie și de aceea el pretinde ca sexul în erecție al bărbatului să fie deja sexul ejaculator, țeava îndreptată în sus. Un același model – reprezentabil, măsurabil – reglementează orgasmele cu deformări aproape imperceptibile. Descărcarea se poate supune unui soi de geometrie care utilizează

abscisele și ordonatele pentru a situa exact curbele de excitație și de stimulare din interiorul raportului sexual: odată cu orgasmul vorbit apare orgasmul măsurat, și deci, orgasmul controlabil măsurabil. În dezordinea împreunării, satisfacția finală marchează principiul de realitate căruia nimeni nu i se poate sustrage. Aceasta este, deci, apologia orgasmului ridicată la rangul de superioritate socială, incredibila ușurință de a se satisface a bărbatului este lăudată ca un comportament benefic și salvator.

Prin reducerea masculului la funcția sa ejaculatorie, raportul sexual este transformat în ceva primitiv, adevărat, literal față de tot restul care nu este altceva decât elucubrație mistică sau dezmăț. Tot ce parazitează această plăcere simplă, tot ce constituie o aluzie la o altă juisare nu este decât o cangrenă și un infern de destrăbălare. Funcționalul reprezintă sinteza dintre rațiunea pură și rațiunea practică, este frumosul plus utilul; util fiind la rândul-i, ceea ce este moral și adevărat în același timp. Imaginarul sexologie aspiră să-i redea sexului adevărata sa destinație și să-l sustragă pentru totdeauna invențiilor alambicate ale șmecherilor și perversității care întunecă și degradează nararea naturală a coifului. Din acest punct de vedere, o relație sexuală perfectă este o mecanică fără lapsus, fără fisură, în care nimic nu intervine pentru a compromite interconexiunea elementelor și transparența procesului: în acest fel, privirea socială poate pătrunde până în străfundul corpurilor și organelor, le poate prevedea comoțiile, controla alunecările, reglementa abaterile. În asemenea măsură încât lizibilitatea absolută a actului sexual se confundă, de asemenea, cu supravegherea sa absolută sub privirea specialiștilor.

Ejacularea este, într-un fel, adevărul raportului sexual, acoperirea sa în aur, convertibilitatea ei, rata ei de schimb (ceea ce împiedică inter relația liberă a unor juisări flotante). Sperma evacuată joacă, astfel, rolul de Mare Referent Natural; ea semnifică buna desfășurare a actului sexual și încheierea lui. Sperma este semnătura coifului, metamorfoza unui produs natural în mijloc de tranzacție: bărbatul ar avea impresia că-i lipsește ceva fără aceste grămăjoare albicioase expulzate de vulvă. În contractul sexual, sămânța are același rol cu un instrument de schimb, cu o monedă erotică: ea, și numai ea dă un sens relației și tot de ea depinde mai mult sau mai puțin permanența sau scurtimea tirajului sexual: atâta vreme cât sperma nu a fost evacuată, împerecherea nu s-a produs încă și mai poate încă să

se piardă în absurd sau nedeterminat. Dar dacă se refuză acest mod de schimb, se refuză și stereotipul masculin al emiterii seminale. Dacă bărbatul nu mai ejaculează – sau, cel puțin, nu mai face din acest orgasm țelul unic al plăcerii lui –, tot snopul de motivații care îl susțineau se destramă: proiectat în afara sferei transparente a emiterii de sămânță în care totul este limpede pentru că ceea ce contează este să pretinzi să fii răsplătit pentru sperma răspândită, bărbatul nu mai știe ce vrea. Ipoteză: constrângerea la orgasm – pentru bărbat ca și pentru femeie – are tocmai menirea de a rezolva această angoasă care constă în a nu mai ști ce vrei. Cât despre a ști ce trebuie să faci și ce nu trebuie să faci în timpul raportului sexual, psihanalistul și sexologul sugerează această întrebare numai prin simplul fapt că acceptă să răspundă la ea.

Orgasmul masculin se numără printre evidențe: este solid, vizibil, cântăribil, flagrant, mediat prin competiția socială statutară (Pe scenele tuturor *live-showurilor*, ale teatrelor erotice etc, masculul este deseori obligat să ejaculeze în fața publicului afară din parteneră, sperma care țâșnește acționând ca o garanție de autenticitate.). Sămânța este valorizată prin faptul că se vede, că poate fi atinsă: de unde și gestația modelului masculin de voluptate: dacă sperma ar fi microscopică, indicibilă, impalpabilă, dacă emiterea ei nu ar fi urmată de detumescența membrului, n-ar face nici două parale, ar fi anulată (precum juisarea femeii care este nesigură pentru că este imperceptibilă). Sexologia este astăzi acea disciplină care demonstrează, prin însăși simplitatea ei, că este incapabilă să surprindă elementele sexualității feminine în particularitatea lor radicală. Sexologia reichiană, mai ales, este impregnată dintotdeauna de o oroare față de femeie văzută ca un Altul care rămâne Altul, de o alergie irepresibilă. Reich nu tolerează femeia decât supusă, calchiată după erotica masculină, dublet sau replică în concav a falusului mascul. Iată de ce el îi atribuie aceleași dorințe ca și bărbatului sau mai degrabă le confundă sub aceeași denumire de orgasm. Și, culmea culmilor, tot în numele orgasmului este condamnată homosexualitatea: „Se poate constata că satisfacția sexuală medie la individul heterosexual sănătos este mai intensă decât satisfacția la homosexualul sănătos”. Esențialul pentru reichieni fiind să lichidezi raportul sexual așa cum se spune „să lichidezi un muribund”. E nevoie ca orgasmul să fie clipa de pe urmă, să aibă grandoarea funebră a unei

execuții, a unei canonade. Trebuie ca amantul să se dorească în vederea amuțirii, să nu juiască decât pentru a înăbuși în ei apetitul de plăcere, să nu înceapă decât ca să sfârșească, să vrea exact ceea ce o să-i secere. Ca și cum „formula orgasmului”, ritmul expansiune (încordare, încărcare), contracție (descărcare, destindere) n-ar fi decât o formulă masculină, apanajul exclusiv al unei jumătăți din omenire.

Disciplina orgasmului este atât de constrângătoare încât pretinde tăcerea aproape totală a subsistemelor erogene ale corpului (anus, mameloane, fese etc.) pentru a le țintui la locul lor și în specializarea lor: toate acestea fac din copulare un sistem de „complexitate scăzută” caracterizat printr-o aceeași crispă, o aceeași obsesie a menținerii ordinii, a ordinii care reprezintă pentru bărbat finalitatea plăcerii sale și plăcerea de a termina o dată pentru totdeauna cu poftele cărnii, ordine care este în egală măsură instaurare și poruncă, astfel încât raportul sexual, desfășurat în această optică, închide ambele sexe într-un raport de dominație evident păgubitor atât pentru unul cât și pentru celălalt. Cum bărbatul are ceva „de făcut” în amor (trebuie să „juiască”), el nu-și lasă plăcerea să lăncezească ici și colo ci o ierarhizează; cum el dă rezultatului ultim o valoare supremă, retrage această valoare în aceeași clipă (în acest sens erotica masculină este religioasă, eschatologică, tinde către un țel), cum orice mișcare de derivă sau perversiune l-ar face să uite de juisarea finală, el se culpabilizează și refuză juisarea de moment (în afară de cazul în care aceasta contribuie la pregătirea spasmului terminal). Deci, cu un singur gest, bărbatul înăbușe juisarea feminină (sau o reduce la orgasmul unic, al său adică) și își reprimă propria polimorfie. Împărțind actul sexual în acme și preliminarii, el le devalorizează automat pe acestea din urmă, le reduce la rolul de tovarăși de drum, mai mult sau mai puțin subordonați unei juisări centrale satisfăcute rapid; pe scurt, chiar în interiorul hedonismului erotic el transportă sinistru împărțire muncă/sărbătoare, suferință/recompensă, pedeapsă/iertare; „bunii amanți” își iau sarcina în serios, trudes, se muncesc, se străduiesc, își asumă toate responsabilitățile; și astfel, împerecherea este acest travaliu lent ce sfârșește printr-o cheltuire, printr-o ardere de o clipă.

Romanul canonic al orgasmului

„Prostia constă în voința de a termina”.

I) Gustave Flaubert

În fond, dacă orgasmul masculin este plicticos, aceasta se datorează faptului că este previzibil (în coit, aventura se manifestă întotdeauna înspre partea femeii sau cel puțin înspre partea feminină; ceea ce ucide el este suspansul, surpriza: coitul este o așteptare sigură de sine, finalul trebuie să se producă fără doar și poate. Pentru bărbat, sfârșitul este dat de la bun început; în acest sens, abia dacă există un început, erecția înseamnă aproape ejaculare, începutul este și sfârșitul, sfârșitul abia dacă se deosebește de început. Erecția, precară, închide în sine detumescenta ca destin ineluctabil; iar episoadele care vor jalona actul sexual nu vor fi decât această distanță nulă între o pseudointrare în materie, care este deja un crepuscul și o abolire efectivă existentă din prima clipă. Conjuncția erotică în forma ei clasică este o relație funerară, moartă: litanie amoroasă conjugală din care nu poți schimba o iotă. Ejacularea este cum nu se poate mai ușoară dar chiar această ușurință devine o tortură. În amorul normal, codificat, viii fac pe morții; stereotipul coital masculin povestește invariabil același lucru: „O fac pe nevastă-mea să juișeze apoi juișez și eu”. Dar, ne întrebăm, ce altceva s-ar putea întâmpla? În ceea ce-l privește pe bărbat, împerecherea s-a terminat: este exact raportul care trebuie terminat (ca și Frază), cu o structură imuabilă și repetabilă la nesfârșit. Masculul care copulează își fixează astfel un dublu obiectiv: să nu cadă în actul scurt de teamă, dacă ne putem exprima așa, de a face fraze prea scurte dar și să știe să termine coitul deoarece relația cea bună este relația terminală, relația care i-a satisfăcut pe cei doi parteneri. Perfecta stăpânire sexuală constă, deci, în a ști să prelungești raportul sexual pentru a-l încheia mai bine (de unde cele două spaime ale hetero-sexologilor: ejacularea precoce – care-i lasă nesatisfăcuți pe cei doi parteneri – și ne-ejacularea, abținerea la nesfârșit – care este contra „naturii” și face împerecherea absurdă).

Astfel, odată cu scurgerea spermatică, ne găsim în fața unei povestiri: într-adevăr, raportul carnal ar fi lipsit de realitate, nu s-ar putea împlini și povesti dacă nu s-ar raporta la momentul culminant care, în mod definitiv, conferă evenimentului adevărata sa semnificație, coitului un început și un sfârșit și face din prezent un trecut pentru viitor. Relația sexuală „clasică” este o poveste pe care bărbatul o cunoaște pe dinafară și căreia se preface, totuși, a nu-i cunoaște deznodământul despre care se preface a nu ști că se încheie întotdeauna la fel.

Este deci posibil să susținem această propoziție aparent aberantă: decepția este însăși resortul juisării masculine peniene: bărbatul juissează pentru a fi dezamăgit, juisând, el știe că va fi dezamăgit și sfârșește prin a face din această dezamăgire unicul mobil al juisării sale (în realitate, orice erotică masculină nu este decât un șir de șmecherii, de stratageme pentru a ocoli acest ultimatum). În plină dezlănțuire voluptuoasă, bărbatul își păstrează sângele rece; chiar dacă ar vrea să-și piardă mințile, ca femeia, să atingă demența, el s-ar scufunda îndată în banalitatea cea mai plată; și dacă este adevărat că poate înnebuni, nebunia i-ar veni numai de la aceea a partenerei lui. Desigur, el poate să manifeste toate semnele transei erotice, dar numai semnele; bărbatul nu poate dori decât plăcerea femeii, acest Dumnezeu care somnolează în ea și care nu apare niciodată în propriul său corp, nu poate decât să-l privească uluit, înspăimântat, îngrozit, după care se lasă în voia propriei sale voluptăți, a decepției, ca în voia unei mișcări liber consimțite (încă odată, acest ansamblu de gânduri depresive nu este valabil decât pentru heterosexuali exclusivi – ne gândim la aceia care, în timpul actului sexual, se limitează la plăcerile codificate ale sexului lor. Am putea, dimpotrivă, măsura forța unei împerecheri după capacitatea sa de rezistență la orice încheiere). Penisul este avion, spermatozoizii, ca într-un film de Woody Allen, parașutiștii, gata să sară din carlingă în momentul ejaculării. Astfel, bărbatul și femeia par să aibă, în legătură cu dragostea, experiențe contradictorii: în timp ce ea zboară literalmente, el coboară pe pământ, desfătare a plonjonului, a prăbușirii, experiență scurtă și năucitoare a vacuității.

Raportul sexual codificat este un discurs care impune un adevăr, unul singur pentru a împiedica apariția altora, imprevizibile, ireductibile. În fața punctului de excitație, juisarea ultimă nu poate să nu apară ca simulacrul unui răspuns mortal, răspuns pe care bărbatul, îl dă până la urmă invariabil. Căci prin această grilă, prin această ghilotină, raportul sexual se termină până la urmă ca relație și totodată ca ucidere a plăcerii. Dar, în același timp, este vorba, în mod evident, de un fals răspuns, de o ficțiune: ce ușurare ar putea vreodată să epuizeze toate dorințele, toate tensiunile existente la un bărbat și „a fortiori” la o femeie (femeia nu cunoaște orgasmul în sensul strict al acestui cuvânt: apetitul ei erotic nu cunoaște limite, nicio emoție voluptuoasă oricât de puternică, nu este ultima pentru ea, nu pune

capăt voracității ei; Marele Orgasm Vaginal este un mit masculin în care femeile sunt obligate să creadă („Femeia nu are un sex – ceea ce, de regulă, va fi fost interpretat ca fără sex deloc – și nu-l poate subsuma unui termen generic și nici specific. Corp, sâni, pubis, clitoris, buze, vulvă, vagin, col uterin, matrice... și acel nimic ce le face să juiască în/de diferența lor le împiedică să-și găsească o confirmare în vreun nume propriu, vreun sens propriu, vreun concept Sexualitatea femeii nu se poate deci înscrie, ca atare, în nicio teorie, afară de cazul în care este etalonată la parametrii masculini”. Luce Irigaray, *Speculum de l'autre femme*, Ed. de Mânuit, p. 289.).

Bărbatul care copulează este „Știu eu, dar orișicât”. Fac dragoste ca și cum ar dura veșnic și ca și cum nu aș lua-o în nicio direcție anume, dar știu foarte bine că totul se va sfârși în curând.

Bărbatul se complăce în a scrie în corpul său și cu corpul său o istorie despre care știe cum se va sfârși, știe și nu știe, acționează față de sine ca și cum nu ar putea ști niciodată: el știe că invariabil, prin orgasm, va pune capăt raportului sexual; și dacă totuși se va întâmpla altceva? Doar juisarea femeii, doar în el, ceva care vrea să juiască „la feminin” poate împinge împerecherea pe căi divergente; dar vagabondajul erotic trebuie să ia sfârșit până la urmă și trebuie să se anuleze în ordinea supremă a orgasmului, a apoteozei și a încheierii. Dezvăluirea adevărului a fost progresivă și deznodământul este tocmai ceea ce face așteptarea mai prețioasă, este contractul care pecetluiește și închide în sine orice aventură coitală. Pentru bărbat așteptarea, ea singură, va fi fost magnifică.

Orgasmul respinge tot ce l-a precedat în zona periferică a anexei, a informului, a marginalului; orgasmul sublimează și glorifică tot ceea ce ar putea fi obscenitate constitutivă în împerechere; orgasmul este puritatea care se naște în sânul abjecției, melodia suavă țâșnită din instrumente aspre, aurul în mocirla cărnii cuprinse de extaz. De unde și sfatul doctorilor buni: ejaculați, juițați ca să vă abstrageți din apăsarea propriilor corpuri și juițați ca să respingeți cât mai repede sordidele materialități ale conjuncției amoroase. Orgasmul este răscumpărarea corpului, trecerea de la materie la spirit, orgasmul este o idee.

În același timp, izvor de lumini care luminează toate cele și le dă un sens și loc de convergență a tuturor mângâierilor, sărutărilor, înclinațiilor. Orgasmul satisface o dublă dorință de control și de

inteligibilitate; de unde și importanța timpului programat, a împărțirii strânse a duratei care permite, prin eliminarea eventualelor abateri, constituirea unui timp integral util. Pentru ca timpul măsurat să fie rentabil, trebuie să fie și un timp fără impurități și fără defecte, un timp de bună calitate și de încordare crescândă de-a lungul căruia corpurile absente față de lumea din afară să se concentreze asupra exercițiului pe care-l execută. În felul acesta, se desenează un fel de schemă anatomo-cronologică a comportării sexuale: actul este descompus în elementele lui, este definită poziția corpurilor, a membrilor, a articulațiilor, fiecărei mișcări, fiecărei alunecări, fiecărei poziții îi sunt impuse o direcție, o amplitudine, grație cărora corpul de voluptate este indisociabil un corp disciplinat în vederea dobândirii acestei voluptăți. Ceea ce-i permite puterii sexologice să fie, totodată, absolut indiscretă fiind mereu și pretutindeni trează, de la începutul la sfârșitul coitului (și chiar în afară, prin permanenta întreținere a „senzualității” corpului); și absolut discretă, căci se exercită prin intermediul amanților care și-au interiorizat singuri normele emancipatorilor ce veghează. Astfel, preocuparea pentru orgasm devine un aparat de examinare neîntreruptă care dublează, pe tot parcursul acestuia, căutarea plăcerilor.

Dar orgasmul este mai mult decât atât: el nu devine eficace, ca juisare disciplinară, decât dacă este, precum Dumnezeuul religiei iudaice, omniprezent și nedefinit totodată. Mister covârșitor despre care nu se poate spune niciodată că a fost atins ci de care trebuie să te străduiești să te apropii cât mai mult, fenomen care nu culminează către un dincolo, ci tinde către o aservire care n-a mers încă niciodată până la capăt. Cu teologia orgastică se întâmplă ce se întâmplă cu toate teologiile: baia purificatoare a crizei voluptuoase este la fel de inaccesibilă ca și absolutul. Ea trebuie, totuși, să fie dorită la fel ca și ceea ce ne va scăpa întotdeauna: această normă este cea mai vagă dintre toate („A defini orgasmul este cu siguranță sarcina cea mai grea care îi poate fi propusă unui sexolog” (*Union*, martie 1973), declară doctorul Mergnant, mărturisire care se poate înțelege în multe feluri.): astfel că nimeni nu este depozitarul ei garantat și că drumul spre ea este fără sfârșit. Esențialul fiind că trupurile rămân obsedate de o absență posibilă și muncite de îngrijorarea surdă că au ratat – cine știe – înfiorarea Totală, Marele O...

Prepuțul-rege în „Teologul”, J.L. Borges închipuie o erezie de

histrioni despre care scrie: „S-au gândit că lumea va apune, atunci când se va sfârși numărul posibilităților ei; deoarece nu poate exista repetiție, cel drept trebuie să elimine (să făptuiască) actele cele mai infame pentru ca ele să nu înteze viitorul și pentru a grăbi venirea regatului lui Iisus” (*Aleph*, p. 55 – 56). Poate că și hipererotizarea societăților noastre reprezintă un paradox asemănător, aceeași dorință de a neutraliza sexul prin sex, aceeași nerăbdare, aceeași speranță de numărătoare inversă, de un sfârșit gata aranjat a cărui apreciere ar abolii, în sfârșit, angosta sexualii.

Astfel, venerarea orgasmului (inaugurată de Reich și reluată în cor de toți doctorașii ciucurelului) este corelativă cu ceea ce am putea denumi tirania genitalului, adică tripla reducere – a sexualității la organe și la plăceri genitale, și a erotismului feminin la dotarea sexuală masculină și, în sfârșit, a sexului masculin însuși la penis exclusiv, concomitent cu uitarea erogeneității anale. Desigur, Reich vede dorința ca libido anonim, dar el raportează acest anonim tot la sex ca realitate supremă, ultim teritoriu intim al omului occidental; totul se întâmplă ca și cum ar vrea să se scuze pentru pledoaria sa în favoarea sexualității spunându-ne: cel puțin nu o să iasă din micuțul pătrat genital, din micul smoc de păr pubian (asemenea lui Freud care circumscrie inconștientul familiei și lui Oedip). În loc de vaste orizonturi, eternul falus și, deoarece acesta nu merge, el, către lume, toată lumea va veni spre el, se va încarna și se va concentra în această experiență unică, modelul tuturor experiențelor: orgasmul. Genitalul, în numele căruia se duce în general lupta pentru emanciparea moravurilor, afirmă o voință de fixare a energiei libere, a închiderii și rezolvării ei, a resorbirii ei autoritare într-un spațiu controlabil. Se întâmplă în amor ca și în politică: nu punem libertatea în lanțuri, ci schimbăm o ortodoxie cu alta.

Despre genital se poate spune că este, astăzi, locul în care adie Spiritul, spațiul Sfintei Treimi, atestarea vie a umanului asupra corpului nostru. Nu am zdrobit vechea împărțire cap/sex, chip/șezut, am întors-o pe dos, am impus divinul în noi de la suflet la pântec, am păstrat deci divinul, adică trupuri centrate. Este ușor de înțeles privilegiul acordat genitalului: la bărbat cel puțin, el este o juisare localizată, punctuală, care permite mai bine decât oricare alta să se încheie tratate, să se pecetluiească contracte, deoarece este o garanție efectivă: dându-ți sexul, oferi o cheazășie, inaugurezi, creezi, epuizezi o

relație. În felul acesta, comerțul galant este asimilat cu un regim ipotecar, sexul devine singura valoare de schimb autentică, aceea care, împărtășită de toți, construiește dintr-odată adevăratul Comunism. Coitul este astfel întotdeauna o introducere în viața egalitară, actul edenic prin excelență, echivalentul păgân al împărtășaniei creștine: mai revoluționar decât legalitarismul material, mai profund decât simpla fraternitate, el nu încetează să dea naștere la apropieri, osmoze, compatibilități. Iată, deci, cum dorința de revoluție trece de la verbalismul leninist la activismul sexual: dar, deja, în această recunoaștere, câtă necunoaștere a organelor genitale: căci nu există două sexe care să semene unul cu altul, care să juiască identic, să se înnebunească după aceleași fantasme; două vulve din care să picure aceleași lacrimi de bucurie, două testicule asimilabile, două fire de păr la fel de crețe, două jeturi de urină care să țâșnească întru aceeași voieșie, nu există nimic mai variat decât curba unei crupe, tivul a două buze, tipografia unui penis, încolțirea unei voluptăți. Cum să introduci o paritate, o măsură, un prototip în toate aceste divergențe dacă nu prin terorism?

Genitalul, am spus, este un dispozitiv de izolare, adică de delimitare care definește locurile intense (zonele erogene) și contrariile lor (zonele reci, desensibilizate), el presupune, deci, în înăuntrul mereu cald, un în afară mereu neutru, cu alte cuvinte) securitate a juisării ici, o certitudine de neplăcere colo. Ca și cum prin simpla convocare a genitalului s-ar asigura intensitatea, ca și cum membrul și vaginul ar exclude răceala iar mâinile și torsul, buzele sau ceafa nu ar putea fi fierbinți, ca și cum nu în exista răceală și fierbințeală combinate, hiperestezie și insensibilitate legate în mod indiscernabil, astfel și altfel în același timp. Căci, trebuie să ajungem să vedem cuplul genital/agenital pe o dualitate trucată, falsă, nesigură, să ne închipuim un corp în dual, ci dublu, și trebuie să ne lăsăm păcăliți de această lup lăcomie spre marea noastră fericire. Și să vrem incandescența chipului, a palmelor, a șoldurilor tot atâta cât pe aceea a sexului și a anusului. Și să călătorim de la una la alta. Să alunecăm peste fiecare din ele, să ne bucurăm și de această alunecare. Nu există organ care să aibă privilegiul vehemenței senzuale, nu există zone bune pentru împreunare și regiuni nesigure care să trebuiască abandonate, totul alimentează simțurile și, deci, nu există părți care, luate împreună, să adevărească buna înțelegere-e, armonia unui grup,

coeziunea. Capul este o bucată de piele ca și celelalte, după cum sexul nu este decât o parte a capului. Corpul, în întregime, este o mașină de nebunii împreună cu coatele, unghiile, dinții, osul iliac, omușorul, timpanul, colonul, buricul, bulbi capilari, pielea capului, subsuorile, femurul, călcâiul lui Ahile, inelarul și ciucurelui, inclusiv și penisul. Cum? Poftim? Ce-i aia?

Hai să vorbim despre sexul bărbatului, de exemplu, acest obiect care de atâta timp ne obsedează pe toți, ce prostie să-l vezi doar ca simbol al puterii sau ca instrument de juisare și apoi să taxezi de falie orice este ascuțit, sculăreț, lunguleț sau prepuțial (cam săracă, în această privință, metaforica freudiană) căci, dacă bucată ce le atârână băieților îi face uneori să râdă cu poftă, motivul este că le evocă mii de alte lucruri decât funcția lui consacrată; în repaus, poți să-l dai cu vopsea, să-l faci funduliță, să-l bagi în borcanul cu dulceață, să-l legi cu un scripete, să-l coși la cap, să-l folosești ca furtun de udat vecinii, să-l faci nevăzut îndărătul pulpelor; când este în erecție, poți să-l transformi în marionetă, în tirbușon, în bețișor de tobă, în căluț, în mandolină, și testiculele cu vegetația lor nestăpânită și alura lor de clopoței, și anusul cu talentele lui muzicale, săculețul cu parfum și perii pubisului pe care poți să-i coafezi, să-i vopsești, să-i razi, să-i împletești codițe, să-i tai în formă de barbișon și perii din dos, în care lași să se adune mici gogoloaie de rahat numai pentru plăcerea de a le smulge mai apoi, ce de ocazii de răs, de inventat, de imaginat, de oferit organelor genitale mii de posibilități și întâmplări față de care copularea nu este decât un aspect. Chipul, șoldurile, pot da naștere la stări intense de emotivitate, dar nu neapărat ca loc (sau rapel sau reprezentanți) ai metropolelor genitale, căci există intensități de priviri, de distanță, de verticalitate, după cum există intensități de descărcare și de penetrație. Să nu subordonăm nimic la nimic, nici zâmbetul orgasmului, nici mișcarea pasivității, nici castul obscenului, nici haina nudului. Să știm să substituim bipartiției clasice a susului și josului, a nobilului și bestialului o pulbere în care sexul, capul și brațele să nu fie, de fiecare dată, niciodată același lucru, să transformăm fiecare configurație anatomică, fiecare trăsătură morfologică într-o ocazie de plăcere, în suport de experiențe inedite, să ne dezbrăăm de credința în funcțional, în natural (gura poate fi un sex, sexul o gură, fundul o mașină de înghițit, ca la spălături de exemplu etc), să terminăm cu recentrarea ipocrită, să punem în locul ei o

nesfârșită îmbucătățire. Să tăiem, să tăiem în frumoasa totalitate a organismului, nu vor fi niciodată îndeajuns de multe insulițe, arhipelaguri, lagune, fărâmițări, continente în derivă.

A spune totul despre sex, nu acesta este oare visul secret al sexologiei care, din simplu serviciu terapeutic sau corectare de disfuncționalități tinde, din ce în ce mai mult, să devină o enciclopedie a sexualității, o voință lacomă de a condensa toate aspectele amorului într-o știință unică? Dorința de a spune adevărul despre dorință și constatare a imposibilității relative a acestui adevăr, sexologia – cel puțin aceea de cea mai bună calitate în care îl cuprindem și pe Reich, bineînțeles – dă dovadă, prin aceasta, de o anume lipsă de măsură (veșnic contrariată, vai, de simplificări pripite, de reflecții insipide), o lipsă de măsură ce caracterizează, poate, orice scriitură care încearcă să autonomizeze sexul ca sferă separată. Căci, nu este posibil să produci suma totală a comportamentelor, miturilor, fantasmelor amoroase decât dacă ai circumscris, în prealabil, amorul unui domeniu bine delimitat – genitalul – la care vei raporta mai apoi mulțimea ființelor și lucrurilor ca fiind resortul mascat al mișcării lor: operație vicleană și care dă impresia, față de aceste lucrări, că citești tot timpul același lucru sub denumiri diferite, deoarece se presupune chiar ceea ce se caută, falsă infinitudine care mimează fuga și se mulțumește să bată pasul pe loc. În această privință, nimic nu seamănă mai mult cu o cenzură decât expresii cum ar fi: Totul este sexual, un mod ipocrit de a spune că totul se reduce la aceasta, că nu este nimic nou sub soare, că un implacabil destin genital ne dictează gesturile de la naștere și până la moarte, bastion omniprezent plecând de la care psihanaliști, psihiatri și sexologi își vor clădi teoria pe Ordine, pe Falus, pe Castrare, pe Orgasm. Toată revoluția sexuală, în anii din urmă, a constatat în a promova (și deci a impune) câteva forme de amor, în general apropiate de modelul hetero-genital, forme despre care se presupunea că sunt atât de perfecte și de universale încât, odată cu generalizarea lor, sexualitatea, readusă, în sfârșit, la vocația ei autentică, nu ar mai pune niciun fel de probleme. Dorință de a armoniza dorințele, de a le contopi într-un singur acord, de a opri istoria. Epoca noastră „eliberează” un erotism, un corp pentru că, mai întâi, le-a inventat, le-a clădit cum s-a nimerit, sau, cu alte cuvinte, represiunea genitalului este, mai întâi, represiunea prin genital. De unde și caracterul obligatoriu terorist al oricărei „eliberări” sexuale: pentru că urmărește

un vis egalitar, este alergică la tot ce contrariază universalitatea acestui model: dacă îl respinge pe ultimul pervers de mahala la fel ca pe pederast, pe necrofil sau pe scatofag nu înseamnă că își încalcă aspirațiile pioase de egalitarism, ci că este egalitaristă prin însăși esența ei. Acceptați, integrați, homosexualul, masochistul ar provoca o ierarhizare între cetățeni eliberați – contradicție în termeni, de vreme ce amorul este Unul. Pentru această emancipare, nu există diferențe, nu există decât abateri.

Genitalitatea este căutarea unui nou contract corporal în care, din nou, să domine masculinul sub faima lui peniană, orice deviere față de această regulă fiind arătată cu degetul ca nevroză, arhaism sau conservatorism. Din această cauză, în zilele noastre, sexualitatea este mai puțin o alianță între indivizi diferiți decât un pact între cele două părți de același sex, o tranzacție intravirilă față de bărbați, femei, copii: trebuie ca întâlnirea corpurilor să treacă prin semne admise de către parteneri și ca aceste semne să fie masculine în însăși esența lor, cu alte cuvinte, ca schimburile între femei să se negocieze de aici încolo sub semnul unei homosexualități masculine fundamentale, anterioară oricărei categorizări sexuale. Genitalismul este o anume formă de economie pulsională care se vrea reprezentantă, stăpână, federatoare a tuturor căilor libidoului. Reich a vrut să clarifice o dezordine: el a dat înfățișare nouă unei foarte vechi servituți, nu a făcut altceva decât a fundamentat dreptul normei de a fi normă, a dat celor o mie una rațiuni ale legii, dreptul de a fi mai legale și mai legitime decât toate celelalte legi. Teoria reichiană este un cult falie care liniștește prin simplitate, o imensă și, uneori, admirabilă utopie homosexuală care calchiază toate fenomenele cosmice, climatice, politice, marine ale universului după juisarea peniană, după înstăpânirea rapidă, vizibilă a orgasmului viril. Or, această mobilizare proclamată, în numele întregii umanități, în jurul penisului ne devine insuportabilă, deoarece este dominantă, pentru că autoritatea ei se bazează pe excluderea altor mii de forme de legături, pe scurt, pentru că se dovedește incapabilă să-și reprezinte amorul ca diversitate. Noi nu dorim un nou – un alt – sistem monetar amoros ci căderea, descompunerea tuturor etaloanelor încă în vigoare și nu dorim ca semnele comerțului galant să se confunde până la a deveni ireperabile: iată de ce actuala devalorizare a genitalului masculin trebuie socotită ca un lucru bun. Cerința de orgasm, așa cum am văzut, este o cerință de ordine care-și propune

garantarea păcii civile a organelor. Orgasmul este, deci, acest contract de juisare pe care bărbatul nevolnic îl propune femeii: eram depozitarul unor valori care s-au prăbușit; nu-mi rămâne decât sexul și utilizarea lui copilărească; coboară-ți sexualitatea la nivelul lui; neagă totul, dacă vrei, dar nu-mi nega pântecul (or, cum ar putea orgasmul să fie proiect sau obsesie feminină când, în afară de adolescentele care debutează în cariera amoroasă, orice femeie poate juca în timpul actului, de nesfârșite ori și într-o infinitate de moduri? Recurența voluptăților feminine face ridicole greoaiele elucubrații metafizice ale profeților plăcerii).

Excepția, singura lege posibilă în amor

Nicio represiune sexuală nu ar dura dacă nu ar fi concomitent erotizare sau sexuale diferită a corpului. Căci, corpul nu renunță la plăcere fără anumite beneficii paralele care să justifice această renunțare. Rațiunile, în numele cărora ne lăsăm spoliați, sunt rațiuni de juisare. Nu ajunge să spunem că există represiune sexuală, trebuie să adăugăm că ea se face cu consimțământul nostru numai și pentru siguranța pe care ne-o oferă și, în sfârșit, că aceasta constă, astăzi, mai puțin într-o înăbușire a pulsionilor și mai mult într-o constrângere la o anumită împlinire erotică. De aceea, represiunea sexuală în sine nu dovedește nimic în privința caracterului „a priori” subiectiv al sexualității genitale, în privința unei alergii funciare a sistemului la realitatea plăcerilor voluptuoase. Deoarece legea desfigurează, prin excelență, ceea ce reprimă și pentru că încălcarea acestei legi, departe de a fi depășirea ei extraordinară sau neglijarea ei este, de fapt, aplicarea ei cea mai derizorie în raport cu ceea ce interzice cu adevărat. Represiunea rezidă atât în interdicția de a funcționa senzual cât și în formarea unui corp de plăceri centrat pe genital. Legea este cea care normalizează arătându-ne ce vrem, ea este cea care vrea să ne degradeze intențiile la nivelul dorințelor de intenție: îți interzic aceasta, înseamnă că asta și vrei, trebuie să dorești exact ce îți interzic. Cine știe dacă „sexualitatea” nu este acest ansamblu de comportamente programate – de la constrângere la eliberare – clădite bucată cu bucată de către o ordine preocupată, înainte de orice, să fixeze dorința într-un spațiu controlabil („Conceptul de sexualitate a apărut, probabil, în secolul al XIX-lea, atunci când au fost adunate într-un tot componentele genitale a numeroase comportări. Ceea ce presupune o atitudine subiectivă față de aceste comportări, căci

caracterul genital nu este decât un aspect fragmentar al comportării”, Jos Van Ussel, op. cit., p. 15.)? Primul gest al normei nu este negativ ci creator, este delimitarea unei zone, este indicarea a ceea ce interzice, este prefigurarea viitoarei emancipări căreia îi trasează cadrul și îi pregătește granițele. Iar a te limita la o simplă răsturnare a legii, nu înseamnă altceva decât a o prelungi în chiar formele ei. Pentru ca opera lui Reich să ne deruteze de-a binelea ar fi fost nevoie să se desprindă, mai întâi, de stereotipul sexualității masculine (al bunului mascul alb care-și pătrunde femela umedă), să înceteze să promoveze, să tămâieze statutul hegemonic, represiv al peni-centrismului. Nu avem nevoie de noi terapii comportamentale. Amourile noastre nu sunt lipsite de libertate sau de „putere orgastică” ci de complexitate: sunt prea simple și nu satisfac, în cel mai bun caz, decât una sau două pasiuni.

Nici politico-sexualul care s-a vrut o extindere a politicii și a sexualității prin fecundare reciprocă nu a reușit, până în acest moment cel puțin, decât să reproducă și să înmulțească limitele lor respective. Acest nou freudo-marxism a dublat, astfel, toate culpabilitățile, dovedindu-ne prin două ortodoxii complementare că în privința lui suntem mereu în culpă: dacă juisăm prea mult, înseamnă că uităm de luptă, de datoria noastră de clasă, de nesfârșita mizerie a omenirii; dacă nu juisăm destul, contribuim direct, prin corpul nostru, la întărirea cuirasei reacționare. Vină prin exces, vină prin omisiune: făcându-ne răspunzători de o vină care prin natura ei este de necunoscut, politico-sexualul ne azvârle din nou în aporiile păcatului original (Prin aceasta, el nu se deosebește de sexologia așa-zis burgheză – poate doar retoric – deoarece dovedesc același respect față de aceleași valori. Ar fi, de altfel, interesant de studiat cum este posibil un discurs despre sex, în ce condiții devine legitim și garantează adevărul despre plăcerile noastre, devine mărturie a stăpânirii pe care o pune pe corpurile noastre, cum, transformând genitalul în materie de învățământ, este continuarea școlii prin alte mijloace. Constituire, totodată, de tabel de simptome și ansamblu de remedii de eliminare a acestor simptome (existau oare în Evul Mediu tulburări ale orgasmului, acest cuvânt era alungat, pe atunci, de vreme ce nu există, cu sensul actual, decât de un secol încoace?) sexologia este mai puțin expunerea unei materii determinate decât un import al comportamentului școlar în domeniul sexual. Sexologia este poate

ultimul avatar al Luminilor: de la Reich la Mergnant însușirea plăcerii conform unei ordini și unei raționalități pur pedagogice.). Decât să perpetueze o gândire prin cauze și să se vaite „Este vina societății” (și societatea, a cui vină este?), ar fi preferabil să se vadă în ce mod apariția minorităților sexuale (femei, pederasți, travestiți, fetiști – ai cauciucului, ai oțelului, ai porțelanului – sado-masochiști, sugători ai degetului mare etc.) permite să se conceapă astăzi și prăbușirea politicului, ca delegare de putere și prăbușirea sexualității redusă la micul și scârbosul secret genital. Căci, este evident că nu există revoluție sexuală după cum nu există nici revoluție politică sau altfel spus, că revoluția politică este fără sfârșit pentru că, în niciun moment, intensitatea potrivită nu este atinsă o dată pentru totdeauna, și nici „inamicul” nu este doborât definitiv, deoarece suprimarea tabuurilor secretă tot timpul altele, deoarece orice limită dă naștere dorinței de a o înlătura, deoarece toate luptele nu sunt decât niște etape și fiecare luptă câștigată face să răsară multe alte fronturi și că, deci, este mai puțin vorba de o emancipare decât de o explorare, amestec de lumi, derivă spre spații nemaivăzute. Noțiunea de „mizerie sexuală” ea însăși este ambiguă prin aceea că presupune contrariul, bogăția, un prag de sărăcie trecut o dată pentru totdeauna: or, ce înseamnă averea în privința asta, cu ce se poate ea măsura? Este adevărat că nu există nevoie minimă amoroasă, nici necesitate republicană; există, în schimb pentru fiecare, urgența fundamentală a unui excedent, mișcare de rotație a erotismului, a controlului cheltuielilor inutile, al risipei în raport cu câștigul mărunț, o proporție de lux mereu Variabilă și schimbătoare care determină indicele propriilor „nevoi”. În domeniul sexual nimeni nu este pionier, deci, nimeni nu este sedentar, nicio minoritate nu deține privilegiul discursului amoros, orice discurs amoros este neapărat minoritar, nu trebuie să faci cuceriri, voluptățile sunt multiple, nedemonstrabile, fiecare este față de sine, în același timp, bucata lui de pământ reavăn pe care-l cultivă, răsăritul și apusul soarelui pe această planetă, fluviul care smulge și duce acest pământ, barajul care pune stavilă acestui fluviu, teroristul care aruncă în aer barajul, inginerul care astupă breșele, barbarul care devastează din nou oaza astfel reclădită, grădinarul care ridică totul din ruine, toate acestea simultan și în multe alte feluri, nimeni nu este eliberat, nimeni nu este priponit, totul se schimbă fără să se schimbe, nu se oprește niciodată și încremenește, Paul al VI-lea este cel mai mare curvar după

Brejnev și Mao, noi toți facem dragoste ca niște catolici integriști și sub sutana unui seminarist stă tot atâta pornografie cât în vulva cea mai lăbărțată, Sylvia Bourdon este la fel de emancipată ca și austera nevastă a Regelui Soare: desigur, nimic din toate acestea nu este adevărat, dar să fie clar: să terminăm odată cu lecțiile de juisare corectă, cu pedestalurile arogante ridicate în cinstea între picioarelor, să încetăm să ne mai pătrundem numai pentru plăcerea de a da exemplu, de a condamna, de a tranșa, să abandonăm ierarhizarea senzațiilor, să știm să ne pierdem capul pentru plăceri minuscule, pentru mici deturnări, pentru detalii infime.

Poate că nu există revoluție sexuală fără revoluție alimentară, auditivă, tactilă, perceptivă, vestimentară, olfactivă, sentimentală, ongulară, meșteșugărească, epidermică, manuală, anală, mentală, cervicală, degete de umblăreț, veziculobiliară, hepatică, gastroe-teroclită, intestinală, măduvă îndărătnică, vaginală, clitoridiană, muntevenusiană, linguală, labială, celulară, pe scurt fără revoluție anatomică, fizică, nucleară, chimică, relațională; cu alte cuvinte, revoluția sexuală ca mântuire a corpului total numai prin exercițiul organelor genitale este o aberație, o imbecilitate la fel de monstruoasă ca și puritanismul ipocrit al generațiilor anterioare (Și mai terminați odată cu fraze de genul: „Refularea sexuală este împreună cu religia, principalul ecran ideologic ce împiedică masele să devină conștiente de exploatarea și oprimarea lor”. Chiar credeți că masele astea sunt idioate? Că clasa muncitoare nu face dragoste? Nu conform modelelor propuse de ștabi? De la câte orgasme în sus elevul proletariat începe să înțeleagă corect învățăturile dascălului său într-ale revoluției totale, Partidul?).

Dacă ejacularea, adică penetrația nerez reciprocă, este pentru bărbat, în coit, singurul mod legal, ortodox de a copula, dacă acmea este semnul liniștitor că amănții sunt pe drumul cel bun și nu rătăcesc poteca, de ce să nu visăm heterodoxia și să nu formăm, în acest domeniu, secte de erezie locală, deci să contribuim la perfecționarea juisării prin perfecționarea abaterilor ei. În acest caz, orgasmul penian ar rămâne un simplu supliment, luxul extraordinar al plăcerilor și nu micul lor țel, imperativul sever care le ordonează și ierarhizează. A elibera amorul de paroxismul orgastic înseamnă, mai întâi, să-l ridici deasupra constrângerilor unui program, să-l scapi de un nou criteriu de excludere. Făcând din emisiunea seminală numitorul comun al

raporturilor lor, bărbatul se penalizează pe sine în aceeași măsură în care o restrânge pe femeie; îl așteaptă alte bucurii, mii de alte bucurii decât acelea, simple și limitate, ale exonerării spermatice. Și, mai întâi de toate, bucuria de a înlocui sexualitatea monofigurată, genito-falică, prin chipul lui Janus, cap și coadă. „Să ne feminizăm”, să ne dotăm la rândul-ne cu trupuri penetrabile, să ne deschidem larg orificiile și orificii.

Comisar al poporului cupulsiunile, pentru unii, deputat în Camera Simțurilor pentru ceilalți, orgasmul, oricât de divinizat, duce totuși la aceeași concluzie: fiecăruia sexul său, corpul său, sufletul său (trei termeni de-acum reversibili și interșanjabili), ca avutul din care trebuie să scoată un profit, ca terenul pe care trebuie să-l supună legii randamentului. Căci, este nevoie ca voluptatea, chintesență a centrului genital, să fie rentabilă, să fie obsedată și justificată, în același timp, de o finalitate. În fond, cultul orgasmului nu are, poate, decât o singură funcție: să concentreze numai emoția în sex și să elibereze corpurile de orice dorință pentru a le disponibiliza în vederea muncii (poate că Reich voia să realizeze ceea ce nu a îndrăznit să viseze niciun puritanism: reconcilierea contrariilor, conjuncția, sub auspiciile descărcării binefăcătoare, a lubricității și condiției salariale) (Este sigur în toate cazurile că orgasmul, ca mașină antistress, își va găsi într-o zi utilitatea în terapiile de readaptare socială: „Pentru mine, scrie doctorul Mergnant (în *Union*, octombrie 1975, p. 82) adevărata virtute a orgasmului este puterea lui reechilibrantă. Sunt întotdeauna de părere că un orgasm echivalează cu o doză bună de tranchilizante...” Să adăugăm această frază a lui Betty Dodson: „Planurile cincinale trebuie să includă orgasmele” și vom avea o mică idee despre noua ordine sexuală care ar putea, în curând, să apară, desigur tot în numele libertății și al revoluției.). Esențialul, pentru sexologia „burgheză” sau „politică”, este să dea o ocupație corpurilor, să facă în așa fel încât forțele lor să se cheltuiască într-un anume mod, deoarece a programa un corp (a-i spune ce scop să urmărească, cum să-l atingă etc.) este tot o manieră de a-l dirija, de a-l asalta, de a pătrunde în el, de a-l însuflă cam tot așa cum ai ocupa o cetate întărită. Ceea ce este insuportabil în aceste noi terapii ale amorului este nestăvilita lor manie de a vrea să vindece, de a corecta pe toată lumea. De ce să nu vedem în frigiditate o juisare care se refuză și protestează, în impotență o virilitate care nu mai vrea să-și joace rolul,

care respinge consultația, în ejacularea precoce o mașinărie erotică ce-și bate joc de sine? În amor nu există puncte culminante și, deci, nici densități mai mici, nu există momente derizorii ci doar detalii, la fel de voluptuoase, la fel de emoționante. Împotrivindu-ne lui Reich și sexologiei actuale (demna sa moștenitoare) putem spune: așa este, toți f... em prost și suntem prost f... și, toți juisăm cum nu trebuie, suntem niște blegoși, niște uscături de vaginuri, suntem toți niște minorități erotice. Orgasmul vostru, gargara voastră de organe, spasmele voastre profunde și solemne, ne doare-n cot, n-avem de gând să ridicăm pe ele o nouă religie, adică o nouă teroare, cu mari preoți, cu necredincioși și cu marginalizați. Lăsați-ne să ne bucurăm. Nu există un barem al erotismului inteligent, nici perversiune benefică (nu există niciun fel de perversiune), nici sexualitate cumsecade (deci, nici sexualitate blestemată), și nici soluție finală, vrednică de încredere, revoluționară, a amorului.

Visul masculului mediu din Europa de astăzi este să le vadă pe toate femeile că vin la el și îi spun: „Mă interesează sperma dumneavoastră. Mă înnebunește juisarea dumneavoastră”. Poate că proiectul unei revoluții sexuale bazate pe comunitatea genitală nu este decât un mijloc de accentuare a dominației masculine prin accelerarea schimbului de femei. În felul acesta, se urmărește nu eliberarea femeii ci eliberarea, sub semnul erotismului masculin, a totalei sale disponibilități față de bărbați, a posibilității de a trece de la un bărbat la altul. Heterosexualitatea nu există (Lectura lucrărilor de informație sexuală lasă impresia că autorii, ca și cea mai mare parte a psihanaliștilor, dețin sau cred că dețin frenetic, secretul dorinței erotice și că acest secret este foarte sigur: nu există nicio diferență între sexe, ceea ce înseamnă că numai corpul masculin este diferit), sistemele noastre sociale nu dau apă la moară decât unui anume tip de homosexualitate masculină (falo-genitală) al cărei prim gest, în mod paradoxal, este de a lovi în homosexualii masculi (pentru că se comportă ei înșiși ca niște „femei”, pentru că circulă și nu fac să circule, pentru că sparg integritatea corpului masculin prin aceea că se lasă pătrunși și înlătură dublul tabu al penetrației anale și al excrementului?). Orice asemănare, chiar postulată, este o dorință de abolire a unei diferențe, iacobinismul erotic tinde astăzi să ia locul unui centralism politic falimentar. Cu alte cuvinte, nu există diferență între sexe; sau, mai bine zis, ea nu există decât sub o formă ierarhică de

subordonare; deci, înainte de a o estompa sau de a o anihila, ea trebuie determinată.

DESPRE VAGINITATE SAU IMPOTENTA CELE CINCI DISCURSURI, CINCI METODE POSIBILE

Sexologul, *cu aplicare practică imediată*: În cazul dumneavoastră se regăsesc mai multe probleme, mai întâi, ungeți membrul partenerului cu unt sau cu vaselină, gândiți-vă la lucruri care vă excită, zgândăriți-vă fantasmele în momentul actului sexual. Dacă simptomele persistă, urmați cursuri de orgasmoterapie, intrați într-un grup de Sexologie umanistă, citiți *Libertate, Egalitate, Sexualitate; Cuplul și dezmiardările lui; Masajul membrului*; duceți-vă la filme erotice, rezultat garantat în luna următoare.

Psihanalistul, *foarte savant*: Fără îndoială că este o problemă foarte veche, o să explorăm împreună corpul dumneavoastră anterior, întindeți-vă, pot să vă promit o erecție peste șase ani...

Militantul, *eminamente istoric*: Constrâns la contradicții insurmontabile, Capitalul lovește astăzi în chiar inima intimității noastre. Tovarășe, dacă vrei să-ți recapeți deplinul exercițiu al facultăților amoroase, vino să zdrobești împreună cu noi, prin luptă, acest monstru hidos care ne castrează pe toți...

Cinicul, *veșnic grăbit*: Spuneți că vi se închide vaginul? Și că nu vi se scoală penisul? Păi, înseamnă că nu vă mai sunt de niciun folos. Astupați-l pe primul, tăiați-l pe celălalt. De altfel, de vreme ce sunteți bogat, nici nu aveți nevoie de atâtea organe.

Noi, *de o radicală incompetență*: Suferiți cu genitalul, foarte bine, gândiți-vă la altceva. Alungați ideea că sexualitatea se termină în momentul în care nu puteți face dragoste (în care pălește posibilitatea de a executa contractul genital). Încercați, de pildă, sodomia, sensibilizați-vă alte părți ale corpului, terminați odată cu orice fel de domiciliu forțat sexual. Dezbărați-vă de mentalitatea de neajutorat, nu așteptați nimic de la specialiști, doar ei v-au băgat în cap această obsesie a sănătății. Nu mai credeți că nevolnicia actuală este o formă de slăbiciune, căutați în ea alte puteri, alte perspective ascunse până acum de zgomotoasele reușite ale organismului. Și, mai ales, nu vă lăsați târați în cercul ignobil al culpabilității, nu strigați după ajutor, căci a dori un remediu este ca și cum v-ați considera deja bolnav, inferior: trișați cu imaginile pe care legile le impun sexualității noastre. De altfel, nu te îngrijora (ne adresăm mai ales băiatului): după șase

luni de impotență, penisul se usucă și cade.

a. PORNOGRAALUL sau republica testiculelor

În momentul în care a ieșit din clandestinitate, pornografia pare că și-a atras toate categoriile de public și a răscolit furia tuturor tipurilor de discurs: de altfel, acestea s-au dezlănțuit cu atât mai violent sau anxios cu cât vedeau că rețetele propuse le dezminț influența și le reduc la neant eforturile de punere în gardă. În această privință recordul aparține, fără îndoială, Puritanului. El a fost cel mai direct atins și este normal ca riposta lui să atingă paroxismul urii și al repulsiei. Iată ce exprimă anatema lui sub o formă politicoasă: „Pornografia face comerț cu aberațiile cele mai josnice ale instinctului” (Étienne Borne). Numai că atare discreție verbală este rară: lirismul obișnuit înmănușează vocabularul bestialității cu acela al măcelăriei: pornografia este animalitatea, în cele două stări, vie și moartă: dând dovadă de un formidabil dispreț și pentru gratia animalului și pentru plăcerile sexului, majoritatea vociferantă nu a văzut în spectacolul trupurilor înlănțuite decât imaginea încântătoare a animalului cu două spinări. În ce privește epidermele dezgolite, ele au dat naștere unui delir gastronomic, în care, la termenul inițial de „carne”, s-au adăugat la repezeală „roastbeef”, „biftec” și chiar „bucățelele de jos”. Foarte răspândiți printre politicieni, acești inchișitori ai trupurilor au cerut cenzura și după ce au obținut niște sancțiuni mai rentabile și mai prohibitive, au pretins guvernului, prin vocea unui deputat al majorității, „să-și întărească sexul” (în loc de ne amintim cu toții, „să-și întărească textul”), neștiind de ce lapsus să se mai agate în încercarea lor de a pune stavilă acestei navale de obscenitate și dovedind astfel că toate organele virile ce defilau banal pe ecran amenințau să distrugă valorile virile ale căror mandatar și paznici se doreau.

Foarte numeroși printre criticii de cinema, Esteții combat orice formă de cenzură: sunt, în schimb, dezolați că pornografia este atât de urâtă și că vulgaritatea ei face atâția adepți. Ei visează la fantasmă distinse, la mari creatori vizionari, la deliruri luxuriante sau, măcar, la virtuozități tehnice care să transfigureze sinistra banalitate a împerecherii.

Ceva mai rari dar la fel de nefericiți, blasfematorii sau nostalgicii interdicțiilor sunt plictisiți de spectacolul acestui desfrâu facil; regretă eroismul perversiunilor blestemate. Principiul lor: unde nu e piedică,

nu e plăcere. De exemplu, de ce să mai practici sodomia de vreme ce a încetat să mai fie un risc ori un blestem? Risipind imaginea păcatului, „iluminarea” pornografică a descătușat luxura din angoasă: numai că o plăcere permisă este o plăcere micșorată și atunci, lipsit de Lege, cel care o încalcă devine trist.

Militanții tradiționali, cei care legiferează încă anumite practici politice, denunță fără preget îngrijorătoarea mistificare a spectacolului porno. Cum, au mai folosit și altă dată explicația? Ce-are a face! Filmele astea prezintă întotdeauna, cu vizibilă preferință, personaje bogate și trândave care-și pot închina toată existența juisării. În loc să dezvăluie complexitatea socială în toată realitatea exploatării, ele zugrăvesc o lume factice și pacificată iluzoriu. Pe scurt, ne vând gogoși și ne fac să credem că existența câtorva privilegiați redă imaginea vieții. Că printre clienții fervenți ai spectacolului porno există o majoritate de exploatați și oprimați – nimic mai normal: în intenția Capitalului, acest spectacol le este destinat, el trebuie să pună stăpânire pe dorința lor și, fără a o putea satisface, să o împiedice măcar să îmbrace haina revendicării. Doar se tot spune că sistemul funcționează pe bază de ideologie și că dacă oamenii ar fi conștienți de nenorocirea lor, în loc să se lase îmbrobodiți de semne, dominația burgheză s-ar stinge pe loc, precum o flacără bătută de vânt. Și tocmai pentru a preîntâmpina pericolul unei conștientizări, vigilența Capitalului se străduiește să zăpăcească fantasmеle, să le satureze de vagine și de mașini americane, de sex și de parale, cele două ingrediente ale noului opium al popoarelor. La ieșirea din sala întunecoasă, spectatorii năucii și bine îndoctrinați nu visează la Seara Cea Mare ci la seri neliniștitoare: șovăie într-atât încât, uitându-și de mizeria zilnică și de lupta de clasă ar fi în stare să-și schimbe carnetele de partid pe un tichet de partuză! „Haida de nu cu aștia o să faci revoluția” (Breton).

Față de toate aceste discursuri pe care le-a ofensat, scandalizat sau dezamăgit, pornografia se dovedește profund indiferentă și cinică. Făcătorii de filme scandaloase nu-și ascund amuzamentul văzând că virulența criticilor nu influențează cu nimic numărul spectatorilor. Chiar dacă nu am avea niciun alt motiv și tot ar trebui să ne placă pornografia pentru această indiferență și pentru această veselie. Moral, cultivat, catolic sau militant, multiplul dispreț, pe care-l suscită pornografia, ne inspiră un asemenea dezgust încât rezervele pe care le avem în privința ei nici nu mai contează. Vom prefera întotdeauna

filmele *hard-core* cruciadelor ridicole îndreptate împotriva lor și care, dincolo de diversitatea stindardelor pe care le flutură, se unesc în aceeași rugăciune mută: fie-vă milă (și sub amenințarea cenzurii sau a boicotării), nu lăsați sexualitatea la voia ei, împodobiți-o cu dragoste, cu păcat, cu blestem, cu frumusețe, cu sensul istoriei, adăugați-i o valoare afectivă, politică, ba chiar și religioasă, satanizați-o, transcendenți-o cu o finalitate superioară care să justifice impudica etalare și, prin aceasta, să ne înnobileze plăcerea. Veți face astfel o faptă bună, dând reprezentării dorinței o rațiune de a fi care să o scoată basma curată și să o purifice de păcatul primordial: păcatul de a etala cărnurile și a animaliza o plăcere lipsită de orice spiritualitate, tot păcat este și refuzul de a da ajutor, cernând lumina peste urâtenia acestor trupuri viermuinde, păcat (paradoxal!), și lipsa oricărui păcat în banalitatea acestor împerecheri și tot păcat, în sfârșit, înlăturarea politicului de pe divanurile moi ale acestor vile de un lux orbitor.

Pornind de la disprețul Bisericii față de trup, literatura clasică stabilise o împărțire riguroasă a genurilor: universul sublim comparabil cu o sferă ermetică era o lume ce respingea orice realitate carnală. Nimeni, în ziua de azi, n-ar mai îndrăzni să apere sau să practice această opoziție seculară între înalt și josnic, între vulgar și sublim. Acum o vreme, amestecul genurilor a vrut să pună capăt acestei ierarhizări a ființei: de fapt a pus, între trup și suflet, o inegalitate mai subtilă, într-adevăr, realitatea carnală rămâne degradantă sau, cel puțin, subalternă numai că, în loc să-și ispășească josnicia în infernul exilării, ea poate fi răscumpărată: neo-sublimul nu vrea să omită orice aluzie corporală din imagini sau din cuvinte: nu vrea să excludă indecența ci să o subordoneze, să facă din ea semnificantul material al unui semnificat superior care să acționeze asupra ei ca apa sfințită a botezului asupra păcătosului sau a botezatului. Puțini, chiar dintre puritanii cei mai austeri, mai cer astăzi închiderea sexului în colivie și acoperirea corpurilor pe ecran: fie și cururi, spun ei, dar pătrunse de un simț al mântuirii, putem vedea orice cu condiția ca sensul să domine imaginea – această încărcătură semantică cuprinde asigurarea că filmul nu trezește bestia din noi. Vechea religie spunea de-a dreptul: „Ascundeți acest sân, să nu-l văd în fața ochilor”. Numeroasele ei moștenitoare laice urăsc prefăcătoria: arătați-mi acest sân, sunt gata să-l văd, dar nu ca atare sau pentru capacitatea lui de a excita: prelucrați-l, estetizați-l și n-are decât să

freamăte în fața mea, dar de dragoste nebună sau de dragul revoluției viitoare. Pe scurt, nu trupurile sunt obscene ci gratuitatea înfățișării lor ostentative. Reproșul se deplasează dinspre despuiere înspre lipsa ei de semnificație. Pentru a merita epitetul de porc trebuie să fii de două ori gol: și de haine și de transcendență.

Cei buni, târfa și clientul: un film porno va avea cu atât mai mult succes cu cât își va dezamăgi criticii (pe cei buni), îi va contraria: căci pentru client, sensul profund cu care ei ar vrea să împopoțoneze actul sexual ar fi, ca profunzime, o tinichea fără rost, un alibi insuportabil. Unica valoare afirmată de pornografie și căutată de beneficiar este intensitatea sexuală a imaginilor. Unicul tribunal, recunoscut pentru competența sa de către acest cinematograf, ar condamna un film pentru niște argumente atât sărăcăcioase cum ar fi: să nu deranjeze, un film care să anuleze tumescența.

Pornografia nu se sinchisește de salvarea sufletului ei iar noi nu simțim nicio vocație de mântuitori. Căci plăcerea de a fi excitat nu este o desfătare infamantă și dacă cenzurarea reprezentării sexuale era revoltătoare, punerea ei sub tutelă ne apare acum derizorie: ca și cum îngăduirea ar însemna tot supunere, iar singura alternativă la această interdicție ar fi infantilizarea. Ceea ce i se reproșează pornografiei nu este caracterul josnic sau mistificator al impulsurilor pe care le provoacă – sub pretextul că sunt exclusiv sexuale –, și nici vulgaritatea promisiunilor ci faptul că nu le împlinește: ni se anunță, cu mare pompă, cu indignare sau cu mâhnire, o invazie de indecență și sfârșitul tuturor restricțiilor și tot ce ni se oferă, de fapt, sunt niște delectări triplu îngărdite: limitate la privire din cauza imaginii la organele genitale prin conținut, la bărbați prin supunerea exclusivă față de fantasmele lor.

Pornograful proclamă cu emfază că spulberă toate misterele căci, spune el, nimic din ce este sexual nu-mi este străin, și tocmai acest lucru i-l reproșează cu violență detractorii lui. Dușmani, dar frați întru așteptări. Același postulat de exhaustivitate îi excită pe pornografi și îi exasperează pe puritani.

Or, ce se întâmplă în realitate? Pentru un preț, în fond, modic, filmul porcos le dă tuturor dreptul să vadă totul: să vadă și nimic altceva. Singura accesibilitate oferită astăzi este accesibilitatea la spectacol: clientul, care vrea să știe pentru ce a plătit, este somat să juiască din priviri. Infimă eliberare care desfășoară spectacolul tuturor

perversiunilor pentru ca, până la urmă, să nu favorizeze decât una singură: voaieurismul.

A vedea tot: chiar dacă a vedea nu este decât un biet surogat, nu poți să nu-i recunoști pornografiei preocuparea de a înlătura și ultimele rămășițe ale pudorii prin care invită ochiul la o amețitoare călătorie în centrul femeii: mult timp, aparatul de filmat s-a oprit la coama pubisului ca la divulgarea supremă; după aceasta, coapsele s-au desfăcut și avem parte acum să contemplăm vulva, labiile și intrarea vaginului. Ce să arăți mai mult? Nimic, poate, și totuși acest apogeu de nerușinare, în măsura în care limitează sexualitatea la sex, rămâne parțial mărginit; această exhaustivitate totală ascunde, de fapt, totalitarismul plăcerii masculine. Cenzura a fost suspendată, nimic nu mai este interzis pe ecran: în afară de sexul femeii, se mai văd copulări, organe masculine în erecție și deversări seminale, adică, în definitiv, mărunțul paradis cu care onirismul viril își umple sărăcia. Mărunt și despot: căci, dacă la ieșirea de la un film porno nu știm la ce visează fetele, știm în schimb la ce le obligă bărbații să viseze: la cozile lor. O grămadă de femei pe ecran, dar întotdeauna pe măsură: perfect conforme cu fantasmele masculine. Nicio instanță exterioară sexualității nu mai consacră împreunările. Visele clientului sunt transcrise ca atare, fără să primească din altă parte, un certificat de autenticitate (morală, transgresivă, estetică sau militantă: fantasme majore scăpate de sub orice obroc, dar, ce afirmă ele astăzi împotriva vechilor puteri tutelare este că juisarea nu depășește imaginea, că genitalul este unica ei rezidență și că nu este străbătută de diferența dintre sexe.

Amăgeala nevăzutului

„Cel mai tare dintre filmele porno” – spune afișul la „Sexul care vorbește”. Adevăr? Minciună? Spectatorul șovăie, neîncrezător și ispitit și, dacă intră o face întotdeauna cu slaba speranță că promisiunea va fi respectată și că o să vadă ceva mai porcos decât ultima dată. În acest domeniu, publicitatea supralicitează: filmul următor oferă ultima dezvăluire. Ceea ce înseamnă, totodată, că ultimul film era desuet pentru că mai ascundea ceva. Pornografia își agață clientul, eventual cu această unică rețetă: pune o limită fictivă la ceea ce acesta a văzut deja și îi insuflă dorința irezistibilă de a o depăși pentru a vedea ce se ascunde dincolo de ea. Să nu ne mirăm, deci, că cenzura îi oferă producției pornografice argumentul publicitar cel mai eficace și mai

atâțător: acest cinema are prea mare nevoie de interdicții pentru a le combate; ele nu-i mai sunt dușmani ci momeli. Ce straniu și dureros destin pentru puritanism care garantează, astfel, ceea ce reprimă și întrece afișele lascive în invitația la dezmaț. Acest film este, *în sfârșit*, autorizat și în discreta insistență a adverbului recunoști urma unor foarte puternice rezistențe, suflul încă fierbinte al unui tabu; anumite secvențe sunt atât de deochete încât se adresează unui public foarte cunoscător; afișajul fotografiilor este strict interzis: pe scurt, cenzura înlocuiește, ea singură, sloganul publicitar, promisiunile și reclama. Căci, în ce privește restul, scenele care i-au șocat pe cenzori și au meritat întârzierea difuzării, tăcere totală: știm că a avut loc un scandal, dar nu știm care; suntem siguri că ne aflăm în plin intolerabil, dar nu știm din ce se compune. Cu alte cuvinte, tentația constă mai puțin în aceea că se arată ceva decât în faptul că se conferă filmului prestigiul unei nerușinări invizibile și nenumite. Mai elocvent decât orice etalare, acest laconism vrea, deci, să-l momească pe trecător prin enigmă și totodată prin transgresare. El va dori să vadă filmul atunci când a vedea va însemna, fără greș, pentru el a pătrunde un mister și a viola un tabu. La această racolare metonimică (vă dau efectul ca să doriți să cunoașteți cauza care l-a produs, iată fumul: veniți să ardeți la focul pe care-l semnalează) se adaugă vraja evocatoare a tuturor predicatelor pe care glosarul pornografic refuză să ni le traducă: *hoț*, *hard-core*, *blue-corn*, dincolo de semnificația lor literală (de acte sexuale nesimulate), aceste calificative americanizează filmul și, prin aceasta, oferă aceeași promisiune a unui supliment de contemplare. În palmaresul obscenității, Statele Unite au depășit tot ceea ce îndrăznesc scandinavii: atunci când un film franțuzesc își spune „hard” sau când o sală afișează un film de import „blue”, ea dă mai mult decât o definiție, este, de fapt, o marcă de calitate, o întreagă vrăjeală de baracă de bălci cuprinsă în mireasma unei conotații: „Intrați, intrați, oameni buni! Veniți să vedeți ce n-ați mai văzut: Eldorado dintr-un fotoliu! Avangarda porcoasă, Paradisul obscenității cu numai zece franci!”

Și la ce servește toată această agitație competitivă, această deturnare a cenzurii în folosul publicității? La transformarea unei juisări ratate inerentă spectacolului într-o *vizionare ratată*, conjuncturală și trecătoare. În timp ce, filmul însuși îl obligă pe spectator să-și disciplineze pulsionile limitându-le la raportul vizual, triumfalismul, în care se drapează, folosește tot timpul limbajul

intensificării intensității: emoții noi, călătorii fabuloase, fantasme nu numai traduse dar și îndepărtate prin îndrăzneala imaginilor. Îngustarea sexualității prin spectacol este înlocuită prin extinderea neîntreruptă a spectacolelor: a vedea nu mai este înlocuitorul lui a face, este o mișcare pozitivă și victorioasă de cucerire. Pentru a ispiți consumatorul, filmul nou trebuie, deci, să promită tot timpul că merge mai departe; să deschidă, lăcomiei scrutaătoare, teritorii în care nimeni nu îndrăznise să se aventureze, să pironească obiectivul aparatului de filmat pe comportamente sau poziții inedite încă pentru imagine. Ați savurat ca o violare a ultimelor tabuuri lunga scenă de masturbare a Claudinei Beccarie din *Exhibiție!* dar ați văzut filmul *Prostituție clandestină* în care Sylvia Bourdon inundă, sub un jet de urină, chipul extaziat al sclavului său?

Doar supunerea frenetică față de acest imperativ de prospectare poate să ne facă să credem în această ficțiune și anume, că nu ecranul este limita ci conținutul imaginii și că, deci, pentru pornografie nu există praguri de netrecut. Neajunsul spectacolului nu ar proveni din natura sa ci din faptul că nu este destul de spectaculos: dacă, la ieșirea de la aceste *hard-core*, care mi-a fost atât de lăudat, sunt nițel trist, știu precis că ușoara tristețe pe care o resimt se datorează rupturii ireconciliabile dintre sexualitatea activă și contemplarea sexualității și, totuși, există în mine o părțică ce scapă deziluziei și care crede că juisarea a fost ratată pentru un fleac: exact acel fleac ce a fost din nou – a câta oară – ascuns privirii mele. Iluzia pornografică se definește, deci, prin această alunecare de la percepția frustrantă la percepția frustrată: trebuie să apară, odată și odată, un film care va aduna în apoteoza unui orgasm panoptic, juisarea și contemplarea, aceste două elemente care se fugăresc fără să se ajungă niciodată unul pe altul: să vezi totul și să te datini năucit de acest paroxism.

Organele fără corp

Cinematograful pornografic s-a născut dintr-o mișcare a aparatului de filmat: ca să arate ceea ce erotismul evoca doar, ca să detroneze supremația aluziei înlocuind-o cu brutalitatea imaginilor, care spuneau pe șleau ce voiau să spună, a fost de ajuns ca prim planul insistent să gonească artificiile metonimice ale cinematografului tradițional. De acum încolo, obiectivul ne apropie de organe în loc să ne îndepărteze de ele și să fixeze îndelung (într-un crescendo de îndrăzneală) marea calmă și cerul învăpăiat dincolo de hubloul

cabinei, o țigară uitată care se mistuie în scrumieră sau mâna crispată care se descleștază și cade moale pe măsură ce se consumă orgasmul invizibil. Pentru *a reprezenta* actul sexual, discursul pornografic se încăpățânează să nu-l interpreteze: acolo unde ar fi dispus de indicii, care-i permiteau spectatorului să înțeleagă și să-și închipuie scena eludată, el rămâne în domeniul denotației pure. Nu trebuie să decodezi nimic, nu trebuie să completezi nicio elipsă: clientul este rege, adică pasiv. El se lasă în voia filmului ca mușteriu de la bordel, care se lasă în voia prostituției.

Deoarece orice îndepărtare ar putea solicita imaginația publicului făcându-l, astfel, să iasă din dulcea sa inerție, penetrația vaginală, cunilingus, felația și sodomizarea trebuie filmate cât mai de aproape (și în ordinea crescândă a perversiunii). Dacă există ceva salutar în această bătălie pentru literalitate, aceasta este spulberarea prin ridicol a excesivei pudori paseiste de care era îmbibată vechea retorică sexuală. Avem acum dreptul să vedem ceea ce ni s-a ascuns atâta vreme cu atâta șiretenie. După cât se pare, această cucerire recentă a fost subiect de scandal. Dar forța insolenței depinde, în întregime, de principiul pe care vrea să-l încalce; nesocotirea unei legi caraghioase este ea însăși caraghioasă și, la urma urmei, nimic mai derizoriu decât ofensa care a eliminat arhaica interdicție de a vedea care viza sexul. I se poate reproșa pornografiei nu că este șocantă ci că nu este decât șocantă: căci, în rest, ce conservatorism! Nu trebuie să vedem în imaginile ei scandaloase, în scandalul vizual pe care-l provoacă o ruptură de tradiție: erotismul era un discurs aluziv, învăluit, care figura organele genitale cu ajutorul unor echivalenți corporali; pornografia este refuzul deliberat al oricărui echivalent: dar, dincolo de opoziție prin cele două limbaje se perpetuează același *genitocentrism* turbat. Nu există juisare în afara sexelor, căci ele sunt capitala corpului, spune înțelepciunea pasiunilor din care se inspiră atât brutalul prozaism porno cât și poezia erotică. Aceasta face din corpul gol asupra căruia zăbovește veșmântul ultim în care se drapează adevărata nuditate: elogiile sale nu conțin niciun delir, iar imaginile sale nu trădează vreun fetișism – ci doar preocuparea constantă de a transpune corpul în semne, de a supune vizibilul invizibilului, de a nu culege din epidermă decât citate ale genitalului. Pornografia, în schimb, face să apară Sexul în toată splendoarea gloriei sale și în adevărul lucrării sale. Ea se închină genitalului cu tot atâta

fervoare; ceea ce se prăbușește este vechea liturghie: cultul își proclamă de-acum idolii și răstoarnă dogma șubrezită care poruncea să fie ascunși. Afirmarea emfatică ia locul absenței obsesive. Înainte vreme, corpurile erau bânuite de propriul sex; acum își găsesc rezolvarea în el.

Erotism și pornografie vor, deci, să spună același lucru: numai că nu-l spun la fel și că acestor două stiluri le corespund două imagini ale suveranității genitale și, s-ar putea spune, două *regimuri* diferite de sexualitate. Nu întâmplător, desigur, cinematograful tradițional sugerează orgasmul printr-o lungă sărutare languroasă sau printr-o mângâiere senzuală. Această înlocuire calculată nu este evidentă pentru public decât pentru că se bazează pe sexualitatea majoritară. Limbajul filmului este verosimil în virtutea obiceiurilor și constrângerilor care reglează existența erotică a clienților săi. Aceeași putere genitală se exercită în spectacolari – zarea corpului, în preferința care mobilizează dorința asupra uneia sau alteia din părțile sale și în itinerariul canonic al voluptății. Tratării semiotice a corpului prin imagine îi răspunde în viață un erotism disciplinar. În spectacol, sărutul poate fi ridicat la demnitatea de echivalent orgastic, deoarece are această funcție, să mimeze împerecherea. Dezmierdarea este, prin statutul ei, un preambul: ceea ce o face semnificantă. În ce privește locurile corpului, suprafețele lui, volumele lui, diversele lui fragmente, ele nu au o existență cu adevărat autonomă, nu au niciun drept să se abată din drum: într-adevăr, normalitatea pulsională nu vede în ele decât aptitudinea lor de a evoca sexele urmărind cele două mari axe ale metonimiei (pulpele întrezărite pe scară sau, uneori, pe plajă, perspectiva perilor pubieni) și ale metaforei (rol important acordat gurilor cu buze groase). Pe scurt, sexualitatea nu este pusă în semn decât pentru că se supune unui ordin imperios; corpul retoric este un corp centralizat și aceeași mașină de produs dorințe oferă și spectacolul erotic și îmbrățișarea disciplinată. Dacă pornografia invadează ecranul cu sexuri pătrunse, pătrunzătoare, ejaculatoare, linse, desfăcute sau turgescențe este ca să ambaleze mașina: ca să arate, pe șleau, în loc să facă un ocol prin diverse sugestii; ca să elibereze dorința de preliminarii și derivative.

În felul acesta, organizarea ierarhică a corpului culminează și se abolește în fantasma pornografică: protagoniștii săi nu sunt doar eliberați de prejudecăți, care sub denumirea de aberație sau anomalie

interzic o grămadă de comportări sexuale, ci sunt, mai ales, *puși la adăpost de semne*. Ceea ce îi electrizează nu este voioșia transgresivă ci dorința de imediat: legile nu sunt destul de suverane, diferența între acceptabil și condamnat nu mai este destul de marcată pentru ca ultragiul să mai dea naștere la o foarte intensă beție. Deci, problema nu este atât violarea normelor care se opun exercițiului libidinal cât sfârșitul (în ambele sensuri – al suprimării și al ducerii până la capăt) disciplinei care îl reglementează: actul felației este oare un act scelerat? Problemă care îi interesa pe libertini, dar nu pe pornografii care juisau numai pentru că puteau să se dedea felației fără alte pregătiri. Momentul genital era întârziat, fie dintr-un principiu de delicatețe (să-l aștepti pe celălalt, să nu mergi mai repede decât poate celălalt) și dintr-un calcul de plăcere (să aștepti ca plăcerea să devină intolerabilă ca să te lași pradă ei, să-ți stăpânești nerăbdarea pentru a intensifica orgasmul). Pornografia abolește principiul și desființează calculul: ea dă viață, astfel, visului secret al erotismului disciplinar: a nu mai face din plăcere o răsplată a așteptării, a avea acces ușor, instantaneu, la sexe, a se trezi de la început la sfârșitul călătoriei, în centrul corpului și a nu construi, în materie de arhitectură amoroasă, decât un singur sanctuar în care să dai buzna. De ce să ne mărginim să disciplinăm, să subordonăm, să reducem, hai să mergem până la capătul dorinței: să distrugem tot ce nu este sex! De la o investire semiotică a trupului (buze, subțiori, ceafă, șolduri etc. vă iubesc ca semne, prin voi, fragmente subalterne, mă apropii de sediul juisării sau simt că mă apropii, asemănarea voastră cu el mă excită) ajungem negreșit la o dezinvestire absolută: erotismul asigură domnia genitalului; pornografia dezvoltă strania utopie lugubră a unui regat fără supuși. O sexualitate care aservește corpul nu poate produce decât fantasma unei aboliri a corpului. Erotismul disciplinar sfârșește în pornografia pangenitală în care corpul organic este înlocuit de *organele fără corp*.

Antipovestirea

„Prea grăbite să vândă fese pentru a-și mai bate capul să construiască o intrigă”. Li se face deseori filmelor porno acest reproș de nepăsare: dintr-o indiferență vinovată, în care se amestecă indolența creativă și disprețul cinic față de public, cinematograful porcos pare că regresează în infra-povestire – mulțumindu-se, leneș, să pună cap la cap tablouri libertine fără să-și mai dea osteneala să le

dea o coerență verosimilă. Este ca și cum la examenul de scenariu, pornografia ar lua un zero tăiat însoțit de o apreciere plină de ranchiună: „Nu! Nu a tratat subiectul care i s-a cerut!”

Și dacă ceea ce i se cerea nu intra în subiectul tratat? Dacă subiectul cerut era, tocmai: „sexul, acum” – și refuzul oricărei concesiuni oricât de mici făcută plauzibilului? Puțin îi pasă pornografiei de verosimil, căci dacă s-ar sinchisi de el ar însemna că-i pasă prea puțin de client. Acesta vrea să *vadă* și voaieurismul lui preferă să consume, fără întârziere, acte sexuale nemotivate. Este inutil, ucenici pornografi, să despărțiți dorința de obiect printr-un verosimil: acesta este facultativ și prea multă elaborare ar putea chiar să-l facă plictisitor. Căci așteptarea, mai întâi răbdătoare, a spectatorului, s-ar preschimba repede în iritare și agresivitate. Ca răspuns la eforturile voastre de a construi o poveste și de *a face să apară* desfrâul, publicul ingrat s-ar simți tras pe sfoară și ar fredona fără nicio indulgență: „Curul, curul”, în ritmul unor melodii binecunoscute.

Dar poate că există o rațiune mai profundă pentru această neglijență narativă a pornografiei și care constă în voința de a-și apăra eroii de riscurile romanescului. Pentru ca protagoniștilor să li se întâmple ceva, este nevoie să fi fost expulzați din paradis unde totul este dat, unde dorința nu cunoaște aventură deoarece, înconjurați de abundența universală care șiroiește din toate părțile, nu are nevoie să se lupte pentru existență. Povestirea promite încununarea așteptării prin împlinire: ea este acea reticență cu care se răspunde apelurilor dorinței care vrea răspunsuri imediate. Pornografia nu se raportează, deci, la povestire prin indiferență ci prin ostilitate: narațiunea nu este regula discursivă căreia, din grabă sau din lene, ar uita să i se supună, ci constrângerea ultimă de care vrea să elibereze pulsunile: pornografia este *ficțiunea* unei dorințe care scutură povara *povestirii*. Ce-ar avea de povestit? Personajele ei nu au o istorie; ele trăiesc, dimpotrivă, o voluptate fără drame: pentru ele totul este ușor, ele nu-și merită niciodată plăcerea și nu există nicio justiție imanentă care să le oblige să plătească pentru ea. Între începutul și sfârșitul filmului, măiestria nu constă în a întârzia satisfacerea plăcerii sau cucerirea, în a urzi o intrigă ci în a înșira o înlanțuire de desfrâuri mereu excitante și uneori neașteptate, care, în loc să fie privite ca o poveste (cu un interes pasionat pentru deznodământ), se răsfoiesc ca un catalog (cu o curiozitate egală pentru fiecare imagine). Desfășurând spectacolul

fabulos al unei lumi în care nu mai ai nevoie să seduci ca să obții, în care lăcomia nu riscă nicicând să fie reprimată și izgonită, în care momentul dorinței se suprapune peste acela al satisfacerii, ignorând cu trufie figura actanțială a Opozantului (sub toate formele inventariate: barajul familiilor, ordinea socială, blocajele personale, în sfârșit, riscul ca destinatarul să spună nu), pornografia tinde să abolească despotismul narativ asupra raporturilor sexuale. În loc să toarne sexul în povestire, acest gen cam derbedeu își secretă propriile reguli și răspunde unei așteptări specifice: denarativizarea libidoului.

Publicul cinematografului porno nu vine numai ca să-și *clătească ochiul* (ce frumoasă formulă pentru idealul de spectacol: organul văzului este dotat cu attributele juisării, se umezește sau ejaculează la vederea voluptății) ci și ca să evadeze: dorinței de a consuma secvențe obscene i se adaugă aceea de a schimba lumea, de a trăi, cât ține filmul, iluzia că belșugul sexual a înlocuit penuria, că satisfacerea imediată devine regulă și că domnia singurătății a fost definitiv înlocuită de aceea a facilității. „Ca să le conving să se dezbrace, trebuie să le invit la o cafea, la restaurant, la cinema, să le fac conversație după care, în sfârșit, am oarecare șanse să le conving să le văd goale. La filmele porno, am iluzia că toate piedicile pe care femeia le pune între ea și mine nu există. Pe ecran le place să facă dragoste, se dezbracă fără probleme...” (Cel care vorbește așa este un spectator asiduu de porno, intervievat de Guy Sitbon, *Le Nouvel Observateur*, 18 august 1975.).

Dublă încărcătură a imaginii pornografice: nu numai că dezvăluie ci te scoate din obișnuit; ea se adresează, în același timp, voaieurismului și onirismului clienților, propunându-le, în afară de *brutalitatea* unui spectacol lipsit de șiretlicuri, *himera* unei lumi pacificate a contrastelor care rarefiază viața sexuală și o fac aleatorie.

Un miracol mizer

Fantasmă a instantaneității: totul trebuie, și asta imediat, să ajungă pe culmile juisării. Raportul sexual nu trebuie situat la capătul unei maturizări, al unei așteptări, al unui travaliu, al unei strategii. Să fie un cadou și nu o plată. Între râvnire și îndeplinire să nu existe o pauză care să îngăduie intercalarea unei povești. Din toate momentele unei relații erotice, unul singur să fie păstrat, momentul extazului și acest apogeu să fie trăit, încă de la început, în disprețul regulilor elementare de verosimilitate, de pudoare, de curtoazie și de narațiune.

Să se înceapă cu sfârșitul, pentru ca să nu mai fie nici început nici sfârșit, ci repetarea la nesfârșit a delectării genitale. A place este riscant, iar dezmierdările obosesc: eroii pornografici sunt scutiți prin minune de nevoia de a racola și de a se supune preliminarilor amoroase: de îndată ce au fost ochite, femeile se dezbracă și devin disponibile; nu mai e nevoie de prezentări, de bună ziua, de nicio pregătire înainte de a fi pătrunse, de a se lăsa linse sau de a se apuca să sugă.

Din păcate, catalogul genitalității este sărăcăcios. Și în măsura în care refuză să întârzie dezmățul și vrea să-l pună la adăpost de tensiuni, pornografia este condamnată să reia tot timpul aceleași figuri. Cinci sau șase poziții, două sau trei perversiuni, acestea sunt toate comorile de care dispune și cu care vrea să ne îndestuleze. Noi acostăm în paradis, în acel loc ce scapă gravitației, în care prin viață ficțiunile ce ne obsedează și tot ce ne oferă cu picătura această țară a făgăduinței în care sexul e rege, este mai mult plictisul și mai puțin voluptatea: la capătul a două ore de asemenea pisălogeală spectaculoasă, plecăm saturați de imagini și nestrămutat hotărâți să înglobăm, în sila care ne-a cuprins, practicile sexuale la care ne trimit imaginile vizionate. Amestecul de plictis și de acreală pe care ni-l provoacă acești semnificanți banali se întind și asupra semnificațiilor: „Iar o pipă, mai las-o încolo! M-am săturat de ciochistele astea! Tot aia și tot aia!” Răvnită ca excepție, consumată ca înlocuitor, visată ca făgăduință a paradisului libidinal, felația, perversiune veche de când lumea, ajunge foarte curând să fie detestată ca stereotip. Tot văzând-o și iar văzând-o, misterul ei se risipește, rolul ei fantasmatic se anulează și mesajul ei mesianic nu rezistă la compromiterea prin repetiție. Chiar dacă filmul pornografic nu conține povești, spectatorul își are povestea lui care este drumul ce duce de la deprimare la dezgust. Când intră, clientul este un Cherubino nefericit, înnebunit de semne, dornic să-și umple cu imagini înfiorătoare disproporție dintre puteri și pulsuni, iar când iese este complet demolat: cu simțurile tocite, fără poftă de mâncare, sătul și un pic obosit, ca un libertin pe care o abundentă carieră amoroasă l-a făcut pretențios, apatic și aproape inexcitabil. Este ca și cum filmul i-ar fi dat posibilitatea să cunoască fiecare moment al relației sexuale afară de – tocmai! – acela al voluptății. Pornografia reușește acest tur de forță, în fond foarte moral, de a ne blaza de comportările de care ne frustrează: trăim suprapunerea

contrariilor, actualizăm, în același timp, lipsa (deoarece vedem fără să ne agităm) și saturația (deoarece ne obosește insuportabila monotonie a acestor poziții și a acestor anomalii din care nu ne e dat să gustăm). Dincolo de orice judecată de valoare, dozarea specifică a acestor două senzații permite diferențierea spectatorilor operând ca o primă tipologie a obiceiurilor de care ține pornografia. Spune-mi ce vezi, ca să-ți spun ce fel de pornograf ești. Dacă reușești să descoperi obscenitatea sub stereotip înseamnă că lipsa se încorporează să fie mai puternică decât saturația și că poți spune: „mai vreau!” Pornografia își onorează contractul ațâțându-ți poftele și reactivându-ți fantasmele: suferi că ești pe tușe, că nu participi la partuze decât prin procură, dar te bucuri în același timp că nu faci nimic din spectacolul pe care-l consumi, că te exciți fără să te obosești, că schimbi travaliul imaginației pe sibaritismul spectacolului.

Dacă, dimpotrivă, repetiția ajunge să strivească spectacolul, dacă în loc să savurezi imaginea nu ești sensibil decât la refren, înseamnă că saturația este mai tare decât lipsa și atunci te dai bătut și peste singurătate și frustrare mai simți și o ușoară greață. Când se aprind luminile, ești dezamăgit și sarcastic: ești supărat pe film pentru că te-a păcălit. Dar, de fapt, îi faci un fals proces: căci dezamăgindu-te, el și-a onorat contractul: ce căutai atunci când ai venit la cinema, fără să fii întotdeauna conștient, era posibilitatea de a te elibera de o dorință pe care nu-ți era întotdeauna ușor s-o satisfaci: ai fi preferat să-ți faci un duș rece decât să te lase nesatisfăcut, te așteptai să-ți înăbușe poftele și nu să ți le întrețină. Pe scurt, există două feluri de a scăpa de fantasme: fie înlocuindu-le cu spectacolul, fie adormindu-le prin stereotipie: pornografia, în acest caz, se ia ca un somnifer, o licoare magică capabilă să pună semnul egalității între voință și putere, nu lărgindu-ne posibilitățile ci adormindu-ne dorințele.

A dicta femeia

Pornografia nu vizează realitatea. În loc să se țină aproape de lumea reală – să o copieze, să o dezvăluie sau să o reproducă – ea propune clientului său o dezlipire de această lume pentru a-l muta în acel univers himeric și preafericit în care sexul apare rapid. Desigur, edenul este trist și euforia sejurului neînsemnată, față de plictisul repetiției. N-are a face: nerealismul, departe de a fi o piedică sau o eroare estetică, apare ca o condiție de exercitare a cinematografului porno. Dar, pe de altă parte, ceea ce face specificul *hard-core*-ului nu

este atât îndrăzneala imaginilor cât investirea actorilor. Înainte și după scena dezvățului, ei joacă. În timpul ei – fac. Gata cu comedia: nu mai suntem nici în realismul care presupune o invitație, nici în utopia care implică o abatere: ci vedem realitatea. Sperma curge în jeturi sacadate autentice, rigiditatea penisurilor nu este prefăcută, pătrunderea are loc chiar sub ochii noștri, nu există nicio îndoială că asistăm la performanțe efective. Pornografia cumulează iluzia și reportajul; această poveste pentru oameni mari este și un documentar despre sexualitate. Și tocmai în această evidentă de voracitate libidinală își arată pornografia chipul cel mai odios și mai puțin incriminat: scenele tari nu se mulțumesc să descrie fantasmale masculine ci le obiectivează; astfel, cinematograful bărbaților ocupă realul, așa cum o armată triumfătoare ocupă teritoriul dușman. Exact în momentul când trucajele și falsificările fac loc feliei de viață, femininul este alungat din lume.

Ne aflăm într-un birou foarte design: o doamnă îmbrăcată sobru, cu ochelari, îi cere unuia dintre colaboratori să-i prezinte programul de marketing pe care-l pregătise. Cu un aer perfect profesionist, își întoarce fotoliul spre cel pe care îl chemase la ea și se adâncește în analiza care i se prezintă. Brusc, o poftă nestăpânită spulberă ordinea acestui univers funcțional. Ca atrasă de un magnet, înfierbântată, femeia îl descheie la pantaloni pe tânărul încremenit, îi scoate, fără un cuvânt, sexul nedezmeticit și care nu-și revine din mirarea de a fi dorit cu atâta furie și începe să-și satisfacă pofta de a lua în gură acest penis necunoscut.

La această scenă, din *Sexul care vorbește*, să adăugăm marele arhetip al cinematografului porno, secvența fetiș, adevăratul răsfățat al voyeurismului contemporan: amorul lesbian. Paradoxal, cu cât bărbatul pare mai evacuat din voluptatea feminină cu atât dominația lui devine mai opresivă; desigur, el iese din joc, nu mai este donatorul universal de juisare, dar își cedează această prerogativă în schimbul posibilității de a le vedea pe femei că juisează ca el și pentru el. Absența lui este tiranică, în sensul că duce la o dublă supunere: prin echivalare și prin punerea în scenă. Pornograful nu adoră lesbienele decât dacă sunt docile și dacă se regăsește în ele ca într-o oglindă. Golite de orice substanță, ele devin, spre marea lui bucurie, niște bărbați cu vagin și niște roboți programați: de îndată ce sunt goale, învață să ia atitudini lascive, își înșfacă reciproc pubisul și îi fac

spectatorului plăcerea de a-și desface fesele atunci când se sărută pe gură. Când par că se înfioară de plăcere, o fac conform indicațiilor tacite, dar minuțioase, ale privirii virile. Căci voaieurul nu este curios: nimic nu-i displace mai mult decât surprizele. Ce dorește el sunt niște creaturi supuse, flexibile, care ascultă de voința lui lăsându-l să creadă că este dorința lor.

Ce să înțelegem din aceste imagini? Ce arată scena din *Sexul care vorbește* și manipularea pornografică a homosexualității feminine? Niște trupuri de femei supuse, totodată, fantasmei care le dirijează, conforme în modul lor de a trăi amorul ritmurilor și selecției dictate de sexualitatea masculină, capabile să o ia înaintea dorinței bărbatului: să îl râvnească, înainte chiar ca el să se fi gândit la ele. Or, această *supunere* necondiționată, această *conformitate* și această *preschimbare* a prăzii în vânător capătă de la pornografie pecetea realului. În loc să se pretindă un vis imposibil (minunat sau înspăimântător) de omogenitate pulsională, ele apar ca desfășurarea *veridică* a dorinței. Acesta este sensul ultim al non-simulării: nu numai să arăți tot pentru a excita spectatorul ci să produci realitate pentru ca totalitarismul masculin să ajungă la stadiul de normă.

„Ce-mi place la fetele din filmele porno este că sunt ca bărbații: au chef tot timpul să facă dragoste” (Interviu de Guy Sitbon, articolul citat).

Și această asemănare are întreaga putere a unui proces verbal. Nefiind mimată, himera devine un criteriu față de care femeile trebuie să-și măsoare propriile isprăvi erotice: dacă se recunosc în el, sunt recunoscute; dacă nu – înseamnă că există o disfuncție pulsională. În fapte, documentarul pornografic refuză să admită că sexualitatea feminină este neapărat diferită. Dacă există, această diferență nu poate fi decât o anomalie reziduală, pe punctul de a fi resorbită de societatea permisivă. *Hard-core-ul* inventează o nouă patologie: încetineala. Dacă femeile trăiesc o dorință fără așteptare; dacă nu se grăbesc, pentru că le place ceremonialul amoros; dacă vor să facă din fiecare moment al împreunării o aventură, în loc să-și supună dorința pretențiilor unui scenariu imuabil; dacă trăiesc cu aceeași intensitate, ca și marea apoteoză wagneriană a orgasmului un hohot de râs neașteptat sau atingerea furișată a unui trup, pe scurt, dacă există femei care nu acceptă ca cinematograful masculin să le dicteze ce trebuie să facă, această nesupunere, suntem siguri, este simptomul unui handicap

libidinal.

Dublul subterfugiu al pornografiei: să naturalizeze masculinizarea femeii; să răstoarne resentimentul (neputință sau ciudă) pe care-l suscită autonomia sa erotică în pretenție de eliberare. Să dicteze femeia și să dea acestei dictări forța unei norme și valoarea unei emancipări.

Odată eliberate de orice obstacol, după ce scutură jugul sistemului de interdicții care le intimidează dorința, femeile care redevin, în sfârșit, ele însele își vor putea alege obiectele sexuale fără să mai trișeze, fără să mai ezite, fără să mai amâne. Între dorință și satisfacerea ei nu există un spațiu de dilatare din cauza reprimării: abolii represiunea și vor dispărea și motivele de amânare, în acel moment, lumea pornografică și universul zilnic își vor anula antagonismul: visul va deveni realitate. Pornografia este o poveste futuristă, o Sex-Fiction care începe cu următoarele cuvinte: va fi odată ca niciodată când femeile, mâinate de un impuls irezistibil, și care nu va mai avea nimic de-a face cu supunerea oarbă, se vor arunca asupra mădulelor noastre.

Cu alte cuvinte, diferența este resorbită în inegalitate: alienarea femeilor ține de lipsa de masculinitate a dorinței lor, dar când își vor permite să asculte de îndemnul instinctului lor și când nimic nu va mai înfrâna exprimarea avidității lor devastatoare, atunci ele vor ieși din evul mediu libidinal în care le ține prizoniere moralitatea burgheză. Deci, disparitate dar cronologică: bărbații și femeile nu ar avea un libido contemporan și de acolo ar veni mizeria sexuală. Pornografia anticipează și prospectează momentul când ei vor aparține aceleiași temporalități. Mai mult chiar: ea promite triumful unei suprafemei sau mai degrabă un suprabărbat feminin care, ne mai mulțumindu-se să dorească la unison, îi aduce eliberatorului său omagiul de a-l depăși.

De la Sade încoace, părintele ei fondator, pornografia preferă să dea cuvântul femeilor. Ele sunt cele. care conduc jocul. A fost de ajuns să calce în picioare prejudecățile unei societăți retrograde pentru ca să devină nesătule. Or, ce este pofta nesătulă dacă nu proiecția sexualității feminine pe un spațiu ale cărui coordonate sunt deținute de bărbați? Ca și cum conștiința libertină ar fi presimțit virtualitățile infinite ale femininului, dar nu ar fi știut să traducă acest privilegiu decât într-o superioritate cantitativă. Vaginul: un falus perfecționat. De

aceea, femeile, destul de emancipate ca să-l pună în mișcare la toată capacitatea, au de ce să-și bată joc de partenerii lor masculini, impresionabili ca niște liceeni, scoși din luptă încă de la primul orgasm, pe care-i aleargă ca pe niște cai și care cer deja îndurare atunci când ele nu au ajuns decât la premisele juisării. Ironia pornografică: virilitatea este o impostură: în fond, puterea sexuală se află de partea femeilor. Căci adevăratul falus nu este fragilul penis, care nu-și ridică fruntea cu mândrie decât dacă este încurajat, care trebuie gădilat cu grijă pentru ca să binevoiască să-și sloboade micuța lui comoară albicioasă. Adevăratul falus, neobosit și totdeauna vajnic este sexul femeii.

În fond, privirea pornografică evaluează juisarea în termeni de forță și infinitul în termeni de randament: pe acest teren, bărbatul este învins, el simte fiorul plăcut al demiterii sale. Scena porno este o predare a puterilor: femeia îi urmează bărbatului, dar în același loc, și are sarcina să încarneze aceleași valori. Femininul destituie masculinul, dar în numele falusului.

Cum îl citește o femeie de azi pe Sade? Murind de râs. Eroinele care-i sunt date de exemplu și ale căror nenumărate tirade o îndeamnă să se lase pradă plăcerilor fără remușcări, aceste creaturi infernale, dezmațate și perverse nu au nimic mai bun de făcut, după ce au ajuns la apogeul dorinței, decât să se descarce. O Juliette, amețită de libertatea sexuală sau o Eugenie, încăpută pe mâna unor dascăli imorali își sfârșesc orgasmele masculine în gâfâiala de plăcere pe care le-o provoacă emisiunea seminală. „Va trebui să așteptăm secolul al XX-lea pentru a afla că femeia nu secretă spermă” (Citat în Jos van Ussel, op. cit.).

Dar corectarea acestei monumentale și durabile gafe fiziologice nu va tulbura din cale-afară hegemonia masculină asupra sexualității. Acum nu mai avem sămânță dar Emmanuelle și Miss Jones se mai descarcă încă fără să obosească. Șade n-a murit. Este ca și cum, neconsolați de ejaculare, pornografii s-ar răzbuna, universalizându-l, pentru destinul care-l condamnă pe bărbat să se ușureze de dorință. Singura certitudine, care poate atenua scandalul pe care-l reprezintă moartea, este că aceasta nu admite excepții. Tot așa, pentru ca să se împace cu „mica moarte”, care este orgasmul, a fost nevoie ca trupul bărbatului să o integreze în ansamblul fatalităților care constituie tragismul condiției umane. Demnitatea ontologică a pierderii (sau

juisarea nefericită) nu este poate decât un vicleșug de apărare și un efect al resentimentului: să scapi de antagonismul deprimant al juisării și al descărcării făcând din ele dezastrul obligatoriu al oricărei forme de voluptate.

Cui să-i atribui, deci, premiul de cel mai bun cenzor – puritanilor care reprimă plăcerile corpului ori hedoniștilor care nu eliberează decât corpul masculin? Unde este prejudecata – în blestemul aruncat asupra sexului sau în imaginea pe care sexualitatea blestemată o dă asupra vieții libidinale? Ceea ce înseamnă, în fond, să ceri femeii să decidă ce aservire corporală preferă: strangularea prin virtute sau normalizarea prin viciu. Deci, pornografia este profund egalitară: ea nu spune: doar bărbații au falus, este privilegiul lor, marca superiorității lor și, deci, motivația vizibilă, constituțională a dominației pe care le-o conferă societatea. Ea nu vrea să explice ierarhia socială a sexelor prin diferența de anatomie, ea spune, dimpotrivă: nu există diferență, orice juisare este falică: mașinuțele noastre, în ciuda deosebirilor, funcționează după același model și cu același carburant. Să nu ne luăm după disparitatea arhitecturilor: grotă și obeliscul, caverna și coloana, sabia și teaca, umbrela și sticla, șarpele și melcul, ciocanul și cuptorul, cutia și tocul, vasul și robinetul, buzunarul și pălăria, țigara și scrumiera, garajul și autobuzul, lumânarea și scoica, nu au, bineînțeles aceleași formă și nu țin de același registru simbolic; dar la întrebarea: „cum funcționează?” răspunsul este identic: descarcă și produc orgasmele.

Înainte ca femeile să formuleze, ele însele, specificitatea juisării lor, două discursuri tutelare mai puteau pretinde că dețin adevărul: Freud sau Șade. Exaltantă alternativă care nu oferă decât două sisteme masculine ale dorinței. Primul, face din femeie o lipsă nesătulă (această „gaură înconjurată de poftă de penis” despre care vorbește Hélène Cixous (*La Jeune Nie*, op. cit.)); al doilea, păstrează pofta nesătulă dar nu vede nicio lipsă: într-adevăr, el proclamă analogia sexelor. Când depășești stadiul privirii în care nimicul de văzut echivalează cu a nu avea nimic, constăți, înduioșat, că sexul femeii este o minunată mașinărie falică, superioară prin robustețe și capacități de reîncărcare a fragilității peniene.

Ești sau nu ești: iată dublul impas în care condescendența analistului și prozelitismul scleratului mențineau sexualitatea feminină. Iar imaginația pornografică se alimentează simultan din

aceste două surse: de o parte, omagiul sexului viril pe care-l constituie ritualul felației; de cealaltă parte, fascinația pe care o exercită asupra bărbatului imaginea unei juisări feminine rapidă, excesivă, imposibil de mulțumit.

Cunoaște-te pe tine însuși!

În ziua de azi, spectacolele imorale nu mai sunt interzise, ele sunt *marcate*: politica „ixării” („ixare”: un film clasat „x” este supus la o suprataxă importantă și nu poate fi distribuit decât în cinematografe specializate.) prinde doi iepuri dintr-odată; permite guvernului să perceapă o taxă pe filmele pe care le dezaprobă și le controlează difuzarea. Societatea liberală avansată este mariajul discret dintre Proxenet și Puritan. Se interzice mai puțin și se tolerează mai mult: și asta pentru că ordinea morală este satisfăcută dacă delimitează viciul și îl rentabilizează. Nu există nicio contradicție între cenzură și permisivitate: permisivitatea este o formă modernă de cenzură care autorizează devierile cu condiția ca acestea să se resemneze cu statutul lor. Este deplorabil să vizionezi spectacole rușinoase, iar când asta se întâmplă în săli specializate simți, întrucâtva, această reprobare; este rușinos să încurajezi voaieurismul spectatorului filmând așa ceva – această infamie se ispășește cu bani buni. Soluția „ixării” amintește că toleranța se plătește scump și că există săli pentru asta.

Dar această represiune de tip nou nu poate funcționa ca o cauțiune subversivă: supusă despotismului statului puritan și impozitării statului proxenet, pornografia este punerea în scenă a unei alte forme de putere: aceea pe care corpul masculin visează să o exercite asupra feminității prin aservirea realității fantasmelor lui și prin negarea pluralității corpurilor.

Din acest punct de vedere, clientul asiduu al sălilor Ciné-Hal-les sau Midi-Minuit nu este singurul pornograf. Mulți dintre cei care cred că s-ar înjosi dacă ar merge la un film *hard-core* („este pentru frustrați” – cu alte cuvinte „întorc spatele acestor spectacole pentru a-mi disculpa sexualitatea de această țară de nemărturisit: frustrarea”, prelungesc în viața lor personală un raport pornografic cu Celălalt. Nu că ar fi niște călăi, iar *Povestea lui o* a suscitat multe indignări legitime în legătură cu o formă accesorie și anacronică de dominație virilă. Dar această nostalgie ridicolă a femeii care consimte la condiția de sclavă, invocă o formă cu totul marginală de violență. Dominația

contemporană nu se exercită atât prin aservire ori represiune cât prin echivalare. Discursul masculin nu-i mai spune femeii: „Supune-te!”, el îi murmură încetișor: „Cunoaște-te pe tine însăși”: supune-te, desigur, dar numai poruncilor instinctelor proprii; și cum acestea zac îngropate sub prejudecăți milenare, lasă-mă să te călăuzesc. Departe de mine ideea abjectă de a-ți da ordine. Ce vreau este să te ajut să te ridici; iar dacă-ți cer să cedezi dorinței mele este pentru că, în fond, este dorința ta, dacă te îndemn să mă imiți în juisare este pentru că ea conține propria ta libertate.

Nu este atât aservirea dorinței feminine prin cruzimea unui despot sau rafinamentul unor perversi, cât *lămurirea* ei cu răbdătoarea generozitate a pedagogului. Egoismul gros al proprietarului care se ușurează dispare, lăsând locul solitudinii mult mai vigilente a unui individ care adaugă voinței clasice de a fi iubit pentru sine, aspirația de a fi dorit pentru sexul lui. Ceea ce presupune că se apleacă asupra sexualității feminine, îi urmărește apariția, îi canalizează dezlănțuirea, că din asasinul ei îi devine beneficiar. Putem, deci, numi pornografie, tentativa prin care corpul masculin urmărește să-și anexeze corpul feminin la fantasmatica proprie, făcând din aceasta norma universală a sexualității: această nouă legislație a dorinței va decreta că este senzuală acea femeie care poate ajunge să juiască ca un bărbat și să semene cu imaginile care-l încântă. Dacă nu întrunește aceste condiții, femeia picată la examen este azvârlită la rebut pentru diformitate (nu este fantasmabilă) fie în purgatoriu pentru frigiditate (nu se excită destul de repede, nu-și genitalizează dorința, nu ajunge la orgasm); în ultimul caz, condamnarea nu este fără apel, simptomul poate dispare printr-un tratament adecvat și femeia handicapată de un traumatism inițial se poate încadra din nou în normă.

A abdica în fața Legii nu înseamnă doar a o respecta în litera ei, înseamnă și să-i accepți clasificările, să iei drept corectă definiția pe care o dă domeniului reprimat. Prostia îndârjită a cenzorului proiectează asupra pornografiei imaginea profund arhaică a preacurviei: el nu vede decât bestialitatea sexului, acolo unde există un efort al masculinizării, pentru el nu există decât frământarea oarbă a trupurilor și nu punerea lor în echivalență. Or, lucrurile sunt ceva mai complexe: cenzurantă și cenzurată totodată, pornografia este spațiul paradoxal în care se telescopează două legalități antagoniste. Fără să inventarieze, prima combate etalarea obscenității și vrea să protejeze

famiiliile împotriva efectelor sale perturbatoare; a doua este tot o precauție: ea se încarnează în pornografie pentru a apăra corpul masculin de efectul dezorganizator al feminității și se exprimă prin trei porunci: trupul să-ți fie spectaculos, dorința să ți se concentreze asupra sexului, juisarea ta să fie limpede precum orgasmul.

1. Corpul spectaculos

A privi un film porcos. A răsfoi cu înfrigurare o revistă erotică. A se excita, în singurătate, privind la niște ființe inventate de imaginație sau rechemate din memorie. A deturna asupra plăsmuirii plăcerii niște pofte care nu au acces la realitate. A satisface prin fantasmă sau spectacol „disproporția dintre dorințele noastre și facultățile noastre” (Rousseau). Dacă apelez la imagine este pentru că Celălalt lipsește; dacă aș avea o viață sexuală cu adevărat satisfăcătoare, dorința mea s-ar ostoi în corpuri reale în loc să-și dezlănțuie abstenența asupra unor fantome impalpabile. Poate. Dar pentru a urmări călătoria completă a pulsionilor trebuie inversat itinerariul: nimic nu mă înflăcărează mai mult în corpul celuiilalt ca brusca sa conformitate cu modelul erotic pe care-l vehiculează fantasmele mele: el trebuie să facă parte dintr-un spectacol pentru a putea fi consumat. Imaginile înlocuiesc ființe absente: dar ființa care apare trebuie, în plus, să-și dovedească aptitudinea de a lipsi dintr-o imagine dacă vrea să stârnească dorința: corpul nou, în strania sa materialitate, cu mirosul lui imprevizibil, cu pielea lui, cu râsul lui pe care nu l-am calculat dinainte, cu mișcările lui a căror spontaneitate îmi tulbură fantasma, acest corp, la început, nu-l doresc. Mă simt invadat de această prezență carnală, depășit, fascinat sau indispus – nu-mi mai rămâne destulă siguranță sau seninătate ca să-mi mai treacă prin cap să mă excit. Pofta va veni, atunci când, această femeie va avea bunăvoința să accepte felul meu de a fi, când sălbăticia, pe care mi-o provoacă apropierea ei, va accepta să se lase îmblânzită. Cu alte cuvinte, ea va trebui să se supună tiparului imaginii; senzualitatea ei, naturalețea sau machiajul ei, eleganța sau neciopieala, aerul ei de femeie fatală sau de ingenuă, zburdălniciile ei sau suspinele ei patetice îi vor atesta apartenența la codul care-mi place și din acest contact, în sfârșit controlat, va izbucni dorința.

Imaginea este, deci, totodată copia și modelul; spectacolul reflectă corpurile dar în primul rând le aservește. Și cea mai perfectă reprezentare a acestei răsturnări este următoarea caricatură apărută

în *Play-boy*: un bărbat care face amor cu nevasta lui a întins peste ea fotografia unei femei goale. Ceea ce dezvăluie o dublă superioritate: a privirii asupra celorlalte simțuri și a fantasmelor asupra realității.

2. Cultul sexului-obiect

Unii suspină, alții nu acceptă să se resemneze, dar majoritatea bărbaților din ziua de azi trebuie să admită evidența: femeile nu mai sunt geloase pe penisul lor. Ce-ar putea invidia? A început să se afle (chiar dacă este o cunoaștere care împrumută de la bărbat și limbajul și miturile) că echipamentul sexual al femeii este complet, că nu-i lipsește nimic, că, de fapt, clitorisul nu este o trompă atrofiată, un penis intrat la spălat, care trezește simultan la fete și sexualitate și ciudă. Este adevărat că penisul se vede: dar, cu tot „oculocentrismul secular” (Luce Irigaray) cu care ne naștem și pe care continuăm să-l respectăm, cu toată supraestimarea ochiului, vinovată de multe ravagii, acest privilegiu al vizibilității nu mai poate, el singur, să legitimizeze monarhia peniană: cocoșelul a intrat în zodia bănuiei: nimeni nu mai crede în supremația lui erotică și nici în valoarea lui de încarnare. Sexul bărbatului este, deci, compromis de două ori: ca funcție și ca simbol.

Într-adevăr, virtuțile de forță și cucerire se desprind astăzi de membrul viril, de care erau legate prin tradiție. Dacă „societatea” noastră își manifestă atât de zgomotos dragostea pentru femeile miniștri, pentru cascade, șoferițe de autobuz sau Președinte Directoare Generale nu o face numai pentru a masca inegalitatea prin câteva excepții afișate ostentativ, ci pentru a spulbera vechea ecuație penis = stăpânire și a proclama acest nou ideal republican: accesibilitatea universală a valorilor masculine. Pe drept cuvânt, discursul feminist a denunțat acest democratism care își face din falusul pentru toți și program și profesii de credință. Iar ceea ce pentru femeie este o falsă eliberare (de vreme ce pe ruinele vechii ierarhii se instalează codul masculinității obligatorii) este, poate, pentru penis o adevărată ușurare. Descalificat în pretenția sa de a încarna valorile falice, sexul bărbatului poate lua pe loc repaus. El nu mai are obligația de a se da în spectacol. Pe vremea când avea, doar el, sarcina de a fi falus, trebuia să-și îngrijească ținuta. Nu avea dreptul să fie fragil. Nu putea să nutrească dulcea dorință de a fi dorit. Relaxat, nici nu exista. Era reprezentativ numai în erecție: în acest microcosmos al virilității trebuia să se regăsească tot ce însemna, în același timp, farmecul și forța eroului. Se știe: numai un vocabular

sexual, sau mai precis genital, poate da seama de *statura* eroului, de *tăria* lui în fața primejdiilor, de *hieratismul* lui tăcut, de *dimensiunea* lui impresionantă și chiar și de chipul lui tăiat în stâncă. Din fericire, această râvnă de a semăna cu un sex în erecție începe să fie luată în derâdere. Dar cine va plânge toate aceste penisuri care, în taina alcovului, se străduiesc din răputeri să semene cu niște eroi de western? Cine va ști câtă lăudăroșenie, cât circ este în toate aceste sexe în poziție de atac, „gata să găurească pereții, sculate la stele” (Aragón)? Desigur, Charles Bronson încarnează la perfecție imaginea pe care unii bărbați vor să o aibă despre sexul lor: ne putem închipui ce eforturi disperate fac pentru a da apendicelui lor terminal ceva din nonșalanța, din rictusul olimpic și din încrețirea vestită a pleoapelor neînvinsului cavalier ai dreptății din *A fost odată în Vest*.

Dar acest imperativ, de a-și dovedi virilitatea și de a-și merita supremația, devine din ce în ce mai slab, iar penisul își poate oferi de-acum încolo o altă imagine: tot mai des, penisul zilelor noastre trăiește bucuria soldatului în permisie: își dezbracă uniforma viriloidă (care, ca și ambalajul militar este în același timp o haină, un simbol și o constrângere) pentru a putea descoperi o nouă formă de nuditate. Începe să fie dorit. Se lasă contemplat voluptuos, zgândărit, gădilat, mângâiat, lins, supt, explorat: soldatul dintre picioare trăia bătălii, triumfuri și glorii – noul penis își dorește să fie seducător: erecția nu mai bravează, tot ce vrea este să placă și să nu mai trezească gelozia ci pofta.

De ce face pornografia atâta caz de felație? Cum se explică frecvența ei de apariție și locul de cinste la care este pusă? Poate că se vrea perpetuarea imaginii sexului falie și unele porno-staruri fac dovadă de o *asemenea* suplețe bucală în a morfoli penisuri încât pare că dorința de a-și încorpora sexul, ce le lipsește, le ține loc de voluptate. Dar altă imagine se suprapune peste aceasta și indică o schimbare importantă: de atâta răsfăț, cocoșelul se înstrăinează de falus, adoptă cu mare bucurie noul statut de obiect și savurează fără remușcări plăcerile inedite ale pasivității. Aceasta este fantasma majoră a filmelor porcoase: onanismul în doi, bărbatul gustând cu delicii inerția, lăsându-se în voia unei femei experte și perverse, competente și mulțumite. Se pare că reputația de tristețe a masturbației este pe deplin meritată: Doamna Văduvă Palmă nu râde niciodată – este neconsolată de lipsa raportului sexual. Și iată că,

pornograful reabilitează această *activitate manuala atât* de bârfită: ea devine idealul raportului sexual însuși, rugămintea pe care bărbatul, scăpat de complexul falie, îndrăznește până la urmă să o adreseze corpului feminin: „masturbează-mă, acordă-i sexului meu tot atâta grijă câtă dorință, redă-mi bucuriile fără asemănare ale onanismului cruțându-mă de acreala sordidă a singurătății; împăcat cu sine, datorită ție, penisul va fi, în același timp, și „cocoșelul de aur” al adultului în erecție și „cocoșelul face nani” al copilului răsfățat”.

Se știe, dintr-o imemorială experiență, că bărbatul care se masturbează duce dorul îmbrățișării. Dar, pentru a nu compromite virilitatea, a fost nevoie de mult timp ca să se admită că bărbatul care face amor are frustrația masturbării. În felul lui, cinematograful porno vinde pontul prin convertirea sistematică a fantasmei masculine în dorință a femeii, căreia i se atribuie această nevoie prioritară: să-l masturbeze pe bărbatul pe care-l ține în brațe. În fond, onania este nostalgică nu de dorul celui alt ci de al pasivității. Există o substituție, dar nu a fantasmei prin prezență, ci a mâinii bărbatului prin gura femeii. Dacă există o rugăciune, ea nu spune: „Fă să existe o femeie ca să uit de mine” ci „Fă să existe o femeie ca să-mi dorească sexul și să-i ofere plăcerea pe care degetele mele, prea binecunoscute, nu i-o mai dau decât pe jumătate”.

Și astfel, femeia se trezește înrolată pentru noi sarcini, căci norma și-a modificat chipul: ea nu mai obligă celălalt sex să se simtă inferior, dar asta nu înseamnă că-l consideră egal cu sexul bărbatului. Felația, într-adevăr, nu mai este o simplă perversiune sau o poziție – ea este un criteriu de senzualitate: corpul masculin nu tolerează acest omagiu decât dacă răspunde unei dorințe autentice și profunde. Rezultat: la examenul de desfrâu nu sunt admise decât femeile magnetizate de penis. Propria lor sexualitate nu poate fi considerată cu adevărat trezită decât dacă știi să se concentreze asupra penisurilor.

Pe de-o parte, totul se petrece în continuare ca și cum, dintr-o ființă sexuală, corpul masculin n-ar avea decât sexul. Însăpăimântător monopol: transformarea trupului cuceritor în trup dezirabil se petrece în ograda genitalului. Desigur, această nouă reprezentare a penisului cumulează pentru bărbat fericirea afluenței și pe aceea a pasivității. Transformându-și organul în pașaport libidinal, el nu mai are a se teme că va fi disprețuit, îndepărtează jignirea de a fi negat, iar pornografia pune în scenă și această fantasmă: este o imensă ușurare

să fii dorit pentru sexul tău, căci acesta este o comoară pe care nu ai câștigat-o nici n-ai descoperit-o, o favoare nemeritată care îl scutește pe posesorul său de servituțile pieței și de nevoia de a trudi pentru a poseda. Pentru a scutura jugul valorii de schimb, pornografia ațâță o dorință universal și imediat genitală. Este utopia în plin: nu e nevoie de niciun efort de seducție, nici de o evaluare a corpurilor sau de o negociere a poftelor – aici se suge pe gratis. Dar care este prețul acestei minunate solitudinii, această înlocuire hedonistă a schimburilor prin daruri? Prețul anihilării corpurilor. A obliga femeile să juiască exclusiv datorită sexului nostru înseamnă să ne zăvorâm în închisoarea propriei noastre dominații. Pentru a păstra controlul asupra alterității, pentru a nu se lăsa depășiți de revendicarea unei dorințe heterogene, pornografiile sunt și ei nevoiți să se supună tiraniei pe care o impun celorlalți: tirania genitalului.

3. Juisarea seminală

A arăta totul presupune că totul se poate arăta. Descătușarea spectaculoasă a sexului este, de fapt, o captare a vieții sexuale prin spectacol. Din acest punct de vedere, cenzura oficială îndeplinește un dublu rol: interzicând reprezentarea sau, cel puțin, reglementând-o pentru a încerca să o mențină în limitele unui erotism tolerabil, ea inocentează și ascunde acțiunea clandestină a unei alte cenzuri care ia masca evidenței pentru a fi mai eficace: reprezentarea obligatorie. Nu pentru că ar fi indispensabil să se etaleze obscenități pentru a atrage un public pervers, așa cum afirmă moralistii, ci pentru că sexualitatea trebuie să încapă în întregime în câmpul vizibilului. Există cel puțin o chestiune asupra căreia pornografia și puritanii sunt de acord: panoptismul juisării, adică posibilitatea de a o urmări din toate unghiurile. Să interzici spectacolul voluptății sau să-l eliberezi: să impui limite sau, dimpotrivă, să le pulverizezi: această bătlie în jurul cenzurii se desfășoară pe terenul *cenzurii originare* care închide voluptatea în interiorul reprezentării. Represivă, atunci când te oprește să vezi, legea devine restrictivă, atunci când îți îngăduie să vezi. Căci reprezentarea nu are transparența reflectării. Nu este un vehicul neutru, o mediere lipsită de consistență între privire și sexualitate: este o procedură insidios selectivă și rarefiantă care exclude din juisare gesturile lente și deliciile difuze, care penalizează orice intensitate care nu poate fi verificată și care se sustrage privirii.

Or, juisarea femeii nu se conformează niciodată complet acestei

norme de vizibilitate. Orgasmele ei nu se răspândesc, ele rămân neproductive fără speranță și chiar dacă sunt băgate cu forța la capitolul descărcări, descărcarea rămâne invizibilă, metaforică: ceea ce face să planeze asupra trupurilor înlănțuite îngrozitorul risc al impreciziei. Plăcerea feminină irepetabilă: poți ști momentul precis în care juissează? După ce indicii îi reperezi apoteoza? Uneori, prin strigăt, femeia încearcă să risipească misterul. Într-adevăr, strigătul poate însemna pierderea controlului, trăirea unei intensități pe care cuvintele se dovedesc neputincioase să o exprime și pe care tăcerea este incapabilă să o înăbușe, dar el mai poate fi, *în plus*, în limbajul conversației găfâite, răspunsul corpului feminin menit să calmeze îngrijorarea partenerului.

În țipătul unei femei, care se prăbușește în extaz, există virulența unei nebunii și limpezimea unui mesaj. Juisarea feminină depășește disciplina limbajului articulat, dar în vederea stabilirii unui contact: ea nu dezarticulează cuvântul decât pentru a deveni comunicabilă. Între complicitatea amoroasă și minciuna convențională, această ofrandă poate trece prin toate nuanțele și poate semnifica, la fel de bine, tandrețea și aservirea, dar fie că este un simulacru sau o mărturisire, ea are întotdeauna misiunea științifică de a ridica ambiguitatea: de a face auzit ceea ce nu se vede, de a permite orgasmului feminin să devină lizibil. Zgomotul preia ștafeta imaginii: în loc să emită sămânță, femeia emite un semnal; echivalent auditiv al descărcării seminale, țipătul împinge voluptatea feminină în țarcul reprezentării de unde scăpase.

Filmele pornografice s-au gândit să completeze această supunere față de semnal prin aservirea femeii de către ritmurile masculine ale plăcerii: echivalența descărcării și a țipătului este urmată de omnivalența libațiunii seminale. Într-adevăr, sperma primește privilegiul exorbitant de a reprezenta cele două juisări. Orgasmul feminin se citește în continuare, dar încetează să mai aibă semnale proprii: el se citește direct în satisfacția masculină. De ce, când este gata să ejaculeze, bărbatul se retrage la iuțea și expune în fața camerei de filmat șiroirea voluptății sale? Acest interruptus pe stil nou nu este o tehnică de contracepție: este un procedeu de *t* reprezentare, grație căruia nimic nu scapă privirii, nici măcar momentul extazului. Și deoarece femeia suferă congenital de o lacună spectaculoasă, deoarece nu este obligată să producă nicio dovadă,

sperma acoperă aceste neajunsuri: ea corectează această lipsă de vizibilitate a juisării nemarcate și lasă, în același timp, să se înțeleagă că între corpul masculin și cel feminin analogia este atât de perfectă încât emisiunea spermatică a unuia poate servi de dovadă sau garanție a voluptății celuilalt. Juisezi pentru că ejaculez. Însăpăimântătoarea logică ce consfințește abolirea diferenței. Pornografia asigură triumful ordinii privirii, iar în ordinea privirii nu există diferență între sexe.

Multă vreme, conflictele cu legea au sacralizat discursul pornografic. Caracterizat ca subversiv, el devenea, pentru toți cei care se revoltau împotriva represiunii, intangibil. Dacă nu-l iubeai pe Sade, venerabilul părinte, erau automat pus alături de temniceri, cenzori, pedagogi, alieniști, pe scurt, erai asimilat tuturor forțelor închistate. Cucerirea dreptului la cuvânt de către femei a pus capăt acestei sacralizări. Cenzura și subversiunea au fost clintite, din complicitatea lor conflictuală, de năvala unui al treilea discurs care, fără să le bage neapărat în aceeași oală, a identificat aceeași violență a înăbușirii în obscurantismul uneia și în aparentul progresism al celeilalte. Femeile care refuză să-și aservească viața erotică sexelor și orgasmelor masculine, dorința lor care își alege noi criterii și dă numele de juisare unor amănunte disprețuite pun sub semnul întrebării toate pretențiile fantasmaticiei masculine de a legifera fiecă viață sexuală: cu alte cuvinte, prestigiul pe care i-l conferă blestemul puritanilor nu mai poate ascunde faptul că, adevărat film de desene animate al erotismului dominant, pornografia desăvârșește imperialismul masculin asupra relațiilor sexuale. Dar problema nu este să înlocuim, conform unei mișcări de du-te-vino, de o monotonie exasperantă, o normă prin alta punând buna natură feminină pe locul pe care fantasmatica masculină va fi nevoită să îl abandoneze. A întoarce codul în favoarea femeilor, nu este o revoluție ci o prelungire. De altfel, nici nu există o bună natură feminină, căci discursul feminin evacuează unitatea, refuză coerența, evită cu grijă să dea naștere la noi criterii de bună sexualitate.

Opunându-se vechii echivalențe, apare, grație unui limbaj clar, diferența dintre sexe; sunt formulate diverse moduri feminine de a dori, o știință a comportamentului și intensități specific feminine de juisare. Spre ghinionul sexologilor, aventurile singulare pe care și le povestesc femeile între ele și pe care au, în sfârșit, curajul să le divulge, nu se reduc la unitatea unui orgasm care poate fi codificat. Aceste

singularități luate împreună nu conduc la adevărul stabil al unui model care ar putea funcționa, la rândul lui, ca o normă, le-ar putea exclude pe cele cărora nu le este dat să treacă prin amănunțimea experienței, le-ar clasifica pe celelalte, le-ar individualiza potrivit unei întregi liste de gradații mergând de la minimul cerut – contracțiile vaginale – până la nota maximă a transei integrale. Apărându-și cu îndârjire pluralul, discursul feminin trimite norma la plimbare: el produce nu un criteriu de selecție, ci o referință de dezvinovățire care urmărește să convingă femeile să nu se mai rușineze de autonomia lor libidinală oricare ar fi forma singulară la care poate duce această diferență.

A trecut vremea solipsismului victorios pentru bărbați. Să fie oare o înfrângere, ori această noțiune însăși și complicele ei invariabil: triumful, sunt, în sfârșit, zdrobiți? Celălalt nu poate fi intuit altfel decât prin senzația de a fi dominat fără drept la recurs și judecat fără drept de apel? Trebuie să te rușinezi neapărat, dacă nu mai ții cârmă?

Deci, ne putem trăda interesele virile și ne putem abandona statutul sexual fără ca privirea acestei noi Inchiziții, femeile, să ne dea vreun sentiment de culpabilitate. Față de juisarea feminină, satisfacțiile noastre sunt mai puțin vinovate decât indezirabile: când năvala alterității nu ne lasă să dormim și să visăm echivalențe, ajungem să ne dorim propria dorință, să ne visăm transfugi ai propriei sexualități. Până la urmă, pornografia nu este altceva decât o supralicitare de neputințe: răspunzând lipsei prin suprasaturație, prezentând imaginea unui eden, în care ar fi satisfăcute toate dorințele, ea descoperă, sub neputința contingentă ce poate afecta corpul masculin (raritatea partenerelor, povara inhibițiilor, plictisul conjugal sau singurătatea orașelor), o neputință mai puțin aparentă, dar care îi este constituțională: simplitatea potolirii lui. Și atunci, când femeile refuză să se lase dictate de imaginile cu care ne-au obișnuit, revolta lor se adresează, în mod paradoxal, dorinței noastre: fără îndoială că *satisfacerea* îți procură plăcere, dar juisarea nu poate veni decât dacă ești *confundat*. Despărțind corpul de amor, deschizându-ne perspectiva unei împreunări fără cap și fără coadă, fără lege și morală, dându-ne posibilitatea de a trăi, în sfârșit, puțin din adevărata relație cu ce e în afară, diferența feminină ne salvează de la propria noastră dominație și ne eliberează de toate oglinzile: destituirea, ce eliberare!

Locul echivalenței a fost deci luat de o diferență care este amenințată astăzi de tentația paradigmei, de claritatea opoziției

semiotice: corpul masculin și corpul feminin să fie considerate niște contrarii ireductibile și între ele, pe ruinele vechiului solipsism, să se traseze căile coexistenței. Trebuie să se încerce, ca printr-un amestec de liberalism moral și de sexologie, să se ajungă la o dialectizare cu opoziția: bunăvoința reciprocă, bazată pe câteva rețete tehnice, să elaboreze adorabile compromisuri și în cea mai bună dintre modernități, recunoașterea să urmeze echivalenței. Puși în fața juisării feminine, nu vrem să asumăm nimic: nu avem o sexualitate de apărut și niciun patrimoniu erotic de protejat. Nu vrem să fim gestionarii dorinței noastre, nici măcar renovate, auto criticate și libere de orice imperialism. Alteritatea feminină ne propune mult mai mult decât o sinteză: o rătăcire, o derivă dincolo de ostoirile noastre prea bine cunoscute, un nomadism lipsit de disperare, strania călătorie a unei deveniri feminine care nu are stare. Pentru un corp masculin dorința de diferență înseamnă, în primul rând, să ia în răspăr principiile pornografiei: să accepte o identitate confuză în loc să o răspândească și să o universalizeze, să-și distrugă propriile programe, în loc să le impună; apoi, să-și depășească atitudinea ospitalieră: să *cedeze* atracției din afară, nu numai să o accepte, să se elibereze, desigur, dar mai întâi de ea; decât să respecte (în sfârșit!) sexualitatea feminină și să o admită pe baze egale, să recunoască disimetria care îl desparte de ea; să nu poată opune corpului feminin decât o pornire către feminitate; să trăiască alteritatea ca pe o putere de dezorganizare în loc să organizeze cu ea schimburi echitabile, afaceri profitabile; să nu se asume, să fugă de sine, să dea vrabia din mână și chiar patria pornografică pentru un Pământ străin în care nu va intra.

ÎN EXCLUSIVITATE

Diferența între sexe nu există: Și femeile trag vânturi

PROSTITUȚIA I:

Un echilibru prin scădere

Prima parte sugerează, dă din fund, flagelează, biciuiește, se lasă pătrunsă, dar nu jusează. Își petrece jumătate din timp pe trotuar, cealaltă jumătate în pat și ia o groază de bani ca să urce de pe primul în al doilea. Prima parte e o femeie și se cheamă prostituată.

A doua este de sex masculin, dă niște bani ca să dea drumul la un lichid albicios, să iasă și să plece. A doua parte este foarte gentil înainte și foarte scârbos după și se numește client și o numește pe prima curvă.

A treia parte este o cameră joasă, în general urâtă, cu un pat dublu, un bideu și o oglindă. În cameră miroase a picioare nespălate, tapetul de pe pereți este rupt, e foarte cald, nimeni nu-și bate capul să tragă cuvertura de pe pat, lumina abia se cerne prin perdelele trase, pe culoar se aud voci. Trebuie să fii foarte atent, pentru că apa de la chiuvetă este în permanență fiartă. A treia parte este o cameră de hotel.

A patra este un personaj mai greu de definit, când persoană particulară, când comisar de poliție, când reprezentant al statului sau traficant internațional. El percepe o taxă de la prima și o urmărește. A patra parte se numește proxenet.

A cincea parte durează cel puțin cinci minute, cel mult un sfert de oră, o jumătate de oră sau o oră pentru pricopsiți. A cincea se numește „număr”.

A șasea este o mulțime de microbi mici cu care te căpușești frecându-ți mucoasele de alte mucoase contaminate. A șasea este energic combătută de medicina profilactică. A șasea este pe cale de dispariție din sfera întregului.

Întregul este o meserie lucrativă în curs de evoluție și care poartă complicatul nume de „prostituție” (care ar putea fi descompus în felul următor: instituție de triturarea prostatelor).

Mică problemă pentru bărbați: cum să juișeze fără să facă datorii și să anuleze femeia chiar în momentul în care își extrag plăcerea din trupul ei? Cum să depășească obișnuita căutare masculină a unei echivalențe între membru și vagin (prin orgasm, pornografie sau oricare altă formă de negociere) și să atingă starea ideală, amețitoare, îmbătătoare în care-l aduce bifarea, pură și simplă, a sexului femeii? Simplu de tot: prostituând-o pe aceasta, impunându-i ritmurile calice ale satisfacerii lor, circumscriindu-i pe piele regiunile (cavitate vaginală, anală) ale nevoilor lor, pe scurt, subînchinându-i pântecul în schimbul unei remunerații (nu luăm în considerare decât prostituția feminină sub forma cea mai obișnuită, trotuarul și „numărul”. Am lăsat deoparte alte genuri de venalitate, punctul nostru de vedere fiind restrictiv cu bună știință.) (În această privință situația prostituatelor, de ce să n-o spunem, este mult mai satisfăcătoare decât aceea a majorității femeilor căsătorite care se supun, fără nicio recompensă, sexualității soților și care, departe de a le „satisface”, își evacuează în ele palida lor poșircă). Dacă „târfa” exercită asupra

clientului o atracție deosebită, este pentru că el o plătește ca să poată juia, așa cum crede de cuviință și doar știm că fiind bărbat, de obicei crede prost și repede (de unde și rapiditatea „numărului” și imensa rentabilitate a acestor sferturi de oră acumulate). A juia fără să te gândești la celălalt, fără să-ți pese că trebuie să existe un schimb oarecare, împlinindu-ți un vis de pasivitate absolută: iată plăcerea pe care bărbatul urmează să și-o satisfacă prin femeia venală și pentru care plătește uneori sume astronomice, ca și cum banul ar fi despăgubirea fictivă pentru nonjuisarea impusă celuilalt, ca și cum numerarul l-ar scuti de responsabilitate și i-ar permite să găsească într-o îmbrățișare anonimă o inocentă nepăsare.

Perfecta identitate a clienților, egalitatea lor, faptul că sunt cu toții bărbați și solvabili, indiferent de statutul lor social sau de categoria de vârstă (ca și consumatorii de desene animate, între 7 și 77 de ani), că fiecare dintre ei poate veni la trupul prostituat, să juiască și să se desfete în această sclavă vidă pe care, cu toate acestea, nimeni nu are voie să o ocupe și să o stăpânească pentru multă vreme, faptul că „numărul” presupune o algebră a pulsionilor, presupune că ele sunt comparabile și interșanjabile sub egida ejaculării masculine, toate aceste trăsături fac din prostituție un ciudat dispozitiv de anulare a diferențelor. Dispozitiv homosexual (în care se fantasmează un corp de femeie pentru un timp acordat omologului său masculin, orice neregularitate, orice nearmonie între cei doi fiind exclusă) dar de o homosexualitate ea însăși restrânsă și care, pentru că nu se limitează să-i impună constrângeri partenerului feminin, limitează erotismul clientului la fenomenul descărcării. Căci, pentru a reuși performanța de prestidigitatie din cadrul spectacolului prostitutiv (care transformă femeia într-un simplu agent al saturării rapide a bărbatului) are nevoie de indiferența desăvârșită a trupului scos la vânzare: femeia de plăceri este femeia plăcerii bărbaților și de aceea este obligată la frigiditate. Echilibrul, pe care această transformare îl stabilește între ei, este pur mic, satisfacerea lui se plătește cu un neant de plăcere pentru ea: deci, departe de a restabili o simetrie, chiar și fictivă, între juisarea masculină și juisarea feminină, prostituția anulează femeia cu trup sexuat, cu alte cuvinte, ea este încă o negație a diferenței dintre sexe, cea mai brutală dar poate, și, așa cum vom vedea, mai ambiguă dintre negări.

Corpul-client

„Când stau pe marginea trotuarului, eu sunt vânătorul. Eu vânez bărbatul – el este vânatul, îl pândesc, mă uit la el dacă se uită la mine, dacă vine la mine. Nu mai este un bărbat, este un client” (*Une vie de putain* (O viață de curvă), colecția „France sauvage”, p. 49.). Răsturnând rolurile tradiționale din scenariul agățatului, racolajul îl arată în toată cruzimea lui: în fața prostituatelor, care ne interpelează, suntem ca niște femei – așa cum văd bărbații femeile: simple obiecte sexuale, cu singura diferență capitală, totuși, că în acest caz suntem nevoiți să ne cumpărăm statutul de „bărbați-obiect” și să-l plătim fără înconjur cu bani peșin. Prostituata, care agață trecătorul, îi spune, în esență: „Nu te doresc, nu mă interesează decât aspectul de schimb al individului din tine, în cazul de față sexul tău, pentru mine nu ești nimic, nici corp, nici cap, nici zâmbet, nici chiar ură, nu ești decât un caz de speță, un aparat genital gata să scoată portmoneul pentru a se satisface și ăsta este singurul lucru care mă interesează când te interpelez. Nu caut la tine nici memorie, nici recunoștință ci simplul anonim al banului; în schimbul căruia mă angajez să liniștesc mecanismul orb al organelor tale”. Întrebare a clientului: sunt râvnit pentru banii mei sau pentru fizicul meu (înfățișare, mustață, aer viril, urechi clăpăuge, costum, sex impunător, dinte de aur, frunte de arian), această întrebare nu-și găsește răspunsul, nici măcar nu are rost să și-o pună: „Contractul de prostituție ne eliberează, de fapt, de ceea ce am putea numi complicațiile imagine ale schimbului: ce să cred despre dorința celuilalt, despre ceea ce reprezintă pentru el? Contractul desființează această incertitudine: este, în fond, singura poziție în care subiectul se poate menține fără a cădea în cele două imagini contrare dar la fel de detestate: cea a egoistului (care cere fără să se întrebe dacă are ceva de dat) și cea a sfântului (care dă fără să-și permită vreodată să ceară...)” (Roland Barthes). Obiectul „client” nu este, deci, numai o anumită putere de cumpărare, este, mai ales, alianța indiscernabilă dintre un penis și o sumă de bani, un sex care nu are decât o existență financiară, un mijloc de plată care nu este decât o bucată de carne, pe scurt, un fel de mic capital libidinal, o bancă vie. Prostituția consacră ca indisociabile relațiile sexuale și banul, unele neputându-se efectua fără celălalt: în cadrul ei, monetarul este genital, genitalul este monetar, fiecare ejaculare face 100 franci, 100 franci este prețul unei ședințe amoroase. Între coapsele prostituatei, clientul nu-și poate cheltui libidoul decât cheltuindu-și banii (și invers: femeia

publică nu poate face dragoste dacă nu are impresia că „muncește”).

Prostituata răstoarnă, astfel, împotriva clientului mecanismul masculin al vânătorii, ea îl pândește pe pândar; îl abordează, îl agață, insistă, îl momește cu amănunțite promisiuni; dar răsturnarea nu este suportată de bărbat decât pentru că plătește, pentru că este un datornic virtual: astfel, în fața oricărei femei care îl acostează, nu ar fugi oare înspăimântat, îngrozit de imaginea răsturnată a atitudinii masculine pe care ar citi-o în ochii ei? Și, în gestul racolării, bărbatul nici măcar nu este un obiect de plăcere sau o pradă cu care să te mândrești: este un simplu mijloc de înavuțire, un număr dintr-o serie, cu alte cuvinte: un client.

Pentru client, femeia publică este un sex, iar el pentru ea este puțină spermă cu plată. Doar care este organul la care clientul vrea să o reducă pe fata de pe trotuar? Este oare un sex pe care bărbatul vrea să-l ducă la „juisare” (pentru a recolta, de exemplu, o plusvaloare de prestigiu), un erotism care ne încântă? Nu înseamnă, mai degrabă, că prostituata nu are sex propriu în afară de cel pe care i-l atribuie clientul; că, altfel spus, mașinuța femeii nu se ascunde în chiloții ei ci se plimbă în mod universal și intemporal în pantalonii fiecărui amator potențial sub formă de model, de unghii, de curbe în care va trebui să se înfățișeze? Trupul-client nu se mulțumește să limiteze femeia la zonele ei erogene, aceste zone, el le supune legii propriului său aparat genital și între ele și el nu instaurează decât un singur numitor comun: instrumentarul sexual masculin. Metamorfoză sub formă de ghicitoare pentru psihanaliști: cum poate femeia să aibă un penis? Răspuns: prostindu-se. Aceasta nici nu înseamnă măcar că clientul manipulează după cum îl taie capul „răspunsul sexual al celuilalt” ci că, dimpotrivă, el exclude orice răspuns nepunând niciodată nicio întrebare: chestiunea alterității femeii nu se pune niciodată, în relația lui cu ea clientul taie toate pasajele care s-ar putea referi la el, le distruge, cam ca atunci când tai firul de la telefon dacă știrile sunt proaste. Prostituata nu are sex, nici n-ar putea avea, ea nu este decât o gaură și încă o gaură fără vidul angoasant al celorlalte femei; această falie, această crăpătură, bărbatul o cunoaște, nu are a se teme de ea, este propriul lui organ pus pe invers, orificiu în permanență împlinit și plin (ca o sală de spectacole), deci completat și complementar. La capătul uterului, de-a lungul pereților vaginali, el se regăsește tot pe sine, răsturnat ca într-o oglindă. În ce privește luxurianta arhitectură a

sexului femeii, pe aceasta el poate să o vadă, el nu are ochi pentru aceste detalii care nu corespund cu nimic concret la el. Corpul femeii este făcut numai din găuri (anus, gură, vagin), femeia nu este locuibilă decât pătrunsă, ea nu *este* decât sex, sex hibrid, mixt și chiar, mai degrabă, neutru decât ambisex.

Ceea ce-l va scârbi pe client la prostituată, după ce-și va fi terminat „numărul”, va fi mai puțin aspectul comercial al relațiilor lor cât faptul că, privind-o își va da seama ce gândește despre atât de scurta lui plăcere. Femeia îi vinde doar un sfert de oră din corpul ei pentru că juisarea clientului nici nu are nevoie de mai mult, pentru că prostituția, care-i răpește bărbatului iluzia despre un raport sexual „normal” îi oferă în schimb, fără menajamente, imaginea exactă a condiției sale anatomice. De aceea, ura clientului față de târfă nu este altceva decât ura împotriva propriului său sex (se știe că această ciudă poate merge până la omor): în dezinvoltura curvei, în anonimatul raționalizat al Convenției prostitutive, bărbatul se blestemă pe sine, își detestă unicitatea și meschinăria propriului erotism. Își disprețuiește partenera după, pentru că o disprețuia dinainte, pentru că dinainte se ura pe sine în ea; alteritatea femeii era doar provizorie, frumusețea ei, farmecul ei nu erau decât rezultatul unei tensiuni interioare trupului-client, nu depindeau decât de câteva picături de spermă. Ce poți face cu o prostituată după ce te-ai folosit de ea? Acest trup tocmit este opac, inutilizabil, nu mai ai ce aștepta de la el, afară de cazul în care ai lega cu el alte raporturi (dar camera de hotel nu este un salon de bal). Acest trup este mort (de vreme ce trupul clientului este și el mort, adică genitalmente satisfăcut), iar faptul că supraviețuiește, că se spală, se îmbracă la loc, se pregătește să întâmpine alte penisuri nerăbdătoare să se reverse în el, constituie un adevărat scandal care-l va scoate din minți pe bărbat. El va fi uluit, va da în bâlbâială, pregătit să impute sexului feminin slăbiciunea sau tembelismul propriului său aparat genital.

În general, femeia îi cere amantului să mai reziste ca să poată juica și ea. La prostituată, îndemnul este pe dos: „Hai, frumosule, grăbește-te”. Clientul este mereu rugat să-și dea drumul. Ah! Dacă ar putea să ejaculeze din prag, ce de timp s-ar câștiga! Am spus că bărbatul plătește pentru a merge până la capătul egoismului său, pentru a atinge uitarea de sine într-o completă indiferență față de celălalt; dar el nu atinge capătul, nu tresare, nu-și pierde mințile, nu se

lasă târât în vârtej, niciun val nu-l răstoarnă, în el toate intensitățile sunt măsurate la secundă; adevărul este că primește foarte puțin pentru ceea ce plătește, această minimă satisfacție, care este juisarea ejaculării. „Numărul” este pus în trecere nu pentru că el clientul, ar trebui „să-și revină, să revină” (J. F. Lyotard, *Economie libidinală* (Economia libidinală), Ed. de Mănuir) sau pentru că „trebuie să se termine odată, trebuie reluat ciclul, totul trebuie reînceput” (*ibid.*), ci pentru că între coapsele femeii bărbatul nu poate fi decât trecător, pentru că orice împerechere, pentru el, este scurtă fără a fi mortală și pentru că, în sfârșit, el nu trebuie să se dezmeticească din „fierbințeală sau din prăbușire” pentru simplul motiv că nu se lasă niciodată cuprins de ele. În brațele damei de consumație, el nu poate face altceva decât să treacă fără ca măcar să-și permită iluzia unei treceri pe lumea cealaltă.

Cum să mai susții atunci că prostituata „asumă blestemul sacru al sterilității genitale” (Lyotard, *ibid.*) și că ceea ce perversul caută să eludeze în brațele ei sunt copilul și fecunditatea? Căci, din acest punct de vedere, orice femeie care folosește anticoncepționalele este la fel de „blestemată”, sau la fel de puțin blestemată și tot din acest punct de vedere, generalizarea astăzi a pilulei transformă orice relație sexuală în act pervers, imediat „sodomit” (adică inutil, gratuit, precum sodomia) și face, deci, pe vecie caducă, ridicolă, rizibilă, în domeniul erotismului, opoziția dintre cheltuielile utilitare și cheltuielile sterile. Căci, ceea ce clientul urmărește să îndepărteze din uterul prostituatei nu este copilul ci femeia și ceea ce vrea să izgonească dintr-un corp de femeie îngenuncheat de scurtele imperative ale plăcerii lui este misterioasa sexuale feminină. Ceea ce-l fascinează și îl liniștește în prostituție este caracterul ei de relație sexuală codificată, o ordine în care se poate efectua, în sfârșit, un calcul pentru că se referă la cantități finite, un contract împotriva Terorii pe care o reprezintă pentru bărbat dorințele femeii, tot ceea ce, în ea, depășește micuțele voluptăți masculine. Clientul plătește nu numai pentru a-și revărsa asupra trupului negociat fanteziile lui cel mai greu de mărturisit (fantezii pe care, după cât se pare, nu le poate satisface în viața de zi cu zi), ci, mai ales, pentru a juca rapid conform unor modalități pe care el singur le-a stabilit fără să ceară părerea partenerei sale. Prostituata este, deci, totodată visul bărbatului și obsesia lui: o îndrăgește pentru că îi dăruiește imaginea liniștitoare a unei femei virilizate (până și în

limbaj – teribil de brutal...), dar o și detestă, pentru același motiv în măsura în care îl face să înțeleagă, fără milă, cât de mare îi este fragilitatea erotică și cât este de inapt pentru orice senzualitate prelungită. Ceea ce vrea bărbatul este o femeie semifrigidă (sau care se satisface rapid) ca și el; dar vrea și o femeie a cărei frigiditate să-l elibereze de a lui. Este dornic să-și depășească limitele, dar fără a le pierde din vedere. Dorește o ființă pe care să o poată manipula cum îi trece prin minte; și o manipulare care să-i opună destulă rezistență pentru ca să simtă o satisfacție (orgoliul obstacolului depășit, al forței împlânzite). Or, prostituata nu-i opune nimic, este docilitatea însăși, vrea ca o răscruce și, ca și el, indiferentă la cei care se perindă. Clientul cere un salvator, o figură luminoasă care să-i răscumpere infirmitățile; el mai cere și un țap ispășitor, o victimă pe care să o învinovățească de toate nefericirile lui. Pe scurt, el pretinde un Christos, un nou Messia care să se sacrifice și să îl elibereze pe vecie de diferența dintre sexe. Pretenție imposibilă din care se alimentează toată amărăciunea clientului când iese din hotel: „Pentru bărbați, sexul femeii este un lucru fundamental rău. Ei murdăresc sexul femeii, dar în fond nu-l mai pot suporta pe al lor. Și atunci le acceptă pe femei, dar cum o nevastă e ca o mamă, pe care simți nevoia să o respecti, ei își găsesc țapi ispășitori: pe prostituate. Noi înghițim pentru toate femeile, pentru toate celelalte (*O viață de curvă*, op. cit., p. 89.)”.

Între clientul trecător și femeie nicio seducție nu este posibilă *a priori* pentru că ea seamănă cu el (cu el pe dos) într-atât încât el nu o mai poate atrage în universul lui – ea se află deja acolo. Bărbatul este pus tot timpul în fața dublurii lui: or, nu ai cum să-ți seduci propria reflectare, te apucă amețeala. Când își muncește partenera venală, bărbatul se muncește pe sine, se pătrunde prin procură, își contemplă asemănarea, combină fața cu dosul, face unul din doi. Prostituția: mașină de făcut Același din Celălalt, de făcut din toți ceilalți Același cu Sine, imensă tautologie funcțională (și prostituatele știu asta atunci când clasifică și se clasifică în categoria unor meserii în funcție de cererea clienților: rubrica sadicilor, a masochiștilor, a ginitorilor, a scatologilor etc, fantezmele care apar pe piață nefiind decât variantele unei singure și aceleiași entități: corpul masculin). Între bărbat și târfă reciprocitatea este atât de totală încât anulează seducția: ca să se întâmple un eveniment, ar trebui ca femeia să vadă în client (și clientul în ea) și altceva decât regiuni genitale și ca amândoi să părăsească

ceea ce i-a unit timp de câteva minute (când se întâmplă așa ceva, înțelegerea dintre ei se referă la o mie de alte subiecte decât „numărul” pentru care s-au întâlnit; nu seduci o prostituată ca să „regulezi gratis” pentru că, așa cum vom vedea mai departe, regulatul este exact lucrul de care prostituatele se sinchisesc cel mai puțin). Trupul-client este, deci, un trup care are nevoie de o surpriză, dar o surpriză care, într-un fel, să nu-l surprindă și care să nu reproducă un eveniment prea cunoscut. De aceea, singurul lux, pe care bărbatul și-l poate oferi, este de a întârzia cât mai mult alegerea partenerei; de unde și târcoalele interminabile pe care domnii le dau hotelurilor rău famate (și care nu înseamnă neapărat căutarea unui obiect de calitate), voaieurismul lor intens („ar trebui să-i punem să plătească pentru ginit, uite-așa, 100 de franci” – reflecție auzită pe strada Saint-Denis), șovăiala lor, îmbulzeala lor temătoare în fața intrării hotelurilor, chipurile lor crispate pe care se citește panica (mai rar vezi clienți care să zâmbească), aceste priviri grăbite, piezișe, anxioase, indisponibile și în care citești poate, în primul rând, groaza bărbatului care se vede confundat cu o anume (și, desigur, relativă) libertate feminină. Până când, totuși, infanteristul care a bătut în sus și în jos trotuarul se hotărăște și abordează femeia: în acea clipă s-a terminat. Din momentul în care clientul a pășit pe ușa hotelului și urcă scările ca un cățeluș timid care-și urmează stăpâna, nu mai încape nicio șovăială, el a intrat în mecanismul implacabil al unui destin care nu tolerează nicio variație (în acest sens, poate că momentul agățării este, în desfășurarea ședinței amoroase, momentul în care emoția este cea mai puternică marcând, în același timp, încununarea căutării și sfârșitul ei, paroxismul și deflagrația, ca un orgasm anticipat, înfruntare care îți accelerează bătăile inimii, îți crispează stomacul, îți umezește palmele, face să sclipească perspectiva refuzului unui vertij în care, totuși, nu prea crezi, al unui acord care să fie ceva mai mult decât indiferență mercantilă, al unei alterități care să nu dispară prea repede, nucleu al pulsionilor celor mai divergente care te împresoară în acel moment și îți pun un nod în gât). Încă de la intrare, clientul este prins în angrenajul inevitabil al gesturilor: dezbrăcarea, erecția, intromisiunea și evacuarea obligatorie. Camera de hotel este acel spațiu în care nu-ți mai permiți să pierzi timpul, pentru că ceea ce trebuie să pierzi este sperma: de îndată ce te afli asupra trupului venal, nu o mai lungеști, organele își fac treaba lor și primesc senzații în schimbul banilor.

Ceea ce dorește clientul este mai puțin să-și descarce tensiunile decât să-și anexeze la propria sexualitate (chiar și pentru un minut) chipul, brațele, șoldurile, coapsele, farmecele acestui trup necunoscut, să-și însușească această femeie încarnată în întregime, în jurul propriei sale erecții. „Client” – este o anume organizare corporală care-și impune propriile ritmuri pulsionale altui corp și, din această cauză, vrea să fie regizor, moderator al propriei plăceri pentru a fi sigur că identitatea sa, sexuală și narcisică, nu este grav compromisă sau amenințată. Este nevoie ca Celălalt să fie convocat în materialitatea sa pentru a fi revocat ca fantasmă. Este nevoie să existe o femeie „concavă pe dinăuntru”, trebuie să existe vulvă, fese, sâni și crăpătură, pentru ca substituirea în vagin-penis, juisare-spermă, orgasm-ejaculare să devină operantă. Pentru ca homosexualitatea fundamentală a ritualului prostitutiv să fie întoarcere la sine, întoarcere la ordinea virilă prin intermediul unei pseudostranietăți, corpul feminin.

Etalonul vizibil al ședinței amoroase este evacuarea spermei, detumescența membrului: numai atunci contractul este executat, numai atunci femeia s-a achitat de datorie prin juisare. Banul nu compensează doar nepăsarea bărbatului față de dorințele partenerei, el este și inductorul plăcerii masculine; ceea ce înseamnă că o grămadă de bani ar trebui să procure o grămadă de voluptăți. Cu cât plătesc mai mult, își spune cel în cauză, cu atât voi fi mai răsfățat, mai mângâiat, mai excitat, iar prostituata îi întreține această iluzie oferindu-i, contra unei sume suplimentare, servicii mai rafinate. În fond, toate aceste solitudini nu au alt scop decât să grăbească emisia seminală și să simuleze o polimorfie virtuală a corpului-client pentru a-i canaliza mai bine afectele în ejaculare. Blândețe, tandrețe chiar, ațâțare nebună a mucoaselor cu ajutorul mâinilor sau al limbii, sunt doar gesturi care par să nege echivalarea mercantilă și care, în realitate, nu fac decât să o servească. Bărbatul a vrut să-și cumpere o porție mai mare, nu s-a târguit când a fost vorba de dorința lui, dar oricâte suplimente ar primi, oricâte gratificații periferice, afacerea se încheie întotdeauna la fel. Și în termenul fixat.

Desigur, clientul nu se poate plânge. Fiindcă oricât de puțin a durat ședința, a fost corpul cel mai dădăcit, cel mai pasiv. Nu există femeie mai mămoasă decât prostituata, care să aibă mai multe atenții ca ea față de plăcerea, confortul, micile bucurii ale clientului: ea îl spală (și cu câtă atenție!), îl usucă, se interesează, prin întrebări afectuoase,

cum se simte (ești obosit, n-ai băut cumva prea multă bere?), măgulindu-l (ești mare cât degetul meu mic), certându-l duios dacă este cazul (nu lăsa sexul să-ți atârne, dragule, să nu călcăm pe el), îl suge, îl modelează, îi giugiulește frânele, capul și coada, îi aranjează erecția, pe scurt îi învăluie părțile genitale, coapsele, pântecul într-o solitudine pe care la puține femei o va mai regăsi. Apoi, ea îl implantează pe bărbat în ea și îl imploră să-și slobozească sămânța, să-și facă trebușoara precum o mamă atentă care stă lângă ȕuculul odraslei, se îngrijorează sau se îmbată de mirosul care emană din el, își pierde capul în fața perfecțiunii conținutului. Maternă, deci, prin modul în care tratează penisul și aceasta, bineînțeles, din cauza interesului comercial cel mai evident, deoarece delicatețea și afecțiunea duc, în general, mai repede decât nepăsarea la grăbirea deznodământului, impulsionează urcarea sevei în coloana falică și permit scoaterea pe ușă a purtătorului de penis pentru a putea agăța mai repede altul. Ea va fi, deci, cu atât mai adorabilă cu lucrșoarele clientului cu cât acesta îi este mai indiferent, expertă de nevoie, grijulie din dorința de a termina mai repede și de a-și spori numărul clienților. La rândul său, clientul este un băiețel a cărui erecție, departe de a fi un atribut al virilității este tocmai semnul stării lui de dependență: cu cât se va arăta mai excitat, mai țeapăn, cu atât va fi mai înclinat spre pasivitate, cu atât se va îndrepta mai sigur spre vârsta copilăriei. Nu există, deci, nicio antinomie între mamă și curvă (vechiul refren freudian), nicio atracție tulbure față de prostituate în virtutea pretenșiei lor vulgarități sau decăderi (și unde începe demnitatea, dacă este adevărat că procrearea este o activitate tot atât de venală, tot atât de puțin gratuită ca și închirierea părților genitale?). Bărbatul plătește pentru a abdica de la masculinitatea lui, pentru a-și lipsi erotismul de caracterul lui pretins activ: să juișezi fără să miști un deget, într-un soi de catatonie musculară, să te scalzi în Nirvāna, în gradul zero al activității gestului, poate că și acest aspect paradiziac îl atrage pe mascul în organizarea prostituivă.

Corpul prostituat în fața clientului, care o plătește și îi cumpără docilitatea, prostituata este, deci, acel corp care, cât durează ședința, va fi mobilizat, rechiziționat de o putere exterioară, subjugat de forțe noi, pus în slujba altor țeluri. Ea este chemată, în principal, să se supună, pe bani, fantasmelor unui bărbat, să le îndeplinească fără murmur (fie că este vorba de un simplu raport, de un ritual masochist,

scatofil, de un acces de voaieurism, de o partuză, de o împreunare cu animale etc.), să nu le deranjeze implacabilul scenariu de vreme ce clientul o plătește tocmai ca să populeze cu ființe vii propriile-i imaginații erotice cu condiția ca ea, prostituată, să joace fără să-i fie scârbă rolul care i s-a repartizat dinainte. Așadar, prostituata nu este un corp ce juisează, se emoționează, râde, plânge, este sfâșiat, se extaziază, suferă, ci un corp care muncește, care reprezintă un personaj special dintr-o piesă specială scrisă de clienți, este un corp care întrupează teatrul intim al unui străin și căruia, în această calitate, i se cere să-și înăbușe capriciile și poftele, în afară de aceea care i se cere. Corp care marchează incompatibilitatea totală dintre condiția salarială și perversiune tocmai pentru că exercită o profesiune și, în felul acesta, se trezește acaparat, antrenat în domeniile fantasmagorice ale altor corpuri care îi impun o constrângere. Prostituția este o slujbă ca oricare alta și societatea burgheză își contrazice propriile axiome atunci când o condamnă în numele bunelor moravuri sau al protecției copilăriei, în timp ce venalitatea amoroasă consacră abstracția muncii „pură activitate creatoare de bogății” (Marx), ea nu este mai imorală decât munca lucrătorului calificat, a minerului, a înaltului funcționar, a artistului, scriitorului, dactilografei, nici mai abjectă, adică nu mai puțin abstractă, cinic concentrată asupra rezultatului (banul) și indiferentă la mijloacele prin care ajunge la el. A spune că prostituatele muncesc (și nu că acționează din „viciu”, „plăcere”, vechi clișee iudeo-creștine pe care în mod uimitor le regăsești la anumiți „atei”), este ca și cum ai spune că au mai multe corpuri sau, mai curând, că femeia ușoară respinge mitul corpului propriu pentru că face din el un mijloc de a-și câștiga viața (de unde și toate fenomenele pe care le prezintă, de rezistență la muncă, de absenteism, sabotaj, frigiditate, vulgaritate, violență de limbaj, indicii de revoltă latentă și uneori de adevărată ură împotriva sexului masculin, în general).

Dacă scurta întâlnire nu este decât un mijloc de a produce bani, viața trudei prostitutive trebuie să fie anestezia corpului prostituat iar acesta, ca forță de muncă și capital mort în care sexele își îngroapă sămânța, dobândește puțin câte puțin impasibilitatea și inertia repetiție mecanică a unei mașinării. Mașinărie fără o formă predestinată și care se va strădui să se adapteze la maximum poftelor clientelei în scopul de a-i oferi, sub formă de mușchi, limbă, mucoase, zone de piele mătăsoasă, bucăți de schelet osos, echivalentul sumei plătite. Ritualul

prostitutiv este întâlnirea a doua voințe antagoniste, o dorință de juisare și una de îmbogățire, una nu va ceda în fața celeilalte decât în schimbul unei retribuții financiare sau, mai bine zis, banii care leagă orice contrarii, vor consolida acordul între aceste două dezacorduri, va pecetlui contractul lor și le va anula datoriile. Cu toate acestea, numai promisiunea plăcerii nu este de ajuns. Salariata amorului trebuie să fie și actriță, nu în sensul de a mima plăcerea, ci pentru că în ea realitatea nu are valoare decât prin aparențele pe care le creează și pentru că trebuie să apeleze la resursele unei neconținute metamorfoze. Într-adevăr, ea oferă privirilor străzii o serie de suprafețe, vizibile și juxtapuse – fese și busturi în general susținute, evidențiate într-un decupaj fetișist al corpului – și care vor trebui să influențeze, în modul cel mai decisiv, opțiunea trecătorilor, fiecare momeală dezvăluită sau îngroșată jucând rolul de „indicator social”, de accelerator de decizie. Actriță, deci, în sensul în care corpul care se prostituează este un alt corp, o altă piele, o altă limbă, o altă gură care scoate alte cuvinte: „Vulgaritatea este ca și machiajul, un mijloc de apărare, o a doua piele care protejează (...). În timpul zilei sunt eu, fac cumpărături, trăiesc ca toate femeile, iar seara sunt o prostituată, cu banii, vulgaritatea, atitudinea, violența și revolta, cu artagul caracteristice meseriei” (*O viață de curvă*, op. cit., p. 145.).

Uniforma de arlechin, pe care o îmbracă la muncă, nu este decât un mijloc de apărare împotriva unei eventuale brutalități a clientului (și însăși vulgaritatea nu este tot un joc care-l excită pe client?), ea face parte integrantă din jocul teatral al prostituției care, din realitățile cele mai debile, trebuie să scoată fantasmagoriile cele mai tari, să obțină un maximum de efecte cu un minimum de cauze. Realitatea este aici, investiția iar aparența, profitul. Femeia ușoară nu se maschează, nu ascunde nimic, ea îi expune clientului exact goliciunea pe care el dorește să o vadă și își potrivește, cum poate și ea, scoarța cu care el o vrea îmbrăcată. De unde, socotirea minuțioasă a ceea ce va fi arătat și a ceea ce va fi ascuns (și care să nu coincidă niciodată într-un tot cu corpul genital) arhaismul sau barocul harnașamentului (cizme până la jumătatea coapselor, jartiere, colanți strânși, pantaloni care se mulează, chiloți dantelați cu volan mobil în față și în spate, sutien minuscul, machiaj gros al feței, coafură extravagantă, cizme ortopedice (în acest caz, orice simplitate sau neglijență vestimentară este puternic conotată și apare, la rândul ei, fantastică și abstractă față de gâteliile

celorlalte femei.) etc), deoarece totul are un sens în toaleta venală și nimic nu trebuie lăsat la voia întâmplării sau improvizat. De unde și extraordinara irealitate și varietate a corpului prostituat: avem (dacă pot să mă exprim așa) pentru fiecare specialitate, pentru fiecare fantasmă: creaturi felinieni cu sânii grei, cu gura sângerie, îngrozitor de sulemenite, vagabonde prăbușite peste câte o cutie de gunoi, oferindu-și farmece pentru câțiva bănuți, zeițe crunte cu chipul aspru și disprețuitor, hipiste pline de broderii, mirosind frumos a tămâie, amazoane îmbrăcate în piele neagră, înarmate cu lanțuri și bice, doamne mari în rochii lungi, cu privirea vapoasă, cu zâmbetul enigmatic, burgheze gen stewardese, îmbrăcate cu grijă, studente ochelariște, cu plete până la umeri, turistele pe jumătate goale sau în șort, decoltate până la sfârc, femeile muncitoare, cu palton auster, abia machiate, pantofi fără toc, rock-retro, jeans colanți, cizme ascuțite, păr scurt, costum negru de piele, Lolita cu codițe, fustă scurtă, șosete și suzete; pe scurt, toată gama a ceea ce o anumită ideologie numește „prostul gust”, inclusiv „bunul” gust al ei și toate genurile pe care moda le secretă în permanență și la care fetele se adaptează în funcție de evoluția gusturilor clientelei lor. Grație acestui uluitor efect de răsturnare – prostituatele fiind toate femeile posibile, de la cele mai urâte la cele mai frumoase – orice femeie poate să apară ca o prostituată, chiar, și mai ales, cele mai fine, cele mai delicate, cele mai descărnate, iar frontierele între lumea muncii și cea a plăcerii, între cinstit și venal, elegant și vulgar, vechi și modern se prăbușesc sub mulțimea modelelor virtuale. Dacă profesionista sexului poate fi mama, sora, logodnica, amanta, soția, sfânta ca și muza, vrăjitoarea, prințesa, servitoarea, bogătașa, incendiatoarea sau anarhista, este pentru că generalizarea prostituției distruge toate rolurile consacrate, toate imaginile model și personajele distincte [După unii istorici, se pare că același fenomen s-a petrecut la Roma și Veneția în secolul al XIV-lea: ca dovadă, acest fragment dintr-un raport al Senatului venețian apărut în 1543: „În cetatea noastră, numărul prostituatelor a crescut în asemenea măsură și, uitând orice sfială și rușine, ele se înfățișează în lume pe străzi, în biserici și aiurea în straie atâtea de frumoase, că adesea patricienele și celelalte femei din cetatea noastră nefiind îmbrăcate altminterea decât ele, nu doar străinii dar și locuitorii chiar din Veneția nu le deosebesc pe cele bune de cele rele (...) nu fără vorbe și supărare a tuturor (cit. de P. Larivallée, *Vie*

quotidienne des courtisanes en Italie au temps de la Renaissance, Hachette, 1975).]. Cu alte cuvinte, transmutarea corpului venal este nesfârșită, în măsura în care el trebuie să rostească toate perversiunile clientelei și în care aceste perversiuni nu încetează să se schimbe, să se diversifice, acest corp, care va fi întotdeauna derivat, produce pentru că nu are nicio utilizare, nicio destinație naturală *a priori*, corp fabricat la întâmplare de către fantasma masculină. Și, prin urmare, gregar și totodată singular sau, mai curând, unic în generalitatea sa, corespunzând dorințelor marilor mulțimi de clienți (stereotipul „târfei”) și emoției unice a unei particularități, corp ce joacă toate rolurile, toate personajele pe care clientul le poate investi [Similitudine, în acest sens, subliniată de J.F. Lyotard (*Eco-Lib.*, p. 222) între psihanalist și prostituată.], ține simultan de o semiotică, de o psihologie colectivă și de o veritabilă micro-fizică a detaliului, amalgamând, într-o singură ezitare, nevoile codificate arhaice, hipernormalizate și de intensități statornice. Nu m-ai căuta dacă nu m-ai fi găsit deja, dar nu găsești exact ce căutai; trupul prostituat concretizează atât de bine fantasma clientului încât îi devine inaccesibil, cu cât este mai conform cu visele lui, cu atât corespunde mai puțin cererii lui: ca și cum zelul pastîșei ar trăda fidelitatea modelului prin supraexpunere sau, cel puțin, l-ar lipsi pe „creator” de orice putere de control asupra „creaturii” sale; și niciodată prostituata nu este mai la adăpost de client decât atunci când se supune fanteziilor lui erotice. Este toată a lui și, deci, a nimănui.

De aceea, cuplul pe care ea îl formează cu clientul nu este niciodată pur, dintr-o bucată, este întotdeauna mai mult sau mai puțin propriul său contrar, alternând acest dualism primar prin mici abateri adiacente, prin mici falii de-a lungul cărora se infiltrează curenți neașteptați, fiecare ședință, oricât de banală, de rapidă, poartă în sine momente în care rolurile se clatină, în care personajele încetează să-și mai „recite textul” (eu dau din fund, tu plătești și împrști) și intră în bâlbâială improvizației. Aceasta nu înseamnă că solilocviul celor doi parteneri devine „dialog”, dar se poate întâmpla, uneori, să se întrerupă și atunci un pic de improbabil (indiferent sub ce formă) se poate strecura în ritualul cel mai riguros.

Maxima-cheie a oricărei prostituții: „Împrumută-mi acea parte a corpului tău care mă poate satisface pe moment și juisează, dacă ai chef, de acea parte a corpului meu care-ți poate părea plăcută” (Șade).

Dar ceea ce Șade proclamă cu voce tare (și noi ne prefacem că nu știm) este că nicio juisare nu este concordantă și că dacă bărbatul vrea să-și satisfacă pofta așa cum crede de cuviință, femeia, în schimb, cu cine știe ce excepție, va rămâne insensibilă (sau, în cel mai bun caz, va aduna resturile). În prostituție, așadar, bărbatul impune două lucruri: întâietatea propriilor dispozitive sexuale și frigiditatea femeii; sau pentru a spune același lucru, dar pe dos: i se pretinde femeii frigiditatea ori de câte ori bărbatul nu vrea să vadă în ea decât copia răsturnată a propriei sale economii erotice și se crede unicul deținător a tot ce este sexuat în omenire. Trupul prostituatei nu numai că este îmbălsămat în bani, dar nu i se recunoaște feminitatea decât pentru a fi mai vârtos negat (a propune femeii să dorească penisul nu înseamnă decât teoretizarea acestui talion economic). Mercenariatul amoros o obligă pe femeie să fie egala clientului său timp de un sfert de oră; dar, pentru ea, această egalitate înseamnă scădere, înseamnă înăbușirea propriilor ritmuri erotice; banul va fi prin urmare retribuția, rambursarea acestei negări impuse femeii. A nega diferența sexelor într-un sex diferit de al său, printr-un soi de homosexualitate sau de unisexualitate biruitoare, iată actul-client prin excelență (dar să nu uităm că pentru asta el plătește, că prin acest gest negația sa devine derizorie, inefectivă; în acest sens prostituata – cel puțin dacă este „liberă” – are un avantaj asupra soției clasice). În momentul în care o femeie nu este decât un „obiect de plăcere” pentru un terț, ea se plasează în poziția prostituatei în măsura în care prostituția este cea scenă a nereziprocity, acel teatru în care unul dintre parteneri nu poate și nu vrea să juiască pentru ca celălalt să-și dea drumul mai repede (în ambele sensuri: să evacueze și să libereze locul).

Contractul de prostituție: înlătură pericolul surprizelor neplăcute, oricând posibile (o scumpire neprevăzută în momentul trecerii la fapte, o manevră neprogramată, o pretenție exagerată) și prelungirea la nesfârșit a relațiilor, așa-zis, normale (acordul stabilește un interval de timp precis, cronometrat, după care corpurile se despart în afara cazului în care o nouă sumă de bani duce la reînnoirea contractului). Dar contractul de bază este, mai ales, punctul de plecare al unei negocieri deosebit de importante: el postulează de la bun început o paritate între o mică sumă și o părțică a corpului (indiferent care), un soi de preț fix stabilit oficial, indexat după scumpiri, inflație, șomaj, criză, variabil în funcție de categoria socială,

vârstă, rasă, cartier – pentru ca, pe această bază, să încurajeze încheierea unei mulțimi de contracte derivate, care se vor referi la avantaje suplimentare și vor constitui partea esențială a pertractării. Banul împarte trupul femeii: din cap până în picioare ea este un adevărat cadastru pentru a cărui achiziție provizorie clientul va trebui să se tocmească, pas cu pas, cu tenacitate și îndârjire. Ceea ce-l va stimula pe amatorul de femei ușoare este certitudinea unei multitudini de contracte secunde privitoare la detalii (ca de exemplu, dezbrăcarea completă, felația, cunilingus, sodomia etc.). Târguiala indiferentă a simțurilor își inversează, astfel, finalitatea inițială: „lucrătoarea” cedează de la început în privința chestiunii principale (la care femeile nu consimt de obicei decât după o vreme), clientului nu-i mai rămâne de cucerit decât superfluul, perifericul, să obțină cutare sau cutare privilegiu fără a fi taxat în plus (cel puțin nu la dublu), tocmeală la care prostituata se pretează sub formă de propuneri ispititoare inspirate de o preocupare de rentabilitate a detaliului prin care nu numai fiecare organ, dar și cea mai mică mișcare, cea mai mică derogare de la inerția obișnuită se negociază, se prețaluiește.

Interdicția supremă rămânând, natural, sărutul pe gură (în mod cu totul excepțional, unii nici nu se vor folosi de prostituate pentru a face dragoste, ci pentru toate celelalte posibilități colaterale pe care le-o permite postura acestora).

Totul este răsturnat față de situația sexuală obișnuită: sexul este cel mai banal, cel mai devalorizat și gura este cea mai prețioasă, cea mai de neatins. „Târfele” nu sunt, așadar, acele femei care se încurcă cu oricine; de fapt, contrariul este adevărat: femeia publică nu se dă nimănui, ea este femeia cea mai rezervată cu putință, cu atât mai inaccesibilă cu cât se deschide față de primul venit. Fantasma clientului este corpul total, întreg, strâns în jurul sanctuarului genital, clientul vrea cât mai mult corp, până și capul și inima și măruntaiele, totalitate pe care nu o va „obține” decât prin adăugarea zonelor târguite cu îndârjire. Prostituția este un simulacru de dăruire, o ofertă care se sustrage, o disponibilitate pentru neant: farmecul ei particular este că operează o altă intensificare a trupului, că impune interdicții asupra tuturor părților negenitale făcându-l, prin aceasta, pe client să le râvnească și mai tare; târfa nu poate, nu trebuie să facă dragoste ca celelalte femei, căci riscă să compromită fascinația pe care o exercită asupra bărbatului; ea se retrage la maximum pentru a induce (și a

vinde) dorința revenirii ei (imposibile). Se știe ce așteaptă clientul de la ea: o insensibilitate desăvârșită, o răceală care nu se lasă cumpărată nici măcar cu aur și în care nici tehnicile cele mai rafinate nu pot produce o breșă. Dar acest imperativ se transformă imediat în contrariul său: deși pretinde un vagin anesteziat, impermeabil la orice senzație, bărbatul visează cu disperare (și femeia se pretează uneori la visul lui sub forma simulării) să o aducă pe prostituată până la juisare, să o tulbure, să o facă să-l recunoască drept partener; dorința care nu invalidează cu nimic ceea ce caută el în hotelul cu pricina, adică un corp asexuat, deoarece juisarea femeii, în ipoteza că se produce, nu va fi decât o copie a ejaculării masculine. Clientul vine la aceste ședințe în calitate de parte oarecare a speciei masculine și ca reprezentant al speciei sale pe scena prostitutivă doar pentru a împiedica manifestarea libidoului feminin. Motiv pentru care orgasmul prostituatei nu este niciodată interesant ca atare, el este pretins cu titlu de beneficiu suplimentar.

Clientul ar vrea să-și însușească plăcerea femeii pe daiboj, fără efort, fără o grijă deosebită; fie ca adjuvant al propriei excitații (ceea ce l-ar îndreptăți să creadă că a reușit să încălzească acest corp pe care cohorte de mădulare l-au lăsat de gheață); fie că târfele reprezintă pentru el imaginea ridicolă a femeii destul de lascive, experimentate și destrăbălate pentru a juca aproape singură fără niciun ajutor. Clientul nu urcă până în camera aceea prăpădită pentru a-și aduce tovarășa la extazul erotic (dacă vrea să o excite prin manevre genitobucale, va trebui să plătească în plus), ci pentru ca pactul încheiat să distrugă, în viziunea lui, capcana feminității în general [Să remarcăm în această privință că în toate țările unde autonomia femeilor este în progres, efectivele prostituției nu încetează să crească. Ca și cum orice independență feminină ar atrage imediat o regresie masculină (cum ar fi, de pildă, recrudescența cazurilor de impotență)]. Și chiar dacă, întâmplător, femeia își pierde capul, extazul ei nu depășește cele câteva minute ale contactului și, deci, nu înseamnă nimic.

Corpul de trudă al prostituatei (fiind de la sine înțeles că nu există o stare naturală a corpului) este un corp rechiziționat, aranjat, împărțit conform schemelor virile: totul în el este numai apendicele recepta-colului în care se agită, se umflă și se îmbăloșează sculele clienților. Iar sexul ei nu mai este decât un simplu orificiu: cavitate fără miros (părțile unei prostituate miros doar a săpun sau a deodorant),

nici umed nici uscat (ca să introducă penisul, femeia își umezește vulva cu saliva ei), nici închis nici deschis, nici înăuntru nici în afară, penetrabil dar nepătruns. Corp fără carne, fără surprize, fără însuflețire, fără pierderi, fără alt parfum decât acela al unei igiene meticuloase și profesioniste, impersonalitate de mașină despre care tot ce poți să spui este că: funcționează, se duce, vine, rentabilizează.

De aceea prostituata se duce, dar se duce stând pe loc, învârtindu-se în cerc, ca în Odiseea lui Ulise. Ea se metamorfozează desigur, conform dispozitivelor cerute de fiecare din clienți, dar nu este niciuna din aceste încarnări, ea le interpretează, le joacă, și trece pe deasupra, ea este ca locul lui zero la ruletă, câștigă oricum, căci nu e nimic altceva decât această disponibilitate de a reprezenta orice. Ar fi naiv să vezi prostituata ca pe un agent colectiv, ca pe un mobilizator de mase largi, ca pe un confluent de mari mulțimi; în ea nimic nu se unește, nu se lipește, nu se potrivește; ea declină iar și iar același corp și nu aude decât aceeași eternă, interminabilă psalmodiere a golirii punguțelor; între coapsele ei miile de bărbați sunt ca unul, toți cei care vin la ea au același chip sau, mai degrabă, aceeași lipsă de chip, vagul anonim al speciei masculine. Limitând femeia la sex, clientul se limitează și pe sine la această zonă, se condamnă la o unică percepție, aceea de purtător de penis și nimic altceva. Departe de a fi o femeie „completă”, târfa nu este decât un petec de piele, rezultatul unui ecarisaj care i-a circumscris ființa la câteva organe, la câteva orificii și le-a radiat pe toate celelalte ce nu puteau satisface sau interesa dorința-client, el însuși redus la starea de mădular turmentat care-și caută golirea. Cu siguranță, truditorea pe câmpul amorului este cea mai îndreptățită să-și tatueze pe pântec asemenea unui anumit masochist (cf. *Sexualite perverse*, op. cit.): „La popasul sculelor frumoase” sau să scrie pe partea interioară a coapselor: „Intrarea frumoaselor mădulare” cu o săgeată îndreptată în sus, cu toate că frumusețea sau micimea obiectului îi sunt perfect indiferente, dar realitatea este că uterul ei este un loc de popas pentru toate penisurile cu puțință care în el se caută, se râvnesc pe dos și își lasă încărcătura. Casă de rendez-vous adică, în sensul strict al cuvântului, local care nu se sinchisește de ceea ce se petrece între zidurile lui, total insensibil la micile tulburări, la fiorii, la bucuriile și la dramele care se ivesc în spațiul pe care-l delimitează cu singura condiție a respectării contractului de închiriere. Nu se va insista niciodată destul asupra

indiferenței prostituatei față de sexualitatea genitală: micul teatru organic, inflamarea și detumescenta rapidă a zonelor erogene, toate acestea nu sunt decât munca ei de toate zilele (de unde această înfiorătoare confidență care revine la aproape toate: când fac dragoste cu un „iubit”, au impresia că lucrează degeaba). Și cum nu poți să-i ceri vânzătoarei să iubească pantofii pe care-i vinde și nici muncitorului calificat să se dea în vânt după șuruburile pe care le înșurubează de dimineța până seara, tot așa nu poți să le ceri proletarelor orgasmului să îndrăgească marfa sexuală de pe urma căreia trăiesc, mai ales, atunci când aceasta nu are legătură cu ele și ar înclina mai curând să le aservească: „Până la urmă, sentimentul cel mai obișnuit pe care-l am față de clienți este că mă fac să râd. Dacă n-aș avea trac, reacția mea ar fi mai degrabă să izbucnesc în râs” (*O viață de curvă*, op. cit., p. 74.). Centrată în întregime pe ceva care se petrece în afara ei, femeia publică este o femeie cu cap în dublul sens al termenului: nu numai pentru că în timp ce sugă de zor și dă din fund ea nu încetează să calculeze, să se uite la ceas, să numere, să facă investiții legate de cantitate (mai mulți bani, mai multe scule pe oră, mai multe ejaculări rapide și încă și mai multe), dar și pentru că rechiziționarea continuă a vaginului determină o migrare a intensităților, o adevărată intensificare a părții de sus a corpului: „Eu, pentru mine, îmi opresc și eu o bucățică, tot ce este mai sus de umeri. Acolo, gata, nu permit nimănui să mă atingă” (W, p. 139). Prostituta își suia intimitatea de la sex la inimă (de unde, poate și înclinațiile ei romantice), de la baza pântecului la față și gură, oprindu-și întotdeauna o bucățică de corp pentru sine, o parte care nu e de vânzare, de târguială, căci este fără preț. Dar sexul în sine, femeia nu-l oferă decât, dacă ne putem exprima așa, din vârful buzelor și coitul furișat al clientului nu înseamnă pentru ea mai mult decât o strângere de mână anonimă, pentru că ea și-a redus, mai întâi, cavitatea vaginală sau anală la dimensiunile unei găuri, al unui loc de trecere insensibilizat, fără funcționare nici virtualitate proprie; cât despre „genital”, ea-l abandonează fără convingere, îl oferă fără tragere de inimă. Căci întâlnirea fugară, grăbită, nu este doar conjuncția efemeră a unui bărbat fără cap și a unei femei decapitate, totul lipsește, într-un fel, chipul, viscerele, brațele ca și sexul, totul se împacă, se potrivește, dar în modul cel mai sumar, într-un soi de decorporalizare sau mai curând într-o corporalitate minimală. Contactul a două epiderme fără altă

metamorfoză decât firava și mașinala ușurare spermatică în care corpurile se ating abia, nici nu se combină nici nu se dezbină, în care nu se întâmplă nimic în afară de ceea ce se cheamă „actul sexual” (versiunea juridică a erotismului). De aceea, femeia nici nu este vreodată goală (Dacă prin goliciune înțelegem o stare care predispune la tulburarea senzuală, fenomen istoric relativ recent de vreme ce acum două secole goliciunea, mult mai obișnuită decât în zilele noastre, nu era sinonimă cu sexualitatea (cf. Jos Van Ussel, op. cit.), ea, care în camera de hotel nu se dezbracă, după cum în stradă nu este îmbrăcată, veșnic la granița unei neglijențe vestimentare greu de definit – destul de decentă ca să autorizeze racolarea, dar destul de studiată ca să permită intromisiunea peniană din toate pozițiile. Prostituata nu se simte niciodată goală în fața clientului, pentru că nuditatea care i se pretinde (nuditate negativă care este simpla lepădare a hainelor) este de fapt un costum de lucru, ca salopeta la muncitor sau uniforma la pompier. Chiar răscrăcanat, chiar lipsit de chiloți și de sutien, chiar împins la cele mai obscene posturi, corpul ei este în întregime îmbrăcat, învăluit într-o membrană impenetrabilă, mediatizat și până la urmă clientul își va slobozi sămânța tot în niște cârpe (și nu într-o came); pentru el, adevărata piele este aiurea, el juisează într-un corp de împrumut, într-un corp mascat (dar cum să afli dacă ceea ce-l amețește nu este tocmai această dublură?). Căci din cele cinci stări posibile ale nudității, cea anatomică (a cadavrului), cea narcisică (a stripteas-ului), cea fotografică (a manechinului), cea fierbinte (trupul de dragoste), cea profesională (curtezana), nuditatea prostituatei este, în același timp, cea mai mohorâtă (cea mai alimentară) și cea mai greu de rezolvat, prea spectaculoasă pentru a mai tulbura și totuși destul de aproape pentru a înflăcăra, ea este vie și moartă totodată. Fără îndoială ambivalență, dar niciodată destul pentru a permite desfătări comune; o tunică invizibilă protejează prostituata de contaminarea cu dorința-client; intensitățile nu se iau de la un corp la altul.

Sedința amoroasă

Locurile de venalitate se rânduiesc în țesutul social în urma unei duble distanțări: mai întâi, față de lumea profană distanța străzii (delimitarea, în interiorul cetății, a unui cartier „cu probleme”); în limitele străzii însăși, amplasarea fiecărei femei pe porțiunea ei de trotuar, circumscrierea unor mici colonii private în care corpul

prostituat se protejează, se cuibărește dar și îndeplinește curse, asemenea unui parametric al voluptății, dorinței-client; în al doilea rând, față de clienți, distanța hotelului însuși în legătură cu strada (ca și cum aceasta s-ar prelungi în fiecare din camerele de hotel, ca și cum interiorul și exteriorul s-ar schimba între ele pentru a pune mai bine în evidență caracterul public al amorului mercenar); urcarea pe scări la diverse etaje (cu alocarea, desigur, a unui prosop care amintește spitalul sau băile publice: nevoia unei purificări după mănjire, amenințarea oricând posibilă a gonococilor și a treponemului bleu), zăvorârea în cameră și oficierea sacrificiului având în vedere că lumea din afară dispare și că oficianții (ui principiu) sunt feriți de privirile indiscrete. Ședința apare, în felul acesta, la un moment cvasi – paradiziac al unei etape istorice eliberate, eliberată nu numai de diferența dintre sexe dar și de toate legile, de toate controalele sociale inclusiv de controlul interior numit responsabilitate; de aceea, aceste amori nepătate nu durează, pentru că excitația unui singur partener nu poate fi prelungită la nesfârșit, iar onanismul în doi (în care unul dintre parteneri este plătit ca să-l masturbeze pe celălalt, pentru a evita obișnuita însingurare a masturbării) nu durează și se epuizează de îndată ce s-a consumat. Altfel spus, scena prostitutivă este cu adevărat locul de împlinire a pulsionilor parțiale a căror exprimare este, din punct de vedere social, mai mult sau mai puțin condamnată. Dar ea nu dă naștere acestor manifestări ale dorinței așa-zis „anormale” decât pentru a le putea neutraliza mai ușor. Ea le atrage și le alungă, le ațâță și nu le reînnoiește, le provoacă pentru a le canaliza în miezul intim al fiecărei camere, în spatele zidurilor (Excepție celebră, Bois de Boulogne de la Paris care, datorită amplasării și topografiei, strânge în același spațiu toate activitățile prostitutive (femei, travestiți, pederastați, bărbați), ca și cererile sexuale cele mai libere (partuze, voaieurism, grupism). Loc ce adăpostește un amestec orb de perversiuni gratuite și plătite, el este unic, deoarece nu face diferența între ele, desființează separația dintre ele.). Acolo se face efectiv amor, dar „de unul singur” și amenințat de un ceas, de implacabila unitate temporală a muncii. Oare prostituția nu răspunde, în primul rând, și acestei nevoi de reclusiune, acestei voluptăți a ascunzătorii?

Un vagin care nu este decât teaca unui penis; o femeie care nu e bună decât la economia auto-erotică a bărbatului; un act sexual care nu este decât onanism în doi: aceasta este tripla ecuație a relației

prostitutive. Ea realizează un acord unic între mecanismele monetare și sexualitatea masculină: pe de o parte, un erotism aritmetic cu unitatea lui de bază, ejacularea, pe de alta, o ordine a calculului și a cantităților abstracte, contopirea lor în cea mai perfectă simetrie ca și cum unul ar fi fost inventat pentru celălalt (la rândul său orgasmul bărbatului va juca în împerecherea așa-zis normală, rolul de monedă de schimb – na-ți plăcerea, dă-mi plăcerea – de unde și importanța pe care o acordă sexologii definiției sale „științifice”: orgasmul este etalonul de referință al împreunării carnale, recentrarea ei, măsura ei de pază și precauție, care o împiedică să se răătăcească pe căile cele mai nesănătoase). Așadar, prostituția nu invită la aventuri obscene ci la trista simplitate a plăcerii masculine, ea este o depresie constantă a exuberanței, a acelei exuberanțe care reprezintă pentru bărbat continuitatea fabuloasă a juisării feminine, întâlnirea fugară și întâmplătoare se caracterizează prin aceea că în timpul ei nu se întâmplă nimic, că nimic nu se poate întâmpla în afară de ce era prevăzut, ținând cont de corpurile ce ajung aici pentru a se descărca și de dirijarea pulsioniilor înspre bani. Uitați-vă la femeia ușoară: pe trotuar, se plimbă, bățoasă, agățând trecătorii, momindu-i cu promisiunea unor desfătări extravagante; dar, odată închisă ușa camerei, iat-o aplecată, răsturnată, contorsionată, ghemuită, în genunchi, în patru labe, preocupată doar să facă și să lase să i se facă; biciuind sau bătută: sugând sau suptă, lingând sau linsă, pătrunzând sau pătrunsă; slobozindu-și materiile fecale în obrazul încântat al clientului, prinzând în mâini „treaba” celui alt, pe scurt asaltată din toate părțile, răstignită în toate punctele, mobilizată în fiecare din orificiile sale; și totuși, în această „bestialitate” a posturilor, în această inversare a organelor în care anusul ține loc de vagin ca și mâna, limba sau gura nu trebuie văzută nicio pornografie, nicio frenezie sau destrăbălare ci simple atitudini sânguincioase ca aceea a muncitorului aplecat asupra strungului, a preotului care-și binecuvântează credincioșii, a ministrului care-și rostește discursul, a polițistului care-i împrăstie pe manifestanți, a secretarei care bate la mașină; căci, pe când clientul se încinge, își întârzie sau agreează mica lui plăcere, începe să saliveze și își simte bătăile inimii pulsându-i în tâmpile, femeia așteaptă terminarea contractului, străduindu-se să nu cumva să facă dragoste ci să lucreze așa cum trebuie, asumând astfel, în folosul bărbatului, nerez reciprocitatea raportului mercenar;

căznindu-se să fie totodată deschisă la toate și inaccesibilă la cel mai mic contact, manevrabilă și independentă, lascivă și castă, drăgăstoasă și frigidă; profitând de poziția ei specială care-i permite să nu se implice cu adevărat în măsura în care aceasta o face aptă să joace toate rolurile, să se preteze la toate pretențiile protagonistului. Proletară a mädularului, stahanovistă a spermei (ce de miliarde de spermatozoizi extrași în fiecare zi din punguțele domnilor!), dar într-un dispozitiv foarte particular care combină monotonia gestuală cu polivalența funcțională, insensibilitatea cu înflăcărarea, hazardul pulsionilor cu comensurabilitatea banilor.

Ideologul tip al prostituției nu este nici Șade, nici Fourier ci Bentham, nu purtătorii de cuvânt ai pasiunilor ci paznicul vigilent al utilitarismului (în loc Bentham s-ar putea cita tot atât de bine orice expert al CNPF-ului (CNPF – Consiliul Național al Patronatului Francez), orice consilier economic al guvernului). Prostituata feminină are avantajul că muncește pe un material simplu, evident, care este sexualitatea masculină (Poate exista o prostituție pentru femei – în care femeile ar fi clientele – altfel decât sub forma unui lux? Cum să dai seama de juisarea feminină, cum să o masori în mici segmente fragmentabile? Nu este întâmplător, că singurul clientelism răspândit astăzi, este clientelismul masculin, prostituți masculi pentru alți masculi, prostituate femei și travestiți pentru bărbați.), sexualitate rațională și transparentă, în întregime externă și finalizată, fără umbre și ascunzișuri care să se pună în calea scurgerii seminței (și este sigur că prostituția nu ar fi atât de rentabilă fără această reducere prealabilă a erotismului masculin la fenomenul ejaculării; dublu avantaj – de a înlătura hazardul și de a stabili norme de spațiu și de timp). De unde prima axiomă a venalității amoroase: totul trebuie să fie util, să ducă la un rezultat vizibil, nimic nu rămâne fără efect, nici gentilețea, nici serviabilitatea, nici măiestria, nici eventuala frumusețe, o piele bronzată, excitabilitatea, atracția vestimentației, fardului, coafurii, corpului care se vinde. Orice cuvânt, zâmbet, mișcare, tresărire, emoție, inflexiune, suspin, plăcere chiar constituie o cheltuială, orice cheltuială trebuie să fie productivă. Prostituata face amor fără timpi morți (și fără tãmbălău), de unde nevoia, pentru ea, de a racola fără încetare, de a atrage alți și alți clienți. Dar principiul complet al prostituției se enunță astfel: totul trebuie să fie folosit de mai multe ori, fiecă vagin trebuie să acumuleze numeroase utilități, fiecare corp

trebuie să devină o mașină de multiplicat Repetiția este importantă pentru că ea construiește condițiile puținței de repetare. Se constată puterea de cuantificare pe care o dezvoltă mașina prostitutivă: la un maximum de clienți, un minimum de fete, o aparentă copleșitoare acoperind o realitate îngustă.

Camera de hotel este, în primul rând, o scenă pe care prostituata joacă din sfert în sfert de oră același rol cu un actor-spectator diferit de fiecare dată și este datorare să utilizeze toate resursele artei teatrale; pentru ea, realitatea este cât mai puțin deranj pentru cât mai mult profit: bărbatul trebuie să se supună imperativelor muncii sale, să o pătrundă fără a-i răvăși coafura, fără să desfacă patul, fără să-i ceară o participare pe care ea nu i-o poate oferi, fie că s-a descărcat, fie că e pe cale să se descarce, timpul a și trecut și el trebuie să se retragă, să fie atent să nu păteze cearșafurile cu apendicele-i picurător, să se scoale, abia și-a pus chiloții că femeia a și ieșit din cameră, iar unii, mai împleticiți, abia își trag șosetele că ea a și apărut cu alt client Căci localul de amor nu este numai o sală de spectacole; este și un atelier în care femeia concentrează cele trei roluri ale maistrului, muncitorului și mașinii, clientul fiind obiectul de prelucrat; în acel moment, strada devine birou de proiectare, sector de prospecție, partea de hazard pe care fata reprezentantă a propriului său corp se va strădui să o domine racolând trecătorii cu cât mai multă obrăznicie și persuaziune (ea va putea, de pildă, să acorde un mic rabat în momentul abordării și să revină la prețul normal în momentul trecerii la fapte). Trotuarul este singurul aspect aleatoriu al acestei meserii, echivalentul a ceea ce este în industrie factorul de risc în vânzări, fluxul mai mult sau mai puțin constant al comenzilor și debușeelor. Din corpul-client, prostituata trebuie să stoarcă un maximum: maximum de bani din pungă, maximum de sămânță din pungi; însărcinată cu rentabilizarea deșeurilor amoroase (este bine cunoscută importanța structurală a risipei pentru capital), ea taxează această pierdere improductivă care este sperma masculină în ejecția ei. Și cum o mână spală pe alta, în timp ce încurajează micul desfrâu al clientului, femeia își spune o platoșă de austeritate, face economie de gesturi și le calculează cu grijă, veghind ca nicio supărare sau greșală să nu tulbure îndeplinirea contractului. Ședința amoroasă este, în fond, forma comercială a destinului.

Camera de hotel este locul celor mai monstruoase coexistențe;

frumoasa și cocoșatul, infirma cu borțosul, cu alcoolicul: orice creatură, de vreme ce a plătit, este compatibilă cu corpul ce se oferă (afară de cazul când acest corp este el însuși foarte urât, foarte gras sau diform și, în această calitate, fixează un preț foarte mare pentru posedarea trecătoare a neprețuitei sale comori). Orice eroare estetică sau de conveniență socială este corectată în acest loc, îndepărtată, nu mai există nicio diferență, există doar relația egalitară dintre o cerere și o ofertă. Camera este, ui acel moment, cea mai bună dintre lumile posibile, locul nediscriminatoriu, utopic în care segregatiile dorinței și rivalitățile inter-individuale se abolesc în favoarea nivelării monetare. Banul întinerește pe bătrâni, maturizează tinerii, îmboldește infirmii, înfrumusețează pociții, întinde ridurile, pe scurt democratizează raporturile umane, omogenizează indivizii, este pașaportul universal pentru plăcere, face ca oricine să se înțeleagă cu cel care se vinde și, grație lui, nu există client care să nu devină, pentru un sfert de oră, echivalentul estetic, erotic, ecologic al femeii pe care o cumpără. Între prostituată și acolitul ei nu există nicio altă analogie în afara celei a bancnotelor puse pe masă; monotona echivalență financiară a înlăturat posibilitatea oricărei incertitudini, a spulberat voioasa foiala a cuceririlor amoroase, orice aventură (nu neapărat liberă, nici ea...) a atracțiilor dintre corpuri. Prostituata este un organism polivalent căruia nicio dorință nu-i este străină (în măsura în care nicio dorință nu-i este proprie). Ea însăși negată ca atare în meseria ei, nu-l recunoaște pe bărbat ca pe un altul; clientul care o acostează nu este un personaj nou ci același bărbat pe care tocmai l-a ușurat Prostituata este coborâtă la o funcție pur instrumentală; ea însăși nu vede în client decât un instrument de îmbogățire. În ședința amoroasă nici nu se pune problema identității partenerilor: personaje și clase se confundă: tânărul este bătrân, grasul e subțire, jerpelitul e pus la patru ace. Bărbații nu sunt, unii față de alții, decât efectul unei multiplicări, desemnați, toți, prin numele generic de clienți. Singurul lucru, care contează în ultimă instanță, este ca sperma să curgă și banii să se strângă, teancul de bancnote acționând ca memorie a tuturor micilor plăceri smulse din corpurile-clienți.

Ce caută, așadar, clientul în prostituție? Echivalența, adică relația speculară, un tête-à-tête reductor, narcisic; în prostituție, bărbatul nu se uită după un trup de femeie ci după indiciile, la ea, ale propriului său corp, după o copie de-a lui, după confirmarea unei

aserviri seculare. Or, ce poate fi mai negociabil, după regula comercială capitalistă, decât evacuarea seminală adică o juisare limitată, măsurabilă, vizibilă? Prostituția este contrariul desfrâului, deoarece consfințește cununia dezamăgitoare dintre dorința masculină și legea valorii de schimb; ea nu este o cloacă a tuturor viciilor ci așezarea lor într-o coerență sau, mai degrabă, este locul contradictoriu al marilor dezlănțuiri și al celei mai stricte măsuri. Toate perversiunile, oricât de lubrice, pot fi satisfăcute în prostituție: cu condiția să fie satisfăcute la joasă tensiune, să nu depășească perimetrul strâmt al camerei de hotel sau să comporte riscul unei contaminări pulsionale (de ce să nu ne închipuim ședințe de lacrimi, de crize de râs nestăvilit, de alintări – la fel de strict reglementate?). Fiind bine împărțită, cronometrată și fără urmări, ședința amoroasă mercenară permite dubla ușurare a lui înainte și a lui după; clientul nu trebuie s-o seducă pe fata cu care se culcă și nici să organizeze relația cu ea; ședința este relația ideală care nu durează, nu comportă nici antecedente nici consecințe, acel loc ideal de uitare și de scufundare absolute. De aceea, clientul nu o „are” pe femeia ușoară, ci mai degrabă și-o cumpără sau și-o închiriază, o folosește câteva clipe. A avea un bărbat sau o femeie (expresie care subînțelege un consimțământ reciproc) implică paradoxal că îl/o ai gratis deoarece pozezi, deja, prin tine însuși, tot ce poate cumpăra corpul celuilalt fără să mai treci prin medierea banului; sau, dacă vrem, seducția este o formă de prostituție camuflată în care venalitatea se înscrie în alte semne decât în cele financiare; dacă n-am nevoie să-l plătesc pe celălalt ca să-l am înseamnă că trupul meu este destul de (frumos, tânăr, proaspăt, zglobiu, subtil, aerisit, parfumat, în pop, retro, musculos, athletic, armonios, puternic, viril, senzual, cumsecade, simpatic, dezvoltat, întreg) pentru a funcționa ca monedă vie (ce nevoie mai e atunci să recurgi, precum clientul, la moneda moartă), înseamnă că târgul s-a încheiat fără bani producând el însuși propriul lui cod, propriul lui numerar) caz posibil în ședința prostitutivă: cel al clientului care îi place femeii; există două posibilități: ori clientul plătește prin persoana lui – ceva în el a emoționat-o pe fată – ori plătește o sumă efectivă: nu poți ști dacă banul este suplimentul corpului sau corpul cadoul delicios oferit peste prestație.

Spațiul reglementat al tuturor dereglărilor masculine, negoț rezonabil al iraționalului, prostituția înfăptuiește, deci, convertirea permanentă a forței libidinale în intensități medii, în plăceri bine

temperate, apte să ofere mici satisfacții dar cu un minimum energetic. Și oricare ar fi exigențele clientului, violența sau ciudățenia anomaliilor lui, până la urmă vor trebui să se supună marii legi a „egalității pulsionale”, să se atenueze și să se stingă în circuitul fix al schimbului și al comparabilității. De unde avatarurile acelor bărbați ce nu mai pot frecventa decât prostituatele fiindcă nu mai pot dori decât ce se cumpără și se vinde, fiindcă nu mai doresc decât codul valorii: suprimați „mica atenție” obligatorie, instituți prostituția gratuită generalizată și s-a dus plăcerea:

„Odată cu neutralizarea valorii de schimb, dispăre valoarea de utilizare... Este nevoie de ceea ce se cumpără și se vinde, se calculează și se alege. Cine are nevoie de ce nu se vinde și nu se ia, de ce se dă și se înapoiază?” (Baudrillard).

Dezechilibrul ședinței amoroase nu durează și asta nu numai pentru că se înscrie în forme echilibrate care îi asigură repetarea și îi compensează neajunsurile, dar și pentru că este organizată, în așa fel tocat să excludă orice dezechilibru. Astfel, actul în sine nu implică nici ordine nici dezordine deosebite, sexul îl ai așa cum îl înveți, în permanență supus calculelor și reglementărilor care îi limitează raza de acțiune, îl segmentează și transformă ațâțarea simțurilor în docil instrument de înăvuțire. Pentru prostituată, exercițiul genital (munca) reprezintă experiența sigură, monotonă iar viața cotidiană – un risc de dezordine permanentă (condiția salariatului nu este compatibilă cu nicio aventură). Câtă vreme femeia desface picioarele și bărbatul se ușurează în ea, totul este calm, duios, luxos, reconfortant, banii se îngrămădesc, testiculele se emancipează, banda rulantă a amorului funcționează. Să mergem până la a spune că ședința amoroasă este dezordine limitată? Dar la ce dezordine masculină – redusă la expresia ei cea mai simplă – ar putea ea să ducă? De vreme ce femeia a hotărât să nu juișeze, nu se mai poate ivi nimic neprevăzut, totul se va petrece în cadrul circuitului previzional. Și deci, departe de a limita o dezordine (presupusă prealabilă) legând-o de o ordine (presupusă ulterioară) a banilor, care reintră apoi în circuitul schimburilor, prima preocupare a prostituției este să transforme cererea pulsională a clientului într-o biată petițiune; prostituția nu se mulțumește să prețaluiască, să evalueze toate pulsunile, ea începe prin a le micșora, a le trage în jos; ea le izolează (prin faptul că le dă un nume, le pune un tarif) și le banalizează. Așa încât, în camera partenerei, clientul intră ca

să-și satisfacă tocmai această cerere restrânsă, împuținată, pune un biet „număr” și nu ca să cunoască marea explozie orgasmică. Iar ședința amoroasă nu ar fi atât de rapidă, de funcțională, dacă n-ar fi fost precedată de o operație de comprimare, de micșorare a dorinței-client, dacă această dorință nu ar fi ajuns deja o dorință de repaus, de răgaz, dorința de a termina cât mai repede. Ședința venală este, deci, dublu echilibrată; prin banul care nivelează și măsoară toate incalculabilele, și prin cererea clientului care este, ea însăși, o cerere de ordine. Bărbatul cere o juisare așezată, disciplinată, un pic, dar numai un pic de fior pe care prostituata i-l vinde în schimbul altei concesi fața de ordinea stabilită, plata banilor care leagă, astfel, definitiv iritarea sexuală de un sistem de utilități. Dublă închisoare sau, dacă vrem, dublă asigurare împotriva riscurilor: pe trupuri (al clientului sau al prostituatei) se trasează niște câmpuri de referință libidinală cu modalitățile lor proprii de satisfacere, apoi, se confecționează un model care poate fi repetat, care poate sta la baza unei serii și care poate garanta un întreg lanț de rentabilități. Aici nu e loc de nebunii: intensitățile sunt convertite în intenții măsurabile, dorința este redusă la nevoi de schimb. Și pentru că ședința respectivă solicită tot timpul aceleași pofte, ea dă naștere la repetiții, face și reface, nu este altceva decât efectul nesfârșit al unui impuls inițial. Ședința nu ia în considerare o dorință mai ciudată sau mai rară decât pentru a preîntâmpina această amenințare sau pentru a o transforma în mici îngrijorări calmate cu ajutorul banilor. Neprevăzutul nu este acceptat decât cu condiția să ducă la repetarea modelului simplu, care este organizare imobilă, letală, imuabilă (Pe când *Catalogul tuturor doamnelor din Franța*, cu numele, prețul, locul, tariful fiecăreia, taxe incluse? (Și ce minunat instrument pentru Poliție, un astfel de fișier!)) De ce să nu vedem în Psynopatia sexualis a lui Krafft-Ebbing nu o carte pentru medici ci o lucrare pentru „psihopații” înșiși în care fiecare ar putea găsi locul, prețul și modalitățile dispozitivului Ubidinal pe care-l preferă și ar vrea să-l satisfacă; să adăugăm că o astfel de carte, redactată chiar de perversi, ar fi și diversă, și mișcătoare și interminabilă dacă admitem că „producerea” perversiunilor, adică a fanteziilor și maniilor (nu neapărat sexuale) este ea însăși nesfârșită?). Nu există „ședință” care să nu implice răceala libidinală ca pe o condiție a îndeplinirii, după cum nu există nici ședințe în care să nu se ivească – totuși, chiar și mai răsuflăte, unele intensități, neutre,

mediocre, meschine, dar oricum intensități (singura „juisare” pe care și-o îngăduie prostituata este de a nu juia, de a-și păstra sângele rece față de toate aceste mădulare care o asaltează și explodează în ea).

Este prostituția un „rău” necesar? Evident, întrebarea nu este bine pusă: de vreme ce mercenariatul amoros organizează și produce, în propriul său interes, niște nevoi preexistente mai mult decât le satisface. De aceea, prostituția, mașină de făcut general pe bază de particular, nu satisface decât nevoia pe care a creat-o (ceea ce nu înseamnă că aceste nevoi sunt neglijabile – și clientul știe asta; dacă frecventează – și încă în mare număr – locurile de plăcere, o face pentru că preferă să aibă o mică plăcere decât să nu aibă deloc). „Numărul” este un veritabil ritual pedagogic, un model de educație libidinală: femeia învață să rămână insensibilă, bărbatul să se mulțumească cu puțin. Iată în ce constă înțelepciunea acestei instituții.

Datorită banilor, prostituția pune acest dezechilibru pe care-l reprezintă dorința la adăpost de dezechilibru. Revărsare instituită a pletorei sexuale, ea este un model de politică contractuală: ea îngreșește extazul în limitele foarte strâmte ale financiarului. Ea are impasibilitatea banului și duplicitatea lui; este mercantilă, dar nu poate ascunde mișcările pulsionale care se strecoară totuși la adăpostul ei. Atunci când femeia îi promite clientului că o să fie drăguță și tandră dacă îi mai dă ceva pe deasupra, ea știe că pentru ea banul este dezmiardare, câștig de timp și de spațiu, bucată de corp suplimentară, extensie a cărnii ei, extensie a sângelui ei, pe care-l va autoriza să se compromită, să se implice un pic mai mult în plăcerea altuia într-un fel, reciprocitatea este totală între lucrătoare și mușteriu ei dar la niveluri diferite: prostituata își mângâie clientul cu mâinile, cu gura, cu coapsele, el o mângâie cu banii; iar contractul nu este echitabil decât dacă se iau în considerație aceste două paliere asimetrice: în timpul „ședinței”, bărbatul și femeia nu au aceeași piele, nu reacționează la aceleași contacte, nu sunt sensibili la aceleași pipăieli, această disparitate extraordinară de senzații (ce-i face plăcere unuia îl contrariază pe celălalt), această combinație unică în cuprinsul corpului venal al deplinei indiferențe față de îmbrățișarea în care este înălțuit și interesul a tot stăpânitor pentru bani este, desigur, efectul prostituției, dar este și situația muncitorului din uzină și a tuturor celor care muncesc în ziua de azi.

Căci, în mod evident, faimosul contract de muncă este o ficțiune:

Într-un contract amoros venal, partenerii sunt oare egali? prostituata este dublu inferioară clientului: prin nevoia materială, care a împins-o să facă această meserie (constrângere de clasă) și prin statutul de femeie (constrângere de sex). Bărbatul va profita de aceste două infirmități pentru a face din „ședință” un aparat disciplinar, un exercițiu de pedepsire în timpul căruia îi va spune pe mutește partenerei: „De ce nu-mi semeni, crăpătura asta la baza pântecului, sâinii ăștia, fesele, membrele astea delicate nu sunt altceva decât o eroare a naturii, un vestigiu de animalitate; uită-le, uită-te pe tine, conformează-te anatomiei mele, eu sunt singurul corp uman, pune-ți diformitățile în slujba grațiilor mele”. Clientul își dăruiește sexul prostituatelor, un dar otrăvit, o insultă suplimentară, un dar care este o privațiune, o colonizare care este un jaf. Pentru că este femeie, prostituata trebuie să-i accepte suveranitatea, trebuie să se încline de bunăvoie, trebuie să devină asemenea clientului pentru că este iremediabil diferită. Până acum, prostituatele au fost pedepsite să ispășească socialmente diferența de sex. Dar ele nu ispășesc nimic fără să facă, la rândul lor, pe alții să ispășească. Și de aceea, așa cum vom vedea, băătăia lor este atât de importantă: căci relația prostitutivă nu este încă suficient de financiară, suficient de rece, este prea marcată de resentimentul clientului, de ura lui, de o abjectă dorință de revanșă, de manipularea absolută; marcată de dorința de a chema femeia, prin intermediul proxenetismului, la ordinele puterii masculine. Prostituția liberă înseamnă din punct de vedere al celor care o cer: ca bărbatul să nu mai plătească numai pentru pofta lui sexuală ci și pentru toate fantezmele prin care vrea să înjosească prostituata; ca dorințele lui de zdrobire să fie pentru ea un izvor de beneficii; ca bărbatul să nu mai fie aliatul, protejatul peștelui (individul privat, poliția, statul, toți buni proxeneți) și ca prostituata să nu mai fie țapul ispășitor al sexului feminin. Să fie exploatată în calitate de lucrătoare, de acord, de vreme ce aceasta este soarta oricărei munci în societatea noastră, dar nu în calitate de femeie. Prostituatele cer libera folosire a corpului lor și a banilor lor.

Articol III. AVIZ TUTUROR SPERIAȚILOR

Dimensiunea penisului nu are nicio importanță. Erejecțiile masculine normale variază între 15 și 17 centimetri. Dar este total ridicol, să te simți psihologic handicapat, dacă propriul penis nu atinge, cu totul și cu totul, decât 12 sau 13 centimetri. Menționăm că

dimensiunea obiectului are mult mai puțină importanță decât utilizarea lui. Și că, deci, nu este deloc grav dacă organul în erecție nu depășește 8 sau 9 centimetri (ceea ce este foarte onorabil) și că nu trebuie să vă alarmați, dacă organul dumneavoastră, în activitate, nu măsoară decât 5 centimetri, sau 4 sau 3 sau 2. Iar dacă penisul dumneavoastră nu depășește 50 de milimetri sau 1 centimetru, atunci chiar că nu mai are nicio importanță, dar chiar niciuna.

Secțiune 3.01 II

FORMULA: „Te iubesc”.

Voluptatea ridicolă

Discursul eliberării sexuale a culpabilizat amorul ca trăire, și l-a demodat ca scriere. Dacă astăzi mai există un romantism, el este de natură libidinală și nu sentimentală. Locul pasiunii l-a luat dorința, al inimii – sexul. Diversele ideologii ale plăcerii au atacat antica mașinărie a trupului și sufletului spunând că: nu există două feluri de amor – unul spiritual și altul material, unul nobil și unul vulgar – de vreme ce emoțiile izvorăsc dintr-un singur loc: trupul. Dacă ființa a fost vreodată tăiată în două, a fost pentru a strivi în ea orice revendicare carnală. În acest fel, dorința se poate prevala de dreptul la revanșă: reducând dragostea la tăcere, ea nu face decât să se răzbune pe fostul ei cenzor. Căci, sentimentalitatea nu pare să fi avut alt rol decât pe acela de a deghiza, ba chiar de a stăvili libera manifestare a pulsionilor. La ora la care se judecă procesul represiunii sexuale sub toate aspectele ei, dragostea se află în boxa acuzaților pentru complicitate de amor.

Cum să îndrăznim să vorbim despre dragoste? Ni se rupe inima. Ceea ce trecea drept lăcașul afectelor nu este decât o fantasmagorie religioasă, o vechitură metafizică și circumstanță agravantă, unul dintre alibiurile cele mai frecvente ale cenzurii, rațiunea de a fi a asasinatului pulsionilor. De aceea, în afara cazului în care am avea o plăcere perversă pentru cauzele pierdute, nu putem pleda în favoarea inimii în procesul ce îi este intentat, și nici nu putem reinstala dragostea pe tronul de pe care a izgonit-o revoluția sexuală. Putem cel mult să ne întrebăm, dacă este pertinent să fie revoluționar în domeniul afectivității. Într-adevăr, a răsturna valorile înseamnă a rămâne tributار idealismului de care avem pretenția să ne desprindem prin această răsturnare. Condamnând sentimentalitatea în numele dorinței nu înseamnă că am reușit să depășim opoziția dintre trup și

suflet: ea funcționează acum în folosul elementului pe care se străduia să-l devalorizeze. Partenerii sunt aceiași, ei ocupă aceleași teritorii pe care continuă să se înfrunte.

Ce sunt noii desfrânați? Niște puritani pe dos. Acești neovictorienii pledează pentru juisarea fără opreliști și se străduiesc scrupulos să o limiteze la domeniul strâmt în care spiritul canaliza carnalul. Micul secret josnic și-a pierdut impuritatea și misterul, dar nu și dimensiunile: este la fel de mic. Totul este dorință, trupul singur există: această generalizare triumfătoare a libidinalului la întregul vieții afective este numaidecât dezmințită de definiția restrictivă dată dorinței. Imaginea sexualității, pe care unii o apără astăzi împotriva tuturor avatarurilor sublimării, este aceeași cu cea pe care ceilalți o interziceau odinioară în numele iubirii sublime. Este adevărat că modernitatea noastră a expulzat pasiunea din discurs, dar nu de aici izvorăște disprețul pentru sentimentalitate, în această privință, politico-sexualul nu a făcut, poate, decât să dea o cauțiune subversivă unei vechi prejudecăți majoritare. Se pare că aceasta era destul de discreditată la vremea când Rousseau își povestea idila cu cireșele, de vreme ce hohotele de râs ale Opiniei îl obligă să facă tot timpul pauze pentru a răspunde și a se justifica. Iată faptele: într-o zi, pe când se plimba fără țință, Jean-Jacques le întâlnește pe domnișoarele de Graffenried și Galley „care nefiind niște călărețe prea grozave, nu se pricepeau a-și sili caii să treacă râul” (Jean-Jacques Rousseau, *Confessions* (Confesiunile), la Pleiade, p. 135.). Le vine în ajutor și trece apa ținând caii de căpăstru. Cele două fete se hotărăsc să-l ia prizonier pe salvatorul lor și îl aduc, pentru a se usca, la Toune, unde Domnișoara Galley are un castel și unde, are ea grijă să adauge, mama ei nu se găsea în ziua aceea. Pălăvrăgeală tot timpul drumului („nu ne-a făcut gura nicio clipă”); prânz delicios în bucătăria fermei; desert de cireșe, pe care Jean-Jacques le culege din pom lăsând să cadă, din greșeală, un buchețel în sânul Domnișoarei de Graffenried; dorință fugară de a fi în locul cireșelor. Numai că, incapabil de metamorfoză, bleg, lipsit de prezență de spirit, Rousseau nu merge mai departe. Este o poveste ciudată, o poveste fără evenimente palpabile: muguri de dorință, gesturi abia schițate, suspine, fiori, ambiții care nu duc niciunde. Pe scurt, o ocazie ratată. Problema naratorului este următoarea: să-și reabiliteze plăcerea; să prezinte ca pe o aventură nemaiîntâlnită ceea ce cititorul percepe fără întârziere ca pe un eșec

ridicol; să respingă orice interpretare a ceea ce nu a făcut, formulată în numele a ceea ce ar fi trebuit să facă; să rupă legătura dintre voluptate și putință pentru ca să nu se vorbească de impotență. Ca să-și pledeze cauza acestui fiasco, Rousseau nu adoptă punctul de vedere al virtuții împotriva viciului sau al inimii împotriva trupului. Mai radical decât eliberatorii noștri moderni, bătrânul bebeluș sentimental exclude orice dualism. Tulburarea amoroasă, el o privește prin prisma sexualității și a juisării. Dar nu pentru a diagnostica de îndată o juisare sublimată și o sexualitate rătăcită, idealizată sau degradată. Toate aceste false direcții implică un sens unic și se referă la o stare adevărată a dorinței, la un traseu oficial, singurul legitim: norma genitalității.

„Cei ce vor citi aceste rânduri vor râde, cu siguranță, de aventurile mele galante, observând că după multe preliminarii, cele mai avansate dintre ele se termină cu sărutarea mâinii. O, cititori ai mei, nu este ce credeți! Poate că eu am avut mai multă plăcere în amorurile mele ce se sfârșeau printr-o sărutare de mână decât voi în ale voastre, care cu asta începeau” (Ibid., p. 138.).

Din ce vine această plăcere? Din a împinge individul pe un drum care nu duce nicăieri. Sentimentalitatea duce în impas destinul narativ pe care genitalitatea îl prescrie pulsionilor. Nicio disciplină structurală nu mai comandă juisarea. Momentele senzuale nu sunt identificabile cu niște funcții: nu mai există determinismul care le obligă să facă trimitere la un act complementar, la un gest consecvent cu ele. Inconsecvența confuziei sentimentale: înlănțuirii inexorabile a scenariului orgastic ea îi opune o plăcere difuză, plată, antinarativă. Intensitatea este liberă, inactivă: nu are moment obligatoriu sau loc privilegiat, nu este așteptată niciunde, ea se poate ivi dintr-o privire sau se poate muta într-o sărutare.

Așadar, pentru Rousseau nu erotismul constituie obiectul unei transcenderi, el nu are o perspectivă religioasă a mântuirii ci o optică cu totul imanentă de extindere: departe de a spiritualiza carnea, el erotizează inima, sexualizează spiritul și înlocuiește contrastul inocenței și al senzualității cu senzualitatea inocenței. Inocență, de altfel, este un cuvânt care trebuie înțeles în contextul prostiei. Sentimentalitatea este prostească. Nu este nici măcar o perversiune care ar deturna dorința de la finalitatea ei naturală spre un alt scop, este suspendarea provizorie a oricărei finalități. Grație emoției pot

să-mi aud dorința, ea se bâlbâie căci nu știe ce vrea sau, mai curând, nu se poate defini ca voință de ceva. Dorința răătăcită și nu semeață, biruitoare.

Există o *seriozitate* a libidoului care-i definește scopul (genitalul) și mișcarea (actul). Sentimentalitatea este ridicolă, deoarece nu aderă la această seriozitate. Ridicolă, adică stupidă (stupoarea subiectului; inaptitudine a intensității de a se converti în intenție); adică pasivă (așa cum bine se spune în limbaj clasic, subiectul se simte purtat de extaz); adică feminină (primesc juisarea, care intră în mine, trece prin mine: nu o descarc).

Sub pretextul de a elibera dorința de obscurantismul amoros se înprospătează, dotată cu o nouă legitimitate, vechea ură virilă împotriva femeii. Ca punct comun între reprimarea sexului și emanciparea lui – represiunea sentimentală descalifică orice formă de juisare ce nu răspunde modelului falie al voluptății.

Alergia

„Spune-mi, dacă mă iubești

Iubirea-ți să mi-o dovedești

Arată-mi nebunia ta

Vorbește-mi, iubirea mea”.

(a) Desnos

Dragostea este experiența unei duble răătăciri: extravaganța senzualității distrase de la finalitatea ei genitală; moleșală a subiectului ce se îndepărtează de sine și de orice autocontrol. Dezorientare și sfâșiere. De aceea, poate, dragostea nu vine niciodată singură, de aceea înflăcărarea pasionată coexistă cu nostalgia puterii, a păcii, a intensităților reduse. Rătăcirea trezește dorința întoarcerii (la sine și la același). Ființa derutată vrea să revină: fie la maniera libertină, concentrându-și poftele asupra unui singur moment care le satisface întru totul; fie la maniera discursivă numind dragostea pentru a transforma ceea ce survine în ceea ce convine, aventura în deliberare și tulburarea în certitudine. Celălalt este prezent fără a-mi fi dat: îl acopăr cu cuvinte, pentru ca să-mi fie dat odată cu prezența lui. Declarația de dragoste nu vine pe buze decât pentru a exorciza întâmplătorul, fragilitatea, nebulosul și nebunia care amenință un afect lăsat la cheremul tăcerii.

Îndrăgostit și mărturisindu-mi dragostea, eu nu-mi sublimerez dorința ci desemnez și combat indezirabilii: protestez, totodată,

împotriva caracterului imprevizibil al sentimentului care mă copleșește, împotriva posibilei lui dispariții, a destinului său care este uzura și împotriva exteriorității altuia. „Te iubesc” un cuvânt disperat pune stăpânire, pentru a o codifica, pe o relație iresponsabilă; o dorință se răsucesce împotriva necunoscutului căruia i se adresa mai înainte. Necunoscutul, adică Celălalt. Căci alteritatea nu e un spectacol, nu e farmecul cvasi-turistic al unei diferențe expuse. Nu este insolitul, o cochetărie a Aceluiași enigmă provizorie care, odată și odată, se limpezește și își reia locul în urzeala indestructibilă a ordinii. Resimt straniețea celui alt în neputința fantasmiei mele de a-l îngloba, a-l cuprinde, în prezența sa care domină primirea pe care i-o fac și depășește ideea pe care mi-o lasă. Celălalt este altul, nu când pot să-i trec în revistă fațetele originalității ci când îl simt șubred în raport cu mine. Apariția lui bruscă mă dă peste cap, mă deranjează sau mă ia pe nepregătite, diferența lui refuză să stea unde am hotărât eu și să răspundă de sensul pe care-l proiectez în ea: el nu se află niciodată cu totul acolo unde îl dorește și îl așază așteptările mele. De aceea, rari sunt ceilalți, cei ce mă obsedează într-atât încât să vibrez la infinitudinea lor.

„Credem că știm exact lucrurile și ce gândesc oamenii, pentru simplul motiv că nu ne pasă. Dar de îndată ce avem dorința de a afla, asemenea gelosului, ne trezim într-un *Kaleidoscop vertiginos* din care nu mai înțelegem nimic” (Proust).

Îndrăgostitul nu vede lucrurile clar. Suficient de obsedat de o ființă ca să dorească să o cunoască, destul de atașat pasional de aceasta pentru a spera să o prevadă, destul de răbdător și febril pentru a descifra toate semnalele pe care le primește de la ea, amantul gelos este permanent respins: excesul de imagini, dezordinea lor fără leac fac derizorie orice tentativă de rostuire a lor întreprinsă de imaginație. El este lucid nu pentru că ar fi reușit să pună mâna pe adevărul Celui alt, ci pentru că vede cu ochii lui cât de iluzorie este această dorință. Până la urmă, dintre ceilalți, nu-i cunoaștem decât pe cei care nu ne interesează. Reprezentarea limpede este o amăgeală a dezinvestirii libidinale; numai refluxul sau indiferența dorinței îți poate da senzația că știi. Gelosul ajunge la clarviziune, adică paradoxal la miopie, la neputința de a vedea clar infinitul altuia.

„Degeaba o țineam pe Albertine pe genunchi, degeaba îi luam capul în mâini, degeaba o mângâiam și mii petreceam mâinile peste

trupul ei, așa cum aş fi sucit şi răsucit o piatră ce închide în ea toată sarea oceanelor străvechi sau raza unei stele, simţeam că nu ating decât găoacea unei fiinţe care pe dinlăuntru atinge infinitul”.

Dragostea transfigurează nişte fiinţe oarecare în fiinţe ce ne scapă printre degete: doar, atunci, când altul uni dezamăgeşte proiecţiile şi-mi tulbură fantasmele, am certitudinea că îl iubesc. Acest pleonasm: *l'amour flou*. Dar privilegiul unei fiinţe volatile este de a putea dispărea în timp ce orice sclipire evocă iminenţa mistuirii lui în beznă... O colivie plecase în căutarea unei păsări” scrie Kafka ceea ce, în materie de dragoste se poate enunţa astfel: un cuvânt – colivie plecase în căutarea Celuilalt – pasăre.

În afară de mărturisirea sentimentului, declaraţia are, de asemenea, ca scop secund (dar nu subordonat) să creeze o simetrie, o polaritate a persoanelor. Într-un fel, verbul a iubi nu este decât copula care leagă cele două pronume: eu şi tu. Sub inocenţa lor lingvistică, aceste semne vehiculează plenitudinea unei responsabilităţi. Ele investesc fiinţele pe care le desemnează şi le transformă în parteneri. Când spun „te iubesc” capăt un avantaj asupra celui alt şi, în acelaşi timp, îl fac egalul meu. Căci a-l face egal, a-l trata pe Celălalt ca pe un alter ego, a-i oferi ispita unui contract amoros, înseamnă că, în chiar interiorul acestui acord, exercit o putere prin care altul coboară până la persoană, prin care se leagă de cuvântul dat: el se află inclus în acest cuvânt pe care eu i-l dau pentru ca el să-l ia, să se agaţe de el şi să şi-l ţină, dându-mi-l înapoi. Există o violenţă a reciprocităţii, iar formula „te iubesc” combină în mod indecibil alergia şi efuziunea, sufocarea sentimentală şi dorinţa totalitară de a absorbi obiectul iubit în imanenţa unui pact redactat în termeni clari.

Atunci când optez pentru solemnul „te iubesc”, o fac pentru a curma chinul unei apariţii – dispariţii, pentru a ţintui destinatarul într-un domiciliu obligatoriu în relaţia pe care o înjgheb cu el, pentru a-l tutui. Numim *tutuire* acel moment al punerii în raport care îmbracă pe Celălalt pe aceeaşi plută cu mine, care-l împinge spre dialog: îndemnul de a răspunde, de a se situa... Te iubesc” subînţelege şi vehemenţa apostrofării şi duioşia mărturisirii: dorinţa de sedentarizare („Nu te mai mişca, stai pe loc, acolo unde pot să te văd în întregime”) face întotdeauna să sporească beţia afectuoasă.

Ceea ce aştept de la verbul *a iubi* este, deci, să-mi cruţe aşteptarea: vreau să-mi alung slăbiciunea, să înfrâng în celălalt toată

forța lui de alterare. Dar asta pot să aștept și de la despărțire. A spune „te iubesc”, a o rupe cu celălalt: două variante ale aceleiași *dorințe de deznodământ*. Trebuie ca, fie distrugând-o, fie făcând-o previzibilă, să reușim să stăpânim prezența Celuilalt. Ori ea va dispărea din povestea mea, ori eu voi fi *ispitit* hazardul și vom intra împreună în istoria programată pentru noi de codul amorului. Deși opuși, cei doi termeni ai alternativei suprimă, în aceeași măsură, această înspăimântătoare posibilitate: ca, prin dragoste, povestea mea să fie o relație cu necunoscutul.

„Își spunea că această femeie tânără așa cum o iubea el, nu era altceva decât un produs al dorinței lui, al gândirii lui abstracte, al încrederii lui și că prietena lui, așa cum era ea în realitate, era această femeie, care stătea aici, *îngrozitor de alta*, îngrozitor de străină, îngrozitor de polimorfă” (Milan Kundera, *Risibles amours* (Ridicule amoruri), Gallimard, p. 87).

O voință disperată de reglementare, teama de așteptare, disperarea la care te aduce apariția neașteptată a alterității, legătura incipientă trăită ca o *leziune periculoasă*: sunt locurile comune despărțirii și declarației. Căci pentru unii, îndepărtarea Celuilalt este preferabilă eșecului, pe care-l presupune proximitatea lui. A o rupe cu el, în acest caz, înseamnă, pur și simplu, a reacționa la ruptura care s-a produs deja: dragostea nu poate intra în inima mea decât prin efracție. Ea este această efracție și această brutalitate chiar – mă trezește din somnul afectiv în care puteam tot atât de bine să mă complac sau să mă plictisesc: dragostea este insomnie. A o rupe cu dragostea înseamnă să vrei să faci să dispară această primă ruptură, să-ți regăsești somnul, comoditatea, ritmul încetinit al intensităților. Să te întorci la tine, cu prețul acestei renunțări. A rupe pentru a astupa ruptura.

Dar se întâmplă că *Celălalt îi supraviețuiește lui „te iubesc”* și că, în ciuda chemării mele se păstrează pe această poziție dominatoare de pe care mă strădui să-l dau jos. De asemenea, în loc să-mi deschidă lumea, oferind dorinței mele convalescente toate ființele pe care așteptarea uneia singure dintre ele le îndepărtase, ruptura poate să dea greș și să mă năucească. Deși evidentă, despărțirea nu este percepută decât la modul interogativ: e adevărat? s-a terminat? am rupt-o cu el/ea? Celălalt supraviețuiește, în mine, în momentul despărțirii cu o asemenea forță, cu o asemenea insistență încât lumea

Începe să se clatine: totul plutește.

Depart de a constitui o invitație la disponibilitatea mea, noua indeterminare în care sunt prinse ființele și lucrurile mii arată doar că sunt mort pentru lume, că nu stătea în puterea mea să fac să dispară ruptura și că absența Celuilalt mă copleșește, mă stânjenește și mă descompune la fel de radical pe cât mă aliena prezența lui.

Îmi place când nici riposta lui „te iubesc”, nici inițiativa rupturii n-au putut pune capăt slăbiciunii mele, pasivității mele. Îmi place când acced la paradoxul altuia: de îndată ce îi dau o întâlnire încerc îndepărtarea lui, durerea inaccesibilității lui; de îndată ce încerc să fug de el totul se întoarce pe dos: îndepărtatul devine apropiat, insistent, imposibil de evitat. Îmi scapă și nu-i pot scăpa: este experiența însăși a lepădării de sine, moralitatea dragostei: nu sunt egalul aceluia, care în timp ce-mi scapă, mă obsedează, mă lezează și mă departe de mine, de „alter ego”.

Tumultul

Te iubesc: acest mesaj, așa-zis, inițial este de fapt o învălmășeală de efecte exclusive și indisociabile care, sub aparenta lui simplitate, ascunde o combinație de jubilație, anxietate, omagiu și alergie. Prin șoapta declarației de dragoste răzbate o adevărată cacofonie sentimentală în care dragostea se cântă la toate modurile.

„Te iubesc” este în primul rând, gramatical vorbind, o formulă asertivă: ea proclamă un extaz, afirmă un paroxism, denumeste o fericire. Este, de asemenea, un optativ: spun „te iubesc” în speranța de a redeveni „eu” care nu mai sunt de când iubesc, pentru a reintra în împărăția de interioritate și de substanță din care am fost izgonit. Vorbesc de un ne-loc – de unde am încetat să fiu; indic un loc – „tu” – unde Celălalt nu este încă, dar unde doresc să-l văd coborât. „Eu te iubesc” este, deci, o expresie menită să atragă bunăvoința care cere prenumelor să producă persoane: „eu” vorbește despre nostalgia interiorității pierdute, iar „tu” despre dorința ca obiectul iubit să corespundă unei identități. „Te iubesc” conține și vehemența imperativului: iubește-mă! Îți poruncesc să mă iubești! Trebuie să-ți plătești datoria! Fie că vrei sau nu, dragostea mea face din tine datornicul meu: mi-ai provocat un prejudiciu, o rană și nu-ți poți ispăși vina decât acceptând reciprocitatea. Dragostea mea mă autorizează să-ți cer să mă iubești întocmai precum desfrânatul, în lăcașurile patronate de spiritul lui Șade, își justifică supunerea față de ființa

râvnită prin dorința de care este chinuit.

Toți îndrăgostiții duiosi sunt niște sadieni ai afectului, iar declarația lor de dependență este, în același timp, o pretenție de despăgubire.

În sfârșit, „te iubesc” trebuie înțeles la interogativ; tu mă iubești? Întrebare disperată, deoarece de răspuns depinde intrarea mea în paradis. Într-adevăr, în momentul când voi primi declarația de dragoste mă voi muta în altă lume. Cât ai clipi, voi trece de la pierderea subiectivă la triumful narcisic: euforic, pierdut, și încă nesigur, voi beneficia de consistența acestui eu, din care apariția Celuilalt mă izgonise, casă zic așa. Eram răpit (răpit de Celălalt, răpit mie însumi): voi fi consolată. În cazul dragostei împărtășite, tutuirea lui „te iubesc” nu acoperă desfătarea decât pentru a asigura apariția plăcerii: este o captură care-și cufundă prizonierul în euforia cea mai intensă. Destinatarul vrea să prindă și este cuprins, copleșit de uimire prin favoarea care i se face. Există o reciprocitate, atunci când șantajul adresării amoroase îi parvine destinatarului sub forma împlinirii.

În vechime, turnurile, piramidele, lumânările, bornele de pe șosele și chiar pomii aveau semnificația de falus și, pentru Bouvard și Pecuchet, totul deveni falus. Au adunat oiști de căruță, picioare de scaun, zăvoare de la pivnițe, pistile de farmacie. Când cineva venea să-i vadă îl întrebau:

„Cu ce crezi că seamănă asta?”

Apoi dezvăluiau misterul și, dacă cel întrebat protesta, ridicau din umeri cu milă.

(I) Bouvard și Pecuchet

De ce vă temeți?

A schimba partenerul, poate fi un remediu la cunoașterea ființei iubite, un mijloc de a repeta farmecul unor înclinații ce se înfiripă și frumusețea începuturilor, efortul de a păstra uluirea primelor contacte amoroase; dar poate fi, la fel de bine, și aptitudinea despotică a seducătorului de a reduce orice creatură, pe care o râvnește, la imaginea pe care și-o face despre femeie, pentru a fi sigur că poate cuceri variind cât mai puțin tactica de seducție. Prima calitate a unui seducător este *ascendentul*, adică refuzul de a se lăsa depozitat: în loc să rămână mut în fața apariției Celuilalt, el i-o ia înainte și, învingându-și orice timiditate, înlătură eventuala tulburare, acceptând obiectul dorinței în interiorul ordinii, pe care ar fi putut să o strice.

„Există bărbați care mor fără să fi – în afara unor fulgurante și înspăimântătoare iluminări – bănuiră ce este Celălalt (Sartre, *L'Être et le Niant* (Ființa și Neantul), p. 449.)”.

Grația naturală a seducătorului, dezinvoltura lui de invidiat se explică prin aceea că nu are niciodată bănuiala acestei bănuieli. El nu dă niciodată greș, ceea ce ar fi singura marcă a alterității. Asemenea lui Raymond Roussel, care a făcut turul lumii fără să iasă din cabină, seducătorul este *un călător solipsist* care colecționează *la nesfârșit* cuceriri, dar care plătește această beție numerică interzicându-și orice experiență a infinitului (infinitul: faptul că Celălalt scapă dominației mele, că nu se află cu totul în perimetrul meu, surplusul său, sau, în limbajul lui Lévinas, rezistența sa la orice formă de totalizare).

Există două forme extreme ale ascendentului: persiflarea și seducția. Cel ce persiflează își subjugă victima, adică face din ea complicea vrăjită a propriei sale puneri sub obroc. Ca hipnotizată, victima cade în toate cursele, face gafă după gafă, alimentează pasiunea călăului ei și intră exact în jocul în care acesta vrea să o atragă. Seducția, de asemenea, are nevoie de o perfectă conformitate între imagine și obiect, între creatura pe care seducătorul și-a pus ochii și ideea despre femeie pe care o poartă cu el – ce îi place, ce o face să râdă, ce o descumpănește, o excită sau o încântă. Seducătorul își ademenește partenera eventuală în interiorul fantasmelor sale și îi răpește orice putință de apărare, față de această putere de atracție. Atracția ar fi, deci, totodată, *atrageria* (arta de a place) și *absorbția* (îmblânzirea noului, înglobarea lui). Ascendentul este, deci, cea necunoaștere a exteriorității, atât de imperioasă încât își supune exterioritatea propriei sale legi.

Seducătorul se teme ca nu cumva să fie prost: el nu-și permite stupiditatea și nu există pentru el rușine mai mare decât să fie prins cu vreo greșală. În această privință, amantul tăcut este opusul seducătorului: el nu resimte renunțarea ca pe un fiasco ci ca pe o desfătare. Iată de ce el amână mărturisirea lui „te iubesc”. Căci, declarația de dragoste, printr-o singură mișcare, numește desfătarea și o revocă. Siguranța afectivă: două cuvinte care seucid unul pe altul. Afectivitatea este acel mod de cunoaștere care ne spune că celălalt nu este sigur. Siguranța, miză a lui „te iubesc” pune capăt situației de neputere și, prin aceasta, aruncă și copilul odată cu apa din albie, desfătarea amoroasă odată cu slăbiciunea și neliniștea. De aceea,

atunci când sunt gata să se declare, unii îndrăgostiți rezistă pornirii și se încăpățânează să tacă, mai degrabă, decât să oficializeze sentimentul care îi cotopește. Ei presimt foarte corect, în înțelepciunea reticenței lor, că rostirea face ravagii și că dintr-o emoție fulgerată nu mai rămâne nimic.

Un vertij care devine lege: este efectul lui „te iubesc”. Prin aceste cuvinte, eu îi jur credință Dragostei, fac jurământ să-mi adaptez la ea purtarea mea, pentru a o apăra de propria ei imprevizibilitate și pentru a-l convinge pe Celălalt să accepte aceeași aservire. Prin formulare, Dragostea accede la demnitatea de model: ea este esența abstractă, paradigma sigură care va îngădui, de-acum încolo, să se evalueze și să se judece fiecare moment al relației. Îndrăgostiții abulici vor să scape tocmai de această încununare: ei refuză să sacrifice singularitatea aventurii lor, dorinței de liniștire. Dacă ar accepta să fie sinceri, ar deveni actori: nevoiți să întruchipeze Ideea Dragostei, dându-și duhul ca să fie la înălțime, să emită semnalele cuvenite, să joace bine. Ei își înăbușă dragostea, pentru a nu se pune în situația de a copia Dragostea. Legii jurămintelor și garanțiilor contractului, ei îi preferă semnele de întrebare ale dragostei nebuloase. „Nu face niciodată declarații de dragoste” ar putea fi deviza lor căci, ei cred că dragostea se teme de lumină, precum dorința masculină se teme de orgasm. Ei suspendă spasmul lui „te iubesc”, pentru a-și sustrage fericirea de dinaintea fericirii de la siguranța cărărilor bătute. Tăcerea este periculoasă, căci ea nu ne apără de fugă sau de echivoc; dar descărcarea verbală este melancolică deoarece, punând stăpânire pe viitor, ea aruncă dragostea într-un univers constrângător și jalonat. Această perversiune afectivă, care în locul siguranței și plenitudinii preferă incertitudinea unei relații, o putem numi, prin analogie cu asceza erotică chineză, *amor rezervata*.

Renunțarea: fiasco pentru seducător, desfătare pentru îndrăgostitul tăcut, ea cuprinde un pericol insuportabil pentru amantul sincer. Enunțătorul lui „te iubesc” vrea să-și exercite autoritatea: să-l imobilizeze pe Celălalt, să-l oblige să fie clar. Să nu încerce să-mi scape, să nu fie taler cu două fețe, să fie simetric cu mine și să știu la ce să mă aștept de la emoțiile de care este cuprins. „Mădularul tău să fie astfel mânuit, încât să nu se ridice decât din dragoste” (F. Lyotard, *Economie libidinale* (Economie libidinală) op. cit., p. 305.): aceasta este dorința Necruțătoarei care încredințează executarea acestui ordin lui „te

iubesc". Mandatul declarației de dragoste: restabilirea ordinii în anarhia intensităților, „emanciparea de îngrozitoare duplicitate a pulsionilor” (Ibid., p. 304.). Inteligibilitatea risipește echivocul și, în măsura în care, exprimându-se, se înscrie într-un cod în întregime cucerit și explorat, timpul amoros poate deveni timp previzional. Știu ce mă așteaptă, știu unde să te aștept: am smuls aceste garanții pentru a calma fantasma dispariției, pentru a-mi calma teama că s-ar putea să-mi revină.

Este dificil să te sustragi declarației de dragoste căci, ea închide, în sine, posibilitatea de a cere socoteală. Sub efectul ei magic, o relație aleatorie, nesigură, fără dovezi, fără referință și fără cautiune se transformă în balanță de plăți: calcul amănunțit al cheltuielilor, încasări, deficite și compensații. Dragostea accede la discurs sub forma negoțului: emoțiile devin semne în care anxietatea celor doi parteneri își arogă dreptul de a desluși fie prelungirea, fie denunțarea contractului de reciprocitate.

Prostie, codificare, dragoste nebuloasă: fiecare pare în felul acesta să-și aleagă groaza de care fuge. Îndrăgostitul disimulat, prin refuzul (lui) de a-și încredința vertijul sufocantului „te iubesc”, ocolește discret locul puterii: putere asupra Celuilalt, dar și asupra propriilor sentimente a căror formulare te transformă în administratorul sau garantul lor. Seducătorul și îndrăgostitul declarativ, pe care îi desparte întreg universul sentimentalității, se regăsesc în ura față de renunțare. Seducătorul vorbește pentru a nu se lăsa tulburat, iar îndrăgostitul face declarații pentru că desfătarea este capricioasă, evanescentă, neregulată, în timp ce semnele sunt clare, cuminți, repetabile.

Ce mă sperie cel mai mult? Responsabilitatea, imprevizibilul? Echivocul sau negocierea? Codurile sau nebulosul? Iată întrebarea ce-i frământă, în sinea lor, pe îndrăgostiții gata să-și facă declarația, *to be or not to be-ul* lor sentimental.

Disimularea

Cine nu știe să ascundă, nu știe să iubească: duplicitari sau sinceri, naivi sau descurcăreți, toți îndrăgostiții trebuie să recunoască valabilitatea acestui aforism. Racoleurul și îndrăgostitul tăcut experimentează în mod diferit rezerva: racoleurul formulează niște sentimente, pe care deontologia lui profesională îi interzice să le încerce, în timp ce, lipsit de „te iubesc”, îndrăgostitul ascunde

sentimentele pe care le încearcă. Fiecare cu șmecheria lui: vorbăria unuia este o stratagemă de cuceritor; tăcerea celuilalt respinge destinul conjugal pe care limbajul îl atribuie dragostei. Prin limbaj, libertinul își ascunde adevăratele intenții. Îndrăgostitul, care refuză să se declare, își ascunde tulburarea față de limbaj, deoarece cuvintele de dragoste îi metamorfozează emoțiile în cerere.

Îndrăgostitul declarativ capitulează exact în fața acestei cereri atunci când, nemaiputând să aștepte, vrea să-i smulgă Celuilalt aceste cuvinte liniștitoare care vor aranja totul: „Hai, lasă, uite, rămân”. Ceea ce-l împinge pe îndrăgostit să vorbească este nerăbdarea de a trăi fericit la adăpostul minunatei limpezimi a limbajului, presimțirea că fericirea este aproape, că ea depinde de declarația de dragoste, de un cuvânt, de un răspuns. Dar noi știm că „ei au fost alungați din Rai din cauza nerăbdării lor” (Kafka). Pentru a nu fi alungat din Rai, înainte chiar de a fi ajuns acolo, trebuie să-ți supui nerăbdarea unui calcul de oportunitate și să găsești pentru cerere un limbaj care să ascundă tirania acesteia. Chiar în clipa în care vrea să spună tot, îndrăgostitul sincer se izbește de duplicitate; dragostea fără rețineri își are retorica ei – subtila ei artă a rezervei în dublul înțeles al amânării și al disimulării. Șmecheria sentimentală constă în a te întreba: ce mijloc, ce ton, ce moment să aleg pentru a-l prinde pe Celălalt în laț, fără să-l sperii? „Cuvântul cererii” (Roland Barthes, *Roland Barthes par lui-même* (Roland Barthes de el însuși) colecția „Écrivains de toujours”, Ed. du Seuil, p. 116.), cum să-l rostești, deghizând, în același timp, cererea? Arta de a iubi ar fi să știi să-l modulezi pe „te iubesc”: să găsești o modalitate de a implora fără să insiști, să exprimi totul prin declarația de dragoste, totul, în afară de dorința subiacentă? Căci oroarea de alteritate este determinantă, dar absolut de nemărturisit celui/celei care ți-o inspiră.

Iată de ce îndrăgostiții declarativi trebuie să fie și trișori: ei trebuie să strecoare intenția contractului, ascunzând-o sub intensitatea momentului, sau să-și încredințeze soarta umorului care, în raporturile amoroase, *constituie politețea cererii*. N-ai decât să ceri, fiindcă nu poți fără asta, dar dă-o pe râs, cere politico, fără să insiști – drapează-ți frica într-un zâmbet și calculul în glumă, îndrăgostiții sunt niște șmecheri atunci când, în plină transparență, știu să-și ascundă secretul.

Catastrofa fantasmei

Există două moduri de a trăi dragostea: flușturistic și pasional. De o parte circulația dorinței – delicios de molipsitoare și ospitalieră: multiple atașamente, mobile și lejere care leagă, fără exigențe și fără exclusivitate, flirturi fugare, un peisaj afectiv în veșnică schimbare, neclar. De alta – fatalitatea: pasiunea ca un trăsnet; o fixație brutală, peremptorie, nebunul care urmează nebulosului, imaginea fixă care înlocuiește mișcarea. Pasiunea pustietoare: ea îngrămădește, pe capul unei singure persoane, afectele pe care generozitatea nesătulă a amorului nebulos le risipește în cele patru vânturi.

Acest antagonism trebuie urmărit până la anulare: acest moment în care pustiul amorului nebunesc se dovedește variantă și nu inversul amorului nebulos. Pasiunea exclusivă experimentează asupra unei singure ființe tremurul imaginii prin care răsplătește, respingând tentația fixării, pasiunea nomadă. Chiar dacă este pregătită de Frustrare, de Oedip sau de Literatură există întotdeauna ceva absurd în nașterea unei pasiuni. Căci pasiunea este o răvășire: ea înseamnă ciocnirea între ordinea mea și o ordine care mă transcende și pe care nu o interiorizez. Formulă reactivă”, te iubesc” se răzvrătește împotriva neputerii: dar o dată ce ordinea mea l-a înglobat pe Celălalt, o dată ce două ființe se pot considera în afara oricărui pericol de despărțire, dragostea este încheiată, adică moartă. Singurul imperativ amoros este zădărnicierea misiunii lui „te iubesc”: să lași dragostea (și iarăși dăm peste nebulos) în stadiul de schiță, să prelungești frumusețea începutului, adică să te declari disponibil pentru dezinvestire: să nu dai prea mare importanță siguranței, căci este insuportabilă, să accepți că neliniștea răvășirii și durerea plecării sunt singurele evidențe ale amorului, să integrezi despărțirea în traiectoria amorului în loc să faci din ea un deznodământ, să răscolești ordinea narativă a pasiunii.

Codul amoros nu cunoaște altă figură decât despărțirea, altă distanță decât amărăciunea și promiscuitatea. Ca și cum discordia ar fi singura formă posibilă a îndepărtării, ca și cum n-ai putea afla gustul despărțirii decât în momentul certurilor, sau în tăcerea unei osteneli copleșită de tristețe. „Erau făcuți unul pentru altul” – se zice. Dar ar trebui să se poată adăuga: dragostea lor a fost actul lent prin care au pus capăt acestei corespondențe iluzorii și, așezând distanța în miezul intimității, au înlocuit-o cu *minunea* unei despărțiri fundamentale. (Despărțirea este cea care lipsindu-mă de privilegiul de adevăr asupra

enigmei altuia, închide în sine toate posibilitățile de încântare).

„Te iubesc”: este momentul în care memoria pune stăpânire pe experiență. Memorie care mă invadează de foarte departe, amintire a ceea ce n-am trăit. Cunoscut dragostea înainte de a fi încercat-o, certitudinea de a iubi este întotdeauna o recunoaștere: asta e, așa am citit, i-am respirat savoarea fictivă, i-am pândit indiciile, i-am așteptat atâtea elanurile, da, asta e, în sfârșit. „Te iubesc” există în mine înainte să-l rostesc, gustul primei dați este conform cu avangustul pe care-l degajă iubirea de a iubi.

„Ea veni, o văzui, eram îmbătat de o dragoste fără obiect, această beție îmi vrăji privirea, acest obiect se lipi de ea (J. J. Rousseau, op. cit., p. 440.)”.

Noul nu se identifică, deci, neapărat de prima dată: el nu se ivește decât din neîmpăcare și neasemănare, atunci când ceea ce mi se întâmplă nu era prevăzut în visul pe care-l construiam dorința. Așteptarea, deci, trebuie să vrea să fie dezamăgită, căci Celălalt nu apare decât în locul și momentul care se sustrag așteptării. Mă simt năucit sub șocul exteriorului, *mi se clatină memoria*. Exterioritatea altuia respinge proiecțiile mele onaniste, visele mele de cititor, tot talmeș-balmeșul psihoideologic al memoriei mele. În acel moment, se naște minunea unei beții fără nume: „Nu am cuvinte ca să o spun” (Marguerite Duras, *L'Amour*, 1971.).

Există două lucidități inerente legăturii amoroase. Prima este rezultatul unei căutări asupra mecanismelor fixării. Dacă mă întreb: de ce a cristalizat pasiunea mea în mod special, pe acest altul? Ce are acest partener oarecare pentru ca să se salveze de la uitare? De unde vin, în ce regiune a eului a luat naștere alegerea mea atât de brutală, atât de evidentă? – adecvarea răspunsului va depinde de capacitatea mea de a-l pune pe cel ales în semn. Îmi voi fi recunoscut legea afectivă în bunăvoința cu care celălalt se lasă dematerializat de dorința cu care-l înconjoară, se retrage din sine pentru a juca rolul de substitut, de semnificant al unei instanțe oedipiene. Obligându-l pe Celălalt la acest joc lugubru de „da – prezență” (F. Lyotard, op. cit.), voi fi descoperit automatismul zdrobitor al alegerilor mele de obiect.

Dar dragostea se mai semnalează și printr-o experiență strict opusă: celălalt *se mișcă* și nu se fixează niciodată exact în imaginea (clișeul) pe care i-o atribuie pasiunea mea. Când alesul inimii mele mă descumpănește și în legătură cu rațiunile alegerii mele, când imaginea,

din care alienarea mea amoroasă își nutrește convingerea, este precară, revocabilă, neclară, acced la luciditatea neputerii: Celălalt este o enigmă fără cuvinte. El este mai puțin semnificantul unei instanțe absente cât absența enigmatică a unui semnificat stabil și sigur.

În intriga amoroasă, luciditatea nu este altceva, în ultima instanță, decât evidențierea unei duble slăbiciuni: slăbiciune a subiectului, dat la o parte de codul inconștient al responsabilității alegerii sale; dar și slăbiciunea, înfrângerea codului incapabil să reducă ființa din afară la rolul pe care i l-a pregătit.

Vom spune, deci, despre dragostea nebuloasă că este memoria care se clatină, disonanța în repetiție, catastrofa fantasmei.

Cupluri poligame

A-l clarifica pe altul: acesta este imperativul conținut în miezul adresării amoroase. Altul este un teren de disparități fugare, mobile, o sclipire de diferențe în care formula „te iubesc” are rolul de a limpezi lucrurile; o disjuncție brutală desparte obiectul iubit de *restul*, de ceea ce el nu este: o ființă – tu – este identificată prin opoziție. Te iubesc – pe tine și nu pe Celălalt, pe cel Separat, pe cel Multiplu a cărui mobilitate se desfășoară dincolo de ordinea legală a tutuirii. Te iubesc – pe tine și nu pe ceilalți, mulțimea nenumărată, potențială sau efectivă, a pretendenților mei. A iubi – a arunca: grație unui dublu sacrificiu – destinatarul își sacrifică infinitul (aptitudine de a nu se lăsa cuprins), destinatarul își sacrifică poligamia (virtualitate necuprinsă a dorinței), viața afectivă poate de acum să ajungă la lumină: cuvintele de dragoste, fângăduială de a abandona omenirea și rugămintea adresată Celuilalt de a se fixa, reprezintă, deci, solemnitatea semiotică ce împarte lumea difuză a alterității în aceasta și nu-aceasta, care supune multiplicitatea poliției semnelui: nu mai există disparități ci doar separarea tranșantă a unei opoziții. Și ce este oare o poveste de dragoste, dacă nu destinul și avatarurile acestei opoziții inaugurale? Care se menține? Sau o ia razna, este deviată, distorsionată și de ce forțe și de ce dorințe?

Forță, după cum am văzut a neputerii: Celălalt rezistă figurilor în care îl întruchipez, în care îl recheamă memoria mea, în care-l adună dorința mea. Pluralul formează însăși ființa lui său, mai degrabă, el nu mi se pare plural decât pentru că își bate joc de dorința mea de a-i atribui o ființă. Celălalt nu are stare: așa se explică faptul că eu nu știu ce e odihna. Ființă fugară, el nu se străduie să-mi scape prin șiretenie

sau cruzime: însăși dragostea, pe care i-o pun la picioare, îmi dezamăgește dorința de însușire. Spaima de a fi iubit îl face pe Celălalt să tremure și să treacă în revistă toate chipurile, fără a se întipări în niciunul, nepermițând decât o apropiere dezmiertătoare. Degeaba repet îmbrățișările, raportul meu cu Celălalt în neputere va fi o atingere în treacăt. A trăi neputerea sau bucuria de a iubi înseamnă a reuni în sine bogăția poligamului și cea mai mare sărăcie. Sunt, în același timp, *răsfățat* (de talentul generos al Celuilalt de a se înmulți) și *deposedat* (de imposibilitatea de a-mi potoli ardoarea posesivă prin regăsirea bunurilor *mele*, a jumătății *mele* în mulțimea în care s-au rătăcit). Atunci când Celălalt nu este cu totul prezent în legătura pe care o întreține, el salvează cuplul de la conjugalitate – această obligație de a plăti certitudinea prin plictiseală și de a alege monotonia menajului, mai degrabă, decât neprevăzutul inconstanței.

Dar ce înseamnă să alegi dacă nu să deschizi un spațiu de lupte, de schimburi și de compromisuri între existența aleasă și aceea pe care ai crezut că o excluzi?

„La drept vorbind suntem incapabili să renunțăm, nu facem decât să schimbăm ceva pe altceva, iar ceea ce pare o renunțare, nu este în realitate decât o formație substitutivă (Freud, *Essais de psychanalyse appliquee* (Eseu de psihanaliză aplicată), Gallimard, p. 71.).

În măsura în care formula „te iubesc” instaurează explicit cuplul împotriva poligamiei, cuplul nu se poate dezvolta decât ca *symptom poligam*. „Ești totul pentru mine”, îi spun obiectului iubit pentru a-i da de înțeles că ceilalți nu sunt nimic, că îi ignor. Dar complimentul respectiv trebuie înțeles și ca o poruncă: în acest omagiu total există o presiune totalitară – protestul celor ignorați împotriva destinului care tinde să-i anihileze. „Fii totul pentru mine”: fii, tu, diversitatea la care renunț, aventurile pe care le sacrific, ființele pe care nu am să le cunosc vreodată, fii, tu, fantezmele și visele mele neîmplinite – pe scurt, fii totul, în afară de incapacitatea de a te restrânge la dorința mea. În această piesă, cu un număr nelimitat de personaje, eu sunt cel ce fixează rolurile, iar ție nu îți las nici măcar libertatea de a le combina. În momentul în care mă dăruiesc cu totul celuilalt, îi pretind să-mi satisfacă totalitatea fanteziilor și a pulsionilor al căror univers mă solicită. Aparențele iau aspectul cadrului conjugal, dar sub formă de somație: partenerului ales i se încredințează misiunea de a *acoperi*

toată gama de creaturi excluse. Avatar conjugal al poligamiei, acest despotism culminează în acreală, adică în reproșul adresat obiectului unic de a nu fi plural. *Scena* este, deci, apoteoza pasiunii totalitare: pe scenă, menajul se lamentează și se sfâșie din cauză că este redus la sine; partenerii cuplului se izbesc de realitatea insuportabilă a finitudinii lor: împinși de o ură alimentată de descurajare și spaimă, ei își reproșează că sunt doar doi. „Ești totul pentru mine”; „fii totul pentru mine”. „Ah! doar tu ești...” trei formule pentru o poveste de dragoste. Ordinea casnică își închipuie că se întemeiază pe excluderea restului lumii, dar nu trebuie atribuită o încredere oarbă eficacității semiotice a lui „te iubesc”; noi doi de o parte și restul de cealaltă. „Căci restul este plin de ambiguitate; el își rostește, în același timp, vocația de deșeu bun de aruncat și destinul de a rămâne (Leclaire, *On tue un enfant* (Un copil este ucis), Ed. du Seuil, 1975, p. 85)”.

Nu-i este dat, deci, nimănui să aleagă: excluderea este, totodată, evidența și minciuna declarației. Acest sacrificiu răsunător, trece sub tăcere, deoarece nu-l cunoaște încă, prețul reversului său. Formula „te iubesc” este o obligație calculată, un dar care face speculă cu rambursarea lui: trebuie să-mi redai tot ce sacrific pentru tine: mă prefac că distrug multiplele pasiuni care mă leagă de lume, și că le transfer, de fapt, asupra unei singure ființe care are obligația să le realizeze. Te aleg, înseamnă: îți dau mandat să faci să dispară limitele pe care le-am săpat prin alegerea mea. Dacă dezinvestesc omenirea, este ca să te strivesc pe tine, dragostea mea, sub această supremă investitură: totalizarea omenirii.

Sfârșitul modelului conjugal

Putem oare vorbi de o agonie a cuplului? Există un mare număr de medici care prezic dispariția iminentă a muribundului. Ei atribuie deteriorarea raporturilor dintre soți, în primul rând, violenței exterioare.

„Cum ar putea cuplul să mai fie o oază în mijlocul unei societăți agresive și nevrotice?” (*Sex-Pol*, iunie 1976.)

Altfel spus, cum nimeni nu poate fi fericit într-o lume nefericită, urmează că soții și-ar vărsa în interiorul celulei conjugale toată ura, oboseala, spaima sau indiferența pe care o înmagazinează în lumea de afară. Cuplul este o oglindă fidelă în care se reflectă deznădejdea pe care capitalismul o seamănă în societate. Poate să fie așa. Dar nu putem spune, de asemenea, că imposibilitatea la care ne obligă

societatea de a ne contopi cu ea este cea care, în pofida propriilor sale deziluzii, menține citadela dragostei? Numai într-o lume nefericită, dorința de a fi fericit este atât de tenace, iar fericirea trebuie neapărat să îmbrace forma liniștii pusă la adăpost, a intimității celulei: dacă doresc cuplul este ca să existe un exterior și un interior, este ca să merg pe stradă fără să sufăr din cauza anonimatului (deoarece am un „la noi”), ca să alung incertitudinea seductivă, pe scurt, ca să mă apăr de paranoia socială. Cuplul nu este atât o renunțare cât o fugă: el rămâne instituția cea mai accesibilă tuturor celor care se simt chinuiți, dacă nu de marele ideal pasional, măcar de nevoia de siguranță și de aspirația la deconectare. „Noi” există, în primul rând, ca apărare împotriva „lor”. Cu cât o societate este mai ostilă, cu atât cuplul este mai necesar indivizilor: departe de a se dezagrega, acesta se întărește pe măsura înăsprii raporturilor din societate. Ceea ce face specificitatea Celuilalt ca tovarăș de viață, este că nu-mi negociază existența, că mă așteaptă, că este aici, la îndemână, că-mi dă impresia de durată, în sfârșit, că suntem, el pentru mine și eu pentru el o valoare definitiv dobândită.

Dar chiar dacă acest cuplu este mai degrabă consolidat decât-contaminat de mizeria socială, el este bolnav de el însuși, bolnav din dragoste. Căsătoria din dragoste, se știe, este o cucerire recentă: numai de puțină vreme partenerii se aleg în mod liber și, făcând abstracție de orice alt considerent în afara sentimentului, se căsătoresc pornind de la „te iubesc”. La baza acestei „monogamii în sfârșit realizate”, (Engels) exista un frumos ideal: reconcilierea instituției terestre a căsătoriei cu vocația metafizică a amorului, altfel spus, contribuția a doua ființe la formarea unui tot. Or, ce se întâmplă acum, când au fost ridicate obstacolele exterioare din calea realizării contractului amoros și de când pasiunea, din principiu de turbulentă a devenit principiu de asociere? Amorul eliberat nu respectă distanța. El se implică încontinuu dincolo de ce știe, dincolo de ce poate: cuplul contemporan reprezintă dezastrul născut din acest pariu stupid.

„Niciun soi de dragoste nu încapă între soți” afirma, deja, curtenia medievală: dar acum, soții nu mai au ce reproșa răutății părinților sau nedreptăților de ordin social: nu au alți dușmani în afara lor înșiși, în afară de inconștiența jurământului lor. Viața în doi este modul lor de a-și ispăși declarația inițială, pedeapsa pe care și-o aplică și pe care o suportă pentru a-și fi mărturisit: „te iubesc”. Și nici măcar

Înțelegerile cele mai armonioase nu reziste la erodarea pe care viața, de zi cu zi, o aplică pasiunii. De unde ideea recentă (vezi Jim Hagnes, Guy Sitbon) că trebuie să părăsești, dintr-o singură zvâcnire și ordinea casnică dar și romantismul care, după ce a disprețuit-o multă vreme, îi slujește acum de fundament. Căci poți fi sigur că n-ai făcut nimic, dacă întorci spatele mariajului dar rămâi legat, în același timp, de limbajul care pune de acord afectivitatea cu finalitățile proprii acestei instituții. Ordinea conjugală este aceea care se străduie să prindă toate potențialitățile afective în plasa amorului nebunesc, ea este cea care fabrică idealul pasiunii unice și care cheamă pasiunile reale să se recunoască în acesta și să se măsoare cu el. Iată de ce ofensiva comunitară vrea să desființeze, în același timp, cuplul și această formă de dragoste al cărui ineluctabil destin îl reprezintă posesivitatea. Poate că, într-adevăr, pasiunea exclusivă nu este decât un produs tranzitoriu al istoriei nefericite a omenirii. Fapt este că, prea legați de formele vechi, neavând curajul să ne aruncăm orbește înainte, incapabili să concepem o ruptură în domeniul amoros, ne îndrăgostim. Cădem cu încăpățănare în capcana pe care ne-o întinde sistemul conjugal. Impasul conjugal, care de-acum este o evidență, nu dă naștere la o dezertare generală și nici măcar, neapărat, la o dorință de comunitate. Ceea ce nu înseamnă, pe de altă parte, că nu se petrece nimic. Evenimentul nu ia întotdeauna forma triumfătoare a alternativei. Decadența modelului conjugal nu înseamnă sfârșitul cuplului și nici înlocuirea lui cu o instituție mai bună, ci emergența unei multitudini de forme intermediare în care îndrăgostiții trișează cu propriul lor contract. Chiar dacă se leagă în numele dragostei, ei refuză din ce în ce mai des să trăiască această legătură în orizontul totalității. Nu vor să mai fie un tot, să se piardă unul într-altul și nici să cunoască lungul extaz încremenit al amorului nebun. Își spun „te iubesc” și chiar se conformează, dar inventează o mie de metode pentru a-i contracara efectele. Trăim epoca îndrăgostiților neîncrezători care nu mai creditează nici măcar dorința pe care le-o inspiră pasiunea. Proliferarea cuplurilor neoficiale marchează încăpățănarea celor doi de a nu trece de la situația de concubini la statutul de soți și arată că, de-acum înainte, vechiul ideal amoros inspiră teamă. Refuzul căsătoriei poate că nu este decât o schimbare microscopică, un pur rit conjurătoriu: oricum, el demonstrează scepticismul îndrăgostiților față de propriul lor „te iubesc”.

Fiecare își are locuința sa chiar dacă, alternativ, cuplul doarme la el sau la ea; mai mult chiar, cuplul agață împreună, invită un al treilea partener: se fac schimburi: se practică cuplurile „open” cum se zice, care contrazic tendința conjugală la autism. Poți să te prefaci că te desparți pentru a șubrezi o legătură amenințată de prea multă soliditate: căci în momentul actual, dragostea cere garanții de consistență dar și dovezi de precaritate. Ea cere semne contradictorii. Există, aici, mici mutări în care poți descoperi tatonările unei noi dorințe amoroase: să zici „noi” desigur, dar să golești acest pronume de orice evidență, să nu fi niciodată destul de precaut și inventiv pentru a deconjugaliza cuplul; să afirmi compatibilitatea dintre Celălalt și ceilalți, să aspiți, ca la un țel imposibil, la această supralicitare afectuoasă care ți-ar permite să spui totodată „te iubesc” și „vă iubesc”.

Dacă ar trebui fixat un cod amoros pentru aceste comportări încă nesigure, le-am rezuma în două imperative: a nu pierde nimic, mai întâi, adică a păstra securitatea cuplului fără însă a te zidi în mănăstirea sentimentală pe care acesta o presupune. Apoi, a economisi: ceea ce înseamnă: a nu da totul unuia singur, a dori pasiuni lacunare, a nu-ți indexa dragostea pe ideea de totalitate. Acest *savoir – vivre* neformulat este dozarea dificilă a unei reticențe și a unei donații. Paradoxal, rezerva este o comportare afectuoasă care înlocuiește, în legăturile pasionale, mitocănia cu delicatețea. Trebuie văzut, aici, refuzul de a lăsa dragostea în voia presiunilor contradictorii și simultane pe care le exercită josnicia principiului de realitate (să te descurci cum poți; să nu dai vrabia din mână pentru cioara de pe gard) și măreția angajamentului total care canalizează asupra unei persoane totalitatea dorințelor, chiar și pe acelea care nu-i sunt destinate. Cine nu știe să economisească nu știe să iubească, deoarece îl obligă mai devreme sau mai târziu pe Celălalt să fie plasamentul afectelor sale neîntrebuințate. Cine nu știe să economisească, investește în loc să iubească.

Ca și sora Ana din cântecul lui Marlborough, nu vedem nimic în zare: suferința nu este pe cale să dispară din pasiune; dragostea nu înclină în întregime spre euforie. Ea se pervertește, totuși, atunci când încetează să dorească numai ceea ce propria ei tradiție îi poruncează să dorească. Busolă năucă, ea nu mai arată nordul Unității, ca acul magnetic. A fi doi și a nu face decât unul: aceasta este dorința pe care dragostea o abandonează atunci când cuplul se aventurează în afara

modelului conjugal, ca și cum primul cuvânt de dragoste „te iubesc” n-ar fi și ultimul. Ca și cum pasiunea, devenită de neînțeles pentru sine, ar ignora de-acum încolo ce trebuia să fie ultimul ei cuvânt.

I. TÂMPENII DE BAZĂ

1. „Orice ființă omenească zâmbitoare este frumoasă. Zâmbetul iradiază o energie pozitivă. Prea mulți se simt urâți, aceasta este cea mai parșivă alienare. De îndată ce radiază puțin de fericire, devin frumoși. Dacă se cred urâți, devin urâți” (Jim Haynes).

Cu alte cuvinte, ești cocoșat, îți atârână o ureche, ești chel ca-n palmă, nasul îți ajunge la urechi, ai dinții stricați, figura de trei ori strivită într-un accident, dar te asigur, măi frate, când zâmbești, ce mai strălucești, ce de-a energie mai iese din tine, e moarte toate după tine: hai, Quasimodo, tu ești cel mai frumos. Băftosule!

2. Că falusul nu este penis. Că o castrare simbolică nu e castrarea reală... Freud, Lacan și compania.

Iată o subtilitate cu totul scolastică care cu greu se va înșuruba în mintea oamenilor. Dacă falusul este atât de departe de membrul viril, de ce să ne încăpățânăm să-i mai dăm acest nume, de ce să întretinăm deliberat confuzia semantică? Mister... mister...

Ce caz se mai face și de povestea asta cu falusul, cu mitologia castrării: tare ai impresia că, și în această privință, aservirea față de sexul masculin (cu alte cuvinte, falocentrismul) nu dispare din conținutul explicit al discursului decât pentru a rămâne intactă în semnificații săi.

3. *Falocrație*: denunțarea legitimă a puterii masculine dar și noua figură de intimidare. Bărbați sau femei, credeți că vorbiți limbajul eliberării, dar în fantezmele voastre există încă prea multe turnuri Eiffel, prea mulți pomi înalți, prea multe vârfuri de munte ascuțite, obiectiv sunteți vinovați de Greșeala de care vă credeți absolviți subiectiv. Falocrația: valoare penală și nu de analiză, ca noțiunea de dușman al poporului la Stalin. Concept comod în numele căruia Celălalt este întotdeauna vinovat, căci este discreditat dinainte, orice ar zice. Mare auxiliar paranoic care nu mai slujește la înțelegere ci la despărțire, la triere, la strivire.

2) III

JUISAREA LA FEMEIE

„Continentul negru-nu este nici negru nici inexplorabil. Nu a fost încă explorat pentru că ni s-a spus că este prea negru pentru a fi

explorabil. Și pentru că trebuie să ni se vâre în cap că ceea ce ne interesează, este continentul alb cu monumentele lui întru slava lipsei. Iar noi am crezut. Și am fost prinși între două mituri înspăimântătoare: între meduză și genune”.

(II) Hélène Cixous

Beția celei pe care o țin în brațe, tulburare care nu-mi îngăduie nici observația metodică nici darea de seamă obiectivă, emoție care mi se comunică, dospește în mine, se pierde pe măsură ce eu mă pierd și care, totuși, nu-mi aparține, cu ce drept pot să vorbesc despre ea, eu care nu o trăiesc, care nu am nume pentru ea și vreau să traduc în termeni improprii intraductibilul acestui corp în erupție? Poate, doar, sub influența văpăii pe care mi-a transmis-o, a acestei participări în care, în ciuda mea, m-a târât.

Juisarea femeii, exterior absolut pentru mine, explozie a cărnii în carnea mea, convulsii care mă fascinează, așa cum te fascinează un deșert sau un ocean pentru că te exclud și consfințesc un fel de indiviziune naturală care-și ajunge sieși: nicio fisură în acest delir nesfârșit care îl ține tot timpul pe bărbat la distanță, care îl îndepărtează trasând în jurul lui granițe invizibile și de netrecut. Căci, acest interior care, până la urmă, femeia mă introduce, este închis precum camera obscură în care fotografii își dezvoltă clișeele; atât de deschis, de desfășurat, încât nimic în el nu-ți permite să-l apuci; evident până la dispariție, el este acel ascunziș care nu se ascunde și care, pentru că se oferă astfel privirii mele, ambiției mele, atingerii mele îmi devine și mai impenetrabil. Taină lipsită de taină, ascunziș care nu adăpostește nimic, imensă fugă pe loc care refuză orice prindere. A fi oarecum admis de curtoazia unei femei înseamnă să știi că acest secret ne va fi poate șoptit, dar că nu-l vom auzi. Căci, nu avem urechi pentru această răvășire suverană.

Nu avem voie să anexăm, așa, la întâmplare, domeniului amoros juisarea care depășește toate celelalte juisări, juisarea femeii; căci, în momentul următor, această voluptate se distruge pe sine și distruge rapid simțurile în care vrem să o prindem. Ceea ce ea este – subversiunea oricărei stări durabile inclusiv a oricărei stări paroxistice – împinge limitele a ceea ce ar putea spune cuvintele: limită a oricărui limbaj, limită a oricărei corporeități. Nu-mi pot face o imagine despre ea, iar dacă este să o ador, înseamnă să ador o divinitate invizibilă. Femeile au privilegiul juisării pentru că bărbații au blestemul

descărcării, dar această juisare este de neformulat, este multiplă, fără conținut; eu nu o împărtășesc, eu nu juissez decât de evadarea ei, de eterna ei alunecare ca de apă pe lângă trupul meu. Spasmele iubitei nu au certitudinea rudimentară a seminței virile; ele iau acel chip contorsionat care, sub imperiul unei răvășiri insuportabile, nu mă mai vede, acea față pe care nu o pot cuprinde cu o privire ca în somn, acea piele înfierbântată care se lipește de mine sau fuge de mine, acel amețitor balet de picioare, brațe, sărutări, care mă înlănțuie, mă respinge, este iritat de apropierea mea, devine mai năvalnic dacă mă îndepărtez, îmi vorbește de mii de lucruri pe care nu le înțeleg și, în fond, îmi spune doar: eu sunt unde tu nu ești, eu mă clatin acolo unde tu nici nu tresari, nu vei avea asupra mea nici viziune limpede, nici percepție clară pentru că în termenii în care tu poți să înțelegi, eu nu sunt nimic. Și atunci, a vorbi despre această juisare înseamnă să vorbești din Purgatoriu despre Paradis, să vorbești din pustiu despre Pământul Făgăduinței (dar acest Paradis, trebuie spus, nu este neapărat fratern, amical, primitiv, el poate fi tot atât de bine insuportabil, factor de destrămare, prea puternic, prea violent pentru noi). A vorbi despre această stihie erotică înseamnă să vorbești din perspectiva unei exigențe care ne bântuie ca o fantomă, să vorbești plecând de la o pulsione limită, de la o pulsione fără obiect, fără contrafort anatomic în corpul masculin și pe care doar femeia o poate îndeplini. Să vorbești, deci, despre un exterior care ne seduce în felul timid, stângaci al unui îndrăgostit care înnebunește după volubilitatea senzuală pe care nu o va atinge niciodată. A rosti această voluptate – a o rosti cu stângăcie de-a lungul distanței prin care o trăim – înseamnă a înmulți vocile în tine însuși, a te exprima prin alte trupuri, prin alte economii pulsionale, alte osaturi, alte respirații, alte ritmuri respiratorii, curbe ale genelor, blândețe și acuitate a privirii, curbele pline ale șoldurilor și sânilor, catifelări de piele, delicatețe a mâinilor și coapselor, înseamnă a lăsa să năvălească în tine alte bătăi de inimă, concentrații de plăcere, valuri de căldură, cascade de chinuri voluptuoase, fiecare din ele fiind o lume ce țâșnește, explodează și moare asemenea unei stele. Nu înseamnă, deci, să enunți o nouă știință a femeilor și să o rostești în locul lor ca pe adevărul lor, ci să scrii din depărtarea diferenței noastre despre o straniețate care ne amețește și ne sufocă. Înseamnă, deci, să vorbești în exil plecând de la emoția pe care o trezește în noi ceva care ne gonește din sine – dacă este

adevărat că nu poți să scrii bine decât din străfunduri de ignoranță.

De ce să iubim aceste elanuri amoroase, de ce să le cedăm o parte a libidoului nostru, iată ceva greu de înțeles, un miracol al investirii obiectuale. Ce câștigăm de aici? Posibilitatea de a ne pierde.

De unde spaima sau ura bărbatului față de convulsia erotică feminină: femeia este limita lui, este ceea ce îl înconjoară din toate părțile, este tentația căreia nu poate să-i cedeze chiar dacă ar vrea din străfundurile celui mai adevărat impuls (poate că numai în sodomie bărbatul se poate apropia de extazul feminin, deși anusul, nici măcar cel mai versat, cel mai exersat, cel mai frecventat nu are inervația și sensibilitatea sexului feminin). Dorința bărbatului este un elan paralizat, ținut în întuneric de o orbire dureroasă; nu este dorința unui obiect dezirabil (cam ispita religioasă) căruia nu vrei să-i cedezi, este pofta de neînțeles, de neînvins a elanurilor în care se prăbușește ființa iubită; nu este dorința pentru altul ci, mult mai tenebros, mai lipsit de sens, dorința alterității sale, a singularei jubilații în care, acest trup care nu este al meu, se cufundă. Juisarea femeii nu are atracția fructului oprit: acest fruct nu este oprit, el este imposibil, inalterabil (trebuie să „posezi” deja o femeie ca să ajungi să râvnești intimitatea ce prinde viață în ea, o încântă, o sfășie). În împreunare o voce străpunge pereții, ajunge de cealaltă parte a oglinzii, această voce vorbește, țipă, urlă, culminează, plânge, râde, se gătuie, această voce ne irită căci nimic nu o îmblânzește, ne excită cu furie, căci nu se adresează nimănui. Imensitatea potențială a juisării feminine (potențială prin aceea că nu este la fel de prezentă în toate femeile, chiar dacă există la toate ca tendință și, de asemenea, pentru că această voluptate nu este niciodată sigură), această imensitate de neînțeles, revoltătoare – din punctul de vedere masculin al economisirii, al istovirii, al micilor rezerve – ne îngrozește și ne strangulează în măsura în care nu lasă niciun loc pentru anatomia noastră. Un soi de vertij sau de oroare îndreptate împotriva propriului sex pune, în acel moment, stăpânire pe cel care-și opune lui însuși – și precarității lui glandulare, monotonei stereotipii a orgasmelor sale – profunzimea infinit de prezentă a acestei juisări care este, în același timp, absență infinită. „Groapa de gunoaie indistinctă a convulsiei erotice” (Bataille, *L'Erotisme* (Erotismul) – bărbatul nu o respinge într-o înfiorare de teamă sau de pudoare indignată, dimpotrivă, ar da orice ca să se tăvălească în ea, să se arunce în ea tremurând, ca în prăpastia

minunată în care nimic nu te sfâșie destul, niciodată. Și frustrarea lui (chiar când este „satisfăcut”) vine din aceea că nu a fost amenințat de nicio răzmeriță, de nicio revoluție, din aceea că o ordine vicleană, împotriva căreia se dovedește neputincios îl apără dintotdeauna de dezechilibru. Femeia nu cade pradă nebuniei sau morții, stupide simplificări ale unor stări de o infinită complexitate, ea atinge un exces, un exces amețitor, o culme excesivă unde masculinul nu există. Acestui vârful, bărbatul nu-i poate întoarce spatele fără ca, în felul acesta, să întoarcă spatele la ceea ce aspiră, împotriva lui. Acolo unde femeia se pierde în spasmele voluptății, bărbatul își păstrează sângele rece și, oricât ar dori, nu o poate urma văd ceea ce este fără de preț, ceea ce „se sustrage oricărei etalonări, se risipește în marjele oricărui capital într-o tocmeală strict imposibilă, o cheltuială imposibil de socotitul câștigul pierderii ei” (Luce Irigaray, *Speculum...* op. cit., p. 240.) Nu pot decât să spun: există acolo juisare și să tac, disperat de această proximitate care nu se mulțumește cu nicio ecuație sau raportare.

Față de juisarea femeii nu există tehnicieni (Tehnicianul este cel care se joacă cu corpul Celuilalt, îl muncește, îl bricolează, ca în pornografie, cel pe care îl stimulează mai puțin competiția și mai mult manipularea sau chiar acel gen degradat de manipulare care este hârjoneala: grămezi de mădulare supte cu lăcomie, intromisiuni găfâitoare, ațâțare compulsivă a clitorisului și anusului, în acest sens filmul porno (c. În p. 174) – este în primul rând un joc cu organele luate ca elemente ale unui mecanism, transformare a obiectelor sexuale în piese de Lego, frenezie a mânuirii până la limitele mașinilor organice. Filmul porno nu este obscen, el este abstract, structuralist (de aceea poate că este atât de puțin excitant), ci numai amanți dezinvestiți, în primul rând de puterea pe care își închipuie că o exercită. Pentru femeie a cunoaște pe altul înseamnă a-l iniția în cunoașterea celor mai extreme juisări de care este în stare. În acest sens, niciun amant nu este cel mai bun, nici supermasculul pretențios cu mașinărie impunătoare, niciun Hercule cu membrul încolăcit; această forță pe care au trezit-o în femeie, nu se întoarce la ei sub formă de recompensă, de cadou, de premiul întâi legat cu fundiță; ci rămâne o forță neîmblânzită, sălbatică, imposibil de înșușit, speranța unui câștig, plus valoarea de virilitate. A provoca juisarea nu este sinonim cu a posedea, intensitatea fulgerelor care mușcă din carnea iubitei de joacă orice intenții ale tovarășului său. Nimeni nu are

privilegiul de a da această plăcere, nimeni nu este depozitarul garantat și imuabil al acestei plăceri. Corpul femeii este o linie de fugă și nu e fantă matricială, fragment de univers cu infinite puteri de procreare, sferă în fuziune din care ies planete, sufluri, traiectorii minuscule sau gigantice, comete care pleacă din pântec și explodează în cap sau în falangele mâinii, trâmbe de senzații difuzate neconținut în cele patru emisfere ale corpului și care trec, șterg, anulează pragul, bietul prag masculin al genitalului. Femeia aduce pe lume un corp mereu diferit, al său, ea este prin excelență ființa care trece prin zid, starea ei obișnuită este miracolul. Despre această juisare nu este, deci, nimic de spus (nu se poate face niciun raport, nici măcar unul sexual). „A da” plăcere altuia înseamnă a-ți asuma riscul diferenței sale, înseamnă să deschizi în tine rana minunată prin care acesta îți scapă și se desprinde din strânsoarea ta chiar prin ceea ce îl leagă de tine. Cine nu iubește cu o patimă nebună sau cu o indiferență nebună pe cel sau pe cea care trezește în noi trupuri pe care nu le bănuiam? În fața celei ce juisează, ni se taie respirația ca în fața unei avalanșe de uluiri ametoitoare. Și dacă, fără îndoială, amantul are o anumită contribuție la existența acestor culmi înalte pe care tovarășa sa se pulverizează, în schimb el nici măcar nu există în aceste lumi unde ea se rostogolește, se irosește; el se află jos, pe fundul văii de unde privește această erupție impetuoasă care se desfășoară în imediata lui apropiere și, totuși, atât de departe de el.

Juisare: ceea ce nu permite nicio reprezentare, nicio imagine, niciun portret sau substituie, ceea ce nu este captat decât în instantanee sau în sfâșietoare tânguiri (Decât să ne întrebăm dacă femeile juisează ca bărbații și dacă au aceeași natură, n-ar fi mai bine să vedem cum deturneză ele însăși semnificația cuvântului juisare, cum îl declină diferit, cum îl târăsc pe drumuri necunoscute?). După câte știu, o singură muzică se apropie de juisarea feminină sau o echivalează, și anume muzica orientală, în general greu acceptată de occidentali din cauza structurii ei repetitive, obsedante (faptul că această muzică înfloarește pe un continent unde femeile, mai mult decât aiurea, sunt silite la cea mai abjectă dintre dizgrații, este un uimitor paradox: poate că fantastica erotizare a urechii și a gurii în țările arabe nu ar exista fără această totală reclusiune a femininului; ceea ce revine obsesiv în cele mai frumoase litanii, cântece, melodii instrumentale; ceea ce fascinează și provoacă delirul mulțimilor nu este oare,

monotonă, obsedantă, această voce a celui alt corp pe care de mii de ani Islamul o înăbușă?). Muzica orientală este suprema intonație, cea în fața căreia te înfiori sau te pierzi; ca și juisarea, ea atinge demența în însăși monotonie; ea revine iar și iar într-o repetiție constantă, excesivă, vecină cu pieirea; nu se înfrânează, nu povestește nimic, nu-și spune decât eterna ei evanescență, eterna ei desfătare. Femeia care juissează nu mai poate vorbi, sexul ei, întregul ei trup se ridică spre cavitatea bucală, dă năvală spre lumină, se stropește spre cerul gurii, sfâșie limba, izbucnește în țipete, gâfâieli, hohote de râs, de plâns, strivește cuvântul clar și armonia clasică pentru a face loc unei sincope purificate și abstracte de care doar Orientul a știut să se apropie. În această juisare muzică nu se petrece decât juisarea în sine, înlănțuită în infinita ei revenire.

Repetiție glorioasă, formală, literală, ce duce cu ea o formidabilă intensitate care mușcă din carne, ciobește vocea, gâtlejul, trăiește dintr-o nevoie înăscută de a distruge și de a fi, la rândul ei, distrusă, călcată în picioare, alungată. Este o încântare suverană, o permanentă schimbare de puncte, noduri, linii de demarcație, momente în care aglutinatul pocnește, explodează, țândările lui pierzându-se în cutele cele mai intime. Totul se disociază, se dizolvă, devine discordant, pieziș, divers, ritmuri rupte, efracții brutale, modulații noi ce trezesc sentimente efemere, iar forțele în tensiunea lor primitivă, în sfârșit eliberate, îngăduie alte configurații, alte reorganizări: forțele nu se scurg, ca la bărbat, ele rămân difuze în mușchi, în osatură, schelet, descătușarea lor nu pune capăt excitației ci o poartă, o vehiculează în toate sensurile, o propagă până în cel mai îndepărtat colț, juisarea femeii începe chiar acolo unde sfârșește cea a bărbatului. Orgasme deci, la plural, ce nu revin niciodată la fel ca o poveste care ar alătura într-un mozaic baroc mai multe începuturi, mai multe sfârșituri, mai multe intrigi și linearități, principiu de dezorganizare permanentă față de o carne care nu s-ar aștepta decât la răsturnări identice, inovații pe care un cap nu le poate prevedea pentru că ele nu se produc acolo unde el le așteaptă: acolo, ceva țâșnește, se dezlănțuie, se rupe în bucăți, ceva ce nicio finalitate nu poate șterge. Strigătele femeii, în timpul extazului erotic, nu exprimă mișcarea emoțiilor profunde, ele sunt expresia lor imediată, spontană ardentă care nu recurge la un suport verbal; cuvânt fără cuvânt care nu poate să tacă, zgâlțâie pereții aparatului fonator, irită alunecările mătăsoase ale epidermelor și

timpanelor, face să răsunе sexul în gâtlej, anusul în laringe, o adevărată înălțare a părților din josul corpului spre tors și cap, urcă nestăvilit ca un acces de tuse, este un interior care varsă imprecății mute, dar aceste imprecății nu spun nimic, ele proclamă un corp fabulos. Zgomote răgușite, aspre în care se simt incidentele pulsionale, iritarea obsedantă a unei zone care se învăpăiază, o suprafață sau o fâșie cuprinse de flăcări. Strigătele juisării sunt strigătele incomunicabilului, ale unei înalte tensiuni care sugrumă gâtlejul, oprind, prin însăși violența ei, formarea deslușită a fonemelor, însușirea limpede a consoanelor și vocalelor; nu este un alt limbaj (care ar putea fi, la rândul-i, supus unei analize, studiat, învățat și reprodus), nu mai este un limbaj ci o băguială emoțională care nu se mai poate scurge prin tranziția cuvintelor și prin ordinea sintactică, numai dacă nu le transformă pe acestea în evenimente intense. Ceea ce spune gura, atunci când trupul juissează, este că limbajul nu se alătură orgasmului decât pentru a se distruge în el, a se fragmenta în particule, silabe răcnite, limbaj îngreunat de tulburări organice, incapabile să se desprindă dintr-un noian de senzații, dintr-un aflus de sânge și de piele. Accesul cuvintelor spre gură (spre cerul gurii) este blocat. Domeniile distincte ale durerii și plăcerii, ale conștientei și opacului sunt aici amestecate: totul se încurcă și se confundă, corpul este o răscruce de trasee, de pulsuni, de emulsii, de mesaje fără sens, dar care sunt, fără încetare, emise într-un ritm din ce în ce mai înnebunitor: semnele izbucnesc, proliferază, semne că nu există nimic – doar haos și materie în fuziune.

Suprarealiștii puneau următoarea întrebare: „Care sunt metodele obiective pentru a aprecia juisarea unui partener? [R. Benayoun, *Erotique du surréalisme* (Erotica suprarealismului)]. Să ne înțelegem: a partenerului feminin (de vreme ce sâmbânța bărbătească este un indiciu lipsit de ambiguitate). Cu alte cuvinte: cum să nu te lași păcălit de o femeie, cum să afli dacă nu a simulat, dacă nu a maimuțărit un proces pe care nu-l resimțea în niciun fel. Veche, atât de veche dorință de claritate, de lizibilitate fără lacună. (Se știe că toată sexologia actuală și mai ales lucrările lui Masters și Johnson nu urmăresc decât să satisfacă această voință disperată de transparență).

Bărbatul cere de la femeie semne explicite, el vrea să descifreze în ea schema clară a tensiunii și a descărcării. Și, bineînțeles, uneori, juisarea femeii se poate calchia după ejacularea masculină, se poate

turna în niște stări de forță ce-i sunt străine. Dar această aparentă aservire, la economia unui alt corp, nu este decât o mască ce investește, printr-o pseudoasemănare, alte forme care-i sunt specifice, alte mașini care răsar sub primele, se sustrag de la reglementarea lor canonică și le abandonează așa cum abandonezi un rol vechi (Corpul feminin amestecă toate codurile de plăcere într-o alunecare rapidă în funcție de stimulările și solicitările care-l iau ca obiect, nedând niciodată aceleași răspunsuri, neoferind aceleași senzații, neînregistrând, în același mod, aceleași evenimente, acceptând uneori, când i se impune, codul orgastic masculin, chiar dacă îl umple cu toate figurile pe care acest cod se presupunea că le exclude.); pentru că figurile masculine ale plăcerii nu sunt deloc niște cadre ci niște inductori de valoare oarecare, procese de cu totul altă natură care marchează atât un efort de a ușura corpul de tensiuni cât și o mișcare liberă de redistribuire a acestor tensiuni (iar la Sade, de exemplu, se vede foarte bine cum, dacă ar fi admisă, juisarea femeii ar contrazice scopurile libertinilor, deoarece libertinul are nevoie să-și imagineze un corp finit, circumscris, pentru ca voluptatea să vină din jefuirea și distrugerea acestui corp. De aceea, la Sade, femeia se va descărca la nesfârșit, dar i se va refuza întotdeauna acest principiu de infinitudine care i-ar dezmembra corpul, l-ar dezorganiza). Or, bărbatului îi vine greu să admită această abatere de la o similitudine pe care o presupunea comună; contrariat de „prea multe senzații difuze”, el deplânge la femeie absența unei senzații unice și are nostalgia unui semn evident, ca la el, unde totul s-ar rezuma și s-ar regăsi. Că femeia trece printr-o succesiune de orgasme – treacă-meargă (ea fiind ca un băiețandru care ejaculează de mai multe ori într-o singură ședință), dar măcar el, bărbatul, să poată recunoaște aceste apogeuri, să le catalogheze, să le numeroteze, într-un cuvânt, să le vadă: „Vă las să inventariați, scrie Blanchot, toate cuvintele prin care se sugerează că pentru a spune adevărul trebuie să gândești în funcție de ce vezi”. Nu poți avea reprezentări ale voluptății femeii, în măsura în care ea acordă prea puțin importanță exteriorității: nici strigătele, nici figura schimonosită, nici puseurile de febră, nici extrema lubrificare nu indică neapărat paroxismul. Semnele juisării nu trimit la nimic altceva decât la ele însele sau, mai curând, uzurpă valoarea presupusă a sensului lor. Ele sunt un semn că femeia juisează, dar ce este juisarea dacă nu chiar aceste semne, scandal, vacarm, convulsie care nu trimit la altceva

decât la propria lor manifestare? Semne răspândite în multiple stări, fără echilibru, mereu dincoace sau dincolo de sensul lor: fie excesive, prea zgomotoase, prolix, fie zgârcite la vorbă, asurzite, discrete până la muțenie, nicicând palpabile, definitive. Semne în veci tulburi, opace, pentru că femeia face dragoste spre a-și trezi dorința și nu pentru a o ucide, a o izgoni din sine, ca bărbatul. Ce caută ea în împreunarea amoroasă? Pe preafericitul Hermafrodit (Denis de Rougemont, René Nelli)? Falusul (chiar falusul *new-look*, stil Lacan, Leclair, Safouan), o lipsă de împlinit (aceeași ca mai sus), un tată (Sigmund), continentul negru (Freud), linia partidului (Lenin), energia orgonotică (W. Reich), smerenia (Iisus), moartea în viață (Bataille) sau viața în moarte (sfânta Thereza de Ávila), pe Dumnezeu (Bataille, sfânta Thereza), demnitatea ei (Françoise Giroud), Absolutul (un filosof), păcatul de moarte (Paul al VI-lea), indicii (Sherlock Holmes), ochelarii (un miop)? Și dacă această juisare ar fi pentru sine un scop care să justifice din plin căutările cele mai disperate? Modelul oricărei intensități tocmai prin aceea că ea se modelează după orice și nu are niciun conținut predeterminat?

Juisarea femeii trage după ea fragmente ce nu mai pot fi lipite la loc, plăceri ce nu intră în același *puzzle*, nu aparțin unei totalități prealabile, nu emană de la o unitate chiar și pierdută ci, dimpotrivă, vor împinge organismul care le ocrotește și le adăpostește în cele patru colțuri, îl vor face să explodeze într-o jerbă infinită de voluptăți autonome. Orgasme ce nu fac parte dintr-un orgasm universal, unic, orgasme ce implică, fiecare, generarea propriei sale geometrii, distribuirea materialelor sale și scurgerea timpului său, geocronometriei ce coexistă într-un spațiu refractar oricărei omogeneități. Nimic prealabil (sau nu numai) în această juisare, niciun corp pe care să poposească asemenea unor păsări, plăceri, voluptăți, impresii, fiori ci doar intensități care, dintr-odată și brutal emise, modelează, la rândul lor, un nou corp, determină o organicitate, o anatomie nouă, un soi de cameră de laborator brăzdată de fulgere, total eterogen, corp împărțit în zone, măsurat în gradienti, străbătut de potențialități, în care plăcerile urcă și coboară de-a lungul timpului într-o migrație neîncetată de influxuri. Materie vie care se neagă, se transformă, se distruge mereu și pretutindeni fără un loc anume sau un quantum unic, suprafață cu multiple accente, adevărată punere în scenă miniaturală a creației universului. Corp co-prezent cu el însuși, cu multiplicitatea sa, care iradiază în fiecare din stările lui, la fiecare

din nivelurile lui, care evacuează sterilul conflict dintre corp și sex, de vreme ce profită de toate abaterile lui, de toate dimensiunile lui și, deoarece creierul intră în joc în aceeași măsură ca și pântecul sau sânii (și, deci, nu există acefalie în juisare, nu se produce o destituire, nici măcar provizorie, a chipului în favoarea șezutului, pioasă viziune a erotismului, pornografie de călugări, de răcani în permisie, de flăcăi romantici și stătuți). Plăceri dinainte parțiale, fragmentate, cărora nu le lipsește nimic, care se propulsează pe curbe și orbite, desemnând sinusoide, experimentând brutale accelerații și diferite viteze de dezvoltare datorită cărora totul începe să existe altfel, conform unui raport care nu mai este de necesitate sau de posesiune ci de senzație, de conectare, de receptivitate absolută la infinitatea de cosmosuri care se rostogolesc și gravitează în acest corp de abundență. Această lentă cufundare în sine, care este și o rupere a ființei cu suprafață discontinuă, tulbură și spiritul care își știe trupul încolțit de voluptate fără ca această știință să-i confere vreo superioritate, el nu este nimic altceva decât juisarea conștientă de sine, care jusează pentru că știe că jusează conștientă de forța ei, de impetuozitatea ei, de repetițiile ei miraculoase. Atunci Eul nu mai este instanța care sună adunarea singularităților, el devine incandescent, devine viața care privește starea extremă a vieții și care dublează, în această privire, exasperarea acestei vieți la limită violență lucidă a unei vieți pe care nu o amenință niciun principiu de ruină, a unei vieți care nu imită moartea și nici moartea de a nu muri pentru că este un clocot de energie înflăcărată, o existentă palpitantă, cu toate mâinile întinse, împrăștiată ca mercurul, amețită pentru că simte o dulce amețeală.

În dragoste există un timp al conjugării verbelor pe care femeia nu-l întâlnește: trecutul compus. Ea n-a juisat nicicând în sensul că ar fi pus capăt excitației sale, ea jusează, totul continuă fără să se termine, fără să se resoarbă. Nimic nu o satisface: economia ei pulsională nu se potrivește cu acea stare ambiguă pe care masculinul o numește satisfacție, împlinire, destindere. Nu că această juisare ar fi o chestiune de cantitate; nu trebuie văzut în ea un soi de producție perpetuă de plus-valoare voluptuoasă, o acumulare stratificată de valori hedoniste, pe scurt, ea nu trebuie asimilată cu o performanță transformând femeia într-o ființă „nesătulă” (concomitent cu imaginea „nimfomanei”, a „târâturii”, așa cum o vehiculează orice roman de sex-shop sau film porno). Nici cantitativă (ceea ce ar presupune adunarea de obiecte

identice), nici calitativă (ceea ce ar subînțelege o stare unică, puternic diferențială): dincolo. Juisare „ineficace” care profită de toate, pentru care totul este profitabil tocmai pentru că nu urmărește niciun profit. Corpul feminin nu bate recorduri (câte orgasme pe oră, pe minut, pe secundă, preocuparea favorită a sexologilor): de la bun început le-a pulverizat pe toate. Infinitul plăcerii feminine nu este sporirea constantă a aceleiași stări („din ce în ce mai tare, din ce în ce mai rapid”) ci o alterare neîncetată, înlănțuirea unor imprevizibile metamorfoze (Și în cazul acesta, nu mai contează că există sau nu orgasm vaginal sau că s-a dat acest nume unei mișcări ce se extinde și la clitoris, nu contează denumirea sau localizarea exactă a juisării, esențialul fiind că în corpul feminin totul se pretează la juisare și că tocmai această posibilitate hedonică, această posibilitate de convertire voluptuoasă este uluitoare.). Singura sa pretenție: onorați toate părțile, gura și sexul, uterul și vulva, urechea și anusul, genunchiul și pleoapele mătăsoase, faceți să răsunе cântecele cele mai diverse, căutați modificările cele mai fine ale pielii. Fiți pretutindeni pentru ca această juisare, considerată prizonieră a tainițelor sexului, să nu fie nicăieri.

Și, desigur, voluptatea feminină este în felul ei un mic miracol economic care nu are totuși nimic de-a face cu o economie de schimb, nici cu o economie a dăruiri, prin faptul că nu este nici ardere a unei forțe, nici ofrandă risipitoare a unui bun valorizat, ci drumeții de intensități, nomadisme senzoriale, șir de neprețuiri care scapă oricărui sistem de evaluări. O poftă care trece: iată-l pe bărbat, repede plictisit, alergând spre alte bunuri mai tangibile, mai onorifice. Pasiuni care apar și se juxtapun celor vechi fără să le gonească: poate că așa funcționează femininul; în sine, juisarea este un exces, ea este risipa plăcerii. Fără limite, ea își reînnoiește forța și resursele, se distruge și nu încetează să pună la loc ceea ce a cheltuit. Nimic nu se „descarcă” în ea care să nu se reconstituie sau să se recupereze, emoție absolut intranzitivă, în afara oricărei finalități medicale, igienice, umorale, amoroase. Mulțimea femeilor, desigur – din motive istorice de supunere, de colonizare a corpului lor – nu prea cunoaște această mișcare. În cazuri extreme, totuși femeia, ea singură, poate reuși această continuă reînnoire a juisării ei. Pierderea – fenomenul inevitabil al cheltuielii căreia o anumită modernitate i-a făcut apologia ca și cum alternativa n-ar fi fost decât între a reține și a cheltui – pierderea este întotdeauna masculină – bărbatul face cu această ocazie

experiența anticipată a morții: într-o bună zi, ceva o să iasă din el precum în această clipă, prea prețiosul lichid pe care-l expulzează culmea solitară a orgasmului; și de aceea plăcerea masculină este totdeauna o degradare de energie pentru că este informativă și pentru că, odată dat conținutul acestei informații, plăcerea moare. Dar această alchimie subtilă de forțe care se obțin, se împletesc, se disociază, derivă departe de un centru de care depind totuși, ea, plăcerea masculină, nu o cunoaște spontan, nu o descoperă decât prin propria sa feminitate latentă. Femeia jusează fără să lase urme (cel mult o ușoară roșeață în obrajii celor cu o carnație delicată). Ea a produs urme și le-a șters, nu a vrut să spună sau să facă nimic și totuși, ceva a deranjat acolo ordinea în mod ireparabil.

Juisarea feminină, în măsura în care nu spune nimic și nu are o utilitate în raport cu falusul, este obligatoriu anorgastică. Orgasmul este tot un mijloc de a situa această juisare, de a o fixa într-o stare de culminare, de a o localiza, de a stabili frontiere dincoace de care există un crescendo și dincolo de care se află o coborâre un mijloc de a stăvili această forță indecidabilă săpându-i una sau mai multe albi artificiale, îngrădind-o într-un ansamblu de fenomene demonstrabile și numărabile. Despotism al orgasmului pe care totul îl semnifică, îl pregătește, îl anunță și care, odată izbucnit, anulează toate simțurile. Dimpotrivă, există o putere de fluiditate a extazului feminin în care genitalul joacă rolul unui cvasi-punct, din care se poate merge din orice direcție spre alta, fără să intersectezi niciodată niciuna din direcțiile precedente, în care plăcerea o ia fără încetare pe căi inedite, unde în sex totul este confluență fără ca, totuși, să se confunde. Căci această voluptate, dacă produce orgasmul, îl produce numai ca una din formațiile sale statistice secundare, la capătul unei istorii marcate de legea masculinului care trebuie imitată. Într-un cuvânt: dacă juisarea feminină este limita externă a oricărei voluptăți, este pentru că ea nu are limită externă (constrângere de loc, de timp, de conținut), ci numai o limită internă pe care nu o atinge niciodată pentru că o deplasează tot timpul odată cu ea. În felul acesta, ea dă naștere noțiunii complexe a unei continuități în discontinuitate: ea nu aleargă spre un termen, ea nu încetează să se rupă și să rupă această rupere, nu încetează să impună limite și să le depășească, pe scurt să reconstituie prin deplasare ceea ce tindea să anuleze în amplasarea inițială, evitând, în felul acesta, orice saturație (și orice insatisfacție) („Cu cât femeia are

mai multe orgasme, cu atât ele devin mai puternice; cu cât are mai multe orgasme, cu atât poate să mai aibă” Mary Jane Sherffey, op. cit., p. 129.) față de voința unificatoare a marilor propovăduitori ai orgasmului („să juișezi o dată așa cum nimeni n-a juisat vreodată și apoi să mori”), juisarea feminină se dă bătută. Să remarcăm frumusețea acestei decepții, a acestei euforii carnale ce nu se lasă totalizată.

Juisarea femeii, perimează relația binară excitație-descărcare deoarece, prin ea, confuzia termenilor este oricând posibilă, datorită ei nu se poate ști dacă un strigăt este efectul ușurării sau al redemarării, dacă o inundație pulsională anunță moartea unei plăceri sau începutul ei, dacă mai curând este finală decât inaugurală, dacă dimpotrivă, o stază, o încetare a suspinelor și a respirației denotă o denivelare brutală a stării de bine sau țâșnirea ei paroxistică, pe scurt, această delectare voluptuoasă se scurge continuu înspre crepusculul ei dar și spre renașterea ei, se împrăștie în toate direcțiile în același timp, desfășurând un spațiu pe care clasicismul geografic al erotismului se străduie în van să-l delimiteze. Cum poți să-ți imaginezi acest extaz, acest corp năpădit de fluxuri de juisare ce se strecoară pretutindeni asemenea unei lave? Cum să-ți imaginezi revoluția în străfundurile amoroase, revoluție ce împrăștie genitalul în toate colțurile și rupe zăgazurile unei fărâmițări fără margini? Aici tensiunea rezultă, într-un fel, din plăcerea însăși, funcționarea ei se confundă cu arderea ei. Căci orgasmul, orgasmele nu sunt decât un mijloc, printre altele, de a se excita, iar orice excitație aduce cu sine o multitudine de satisfacții paralele. Cu alte cuvinte, corpul feminin nu este un sistem închis de forțe care nu ar putea spori în niciun fel, tocmai pentru că nu cunoaște economisirea (nu are nicio nevoie să se abțină) și pentru că nu crește decât datorită celor mai bune cheltuieli. El nu este dotat cu o cantitate inițială de febră pe care să fie nevoit să o repartizeze cu mai multă sau mai puțină abilitate (așa cum se întâmplă la bărbat). Tot ce se află în corp în stare de amorțeală, toate sursele posibile sunt treze, conectate unele la altele, senzualitatea este, în același timp, cucerire și zbucium, iluminare a întregii ființe, putere în expansiune care își inventează propriile căi și locuri pe care le supune beției. Iar plăcerea devine juisare trecută printr-un foc ce se hrănește singur și se arde pe sine fără încetare, devoră și regenerează uriașe energii. Fiecare elan, fior, căldură, văpaie nu constituie, deci, decât un infim grăunte în

marea dispersie orgiacă a acestui extaz. Ca elemente de ordine (ordine a dorinței) toate acestea sunt minoritare, colaterale, simple arhipelaguri în oceanul dezordinii pulsionale. Și, totuși, numai organizându-se într-un anume fel, carnea a putut să-și modeleze propria dezintegrare, numai ordonarea relativ strictă a poftei sexuale a dat naștere încetul cu încetul acestui dincolo al corpului profan și al corpului erotic care este corpul dereglat, anorgastic, incandescent. În așa măsură încât femeia îi poate declara cu dragoste amantului/amantei: vei trece pretutindeni prin mine – ceea ce nu este o metaforă.

Femeia care juisează compune o ficțiune: ceea ce îi copleştește, îi depășește ființa, împotriva voinței sale nu se întâmplă la fel de fiecare dată, nu există o eternă reîntoarcere a unui prezent etern este o poveste pe care o întregă conspirație a nervilor și mucoaselor o scriu variind în permanență metodele; deznodământul episoadele: ficțiune libidinală, legendă cosmică ce pune în mișcare valuri de acțiune și de energie, fluxuri și linii care împing tot mai departe limitele investigației, mereu dincolo de ultima suprafață străbătută.

Cum s-a ajuns ca acest delir suveran să fie calificat ca pasiv, ca indolent? (Există oare ceva mai inert decât răspândirea seminală, decât desfătarea acestei țevuști de făcut pipi?) Nicio juisare nu cere o asemenea mobilizare a corpului, o mai mare atenție față de tot ce se întâmplă, dispare, izbucnește, derapează; distanțele, relațiile capătă o acuitate pe care n-au mai avut-o vreodată, vecinătățile cele mai inocente se dovedesc a fi lungi traversări amețitoare, noi dimensiuni se nasc în fiecă clipă dezvoltând, la rândul lor, mijloace de abordare inedite, tot mai complexe, tot mai rafinate; un punct al epidermei, o mică protuberanță a cărnii pot fi atacate din mai multe unghiuri care confundă în geometria lor susul cu josul, orizontalul și verticalul, suprafața plată și volumul, curba și linia dreaptă. Femeia nu mai este subiectul voluptății sale (în sensul că i-ar putea controla demersul), ea devine obiect al extazelor pe care orice nimic îl afectează, pe care încântările îl iau prin surprindere, iat-o pierdută într-o sumă incoerentă de prezențe și de – prezențe, nici contemporană nici întârziată față de ceea ce o împarte, ea nu mai trăiește timpul monomorf al cotidianului ci o supra determinare de durate care nu se grăbesc să se înmănuncheze într-un tot liniștitor. Tot corpul își pierde caracterul natural, chiar evidența sexuării este violent atacată, fiecare

nouă senzație este o respingere a înrolării genitale a Erosului, organismul incendiat devine o monstruozitate delectabilă în raport cu anatomia, o incalificabilă sursă de necuviință, un non-sens libidinal care seamănă foc, sânge, răzmeriță, în toate cutele cărnii – Femeia este absorbită într-o grămadă de momente ce se eternizează: aparent și repetat, odată abolită orice grijă a trecutului și viitorului, ea se deschide spre mulțimea nestăvilită a clipelor și aceste clipe sunt niște veșnicii. Și atunci înțelegem de ce este inexactă marea metaforă nocturnă a morții îngemănată cu juisarea: nu există plăcere care să năpădească pasiv acest corp, așa cum o face într-o bună zi moartea, femeia își cheamă violent forțele care o vor lua pe sus, nimic nu poate stăvili nerăbdarea cu care limitele vor să fie încălcate (și dacă uneori ea ezită sau se sustrage violenței valului care o va târî în larg nu înseamnă că respinge moartea – potențială – ci viața la cea mai înaltă tensiune, renunțarea la viața asemănătoare, uniformă, nevoia de „a cheltui” forțe noi pentru a se menține la nivelul acestei dezlănțuiri care trece prin ea); niciodată juisarea nu anulează viul, dimpotrivă, îl dilată, așa cum nimeni nu o poate face și numai din lipsă de imaginație a putut fi comparată cu experiența agonică.

Și astfel, femeia se declară copleșită, nu în sensul că ar fi satisfăcută ci pentru că frenezia ei voluptuoasă depășește, de departe, posibilitățile întrezărite de dorința ei, copleșită și sufocată și asfixiată și strânsă de gât. Numeroase paradisuri își revendică spațiul finit al cărnii sale, fiecare por, fiecare orificiu al epidermei este asemenea unei guri care captează semnele venite din univers și trimite, la rându-i, altele, pielea i se acoperă cu tentacule, devine punct de trecere între înăuntru și în afară, respirație senzorială a lumii în timp ce lumea se transformă într-un fragment al corpului ei. Femeia, ființă pletorică, regăsește, prin îmbrățișare, pletora impersonală a vieții; și, în acel moment, nu mai este decât posibilitate de acceptare, de consimțământ, de asentiment la toate excesele, la jocurile oarbe ale delirului care o zdrențuiește; afirmativă până la pierderea conștiinței, îndepărtându-se la nesfârșit de un centru, superb de solitară în răzvrătirea ei extatică, ea nu poate decât să rostească și să vrea, da, da, da, da, mai mă ai. „Acolo unde aceasta se rostește tulburare, miracol de a fi mai mulți, ea nu-și neagă necunoscuții în care descoperă că se percepe ca fiind, beneficiind de calitatea sa de alterabilitate (Hélène Cixous, op. cit.)”.

Este, deci, inutil să justificăm paradoxul de a scrie despre o

juisare care nu ne aparține. Desigur, nu avem pretenția de a „face pe femeia”, ceea ce ar fi la fel de contestabil ca și a face pe nebunul, pe muncitorul, pe negrul, pe oropsitul vieții sau pe marginalul, zdrențe moderne ale conștiinței împăcate. Și nici măcar nu căutăm femininul ca pe ceva ce ar fi bunul nostru (sau care va fi), de care am fi deposezați și pe care prin răbdare și asceză ar trebui să ne străduim să-l recâștigăm.

Despre feminitate în sine, nu știu nimic; și nu avem încredere în ideologiile „eternului feminin” sau ale „eternului masculin”. Vreau doar să subliniem că: astăzi, în istoria noastră personală, în contactul cu femeile, descoperim că suntem niște epicurieni amărâți, niște puritani de ultimă speță. Că prima noastră sarcină este, poate, să ne reclădim propriile moravuri (mai ales cei mai „eliberați” dintre noi) în legătură cu modurile în care juissează și trăiesc tovarășele noastre. Căci noi ăștia, heterosexuali masculi, avem trupuri de călugări capucini, blocate de interdicții, mai căpușite cu valori religioase decât un manual de catehism, corpuri de mumii, veritabile sanctuare de frigiditate și de frustrare. A modela acest arsenal zăvorât după feminitudine înseamnă, înainte de toate, să acceptăm să fim jupuiți de vii și acoperiți altcumva.

De la femei nu așteptăm nici mai mult nici mai puțin decât o regenerare doritoare: că, pentru unii, această metamorfoză se prezintă ca o lungă disperare, iar pentru alții, ca un sentiment de anulare totală, aceasta este o chestiune de trasee personale; poate că această disperare este inevitabilă (și de ce sexualitatea nu ar fi angoasantă?). Oricum, suntem sătui de universul închistat al similitudinii, de vechile fantasme răsuflăte, de derizoria supremație machistă. Iată de ce resurgența femininului este un bun decapant pentru fantasmele noastre, pentru fascinațiile noastre, pentru mașinăriile noastre de produs plăcere. Față de această lentă erodare a erotismului nostru, nu vrem să reacționăm ca în fața unei frustrări, a unui pericol; dimpotrivă, vedem în ea o șansă sporită de libertate și de juisare. Avem numai de câștigat, dacă mica noastră senzualitate este discreditată căci, chiar și această intimitate, nu o vom pierde de tot. Le iubim pe femei ca pe niște năvălitori ai timpurilor noastre care nu ne legiferează dorința ci o eliberează. Tot ce dorim este jefuirea fortărețelor noastre, asaltul depravărilor noastre de proaspeți recruți și știm că singuri nu am reuși. Nu avem pretenția de a imita sau de a ne oferi ca înlocuitori, ci numai de a primi în noi această turbulență a femininului, oricât ar fi de

îngrijorătoare. Nu avem intenția să ne păstrăm neschimbați; fiindcă în acest caz am rămâne pe vecie niște biete mașini de pătruns, niște străvechi glande mercantile ce-și fac sinistrele lor calcule la umbra unui inchiizitor și a unui psihiatru, deci, a unor ființe fără sex, fără gură îi fără privire cărora le lipsesc anusul și fesele. Poate că istoria (feminării, a alterării corpului masculin abia începe.

Articol IV. REFLECȚII PE MARGINEA PUȚULUI

Sunteți cu toții niște homosexuali refuțați? Ce trebuie să înțelegem prin asta? Prin banala refulare a alegerii de obiect (ceea ce ar însemna o nouă normă) sau mai degrabă ca strivire efectivă a corpului nostru, refulatul sodomit? Pentru ce amorul prin anus ar fi automat homosexual iar amorul prin vagin ar fi numai decît infantil? Și dacă ar fi invers, dacă eu, de pildă, m-aș fi născut pe ușa din dos? Pentru bărbat penetrația anală este o alternativă la plăcerea falică: prima o prelungește pe a doua și o abate de la linearitatea temporală. Rupînd coeziunea corpului masculin, ea rupe și avatarurile voluptății genitale. Ca zonă de intromisiune, fundul este punctul comun celor două sexe: dar, în loc să le demonstreze similitudinile erotice, el se mulțumește să marcheze posibila interșanjabilitate a rolurilor sexuale. Sodomia este, într-adevăr, această practică în care masculinul se aseamănă cu femininul în postură, dar nu și în intensitate: căci, pentru femeie ea este luxul suplimentar al unei senzualități și așa abundente, în timp ce pentru mascul, ea este unica soluție de înlocuire a penisului. În erotismul clasic, bărbatul este o oroare anatomică: un trup fără șezut, o șarpantă osoasă căreia i s-au retezat fesele. În fond, sodomia îl reconstruiește (numai că doar pentru a-l dezintegra mai ușor). Mă mănîncă-n gaura fundului, iată o frază pe care toate sexele o pot pronunța. Dar ea nu trebuie înțeleasă ca un apel difuz la lipsa de cavitate, ca o dorință de a fi rotund, neted, dens ca un ou: gaura nu aspiră la umplerea ei, mi-aș dori, dimpotrivă, un corp presărat cu găuri numai de plăcerea de a fi asaltat, străpuns, pătruns prin fiecare dintre ele. Până și pielea mea, încinsă de soare, se găurește, devine poroasă. Vreau să mă las golit încetișor, străbătut, să devin o cutie de rezonanță, un înăuntru-înafară în care lumea și fragmente de univers se coagulează, explodează, se congratulează, se corcesc, se învecinează, se ating fără să se vadă, constelație de canale de trecere heteroclită, mozaic de obiecte tari sau moi dintre care unele, ca niște nechemați care se invită la o sărbătoare la care nu fuseseră poftiți, vor părea

nelalocul lor. Bărbatul nu poate fi găurit decât prin fund, dar poate că sodomia nu este, la rândul ei, decât un antrenament pentru disponibilitatea generală a corpului, pentru imaginarea totală a pielii, a limfelor și a mușchilor. Înmulțescă-se pe mine șubrezenia a mii de mici cratere, a mii de mici gămlii și fie ca, mai vulnerabil, astfel, la alții, să fiu susceptibil la mai multe izbucniri, la mai multe infiltrări.

Secțiune 4.01 IV

ECHIVALENTELE NEUTRALIZATE

Prostituția II Revoltă sau sfârșitul religiilor genitale a) o mie și trei rațiuni, astăzi, de a fi client

Să plătești cu bani gheață ca să nu plătești cu persoana ta.

Să te tocmești fără să fii obiect de tocmeală; să fii sigur că ți se răspunde dar fără a trebui să te dai în spectacol.

Să nu te mai pândești cu coada ochiului chiar și în clipele de uitare de sine: „E bine? Am fost la înălțime? Cât îmi dai la examenul de orgasm: un 7? o mențiune? un 4? Chiloții – nu sunt cam caraghioși? De nu mi-ar vedea burta...” Să fii tu însuși – nici mai bine nici mai rău: să uiți de tine. Să uiți cum arăți, că ești obez, că ai un început de chelie, un aer nesănătos și mâinile umede; să te gândești cum să dai formă viciilor în loc să fii obsedat de vicii deforma. Să nu mai dai vina pe propriul tău corp, pentru toate motivele de nemulțumire pe care ți le dă în ciuda tuturor măsurilor de prevedere. Să cumperi dreptul de a te lepăda de propriul personaj odată cu hainele.

Oedip reacționează cu întârziere, o pedepsește pe Mama pentru că s-a culcat cu Tata, coborând-o la condiția de Târfa.

Între două plăceri solitare, să o alegi pe cea mai mică.

Să-ți urăști în așa hal propria dorință încât singurele, care ar putea fi susceptibile de a o primi, să fie femeile decăzute și demne de dispreț.

„Toate niște putori”: să deduci meseria viciului și competența meseriei. Să te aștepți la lucruri extraordinare; să mizezi pe perfecțiunea sexuală a prostituatei: ea va fi receptaculul nevoii, păpușa fantasmiei și învățătoare la clasa de porcării.

Să poți pretinde, fără ocolișuri, niște poziții pe care ți s-ar părea insultător să i le propui nevastei, chiar dacă te-ai purta cu mânuși.

Să nu cumperi puterea de a juisa decât pentru că îți permite în plus, să juizezi de putere: „Ridică piciorul, desfă-ți fesele, suge-mă, pune-te în patru labe, bagă-mi degetul în fund...”, să te exciți nu atât de

posturile pe care le comanzi cât de plăcerea de a comanda.

Ca să treci de la dorință la acțiune, să nu trebuiască decât să iei un metrou, să treci un pod, să dai un colț.

Datorită miracolului monetar să ai acces, instantaneu, la inaccesibil: sexul femeii.

Să urăști să vorbești despre orice altceva când tu nu te gândești decât la asta. Să nu mai vrei să-ți ridici ochii la cer în timp ce îți gâdilă micul secret murdar.

Să fii prea bătrân pentru a mai place, dar nu și pentru a râvni.

Să nu semeni cu un metec doar la mutră – foarte apreciată în ziua de azi pe piața seducției – ci și la costumul un pic decolorat și complet demodat, la pantalonii lustruiți, la haina cu mânecile prea scurte, la aspectul timid, dușmănos sau pierdut și la accentul îngrozitor. Înfipt la încrucișarea tuturor segregațiilor (imigrant, marginal, neștiutor de limbă), exclus de modă, de rasism și de cuvinte, să te trezești în stradă nedorit dar doritor.

Ca distracție, să-ți schimbi aparența și felul de a vorbi: să răspunzi în loc să trebuiască mereu să ceri.

„Vii, cocoșelule...”: limbaj convențional care exprimă atracția fără ca măcar să o simuleze. Comedie mașinală care nici nu cere să fie crezută. Cuvinte de dragoste ciudat de libere de orice patos amoros. Cuvânt suav, mângâiere verbală pe care nu are cine să-l spună. Să vibrezi, cu fervoare, la acest efect de straniețate. Să ai prostituată pentru a contempla și, apoi, investi un corp părăsit. Să umbli după prostituată nu în ciudă ci pentru indiferența ei: căci, ceea ce dă întâlnirilor întâmplătoare un parfum de religiozitate este tocmai această răceală. Ca și la Biserică, unde te îmbeți de emoția provocată de o absență. Nu există nimeni, deci, există Dumnezeu.

Don Juan șiret, lacom de recorduri și de mari premiere, să te încăpățânezi să vrei să aduci la juisare un corp profesionist pentru a reintroduce desfrâul la relația venală, pentru a o supune pe cea care, vânzându-se tuturor, nu se oferă nimănui.

Să trăiești, de îndată ce ai intrat pe strada târfelor, metamorfoza singuraticului în sultan: să preferi beția selecției prealabile emoției, în fond limitate, a întâlnirii întâmplătoare: să treci candidatele în revistă cu un ochi necruțător, să le excluzi, la cea mai mică abatere, pe cele care, dacă nu am avea să le oferim decât farmecul nostru, ne-ar întâmpina cu un ridicat din umeri.

„Să te încalec?” Să-ți procuri din comerț toate specialitățile erotice, imposibil de găsit pe piața amorului gratuit.

Pentru a face rost de un corp complezent care o seară pe săptămână să producă o defecare pe obrazul domniei voastre, nu vă rămâne decât să dați cât vi se cere și să nu neglijați un amănunt: să-i dați dimineața un laxativ ușor cu efect peste opt ore.

Igienic și funcțional, să nu acordați amorului mai mult decât vă trebuie ca să-l faceți: să vă supuneți instinctului pentru că este tiranic, dar cât mai rapid și numai pentru a reveni la normal. Să vă curățați de pulsuni pentru a vă păstra mintea limpede.

Să aveți ambiții erotice care vă depășesc mijloacele și să le realizați: să fiți ușuratic până la refuz și să vă schimbați partenera la fiecare solicitare a dorințelor.

Să combinați escapada și fidelitatea: să vă salvați cuplul și, în același timp, să vă scuturați de monotonia lui prin scurte și furișate inhalații de aer proaspăt.

Să realizați fuziunea, dar să ocoliți legătura: faceți dragoste dar nu faceți niciodată cunoștință.

Masaje thailandeze sau o pipă la repezeală, lăsați-vă să alunecați în inerție, lăsați-vă mânuit, lăsați să vă fie alintat, în dosul ușilor închise, organul pe care-l sustrageți cu grijă alinturilor tovarășelor de viață: căci, faceți o chestiune de onoare din a-l folosi la străpungerea lor. Să ai dreptul la beatitudinea pasivă a bebelușului, nu după act ci în timpul copulații; să cunoști odihna binemeritată a războinicului până și în momentul deflagrației.

Să nu pierzi nimic, să încerci simultan siguranța și surpriza, întâmplarea și contractul, certitudinea dorinței împlinite și noutatea corpului, necunoașterea ofertei și satisfacerea cererii.

Să o plătești pe prima venită, pentru că nu ești cerut de ea: să te mulțumești cu rolul de client, dată fiind imposibilitatea de a fi tu însuși curvă.

Să cumperi dreptul de a te consacra exclusiv mecanismelor propriei juisări. Să te emancipezi de datoria de reciprocitate.

Să nu ai decât o spaimă: hazardul. Să nu poți juisa fără bani, căci relația venală înlocuiește întâmplătorul cu ritul. Să ceri ca totul să fie stabilit dinainte. Să te liniștești știind că „numărul” este un protocol. Să nu mergi până la capătul dorinței decât dacă scena copulației este conformă programului. Să împiedici neprevăzutul pentru a evita

debandada.

Să scapi de spaima paralizantă a preliminarilor... Ce să-i spun? Cu ce să încep?” în amintirea tuturor aventurilor ratate, în care ai renunțat la dorință pentru că nu ai știut cum să procedezi, în care teama de a nu da greș, te-a închis și mai mult între zidurile singurătății, să-i fii recunoscător banului care nu-ți dă dreptul decât la o singură întrebare laconică, imuabilă: „Cât?”

Am putea, desigur, continua la nesfârșit, punând pe același plan anecdote și analize, evenimente minuscule și mari arhetipuri, încercări de roman și încercări de clasificare. Am putea, de asemenea, în sens invers, să facem din această listă prealabilul necesar al unui efort de explicație: din ce apare cererea? De ce există clienți? După derularea inventarului de mai sus, ar veni efortul de interpretare: în anarhia enumerativă ar interveni o ordine, cele o mie trei dorințe inspirate de prostituție s-ar împărți pe rubrici; *dorința unei prezențe* la cei ce vor să scape de singurătate, dar care nu sunt destul de valoroși pentru a intra în jocul seducției; *dorința de alternanță* pentru cei ce vor să scape de tirania cuplului fără să-l primejduiască; *dorința de instituționalizare* la cei ce vor să scape de întâmplător și de codul deghizat, dar despotice al ritualului seductiv. Un fel de a spune că multiplicitatea este o iluzie, un efect de punere în scenă sau de aplatizare, că, sub demența acestei etalări heteroclite se ascunde, cuminte, o taxonomie austeră. Un fel de a înlocui scriitura gratuită a inventarului cu seriozitatea militantă care vrea întotdeauna să *meargă la originea cauzelor*: a fi revoluționar înseamnă, în primul rând, să demaști iluzia conform căreia s-ar putea elimina consecințele mizeriei fără să ataci cauzele adică, în cazul nostru, să desființezi oprimarea prostituatelor fără să lupți împotriva prostituției, și să lupți împotriva prostituției fără să combați sistemul care o perpetuează. Prostituția există pentru că există monogamia patriarhală, există mizeria sexuală, există dominația masculului și rasismul seducției: acestea sunt cauzele, acesta este dușmanul.

Prostituatele, codașii revoluției

Dar, tocmai prostituatele sunt acelea care au dereglat această logică impecabilă. Dacă revolta lor este un eveniment, aceasta se datorează, în primul rând, faptului că ea nu se conformează schemelor subversive oficiale, că se încapățânează să fie o insurecție lipsită de model. Toată osteneala amatorilor de dat lecții – indiferent din ce direcție veneau – a fost zadarnică: curvele s-au dovedit a fi niște proști

elevi ai revoluției, ai feminismului, ai democrației avansate, ai eliberării sexuale și ajutopei comunități lor. După primul moment de entuziasm, stârnit de târfele care ridicau pumnul în loc să întindă mâna, majoritatea militanților au fost cuprinși de îndoieli: desigur, fetele luptau dar, incorigibile, mai degrabă prostituau lupta decât luptau împotriva prostituției. Ele ni combăteau cauzele alienării lor ci voiau să o facă suportabili Exasperarea lor, pe care militanții ar fi vrut să o vadă îndreptați împotriva imensei mizerii prostitutive viza, de fapt, toate micile mizerii de care, în afara ședinței reglementate, sunt copleșite. Ele nu contestau sistemul pentru că le obliga să-și vândă trupul, e pentru că le făcea să plătească alegerea acestei meserii cu tot felul de opreliști și de pedepse. S-a crezut că, din cauza prea plinului lor de nefericire, sunt însuflețite de o dorință de răsturnare, pe cânt; ele păreau însetate de recunoașterea statutului lor, de dorința de respectabilitate. Visul lor? Cariera pe care o îmbrățișaseră să-v piardă aura malefică. Profesia: curvă, pur și simplu – o muncă și nu o înjosire, un mijloc ca oricare altul de a câștiga bani. Nu exista meserie frumoasă sau tâmpită, nu există decât salarii, mai mult sau mai puțin, decente.

Luptând nu împotriva prostituției ci împotriva a ceea ce îi face mizerii, neabordându-și meseria din punct de vedere al dispariției ei, curvele le-au făcut sufletelor curate această revelație inadmisibilă: fenomenul prostitutiv nu se explică doar prin cerere, este nevoie și de o ofertă. „Nimeni nu ne-a obligat, au spus ele în esență, am făcut-o de bunăvoie. Poate că fiecare are dreptul să viseze la ziua când bărbații nu vor mai avea niciun motiv să fie clienți și femeile să devină curve, dar la ce-ți folosește, când ești bine înfipt într-un sistem să te obsedeze eventualitatea dispariției lui? în așteptarea Marii Seri, noi ne avem nopțile noastre, nopțile în care se perindă deznădejdea singuraticilor, dorințele fugare ale soțiorilor, haltele de descărcare ale camionagiilor, scenariile pornografice pe care bărbații nu îndrăznesc să ni le impună decât nouă – și toate astea, noi le asumăm: noi suntem asistentele sociale în materie de libido; și atunci, să nu ne mai excludă societatea de vreme ce dăm primul ajutor sexualității amenințate, să ne mai scutească de disprețul ăsta, care nu se justifică prin posibilitățile de care dispune”.

Curva scandaloasă: abjecția, spune ea, nu este să faci trotuarul; ci disprețul, violența și exploatarea cu care trebuie să plătești. Nu peripateticiana care agață este josnică, josnici sunt polițiștii care-i fac

proces de contravenție, moralistii care o condamnă și statul care face și una și alta.

Ea declară că este o victimă, desigur, dar victimă a penalului și nu a venalului, așa cum ne-am fi putut aștepta; nu pe bani e supărată, deoarece îi câștigă, ci pe putere pentru că îi fură acești bani. Și culmea! Curva își reevaluează meseria în termeni de utilitate socială, iar câștigurile, pe care le realizează, le justifică prin serviciile pe care pretinde că le aduce.

Și din acel moment, bineînțeles, acuzațiile au început să curgă: batjocorită astfel, subversiunea oficială s-a răzbunat fără milă: nu putem să luăm partea unei revolte care, în loc să pună capăt asupririi femeii, vrea să o îndulcească, au spus Revoluționarele de profesie. Iar Roșul: „Pentru noi, revoluționarii, nu poate exista ambiguitate: prostituția este intolerabilă. Iată de ce nu sprijinim revendicarea prostituatelor de a obține un statut”. Și aici și acolo același vechi principiu, același cântec dintotdeauna: subversiunea este alternativa. Nu vrei să rupi? Nu porți în tine dorința disperată de o altă lume? înseamnă că în tine, biet alienat, stăruie impuritatea dragostei tale pentru această lume. Pe scurt, pentru că a vrut să-și amelioreze condiția, în loc să vrea să o părăsească, refuzul revoluționar este coborât la gradul de corporatism.

Și totuși, când te gândești ce răsfățate fuseseră aceste nou-născute ale bătăliei politice: după ce s-a aplaudat la primii lor pași, s-a vrut să li se dea ajutor ca să treacă de la gângureală la limbajul articulat, de la m-am săturat la m-am marxizat, de la problemele lor de femei prostituate la prostituția generală a tuturor femeilor. Ghinion: fetele s-au dovedit refractare la orice pedagogie.

„Din momentul când m-am hotărât să-mi vând sau, mai degrabă, să-mi închiriez corpul, consider că este exclusiv treaba mea. Nimeni n-are dreptul să-mi ceară socoteală. Nu accept să mi se facă observații sub nicio formă, să mi se spună, de către cei mai disprețuitori, că sunt o târâtură, să mi se explice că sunt lipsită de afecțiune sau, că ar trebui să încerc să mă las de meserie, sau, cum fac sticleții, să mă împiedice să lucrez prin orice mijloace. Cine le dă dreptul să ne reprime, cu ce drept ni se spune că n-ar trebui să facem meseria asta? E corpul meu și fac ce vreau cu el (...). Sunt prea mulți care vor să ne protejeze și prea puțini dispuși să asculte ce vrem cu adevărat (*O viață de curvă*, op. cit., p. 105 – 106.).

Dar ceea ce vor cu adevărat, această dorință pe care atâta ar fi râvnit să o înăbușe profesorii de subversiune, este visul după o lume în care ele ar putea alege prostituția în modul cel mai burghez, în care prostituția ar fi accesibilă, liberă, comodă, nici sfântă nici blestemată, ci de o banalitate de-a dreptul liniștitoare. Or, această perspectivă provoacă o panică generală: ea inspiră teamă indiferent de culoarea politică a excomunicărilor. Închirierea genitalului nu poate fi anodină: și fiecare o spune în felul lui, statul care menține prostituția în zona delincvenței pentru a scoate profituri cât mai mari, oamenii de bine care-și învață copiii să le ocolească pe curve și oamenii eliberați, care le predică acestora că este vina societății, dacă nici măcar dragostea nu poate fi la adăpost de bani. Delincvențe, vicioase, victime: trei identități pe care prostituatele au hotărât să le respingă. Și tocmai această *coalitie a reticențelor*, această unire sacră, această unanimitate în ostracizare arată că prin revolta lor, astăzi, a fost perturbat ceva fundamental, în loc să apeleze la toleranța noastră, ceea ce ar fi însemnat să-și recunoască specificitatea, ele și-au afirmat normalitatea, ceea ce însemna un refuz de a cauționa morala comportării noastre. Este adevărat, morala este un cuvânt sub a cărui autoritate ne așezăm cu multă râvnă existența. Nu ne mai raportăm actele la maxime care să le justifice și să ne liniștească; în afară de faptul că, ideea de a fi virtuos nu mai atrage pe nimeni de multă vreme; singura noastră înțelepciune constă în priceperea de a produce întrebări. Pe scurt, neliniștiți sau cinici, nostalgici sau eliberați, am pierdut rigiditatea dar și seninătatea. Dar aceasta nu înseamnă, așa cum credem prea adesea, că morala a murit: că a luat înfățișarea crizei. Nu mai avem valori și, totuși, continuăm să fim ascultători: prăbușirea legilor, departe de a genera anarhie, a dat naștere la o ordine riguroasă; o morală segregativă a înlocuit vechile morale pozitive și principiile pe care ni le dictează sunt mai puțin principii de purtare cât principii de excludere. Nu mai spunem: „interzis să...”, spunem: „interzis lui...”; nu mai formulăm dictonuri, exprimăm repulsii.

Spune-mi pe cine arunci ca să-ți spun cine ești; modelele noastre de viață sunt filtrate de modelele noastre de discriminare. De aceea, când prostituatele denunță, ostracizarea la care sunt supuse, ele contestă, de fapt, principiile noastre subterane și nu ideologia noastră explicită. Când spun: a-ți vinde sexul nu înseamnă nimic, nu este o infamie, nu este culmea nenorocirii și nici a lipsei de demnitate, ele

destituie genitalul când, de fapt, corpul nostru a fost învățat dintotdeauna să admită evidența supremației acestuia.

Credințele noastre ne sunt revelate de refuzurile noastre: de ce nu permitem intrarea prostituției în universul nostru? Deoarece credem în genital într-atât încât i-am transferat inconștient puterile pe care altă dată le atribuiam sufletului. Bogăția individului, comoara inalienabilă căreia nicio instituție nu-i dispută proprietatea, singura parte din sine pe care nu o cedează muncii, calea sa de acces la fericire, cea care îl definește ca ființă privată este de-aici încolo genitalul. Chiar dacă prostituatele au părut corporatiste, strict cantonate în particularismul intereselor lor, ele au răsturnat funcționarea socială la alt nivel. Ele au refuzat să mai plătească prin condiția lor mizeră religia genitalității.

Despre cuvântul „curvă”.

Prostituatele au început cu o chestiune de vocabular, căci rasismul încapă într-un singur cuvânt: curvă. Curvă, se spune despre o femeie ușuratică, atunci când vrei să exprimi amestecul de lăcomie și de dezgust pe care îl trezește libertatea dorinței sale. Curvă, pentru că femeia este acea monedă pe care am vrea să o vedem circulând și pe care, în același timp, am vrea s-o teaurizăm. Curvă, pentru a exprima fantasma pornografului și ura proprietarului. Curvă, pentru că față cu sexualitatea feminină, bărbatul se vede contradictoriu: ca beneficiar și ca terț lezat. Din solidaritate pentru confrății săi, proprietarul din el strigă: „Târâtură!” în timp ce pornograful visează să fie acostat de o dorință impetuoasă, fără preliminarii, fără ocolișuri: ah! dacă s-ar apuca și femeile să ne violeze! Cu eticheta de curve lipită pe frunte, prostituatele au acceptat, deci, să încarneze această ambivalență: firea lor de nestăpânit, își zice clientul, le îndeamnă să se dea tuturor, deci, și mie – și asta mă excită. Dar ele nu aparțin nimănui și asta, nu pot să tolerez. Înainte de ședința amoroasă, pe scările hotelului, ele ațâță fantasma; după ejaculare, când el se îmbracă și beția i se risipește, ele sunt supuse rușinii, surdei reprobări ba chiar insultelor proprietarului.

Aceeași complezență este prezentă în repulsie și în aviditate: mai întâi, ideea că femeia nu atinge libertatea sexuală decât dacă își supune dorința modelului masculin de rapiditate și genitalitate, apoi, certitudinea că prostituatele „le place”. Or, eroare: fetele pot să facă această meserie tocmai pentru că „din punct de vedere sexual, clientul nu înseamnă nimic” (Ulla). Ele au o practică prea lungă a acestei

obsesii genitale, care li se atribuie prin proiecție, ca să-și mai implice dorința. Ele nu se implică în juisarea clientului și aceasta le permite să o exploateze în beneficiul lor. Nesfârșita îngâmfare masculină ar dori să vadă în distanțarea lor o alienare, în comerțul lor – desfrâul și în calculele lor – voluptatea. Numai că *ele sunt prostituate exact în măsura în care nu sunt curve*. „Curvele, spun ele în unanimitate, nu există decât în imaginația voastră, vă place să credeți că unde există bani există și dorință”.

„Pentru ei, noi suntem un soi de monștri, niște țicnite cu mentalități monstruoase când, de fapt, asta e numai în mintea lor (*O viață de curvă*, op. cit., p. 124)”.

„E fantastic cât de simplu este sexul bărbaților bună ziua, la revedere și, totodată, cât de complicat. Și asta pentru că au o grămadă de idei în cap, dar nu mare lucru în corp. Pe de o parte, vor să pună un număr, pe de alta fac un circ întreg din chestia asta, după care cred că e vorba de același lucru. Nu sunt niciodată mulțumiți” (*O viață de curvă*, op. cit., p. 124.).

Receptacule primitoare, corpuri pasive, inerte, de două ori abandonate – *cumpărătorului*, de către proprietar – prostituatele îndeplinesc atât de explicit contractul de ejaculare încât, orice-ar face, dezamăgesc fantasmele cu care clientul încearcă să-l înfrumusețeze.

Ele spun de-a dreptul ce au de spus, în loc să se încurce în declarații despre dorință. Ele amestecă, în mod ciudat, complezența absolută, de vreme ce nu-și aleg partenerul și lipsa de complezență radicală, deoarece, chiar și în momentul când ademenesc, rămân rezervate: nu mimează nici tandrețea, nici voluptatea, nici admirația, nici servitutea și refuză narcisismului bărbatului, ceea ce-i oferă sexului acestuia. Bună ziua, la revedere: plăcerea perversă a femeilor de plăcere nu este să-și facă de cap de douăzeci de ori pe zi, ci să împingă până la paroxism reducția genitală pe care corpul masculin o imprimă vieții erotice, să-l dezamăgească pe bărbat prin exces de conformitate cu propriile lui criterii, să scape de dorința lui de apropiere prin supralicitare mai degrabă decât prin refuz. Indiferența față de munca lor se exprimă prin grija cu care o îndeplinesc. Greva de zel se semnalează prin zelul cu care prostituata masculinizează ritmurile ședinței amoroase. Excitare, erecție, ejaculare: iată aplicarea riguroasă a acestui program viril. Prostituatele nu sunt niște poetese („Hai, iubitei, grăbește-te!”) ci poeticiene ale dragostei: din orgasm, nu

păstrează decât schema structurală, în povestire nu păstrează decât logica acțiunilor: și astfel, bărbatul este poftit să-și străbată în fugă secvența sexuală tradițională și, ca să zicem așa, să-și consume plăcerea pe turația 78. El reduce împreunarea la povestirea orgastică; ea reduce orgasmul la succesiunea bruscă a celor trei secvențe.

De ce, în urma ședinței amoroase, atâția clienți sunt arțăgoși? De ce atât de mulți dintre ei le insultă pe „târături” și vor să-și ia banii înapoi? Pentru că au înțeles că nu ei sunt stăpânii și că pot obține totul de la prostituată în afară de supunere. De îndată ce s-au îmbrăcat, au uitat voluptatea dar nu și afronturile pe care au trebuit să le îndure ca să o obțină: cel al banului și cel al ridicolului. Sunt furioși pe femeia de stradă că le-a răscumpărat dorința și a făcut-o derizorie. Îi reproșează venalitatea relației și imaginea sexualității lor, pe care această femeie o reflectă cu o disprețuitoare servilitate. Ademenit în stradă, înnebunit de promisiuni de aventură și de recorduri de obscenitate – „Vino, iubitei, ți-o iau la cioc, să vezi ce bine o să fie” – clientul care cedează acestui vis asistă la prăbușirea lui. Prostituată, preoteasă interesată a unui rit în care nu crede, *înghite* „numărul”, iar credinciosul este poftit să se împărtășească de cum trece pragul bisericii. „Plățiți! Plățiți!” este strigătul izbucnit din inima tuturor celor ce asimilează prostituție și pornografie. Căci nu trebuie să ne luăm după legăturile etimologice: amorurile porcoase și amorurile penale nu fac parte din aceeași familie; nu numai că pornografia nu aparține prostituției, dar tocmai acesta este defectul ei major, tocmai această neapartenență îi indignează sau îi deprimă pe clienți. Marele vis porno atribuie femeilor o dorință imediată, bine centrată, imperioasă. Și anunță vestea cea mare: și ele, și ele nu au în cap decât asta. Numai represiunea, care de veacuri se abate asupra dorinței lor, explică timiditatea sexuală în care o grămadă dintre ele continuă să se refugieze: de-abia ieșite din temniță, soarele genital este prea puternic pentru ochii lor obișnuiți cu întunericul. Dar când și ultimele tabuuri vor muri, bărbatul nu va mai trebui să ceară, tot ce-i va rămâne de făcut, va fi să se lase în voia lor; în loc să vrea cu îndârjire, va ceda cu grație: pe scurt, pornografia travestește fantasma virilă în program feminin de emancipare. Nu va mai trebui să aștepți, să păcălești, să faci pe dracu-n patru ca să faci dragoste – îi promite ea bărbatului – va trebui doar să consimți. Ca și în prostituție, pare-se, unde femeia este cea care are inițiativa racolării, se ocupă de preliminarii și spune lucrurilor pe nume de la bun început

și fără ocolișuri. Numai că ea încurajează iluzia masculină pentru a o putea distruge mai cu spor; ca o brechtiană a sexului ce este, își oferă trupul, fără să se pună în pielea personajului care nu este credibil, fantasma este poftită la propria-i deziluzionare. Pornografia genitalizează dorința femeii prostituata nu afirmă nimic altceva decât dorința de parale. În filme, ea juisează spectaculos sugând penisuri anonime; în ședința amoroasă își face meseria conștiincios, dar fără pasiune: meticuloase și flegmatice, pentru a ridica monumentul falnic, prostituatele respectă nu principiul plăcerii ci pe acela al randamentului. Și-a dat cineva seama oare că „invazia” pornografică și revolta prostituatelor sunt două evenimente contemporane și strict antinomice? Că între cele care juisează pe ecran și profesionistele de pe stradă nu există nicio asemănare, că filmul porno *ecranează*, în același timp, și sexualitatea feminină și munca prostituției?

Să vezi filme *hard-core*, pentru ca să poți să te amăgești în privința diferenței corpului feminin și să preschimbi în exigență sexuală răceala disprețuitoare cu care se lasă investit și colonizat. Să fugi, grație imaginii, de pluralitatea corpurilor și de cinismul banului. Să uiți că nu ne iubesc pentru frumoasele noastre scule și pentru bancnotele noastre. Cum complezența venală este o insultă și, în aceeași măsură, o comoditate, să visezi la prostituție gratuită, să înlocuiești interesul cu dorința, să obții, în același timp, disponibilitatea și juisarea. Această utopie reactivă dovedește cel puțin un lucru: că venalitatea nu o transformă pe prostituată în sclava temporară a clientului ci că dimpotrivă, o face inaccesibilă. În fond, pornografia nu este altceva decât negarea raportului prostitutiv, căci indiferența interesată a femeii venale este o insultă pentru amorul propriu masculin, ea dezmente fantasma prin maniera ostentativ muncită cu care îi dă satisfacție. Preferi să le știi vicioase decât indiferente; preferi să trebuiască să le salvezi decât să le admiți, căci răceala lor vexează dorința virilă. Prostituatele au subliniat această evidență atunci când și-au început revolta cu o proclamație de impasibilitate: „Noi facem această meserie pentru ușurința cu care ne putem retrage în noi. Ne dedublăm, fugim de trupul nostru de lucru: nu e chiar o veselie dar cine, în ziua de azi, este ferit de această dedublare? Ce funcționar (a)? Ce muncitor/oare? Ce vânzător (oare)? Ca și ei, ne apărăm de aservirea prin distracție. Numai datorită absenteismului de la lucru, putem suporta prezența la lucru”.

Or, acest tip de discurs este o ofensă: pentru a patra oară, bărbatul este obligat să-și mai rezeze din credințele narcisice. De la Copernic a învățat că nu stă în centrul universului; abia își revine din jignire că Darwin îi și retrace permisul de rege al creației; Freud, al treilea tâlhar din bandă, fără să-l lase să-și tragă sufletul îi spune că nu este stăpân pe propriul lui psihic. După aceste trei Pierderi îi mai rămâne o aroganță: identificarea, sancționată și de limbaj, a umanului și masculinului. Ulla este, deci, a patra dezmințire, în materie de erotism, bărbatul nu poate vorbi în numele umanității. Și totuși, cât ar fi vrut: îi este tare greu, astăzi, să abandoneze această himeră. Căci, de la femeie, el nu mai aștepta supunere și identitate. Era gata să se lipsească de servituțile și responsabilitățile puterii falocratice pentru deliciile unui genitocentrism împărtășit. Dar prostituatele s-au înscris la cuvânt pentru a-i destrăma visul: indiferența lor ostentativă, vindicativă îndreptată împotriva egoismului său libidinal nu-i lasă nicio iluzie în privința universalității libidoului său: nimic din ce e sexual nu i-e străin, spunea el – ba da! sexualitatea feminină, îi răspund prostituatele chiar în momentul când, înarmate cu cizme lungi roșii și o imaginație virilă, consimt să devină o copie conformă cu originalul, încă o chestiune de vocabular: „m-am prostituat, am făcut pe curva” spune câte cineva prefăcându-se rușinat dar fiind pe de-a întregul satisfăcut, pentru a mărturisi că a exprimat cu toată convingerea sentimente contrarii celor pe care le avea cu adevărat în vederea obținerii unei avansări, a unui post, a unui rol, unei mutări, unui concediu, unei măririi de salariu, unui bilet de voie de două ore, unui supliment de bani de buzunar, unei amânări pentru predarea tezei, unei suspendări de pedeapsă sau stimei șefilor. Astfel că, ești tentat să vorbești de prostituție ori de câte ori slugărnicia trebuie să ascundă interesul, ori de câte ori perspectiva unui avantaj material se camuflează în afecțiune sau obsecviozitate. Pe scurt, utilizarea metaforică a cuvântului curvă se bazează pe o falsă evidență care este o adevărată calomnie, căci ea impune implicit realității prostitutive o imagine care o desfigurează. Contractul de prostituție este clar: el trimite imaginarul la plimbare. Nu există roluri, nici comedie, nici autenticitate. Eliberează sexualitatea, totodată, de sinceritate și de prefăcătorie. În negocierea ședinței amoroase isteria face o pauză. Clientul n-are nevoie să placă; iar prostituata nu are nevoie să simuleze fascinația. Ea își închiriaza sexul și își scoate la licitație restul

corpului sustrăgându-și, în același timp, afectivitatea oricărei forme de prostituție: cercul amoros nu face parte din înțelegere, nu intră în atribuțiile ei. Nu mai trăim astăzi în acea societate ostentativ inegalitară și stratificată care le rezerva curtezanelor intrarea în lumea bună și le lăsa pe târfele de duzină pradă apetiturilor frustrate ale vulgului în Roma Renașterii, sau în Parisul celui de al doilea Imperiu, visul unei prostituate era să ajungă în lumea bună pe ușa din dos, să fie bogată, adulată, acceptată, să devină curtezană. Prostituatele din zilele noastre nutresc aceeași pasiune a banului numai că nu sunt dispuse să o plătească prin simulare sentimentală. Iată de ce, majoritatea preferă strada caselor clandestine și rețelelor de *call-girls* specializate în înalți funcționari ai societăților multinaționale. Trotuarul le permite să vorbească despre dorința lor de parale și, în același timp, să refuze să-i dea de înțeles clientului că cedează la farmecele lui și că, înainte de a-l fi cunoscut, nici nu știau ce înseamnă să juizezi. Prostituta modernă este o *anticurtezană*.

„Un dezbrăcat, și este mult spus, fiindcă, de fapt, îți ridici puloverul, costă 150 de franci (...). Dacă ridici un picior sau pe al doilea – 20 de franci și pentru fiecare chestie diferită – 20 de franci în plus” (*O viață de curvă*, op. cit., p. 94.).

Curtezana vrea să-și prindă clientul în lațul pasiunii, în timp ce prostituata mizează exclusiv pe gradarea dorinței sale. Prima se prefacă că se oferă cu totul, pentru a suci capetele și a goli buzunarele. Pentru a doua, arta de a licita este preferabilă artei de a se prefacă; ea nu simulează elanuri amoroase și nici extazurile voluptății: prozaică, ea își vinde serviciile. Ireproșabilă dar parcimonioasă, ea nu iese din litera contractului. Ea etalează realitatea mercantilă a raportului în loc să o ascundă. Niciun patos: prostituția-comedie este urmată de prostituția-muncă; nu se mai joacă roluri, se îndeplinește o sarcină.

„O târfă ar avea impresia că nu e târfă dacă nu ar fi o trădătoare patentă, iar o târfă care nu ar poseda calitățile necesare n-ar fi decât o bucătărie fără bucătar, un prânz fără de vin, o lampă fără ulei și o farfurie de macaroane fără brânză”.

Astfel vorbea Nana, vestita prostituată romană ale cărei isprăvi au fost povestite de Aretino. El a scris Cântecul faptelor de vitejie ale curtezanei și i-a enumerat șiretlicurile ca pe niște lucruri vrednice de laudă. Figură fabuloasă, eroisme desuete, societate moartă – chiar dacă mai re trăiește încă în câteva insulițe din a noastră. Iar povestirile

autobiografice ale prostituatelor contemporane nu la Aretino, la Zola sau la Dumas fiul ne duc cu gândul ci la Marx și la teoria lui despre munca abstractă. Între muncitor și curvă apar, într-adevăr, două analogii decisive: libertatea și indiferența.

Neguțătoresele din templu

Specific pentru piața capitalistă este faptul că muncitorul e liber din două puncte de vedere: liber să dispună cum vrea de forța sa de muncă precum de o marfă care-i aparține, dar și „liber de toate, complet lipsit de lucrurile necesare realizării puterii lui de muncă” (*Le Capital* (Capitalul), la Pleiade, p. 717.), atât de lipsit, atât de liber încât este nevoit să-și vândă trupul pentru a-și smulge dreptul de a trăi. Pentru ca să existe o piață a muncii trebuie ca trupul să atingă calitatea de marfă și ca o majoritate de indivizi să nu aibă altceva de schimbat decât această marfă. A avea ca singură proprietate propriul organism valoarea sa, forța și capacitățile sale, a-l aliena temporar, a-l pune la dispoziția cumpărătorului în schimbul unui salariu: aceasta este condiția pe care Capitalul o creează imensei mase a acestor aserviți. Când prostituatele pretind recunoașterea lor, ele nu cer numai societății să le *admită* ci și sistemului să *declare* realitatea prostitutivă, care îl domină în ascuns. „Munca noastră este ca oricare alta, spun ele, deoarece în orice muncă există o formă de prostituție. Ne vindem trupul ca oricare. Ceea ce ne atrage mila sufletelor caritabile, ceea ce în ochii tuturor, progresiști sau retrograzi, este stigmatul profesiei noastre, este strict conform cu logica unui contract de muncă. Dacă este un păcat să-ți vinzi trupul, atunci este un păcat universal și nu merităm ca, din cauza lui, să fim date la o parte”.

Oricât ar părea de convingător acest argument marxian („prostituția nu este decât o expresie particulară a prostituției generale a muncii”), el nu ne împrășteie cu totul sentimentele de dezgust. Pentru că există corp și corp și pentru că revendicarea prostituatelor confundă corp de muncă și corp de amor, estompează opoziția dintre muncă și dorință sub egida căreia am fost pregătiți să ne ducem viața. Capitalul absoarbe corpurile, dar ca forță de muncă și pentru energia de lucru pe care aceste corpuri o înglobează și pe care Capitalul vrea să o actualizeze. Cu alte cuvinte, gestionarii săi nu sunt decât accidental suzerani: apropierea genitală nu figurează în contractul lor, ei au abolit de mult arhaismul barbar al înstăpânirii, care le dădea dreptul seniorilor feudali să-și adjudece fecioria

slujnicilor lor. Piața capitalistă împarte, deci, corpul în două: delimitează o zonă inviolabilă aparatul genital – și definește ca alienabil tot ce-i aparține acestuia. O poziție privat/public care fisurează subiectul și îl supune unei duble coerciții: pe de o parte, plăcerea este îngrădită, disciplinată de un cod strict care-i impune domeniul său preferat. Pe de altă parte, munca își încorporează energia și organele eliberate de această concentrare a libidoului asupra unui singur obiect. Două lovituri dintr-un foc: genitocentrismul face corpuri ce pot fi saturate în domeniul dorinței și corpuri utile în sfera producției. Fiecăruia dintre aceste comportamente ale organismului îi corespunde, de acum încolo, o pedagogie specială: Școala inculcă simultan aptitudinea și disciplina, calificarea și docilitatea în muncă; sexologia, la rândul ei îi deschide învățământului ultimul domeniu care-i rămăsese interzis. Pedagogia se construise în vederea persecutării dorinței: există acum o pedagogie obligatorie a dorinței. De la Freud încoace se știe că tăcerea ȧesută în jurul pulsionilor nu le reduce pe acestea la tăcere, că nu suprimi revendicarea libidinală negând. Pe scurt, sexologia își propune să desfiinȧeze piedicile pe care turbulenȧa libidinală le putea ridica în calea formării corpului de muncă: ea îi maximalizează docilitatea evitând să facă din asta un sacrificiu, o cucerire în dauna dorinȧei carnale. Ea înlocuiește etica renunȧării cu aceea a compatibilităȧii. Există două principii fundamentale care dirijează această reglementare a sexualității: principiul anatomic al zonelor erogene; principiul energetic al satisfacerii. În loc să fie o forȧ veșnic trează, dorinȧa poate fi saturată de orgasm; în loc să existe un corp de amor nelimitat, el este riguros circumscris la organele specializate. Voluptate, productivitate: iată cei doi vectori ai organizării noastre fiziologice, cele două obiecte ale educării sale. Va trebui să învăȧăm să muncim, adică să acceptăm această constrângere; trebuie să învăȧăm să juisăm pentru ca dorinȧa de a juisa să nu se pună de-a curmezișul docilităȧii noastre.

Corpul nostru de plăcere este, prin aceasta, privat de două ori: desigur, corpul ne rămâne, dar este un corp spoliat de timpul, de forȧ și de organele pe care le dăruim muncii. Ceea ce ne aparȧine în exclusivitate este un rest, rezultatul unei scăderi. Dar pedagogia corpului privat nu exprimă realitatea lui privativă și nici vocaȧia lui disciplinară. Ea declară exact contrariul: că sexualitatea este alianȧa

contradictorie a unei practici fetișiste și a unei metafizici a globalității. Genitalul accede simultan la autonomie și la metonimie. Ceea ce justifică separarea lui este că desenează o nouă imagine a totalității. El nu este izolat decât pentru dubla lui aptitudine de a sintetiza diversitatea juisărilor și de a restabili trecător continuitatea ființelor. În această parte, totul își sărbătorește renașterea sau (versiune disperată a aceleiași mistici) își plânge destrămarea. Ireparabil și absolut, obiect de măsură și obiect de cult, orgasmul genital investește un organ pentru a cuprinde corpul în întregimea lui. În sfârșit, dacă sexualitatea se centrează pe sex, o face pentru a înfăptui fuzionarea indivizilor.

Or, după toate aparențele, prostituatele au rupt acest echilibru, reținând unul singur, din cele două postulate erotice: a privi corpul de amor ca pe un corp de muncă înseamnă să păstrezi fetișismul genital și să respingi metafizica ce îl aureolează. Instrumentul unificării (doi fac unu) devine sursă de venituri (o ședință face 100 de franci): părțile nu mai duc la întreg ci la bani. Ceea ce nu vrem să le iertăm femeilor venale este această deturnare, această abdicare de la rostul lor, această pervertire nelegiuită. Ele își închiriază sexul iar noi spunem, scârbiți sau compătimitori, că își vând trupul căci, în viziunea noastră, genitalul este un microcosmos și nu un fragment. În fond, prostituatele sunt vinovate de această blasfemie: că au făcut din Biserica, în care să împărțea cuminecătura, un atelier în care se distribuie copulări; că au deschis larg sanctuarul voluptății; că și-au vândut sufletul genital pentru a fugi de uzină. Păcat mortal care ne arată, în cazul în care declarațiile noastre de ateism ne făcuseră să uităm, că suntem, încă, credincioși și că nu ne place să asistăm indiferenți la cotropirea locului unde se realcătuiește, pe durata unui extaz, unitatea pierdută.

Dar, în același timp, suntem avertizați: crearea de ateliere protejate, diversele eforturi pentru asigurarea reinserării profesionale a femeilor ușoare nu vor pune niciodată capăt prostituției. Nu există organ care să nu poată deveni forță de muncă. Nu există o țară a nimănui a schimbabilității. Ce este o prostituată? Același lucru ca și o muncitoare, o casierită, o funcționară de la serviciul de cecuri poștale – cu aceste două mici deosebiri: își câștigă mai bine viața, iar cinismul ei radical o împiedică să creadă în divinitatea genitalului. Psihiatrul o vede nimfomană sau psihopată, lui Tartuffe îi place să creadă că prostituția este a doua ei natură, călugărița ar vrea din tot sufletul să

umple golul afectiv care a aruncat-o în desfrâu, maoistul, pentru a o vindeca, a trimite-o la munci agricole și troțkistul, în uzină – când de fapt, singura ei boală este ateismul: ea și-a pierdut credința în genital.

Desigur, poți să crezi în sfârșitul prostituției, dar, atunci, trebuie să crezi și în sfârșitul pieței muncii. Ceea ce o face pe curvă să fie curvă este ceea ce mă face pe mine să fiu profesor sau dactilografă: condiționarea venitului de timpul muncit. Numai o societate care ar despărți garantarea venitului de prestarea a 20, 30 sau 40 de ore, care nu ar mai sili oamenii să-și *câștige* dreptul la existență, ar putea abolii raportul prostitutiv sub forma în care apare astăzi. Tot restul este literatură, activitate înscrisă în sistem și respinsă de el.

„Nimic impur, nimic imund” proclamă astăzi prostituatele. Nu există caste ierarhizate în corp. Vechea medicină împărțise organismul în părți nobile și părți josnice, noul umanism opune organele private și organele lucrătoare. Deoarece au hotărât să încalce această distincție, „aceste doamne”, cum ar spune Leon Zitrone (Cunoscut comentator al televiziunii franceze), afirmă că nu există mai multe feluri de munci. Nu poți face un clasament moral al modurilor de a-ți vinde corpul. Această necesitate este ori, întotdeauna, respectabilă ori, întotdeauna, prostitutivă. Prejudicata odioasă concentrează infamia asupra prostituției pentru a scoate munca basma curată, a-i dovedi evidența, a-i glorifica virtuțile, a o spăla de păcat. Valoarea muncii și anatemizarea târfelor merg mână în mână: revolta prostituatelor a țintit să spargă josnica lor complicitate.

Marx și Ulla: munca pur și simplă

Dar mai există o caracteristică ce face din prostituție o variantă a muncii: indiferența. Într-adevăr, capitalismul nu se mulțumește să preia procesul productiv, așa cum exista înaintea lui deoarece această supunere pur formală i-ar lăsa muncitorului prea multă putere în ceea ce privește propria lui activitate, ritmurile și misterele ei. De unde necesitatea ca, după ce individul a fost eliberat de instrumentele lui de producție, să fie eliberat și de munca lui, să i se retragă orice proprietate și orice control asupra desfășurării acesteia. Mai poate el să spună: „eu muncesc”? Da, atunci când vorbește despre timpul petrecut la uzină sau la birou; nu, când este vorba despre conținutul în sine al activității. În loc să fie efectuată de individ, munca tinde de-acum încolo să-i dicteze în amănunt toate gesturile, toate mișcările. Din ce în ce mai des, mașina capitalistă (calculator sau linie de montaj)

adună în sine cele două momente: al eficacității productive și al constrângerii. Tehnologia disciplinară și tehnologia utilitară își confundă efectele: cu cât tehnica se perfecționează cu atât capătă mai multe funcții: ea anexează, acum, stăpânirea corpurilor la stăpânirea naturii. Și ce altceva este progresul, dacă nu cumulum controlului și al productivității? Rezultat: munca nu mai este actualizarea puterii conținute în fiecare ci constrângerea care-i este impusă dinafară, forța străină care-și măsoară rentabilitatea după docilitatea comportamentului său. Ceea ce deplasează obligatoriu criteriile de individuare ale subiectului: semnul singularității suferă o mișcare de translație de la meserie la nivelul de trai; individul nu se mai definește prin profesia lui înecată în generalitatea muncii *pure și simple*, ci prin poziția sa socială care este, și oarecum prin compensație, diferențiată cu grijă: concurența și ierarhia situațiilor se opun tendinței de anonimat laborios.

Ajunge, deci, să părăsim domeniul contractului, „această sferă zgomotoasă în care totul se petrece la suprafață și în fața tuturor”, să-i urmăm pe vânzătorul și pe cumpărătorul forței de muncă în laboratorul secret al producției, pe ușa căruia este scris „No admittance except on business” (*Le Capital*, op. cit): acolo, alienarea juridică a muncitorului se prelungește în indiferență și dă spre o triplă ciudățenie: a produsului, a conținutului și a forței de muncă însăși.

„Țelul muncii nu mai este cutare produs specializat având raporturi particulare cu o nevoie sau alta a individului, ci banul: bogăția care are o formă universală (K. Maix, *Grundrisse*, „10/18”, I, p. 264.)”.

„Indiferența față de orice tip determinat de muncă răspunde unei forme de societate în care indivizii trec cu ușurință de la o muncă la alta și consideră fortuit – și deci indiferent – caracterul specific al muncii” (Ibid. pg. 66.).

„Forța de muncă se comportă, față de ea însăși, ca față de ceva străin și, în cazul în care Capitalul ar fi dispus să-l plătească pe muncitor fără să-l pună să muncească, acesta ar accepta oferta cu plăcere” (Ibid., pg. 282.).

Am smuls din barba lui Marx micuțul fir de păr „muncă abstractă” deoarece, un astfel de concept descrie cu egală minuție și intimitatea ședinței amoroase și lipsa de omenie a uzinei: atunci, când Marx analizează tendințele cele mai moderne ale procesului de

producție, el ne vorbește și despre cea mai veche meserie din lume: acolo, unde descrie abstracția progresivă a activității muncitorului, vedem defilând foarte precis diversele momente ale ședinței prostitutive. Bivalenta vocabularului său este de-a dreptul pasionantă, căci ea este o mărturie – mai mult decât o demonstrație – despre marea perversiune capitalistă: bruiajul codurilor, tendința de a înlocui prin cinismul lui „e același lucru”, prin bâjbâiala obiectelor, a oamenilor, a muncilor vechiul imobilism al înrădăcinărilor: sunt muncitor? sunt târfă? Întrebarea nu mai are relevanță, căci eu nu am un teritoriu propriu și Capitalul a instalat peste tot indiferența în locul meseriei.

Indiferența prostituatei la produsul ședinței amoroase: ce se fabrică, în ce cadență, îi este egal. Simte tot atâta pasiune, pentru sperma care curge în ea, cât muncitoarea de la fabrica de cârnați pentru sfoara cu care leagă salamul. Sămânța nu este obiect de sollicitudine pentru că este întotdeauna gata neantizată, abstractă, în favoarea valorii sale monetare. Două limbaje se întâlnesc și se varsă în ejaculare: cel al clientului, care-și satisface dorința și cel al prostituatei, care-și onorează contractul. Cât despre conținutul muncii, am văzut cu câtă grijă ironică îl circumscrie și îl ritualizează femeia venală, care rămâne cu atât mai exterioară poftelor clientului cu cât îi măgulește fetișismul genital. În sfârșit, a treia indiferență: prostituata își disciplinează aparența și nu se lasă pradă visurilor majoritare ale feminității decât reprimându-și impulsurile speciale. Corpul său lucrător nu-i aparține, în momentul ședinței după cum nu-i aparține nici în momentul contractului. Așa după cum muncitorul rămâne străin de forța sa de muncă atunci când o pune în acțiune, prostituata trebuie să se părasească pentru ca acel client să o poată întâlni, ea trebuie să se rătăcească, pentru ca el să aibă impresia că a găsit-o. Există și un act de botez care certifică fabricarea acestei fantome carnale. Marie-Claude devine Ulla, căci clientul cere conotații libidinale nu burgheze: și cum, în capul lui are o întreagă geografie a erotismului, un prenume scandinav poate fi la fel de promițător ca o despicătură a rochiei. Clientului îi mai plac și numele la modă, nume de staruri sau de manechine de revistă căci, în felul acesta, își poate însuși, neputând face același lucru cu cele care le poartă, toate zeitățile inabordabile cu care Spectacolul i-a populat imaginația. Astfel, are totul: fascinația și contactul carnal, sentimentul de a fi exclus de acest corp și dreptul de

a-l atinge. Odată cu copia, el posedă modelul, el beneficiază de intromisiunea în femeie și într-o împărăție interzisă. Pe scurt, târfa împinge straniețea, față de sine, până la codificarea totală, inclusiv a prenumelui: e mai bine să te cheme Nathalie, Sophie, Clara decât Jacqueline, Adele sau Charlotte căci, în felul acesta, îi oferi clientului cele trei plăceri pe care le rezumă cuvântul care-i dă liberă trecere: a fi în trecere, a face să-i treacă dorința și, în sfârșit, a trece de la conjugala mămițică la femeia inaccesibilă, care pare să se dedice în întregime propriei frumuseți.

„Cred că și asta face parte din ucenicie: să-ți pierzi prenumele și să găsești altul. Este cam ca atunci când, o femeie se mărită și ia numele tipului: acolo, ne dădeau un nume care să placă tuturor clienților: un prenume universal” (*O viață de curvă*, op. cit., p. 140.182).

Politica clarității

Ce este modernitatea? Acel moment când orice târfă poate să spună: „muncesc” și orice muncitor „sunt o curvă”. Iată ce afirmă, fiecare în felul său, Marx și Ulla; este un limbaj pe care nimeni nu vrea să-l audă: nici noi (suflete curate sau parșivi bătrâni), nici sticleții („îi stânjenesc pe oameni pe stradă”) și nici statul. Ca și cum confuzia ar fi intolerabilă. Ca și cum indiferența ar fi totodată o tendință a sistemului și o dezordine de care trebuie să se păzească neconținut. Ca și cum n-ar fi posibil să se generalizeze schema prostitutivă la ansamblul muncii sociale, fără să se arunce anatema asupra prostituatelor. Statul menține ordinea, dar nu ordinea morală a puritanismului triumfător și nu numai ordinea represivă a violenței polițienești, ci *ordinea clarității* – păstrarea ierarhiilor. De o parte, prostituția; de cealaltă, munca. Atâta vreme cât femeile ușoare sunt asimilate delincvenților, munca nu poate fi trăită ca prostituare: segregția asigură supraviețuirea contrastului și formează efectiv mișcarea spre egalizare. Acesta este, deci, rolul statului: să contracareze indiferența, să înscrie codul moral în trupuri, să construiască realul după chipul prejudecăților, să le înfiereze pe târfe, pentru a avea argumente să demonstreze că ele nu pot pretinde că exercită o activitate ca oricare alta. Într-un cuvânt, să facă în așa fel încât, abjecția femeilor venale să nu fie o simplă preconcepție ideologică, o convenție românească răsuflată, spulberată de elanul revoluționar al Capitalului, în universalitatea muncii. Să se dea prostituatelor o adevărată viață de curve.

Îi revine astăzi penalului să închidă prostituția în sine, să ridice o barieră efectivă între cele două monotonii ale ședinței amoroase și ale uzinei și să despartă, în mod concret, prostituatele de toate celelalte categorii de muncitori. Indiferenței Capitalului îi răspunde, deci, ordinea disciplinară a clarității: și niciuna din aceste două instanțe nu are asupra celeilalte privilegiul realității. Ambele sunt reale. De unde contradicția care destramă biografiile de prostituate: când vorbesc despre meseria lor, ele revendică o alegere și nu recunosc o fatalitate. Își afirmă libertatea în mod scandalos: dat fiind că și ele muncesc, merg până într-acolo, încât Proclamă superioritatea „ședinței amoroase” asupra uzinei (din Punct de vedere al raportului muncă-remunerație); dar, în același timp, denunță angrenajul infernal în care sunt aruncate. Să nu ne grăbim să luăm această contradicție drept incoerență. Rupte între realitatea capitalistă și aceea a puterii, prostituatele au, poate astăzi, cel mai just punct de vedere asupra locului unde se situează. După ce l-au pus în discuție, ele nu mai pot imputa acest destin care le strivește unei violențe difuze, nu-l mai pot reduce, din comoditate, la o minciună ideologică și nu-l mai pot privi ca pe sancțiunea ineluctabilă a decăderii lor profesionale: noi știm ca acest destin este fabricat de penaliștii moderni. „Viața prostituatelor nu este nici veselă nici ușoară”, mai spune comisarul umanist Soleres... E adevărat, răspund târfele, dar este așa din cauza voastră”. O politică deliberată de aruncare în delincvență a făcut din prostituție un mediu separat și controlabil. Înregistrarea pe fișe, amenziile pentru racolajul pasiv, impozitarea arbitrară, reprimarea proxenetismului – tot acest arsenal legal transformă contractul ședinței amoroase în pact de decadență încheiat cu întregul societății. Dreptul penal pare să-i spună celei ce agață clienții: „Atunci când îți închipui că-ți pui o parte din trup la dispoziția temporară a unui anumit cumpărător, îți vinzi, de fapt, sufletul diavolului, acest gest este irevocabil, te dai cu totul, rămâi marcată pe veci și, deci, înfăptuiești o înstrăinare religioasă, faustică”. Nu a sosit încă timpul fluidității universale: a tolera prostituția înseamnă a o face iremediabilă pentru cele care au ales-o. Ea trebuie să fie o carieră și nu o întâmplare, o cădere și nu o virtualitate profesională printre altele.

Celor care vor să scape din angrenaj, li se dau toate motivele să reintre în el [Mică poveste instructivă: la 8 aprilie, 50 de prostituate se prezintă la Agenția pentru forță de muncă din Lyon. Ce doreau? „O

slujbă care să ne permită să trăim și nu să supraviețuim”. Ce obțin: o legitimație de șomaj cu denumirea: muncitor specializat „Oriunde ne-am întoarce este singurul lucru pe care vrea să ni-l propună guvernul. M.S. în sex în închisorile sexului sau M.S. în șomaj. (...). Am arătat ipocrizia guvernului care nu vrea să ne lase să scăpăm de prostituție și nici să ne accepte revendicările, pentru ca să putem trăi liniștite în calitate de prostituate și ca femei cu drepturi depline”. (Libiration, 9 aprilie 1976).]: ajutat de poliția care îi oferă date estimative de randament, fiscul le va obliga la plata unor restanțe de impozit astronomice; pe deasupra, vor primi și note de contravenție mai vechi și, dacă nu pot plăti, vor fi supuse la constrângeri fizice. Cât privește majoritatea celor care se apucă de meserie, ea va trăi sub amenințarea veșnică a amenzii și a închisorii; desigur, prostituția este legală, dar legea este destul de imprecisă ca să nu le facă să uite de statutul lor potențial de delincvente; definirea atitudinii, de natură să provoace dezmățul, este la discreția poliției, iar reprimarea proxenetismului se exercită, în primul rând, asupra prostituatelor. Oamenii se miră de ce prostituatele refuză să se plângă de exploatarea la care sunt supuse de proxeneți și de diversele forme pe care le îmbracă proxenetismul. Această tăcere este văzută ca o dovadă de complicitate, de manipulare, de infantilism politic și ca rațiunea ultimă a eșecului mișcării revendicative. Cum să revendici libertatea și să-i aperi pe pești, cum să combați represiunea și să aperi, în numele moralei care domnește în lumea interlopă („noi nu suntem ciripitoare”), formele cele mai arhaice de exploatare? Și totuși, prostituatele au răspuns cât se poate de clar la aceste întrebări iritate: mai întâi, nu e ușor să faci deosebirea între gagi și gagic, între pește și prietenul de suflet. Apoi, când se pune sechestru pe o cameră de hotel, prostituatele sunt și ele împiedicate să muncească. În sfârșit, este de ajuns ca două prostituate să-și ia o cameră împreună pentru ca să fie bănuite că una este proxeneta celeilalte. Atâta vreme cât reprimarea proxenetismului va spori, pentru femei, riscurile de arestare, nici nu este de așteptat ca ele să ceară înăsprirea ei. În concluzie, ele cer să nu se mai confunde țința și să se lupte împotriva proxenetului suprem pentru care peștii și polițiștii nu sunt, în ultimă instanță, decât niște agenți fiscali, clandestini sau legali: statul. Căci, în fond, statul este cel care încasează cel mai mult de pe urma prostituatelor. El este marele gestionar al racolării. Amenda o penalizează pe prostituată și îi fură

câștigul. Dintr-o singură mișcare, statul le pedepsește pe prostituate și se îmbogățește pe spinarea lor. Nu are, deci, niciun sens să le acuzăm pe „fete” că vor să-și prelungească aservirea, atâta vreme cât au arătat cu degetul sursa acesteia, ca și strategia pe care o întrebuintează. A elibera prostituția înseamnă să o scapi de instanță, care o apasă prin pedeapsă și prin extorcere.

În sfârșit, de ce-ar mai apela „fetele” la pești sau de ce ar cere Protecția lumii interlope dacă s-ar putea apăra în alt fel de violența oricând posibilă a clientului? Sadismul acestuia se bucură de impunitate: de vreme ce separația socială acționează în favoarea lui și el face parte *a priori* dintre oamenii cumsecade, inspectorii de poliție nu-i pomenesc niciodată numele în rapoartele lor și au ordin să nu-l intimideze în niciun fel. Această complicitate de nezdruccinat dintre poliție și client o obligă pe prostituată să-și caute alte metode de apărare.

„Legăturile dintre prostituată și banditism sunt cu atât mai strânse cu cât prostituatele sunt tratate ca niște delincvenți” (raportul Pinot).

Bineînțeles că peripateticienele ar vrea să cumuleze cele două funcții ale proxenetului și ale târfei numai că ele știu că toleranța represivă, care le vizează, este cea mai bună piedică în realizarea acestei dorințe. Nu patronii lipsiți de scrupule ai unor hoteluri dubioase și nici gangsterii buni de gură și dați cu briantină le aruncă pe prostituate în groapa delincvenților, ci *penalitatea* actuală – pentru a supraviețui. Prostituatele nu pot deveni propriile lor proxenete decât în momentul în care prostituția va fi despărțită de delincvență.

Siguranța străzii și siguranța muncii: aceasta este dorința unanimă a prostituatelor. Ceea ce le complică revolta, căci trebuie să se bată pe două fronturi în același timp. Împotriva represiunii și împotriva reformei, împotriva arbitrajului actual și împotriva proiectelor de instituționalizare. În timp ce raportul Pinot, care conține unele măsuri favorabile, este pudic pus deoparte, gestionarii (primari, partide politice, industriași) se înghesuie în față și întocmesc proiecte îngrijorătoare de dezinfecție: într-adevăr, tot mai mare este numărul celor ce vor să acorde prostituatelor siguranța pe care o cer, dar cu condiția asanării străzilor și a transferării „fetelor” de pe trotuar în casele de rendez-vous ale societății – uzină: Eros Centers Germania ar fi, și în acest caz, laboratorul productiv și disciplinar al Europei: țara în

care sunt testate, înainte de a fi generalizate, metodele de control adaptate vieții moderne. Această amenințare le pune pe prostituate în fața unei alegeri care seamănă foarte tare cu un dublu impas: fie strada „cu primejdiile ei imprevizibile” – o razie oricând posibilă, agresiunea vreunui client, neputința față de amenzi; fie bordelul, adică sfârșitul libertății, universul panoptic în care femeia este văzută fără să poată vedea, pierde dreptul de a refuza un client și de a lucra după propriul ei program. Sau delincvența; sau ghetoul. Eros Center este siguranța plătită cu prețul cel mai greu: reclusiunea și proletarizarea.

Este foarte revelator că între cele două violențe, prostituatele aleg tot strada și preferă situația împotriva căreia luptă utopiile sinistre ale gestionarilor noștri. Preferă să fie tratate ca delincvente decât ca păpuși hopa-Mitică. Riscul pușcăriei, dacă trebuie neapărat să opteze, le surâde mai mult decât perspectiva de a-și face meseria în interiorul unei instituții carcerale. Doar n-au refuzat uzina ca să ajungă niște M.S. ale sexului.

Eros Centers sunt încă în stadiu de vis (de coșmar); să zicem, totuși, că această reformă este adoptată; un sondaj IFOP constată că are asentimentul populației, de vreme ce 69% dintre bărbați și 60% dintre femeile care au răspuns la întrebări doresc centre specializate de prostituție (Citat în Annie Mignard, „Lucruri elementare despre prostituție”, *Les Temps Modernes*, martie 1976.). Este normal, se spune, să se pună capăt ipocriziei: nu poți să admiți necesitatea prostituției și, în același timp, să le condamni la delincvență pe cele care o exercită. Astfel, mulți găsesc că dorința de siguranță este legitimă. Mai puțin legitimă este voința femeilor venale de a fi niște femei oarecare, dorința de a șterge orice pecete de infamie din meseria lor. Societatea este gata să înlocuiască represiunea prin segregatie, tocmai pentru că aceasta menține ostracizarea prostituatelor asigurându-le statutul și protecția pe care o cer. A suprima arbitrarul înseamnă a raționaliza și nu a recunoaște. Vedem, deci, că, atunci când cer respectabilitate, prostituatele nu cedează în fața sistemului: ele vor să compromită sistemul, adică pe noi, odată cu prostituția. De unde și panica noastră: dată fiind această implicare, avem cu toții ceva de apărat. Dacă nu munca, măcar cuplul, morala comportamentelor noastre amoroase.

„Auzi reflecții, vezi femei care trec prin fața ta cu bărbatul lor. Câteodată, îi vezi de departe, un cuplu și apoi, deodată, se despart. Femeia o ia înainte. Se oprește cu trei, patru vitrine mai încolo, se uită

îndărăt ca să vadă dacă îi agăți bărbățul. Și se distrează (*O viață de curvă*, op. cit., p. 51.)”.

Plăcerile cuplului: se despart ca să se întâlnească, se dau deoparte, fie și numai un moment, ca să nu piardă, de mult ce stau împreună, bucuria regăsirii. Să verifice contractul mimând riscul dezlegării; să guste, totodată, fiorul despărțirii și savoarea neverosimilității ei. Absolut odioasă, gluma, care se face pe socoteala târfei, nu-i înveselește decât pe mitocani și, totuși, în ea nu este numai josnicie; această scenetă provoacă un dublu sentiment, tenace și nesuferit, de revoltă și de recunoștință. Oamenii strigă: „Este abject!” dar, în surdină, își spun: „deci asta e celula conjugală!” Ei condamnă mitocănia, dar mai cred în arhetip. În acest sinistru scenariu, toate cuplurile își contemplă imaginea propriei lor experiențe, modelul raportării lor la lume: sub forma prostituției, lumea însăși este invitată să apară pe scena conjugală, exteriorul este poftit să-și încerce norocul său, mai exact, să prindă șansa de a-și exersa tentația. „Vii cu mine, iubitei?” rostit mașinal de târfă capătă o demnitate liturgică. Fraza de acostare apare ca punctul culminant al unui rit de conjurare, momentul forte în care se ciocnesc lumea și cuplul. Cuplul se servește de târfa târâtă fără voia ei într-un dialog ce nu o privește, iar cuplul se prefacă că-și supune jurământul pe care se bazează la proba exteriorității. Simulacru care exorcizează primejdia prin teatralizarea ei, iar dacă iubiții râd când se realipesc, ei râd mai puțin de bancul lor nevinovat cât de evidența cuplului lor atât de bine sudat. Au câștigat meciul, ceilalți și-au spart capul. Cutiuța conjugală poate să se zăvorască din nou bazată pe recenta certitudine a interiorității ei.

Alți soți, mai politicoși, mai eleganți, vor căuta probe fără să facă victime și nimeni nu va saluta printr-un răs, bucuria pe care le-o va da constatarea trăinicieii legăturii lor. Problemă de stil: cert este că alegerea prostituatei nu este aleatorie. Pentru cuplu, care se constituie pe baza jurământului de fidelitate, lumea exterioară este percepută ca un îndemn potențial la desfrâu: sub această formulă, poliția de stat persecută purtarea necuviincioasă, pe când poliția conjugală reprimă dezmățul.

Contractul amoros fiind un contract genital, dușman este acela care pune sub semnul întrebării alienarea reciprocă la care soții își condamnă dorința. Paranoia conjugală îi atribuie celui alt dubla calitate *de prostituat* (deoarece pericolul pe care-l reprezintă este

proporțional cu eficacitatea acostării) și de *prostituam* (deoarece a rupe contractul, pentru unul din soți, este deturnarea de la destinatarul lui legitim a genitalului care îi fusese cedat într-un cadru solemn).

Să ne imaginăm, acum, un alt deznodământ pentru această poveste. Păstrăm rolul victimei, dar îl transferăm de la târfă la femeia iubită. Deci, aceasta a luat-o înainte cu câțiva metri. A întors capul, pregătită să zâmbească în fața refuzului, de către soțul ei și de dragul ei, a avansurilor cocotei, gata să-l regăsească, din nou, supus și nevătămat. Îi pretinde acest act de supunere. Îl așteaptă, deci, fremătând încrezătoare și amuzată. Dar, ca o primă surpriză, îl vede că se oprește în loc să-și continue drumul; după care totul merge foarte repede: el cere un foc, schimbă la repezeală câteva cuvinte cu „fata” și dispar împreună în hotelul în fața căruia aceasta măsurase trotuarul până atunci. Întrebare: Cum va putea el să o facă pe iubita lui să-i ierte această cruzime? Răspuns: Apelând la schema dominantă a diferenței dintre sexe. „Întâlnirea asta trecătoare? Nici măcar o aventură în trecere, va spune. O glumă, de prost gust, de acord, dar pe care putem s-o uităm și tu și eu căci, acest coit minuscul nu înseamnă nimic pentru mine; mi-am garat mașinuța trei minute, dar eu am rămas afară”. Cu alte cuvinte, va încerca să atenueze urâtenia gestului insistând pe superficialitatea lui. Fie că prinde sau nu, acest argument nu poate fi formulat decât de un bărbat. Căci este motivat de acest postulat subînțeles: femeia este un sex, bărbatul are un sex. Amândoi sunt constrânși să se salveze prin genital, dar nu în același fel. Căci, bărbatul întreține cu penisul său un raport de exterioritate. Care, în virtutea ordinii amoroase nu-i este permis femeii; vaginul este intern – ceea ce pare să justifice tendința noastră de a face, din el însuși, locul interiorității. Sexul masculin atârână și uneori se ridică. Dar truș sau resemnat, el rămâne un apendice, o extremitate. Spunem, deci, că prelungește corpul, și nu că este nucleul ființei. În timp ce femeia este înlănțuită de genitalul ei, bărbatul este liber de orice dependență. El este cel care se duce la curve și nu femeia. De altfel, chiar dacă prostituția masculină ar lua proporții, tot clientele ar fi considerate târfe, într-atât ne-am obișnuit să privim ca prostituat corpul pătruns și nu corpul vândut. Singurele care acced la această abjecție sunt femeile și, la nevoie, sodomizații.

Despre un bărbat, care colecționează partenere sexuale fără să

se lase prins în vreo relație, se spune că este bădăran sau că ascunde vreo suferință misterioasă, că este în căutare de absolut sau de performanțe, că este orgolios, nestabil, juseur, homosexual, fără să știe, neîncrezător sau dezabuzat – nu se spune niciodată că este târfă. Dacă o femeie urmează aceeași carieră, ea decade: genitalul ei este ea; oferindu-l tuturor, ea renunță pentru totdeauna să mai fie ea însăși.

Excluderea prostituatelor se înrădăcinează, deci, într-o fantasmă anatomică: când îți deschizi interiorul primului venit este ca și cum l-ai expulza din propriul tău corp, ca și cum te-ai goli lăsându-te umplut. „Fetelor” nu le mai rămâne nimic al lor: vânzându-și interiorul și-au vândut tot; din adâncimea lor, care are un mister, au făcut un muzeu. Au provocat chiar mirarea când au început să vorbească, să emită revendicări proprii, să denunțe specificul oprimării lor, atât de mult se obișnuiseră toți să le considere niște automate: mașini mulate pe dorința clienților, care muncesc pentru peștii lor. Cum li s-ar putea oare atribui vreo autonomie acestor corpuri abandonate de ființa lor? Și atunci s-a căutat cu înfrigurare subiectul real al discursului, în care ele nu puteau fi decât subiectul aparent. Cine, în acești roboți, avea interes să înlocuiască programul profesional cu un program de revoltă? Cine trăgea sforile? S-a găsit imediat răspunsul: proxeneții, desigur, care protestau, aruncându-și mâna de lucru de pe trotuar în mijlocul drumului, împotriva greutăților meseriei. Este sau nu valabilă această ipoteză? Ce contează nu este atât verosimilitatea cât finalitatea ei: ea trebuie să confirme imaginea socială a prostituatelor chiar în momentul când acestea ar fi căutat să se elibereze de ea. O femeie care-și vinde genitalul și-a irosit sufletul: este o creatură în ambele sensuri ale cuvântului: o femeie vrednică de dispreț, decăzută; o persoană fără existență proprie și care își datorează consistența celor cărora le este devotată.

Corpurile incerte

Femeia trebuie atribuită sexului ei: iată imperativul major la care nu vrem să renunțăm. De unde promptitudinea reflexelor noastre segregative și încăpățânarea noastră de a nu accepta ca femei oarecare pe târfele nedeterminabile. Trebuie spus că, genitalizarea corpului feminin este comodă căci ea permite dorinței de putere să investească raportul amoros și să aibă ultimul cuvânt. Știu cum pot să capturez o ființă situată în întregime sub domnia genitalului: în momentul în care a acceptat-o, această ființă a parcurs deja o jumătate din drum,

alteritatea ei a rămas cuminte înțepenită în acel loc. Dar să presupunem că genitalului i-a fost retras acest privilegiu care nu a fost transferat altui organ, să presupunem că o dezordine iremediabilă urmează prăbușirii acestei domnii: atunci, în corpul Celuilalt nu mai există un punct în care să se poată ancora dorința de putere. Celălalt își regăsește exterioritatea: nu pentru că s-ar găsi dincolo de corpul lui, ci pentru că întreg corpul lui se găsește dincolo de limita la care eu pot să ajung la el. Bizarerie cu atât mai îngrijorătoare cu cât nu se lasă Măturată. În sânul amorului însuși: corpul feminin nu acceptă să fie cucerit, apoi anexat; pot să-l invadez, dar fără să mi-l însușesc. Pe când Celălalt se oferă, dar eu nu știu cum să-l iau.

Nu mi-e dat niciodată să pot spune aceste cuvinte simple: „l-am avut”. Corpul său nu mai vorbește un limbaj conform cu scopurile mele. Ce înseamnă să „pozezi o femeie” dacă femeia aceasta nu are nicio obligație de a se lăsa atribuită? Ce siguranță pot să am, în ce privește obediența ei, dacă trupul ei tăcut nu mai însărcinează niciun organ ca să o dovedească? Cum să satisfac dorința de a stăpâni, dacă penetrarea unui sex își pierde funcția narativă de deznodământ și valoarea simbolică de capitulare?

Ținem la simbolul genital în măsura în care ținem la claritate. Vrem ca amorul să rămână o metaforă din domeniul războiului și mai ales vrem să știm în ce moment am câștigat. Poate chiar să fim frustrați de victorie de către un corp care joacă cinstit, decât să ne lăsăm deposeați de criterii de către niște corpuri care *dereglează amorul* și refuză să semnifice, așa cum ne-am fi așteptat din partea lor.

Astfel, revolta prostituatelor nu atacă doar arbitrarul represiv, nedreptatea, ipocrizia sistemului: ea amenință cu dezordinea intimitatea raporturilor noastre conjugale. Târfele: anarhistele ale corpului, furnizoare de incertitudine. Ele nu anunță prostituția generalizată, așa cum o dorea Șade, acel „toți cu toate și numaidecât” care obsedează încă visul comunității sexuale, nici înstăpânirea colectivă asupra organelor private sau accesibilitatea universală a plăcerii genitale și gratuitatea ei. Acest socialism al orgasmului reorganizează domnia genitalului în timp ce prostituatele proclamă egalizarea lui și schimbă, astfel, percepția corpului feminin: corp incert, corp care tace chiar și când pare că se dăruiește. Această nouă viziune aruncă dragostea în nesiguranță: neliniștea nu se mai topește în cucerire, fidelitatea nu mai are dovezi, înstăpânirea este nesigură.

Amorul posesiv este orb: nu mai știe încotro să-și caute salvarea. Târfele *regicide* ne invită la o mutație: suntem pe cale să ne schimbăm regimul amoros; o lume nedeterminabilă înlocuiește încet-încet ordinea transparenței.

De-abia te-a abordat că a și descoperit că aveți un întreg trecut comun, adoră strada asta, și cartierul, care, nu-i așa, e atât de simpatic și blugii tăi, îi plac blugii la nebunie. Ce faci cu picioarele? Mergi? Și el! Dar cu ochii – vezi? Păi – și el, tot așa. Auzi cu urechile? Nemaipomenit! Mănânci cu gura? Ca să vezi – ce chestie! Femeia care te-a născut e mama ta? Nu se poate! Extraordinar ce de puncte comune v-ați găsit în câteva minute... Și uite-așa din minunări mimate în false uimiri și dă-i și dă-i, și toată pălăvrăgeala asta te înnebunește și, deodată, simți că nu mai poți și-ți desfăci aripile și să-ți iei zborul deasupra orașului. Măcar asta, ești sigură, nu poate s-o facă! B a nu! Decolează și el, te ajunge din urmă și te întreabă: Tot pterodactilă? Și atunci vă puneți pe râs căci v-ați mirosit.

Împreunarea rezervată

De vreme ce juisarea devine o revendicare colectivă, nu mai există posibilitatea privatizării ei. Astfel, când femeile pretind un „salariu minimal al plăcerii” (Benoate Groult), ele nu îi impută unui bărbat anume, nevolnicele sale capacități amoroase, nu pun problema în termeni de eficacitate ci vor, în primul rând, ca bărbații să se abstragă din unilateralitatea homosexuală a eroticii lor. Să nu se întoarcă la ei, după ce s-au rătăcit în împerechere, să nu se întoarcă în țara lor natală și să-și atribuie, prin această rapidă coborâre în infern, un supliment de prestigiu, de putere. Să nu le mai privească pe ele, pe femei, ca pe micul în afară, în care se prefac că se pierd în uitarea de sine pentru a-și consolida mai vârtos înăuntrul lor, pentru a-și întări dominația.

„Atunci ce vor?” întreabă el. „Plăcere? Ce plăcere? Și până unde?” Femeia nu răspunde. În asta stă puterea ei: ea nu-și negociază condiția, revendicarea ei este lipsită de noimă față de corpul standard de voluptate. Din momentul în care juisarea este deconectată de locul genital (locul sfânt al contractelor și schimburilor), nu există niciun preț, oricât de mare, pe care să nu fie dispusă să-l plătească. Pentru femeie, dezavuarea la care a fost condamnată nu va fi niciodată destul de scump plătită. Și nu vor exista niciodată destui sexologi și psihanaliști pentru a canaliza acest fenomen de șantaj nelimitat pe calea unei negocieri sănătoase, a unei sănătoase echivalențe

(echivolențe) orgastice.

Coitul nu este ceva natural: este un produs istoric, înscrierea unui anumit raport de forțe între bărbat și femeie, în consecință, în zilele noastre este și miza unei anumite lupte; ar fi o naivitate să ne facem că nu vedem. N-ar trebui să ne surprindă nici că unii parteneri masculini sunt părăsiți pentru că se preferă și pentru că fac din organele lor niște fetișuri care le permit să-și afirme o atitudine. Aservită, femeia nu putea să pretindă decât un minimum sau să se lase în voia bunului plac al „protectorilor” ei. Relativ emancipată, ea este liberă să pretindă totul. Este o provocare. Un mod de a adânci criza de încredere dintre sexe și de a întoarce împotriva bărbatului, exigența de obiect sexual la care el o condamnase. Pentru ea, a revendica juisarea înseamnă a înăbuși brusc orice tentativă a sistemului de a stabili sau regenera domeniul amoros (în jurul unei noi instanțe sau al unei oarecare filosofii a plăcerii). Astăzi, femininul nu este decât acest ceva ce ne oprește să visăm aur sau pacificare, această „slăbiciune” esențială care ne atinge în plin în forța noastră, care ne scapă, ne destramă, la nesfârșit, ierarhiile prin mulțimea micilor sale pasiuni. Femeia nu-și afirmă diferența în codul identicului, al egalității, ea vrea numai ca bărbatul să se frângă la rândul ei, așa cum a frânt-o el pe ea, să se deschidă, să se alieneze definitiv, să se implice total (cel mai uimitor în această pretenție fiind că, din ce în ce mai mulți bărbați pot, la rândul lor, să subscrie la ea pentru că disfuncția virilității li se impune cu necesitate). Juisarea femeii nu are niciun scop, este o nesfârșită zguduire care-i străpunge toate continuitățile, ea nu stabilește o lume nouă, ea creează o dezordine. Nu se poate aștepta nimic de la această dezordine, căci ea semnifică, în sine, sfârșitul oricărei așteptări. Corpul feminin, în erupția lui de voluptate, este nesupunerea civilă la anatomia impusă; el induce metaforic o nouă socialitate, o nouă exagerare; și dovedește că: genitalul și juisările lui localizate sunt o servitute la care, într-o bună zi, nu de multă vreme, a fost constrâns corpul.

Plăcerile amănării

Ce înseamnă *coitus rezervatus*? Refuzul unei binefaceri orgastice, pervertirea masculină a codului diferenței de sexe, pervertire care privește sperma și nu pozițiile sau organele, sămânța fiind, aici obiectul unei negocieri între cele două părți ale cuplului. Tehnică împrumutată eroticilor taoiste, adamite și tantrice, în care bărbatul își păstrează sămânța pentru a primi în el exterioritatea pe

care o reprezintă femeia și a-l transmuta înăuntrul său în chip de nemurire, tandrețe, delectare.

„Maestrul Tong-Hsuan a spus: Atunci când bărbatul simte că e pe cale să-și sloboade sămânța, el trebuie să aștepte, întotdeauna, ca femeia să ajungă la orgasm. După aceasta, bărbatul să izbucnească scurt și repetat, mădularul său zbenguindu-se în locul cuprins între corzile viorii și Caverna în formă de Grăunte; mișcările sale să fie asemenea celor ale copilului care prinde cu gura sfârcul mamei-sii. Apoi, bărbatul să închidă ochii și să-și adune gândurile, să-și împingă limba în cerul gurii, să-și încordeze spinarea și să întindă gâtul. Să-și umfle nările, să-și înțepenească umerii și să-și țină răsuflarea. Atunci n-o să ejaculeze și sămânța va urca înăuntrul mișcării lui. Un bărbat poate să-și controleze cu totul ejaculările. Când are treabă cu femeile, nu trebuie să-și sloboade sămânța decât de două-trei ori din zece” (Extras din *Ars Amatoria* a maestrului Tong-Hsuan, citat în Van Gulik, *Viața sexuală în China antică*, p. 172 – 173.).

Căci, dacă nu am nevoie de altul ca să juișez – postulat umanist pe care-l dezmente orice masturbare – prezența Celuilalt induce un nou tip de juisare, care este făcut din întârziere și satisfacție în proporții egale. A amâna nu înseamnă doar a întârzia sau a dilua, ci și a-l face pe Celălalt diferit.

Poate că sexualitatea masculină ni se pare atât de misterioasă numai din cauza simplității ei desăvârșite care o face să oscileze în permanență între platitudine și nonsens: i se impune, mai întâi, să se abțină pentru a se adapta ritmurilor feminine, dar este poftit să se satisfacă. Sexologia oficială are o aversiune profundă pentru tehnicile de rezervare: acest mod de împerechere sfidează orice formă de raționalitate, distruge pe veci ficțiunea necesară unei povești; a nu juisa, conform traseelor spontane, înseamnă a refuza mitologia hedonistă a corpului de fericire, a reintroduce negativitatea în dorință, a refuza ideea unei destinații naturale a cărnii. Dacă, în raport cu femeia, bărbatul este ratat la juisare, el poate beneficia de această rată, își poate rata juisarea, o poate face facultativă, el poate uita această delapidare derizorie care se numește orgasm genital. Partenerul masculin poate păstra, în sine, ratarea ejaculării (să facă în așa fel ca femeia să-i lipsească întotdeauna), el poate să-și ofere o dificultate organică pe care va încerca să o depășească în scopul de a prelungi la infinit tulburarea erotică. Dacă tot își amână juisarea, de ce

nu ar amâna-o complet? Așa încât, pentru el, coiful să atingă cel mai înalt grad de intensitate într-o negație totală a principiului acestuia. Se va înțelege oare că, în anumite condiții, reținerea spermei poate fi o idee, o comportare mai excitantă decât împrăștierea seminală?

Într-un fel, te poți preocupa de erotica taoistă, adamită sau tantrică, nu ca un profesor care le face istoricul, ci chiar ca respectivele personaje. Și totuși, nu suntem nici taoiști, nici budiști, nici creștini dizidenți, ci exprimăm, aici, un punct de vedere solitar fără tradiții și fără ritualuri, o foarte veche experiență religioasă în afara religiilor definite. Nu ne gândim să propunem sau să impunem un nou cod și nici să reactualizăm vechi prescripții pentru care admirabilele doctrine, care au asistat la apariția lor, ar fi într-un fel garanți ideologici, ci doar să ne oprim asupra unei practici limită a oricărei sexualități masculine fără să ne gândim nicio clipă să o sistematizăm. Capitalul fiind reprezentarea bălțată a tot ce s-a crezut, creat, văzut, gândit, trebuie să admitem că sexualitatea este, în ziua de azi, ansamblul tuturor tehnicilor și tuturor perversităților care s-au imaginat vreodată, dar, care sunt iremediabil despărțite de vechea lor finalitate ontologică, morală, politică. Semnificația simbolică a activităților carnale a dispărut, nu mai există decât sexualități laice, travestite sub boarfele tuturor vechilor religii și medicine, erotisme despărțite de referințele lor, corpuri plutitoare lipsite de imagini. Puțin ne pasă, deci, că la taoiști coitul cu concubinele era menit să întărească, prin intensificarea orgasmului feminin, puterea bărbatului pentru ca să fie sigur – atunci când se va împerechea cu soția lui legitimă – că va avea niște copii frumoși de sex masculin, nu ne pasă de agitația lui Yin și Yang în vederea reproducției lărgite, să uităm intenția care se află în spatele actului, să uităm de protocoale, de interdicțiile minuțioase, de țelurile metafizice (inocență, nirvâna, nemurire) și chiar de priapismul obligatoriu; esențialul este asceza retenției, deschiderea fascinantă asupra sexualității femeii, inversarea traseului spermei în canal ca un fluviu care ar urca de la guri spre izvoare: nu avem niciun alt motiv să îmbrățișăm aceste practici în afară de motivele de plăcere. Și de pasiuni.

Plecând de la această voință de rezervă perpetuă, două atitudini sunt posibile. Mai întâi, un raport de putere a masculului asupra tovarășei lui, continuarea mai rafinată a unui control care pare să-i declare femeii: sperma mea nu e pentru tine, sperma mea nu e pentru

nimeni. Îmi iubesc mai mult puterea decât plăcerea căci, plăcerea mea e prea banală ca să mă las în voia ei. Voință tiranică de erecție neconținută care trădează o fantasmă de hipervirilizare și justifică toate ironiile: „Conștient de nevolnicia erotică universală a contemporanilor săi, cutărică face pe supermanul plăcerii. El le provoacă amantelor juisarea prin mângâieri neobosite, cunilingusuri fără sfârșit, le muncește ore în șir «omorându-le sub el», așa cum, altă dată, solii își omorau caii; poate înregistra la magnetofon gemetele nepotolite pe care se pricepe să le smulgă și apoi, foarte mândru, le pune banda prietenilor. Pentru nimic în lume n-ar da dovadă de atâta prost gust încât să ejaculeze în fața unei doamne. Ca să evite congestia perineo-testiculară, el poate să-și provoace ejacularea cu mâna, după plecarea vizitatoarei cu ochii încercănați; în mod obișnuit, el va ejacula cu domoala lui nevastă sau cu o prostituată” [G. Zwang, *La fonction erotique* (Funcția erotică), I, p. 299 – 300.]].

Dacă sperma mea este prea prețioasă ca să ți-o cedez, înseamnă că puțin îmi pasă de tine cu care mă culc, că nu respect în tine nici măcar intensitatea sau fierbințeala care mă cuprinde, nu ești decât o bucată din seraiul secret pe care mi l-am creat, nu-ți vreau juisarea decât pentru a-mi întări identitatea, cu cât te sfărâmi mai tare, cu atât mă fixez și mă consolidez, anonimatul tău este garanția persoanei mele, mă abțin să nu-mi pierd capul, vreau să pot spune eu, eu, numai eu, atunci când tu ții și urli... Intenție de stăpânire, deci, în care bărbatul se reafirmă ca subiect în momentul în care o dezarticulează pe femeie și o împinge în abisurile impersonalului, celălalt nemaifiind cel râvnit ci cel pe care-l jignești, pe care îl azvârli în voluptate pentru a te bucura *a contrario* de propriul tău sânge rece; să nu cedezi vertijului cărnii pentru a te putea abandona doar vertijului infinit mai puternic al atotputerniciei. Misiune nihilistă care își propune să distrugă ceea ce urmează, dimpotrivă, să promoveze cealaltă linie plecând de la care trebuie înțeles coitus rezervatus, misiune pe care o vor acredita practicile de economisire și de reținere: deschiderea corpului masculin spre diversitatea eroticii feminine, adică heterosexualizarea penisului; la așteptarea politicoasă a plăcerii celuilalt vine să se adauge pândirea fascinată a juisării sale atât de diversă, atât de diferită.

Te întrebi dacă sexologia nu îi cere bărbatului resorbirea provizorie a seminței numai pentru a putea, apoi, să-i homosexualizeze mai bine pe partenerii cuplului și să-i alinieze la

eterna, imemoriala autoritate a orgasmului, femeia nefiind, în această optică, decât o mașină mai delicată ce trebuie protejată, având în vedere pretinsa încetineală cu care jusează. Ceea ce masculul așteaptă în ea este propria lui juisare, numai că aceasta este mai nepăsătoare, și mai tardivă, dat fiindcă intervine în ascunzișul unui pântec fierbinte și nu ca el în exterior. Este adevărat că gestionarii sexului de nădejde nu calculează decât în termeni de comparație: pentru ei, coitul trebuie să fie, în toate cazurile, o operație rentabilă care să facă, în mod clar, să se rezolve efectiv tensiunile și prin care femeia să intre – indiferent cum – în destinul fix al plăcerii masculine. Delapidarea este un element indispensabil. Nu că masculul ar avea o avere de risipit: ci doar o grămăjoară de praf peste care suflă. Dar trebuie să existe, în același timp, și praful și suflul: corpurile trebuie spălate de dorințele impure care sălășluiesc în ele. Noi sexologii – reichieri, mașter-johnsonieni, havellock-ellisieni – vă vom învăța să regăsiți inocența originară a îngerilor.

Desigur, scenariul masculin al ușurării tensiunilor este odios, nu atât prin viciile lui esențiale cât prin dominația lui exclusivă. Atunci când normalitatea va căpăta forme polimorfe și multidimensionale, vom fi liberi să ne folosim de vechile reguli ale comportamentului erotic. Ce contează până la urmă că sperma este emisă sau păstrată: atâta timp cât s-a abținut, partenerul masculin s-a comportat ca și când nu avea să ejaculeze niciodată, ca și cum tumescența membrului său ar fi fost, ea însăși, singurul ei scop: rezerva este tendențială în orice copulație, ea nu face altceva decât să prelungească și să radicalizeze o mișcare latentă, partenerul face dovada în extremismul său că, juisarea virilă este făcută în aceeași măsură din reținere și din abandonare sau, măcar, că adevărata depozitare pentru mascul constă mai puțin în cheltuire decât în disponibilitatea de a economisi. Mai rămâne de înțeles ce induce ca vertij fenomenul amânării.

Dezinvestirea genitalului

Ceea ce mergea la vale, urcă deci spre izvor, un șuvoi de sămânță albă este cu bună știință oprit în încercarea lui de revărsare. Sperma, ca și sângele, veșnic gata să curgă, să părăsească trupul... întrerupându-și momentan juisarea, bărbatul își eliberează energia sexuală de singura parte care o reținea (în ambele sensuri: de tezaurizare și de stopare a elanului), o autonomizează, o eliberează de orice legătură. Ejacularea poate fi înțeleasă ca refulare, prin anulare, a

tuturor capacităților voluptuoase ale organismului: a refuza sexului primatul ideal al juisării, a degenitaliza sexualitatea înseamnă a retroceda juisarea tuturor celorlalte organe, a erotiza suma în întregul său. În timp ce, calmarea aparatului genital este regulat urmată de scăderea drastică a potențialului erotic masculin, rezerva va fi, dimpotrivă, o sărbătoare a Iradierii. Ce este, deci, acest falus atât de îndrăgit și de temut? Un obiect ce dăruiește dragoste și plăcere, dar care nu posedă, în sine, puterea pe care o simbolizează deoarece o transmite întregului corp, este un organ de care nu trebuie să te bucuri, dacă vrei să te bucuri de toate celelalte. Copiii, spune Fourier, își fac din stomac un Dumnezeu; nu trebuie să-ți faci din falus un Dumnezeu, deoarece acest Dumnezeu va mistui, în beneficiul său, organismul care-l cuprinde; poate un Christos, o antenă, un termen intermediar care menține contactul cu celălalt și asigură, în sine, mobilitatea plăcerii, nu infernul și paradisul îngemănate, ci posibilitatea ca paradisul să fie scufundat și să izbucnească în noi.

Ejacularea cu cele trei caracteristici, trecere de la un înăuntru la un în afară, evacuarea unei strangulări, concentrare exclusivă a plăcerii într-o bucată de carne este, deci, mai puțin negată și mai degrabă dezaxată, dezorientată.

Pentru noi, coitus reservatus este important nu pentru eventualele lui virtuți terapeutice (?), ci, mai degrabă, pentru rafinamentul de care dă dovadă în căutarea unei mutabilități și a unei deritorializări a juisării; refuzând să atribuie plăcerii bărbatului niște localizări prea stricte, el dilata penisul până la dimensiunea corpului, îl transformă în mijloc de explorare a unor senzații inedite și nu într-un vehicul obligatoriu al unei plăceri tranzitorii. Emoția, care nu poate fi stăvilită, fixată, stocată în vreo regiune bine circumscrisă, se răspândește în toate părțile corpului, îi înmulțește suprafețele sensibile, iar bărbatul nu numai că nu devine afalic ci polifal. Coitus reservatus frustrează simțurile de obiectul lor, convertește această frustrare într-o facultate evocatoare de lucruri absente sau inaccesibile (ca de exemplu orgasmul femeii) până într-atât, încât această inaccesibilitate devine condiția *sine qua non* a excitației masculine: și astfel, subiectul, implicatul actul amoros, se poate gândi la ejaculare nu ca la încheierea acestuia sau ca la o constrângere, ci ca la o simplă tentație căreia îi va ceda sau nu după cum dorește. Individul, care nu juissează cu organul penian, beneficiază nu numai de tot extazul posibil

al iubitei dar și, în propriul său corp, de o juisare fluidă, mobilă, menținându-și, în acest fel, tensiunea erotică la un nivel înalt. Sexul în erecție devine totodată mijloc și obstacol, el trebuie activat – cât de cât – pentru a-i întreține vigoarea erectivă, și, de asemenea, frânt în porniri, în tendința lui oarbă și brutală de a se elibera printr-un flecușteț alb. Sămânța trebuie să fie gata în orice moment să izbucnească și să-și stăvilească această iminență, principalul fiind să știi cât de departe poate înainta sperma în canalul uretral. În acest punct se produce, paradoxal, nu o rarefiere, ci o intensificare a mesajelor senzitive în organ odată cu anestezierea sa aproape completă față de valul seminal.

Observăm, aici, ceea ce s-ar putea numi o primă feminizare a masculinului, metamorfozarea lui într-o combinație bisexuală: prin reținerea seminței, el tinde, oarecum, să facă din penis un soi de vagin: vagin, nu pentru că ar deveni la rândul-i penetrabil dar pentru că, nemaifiind canal de transmisie, capătă o porozitate, o disponibilitate totală nu numai față de substanțele energetice care zac în ascunzișurile corpului feminin, ci și față de cele mai diverse emiteri senzoriale pe care le conține organismul. În fond, infirmitatea bărbatului pe plan sexual constă în aceea că nu-și poate expulza plăcerea (în ambele sensuri: de a o propulsa în afară și de a o alunga departe de el), această interdicție împiedicându-l să se expulzeze din sine, să se piardă în propriile-i adâncuri. Corpul respinge ceva care nu-l va împinge în jos, ci îi va permite să-și recapete dominația ce i-a fost momentan contestată. Din vizuina lui, bărbatul nu are nicio scăpare: în clipa când crede că a văzut lumina, că i-a simțit căldura binefăcătoare, s-a și trezit în fața unei alte uși și s-a văzut din nou scufundat în întuneric; urmărit de un cerc vicios, el este pururi în căutarea unei căi de ieșire din sine și se izbește pururi de acea ușă prin care se întoarce în sine. Numai păstrându-și o modestă cantitate de sămânță, bărbatul o poate redistribui în toate părțile cărnii sale, se poate transmite, se poate scufunda, în sine, într-un soi de fluiditate voluptuoasă și se poate găsi cât mai aproape (însă, evident, fără să o atingă) de o anume juisare feminină. Anulând ejacularea, ca trecere de la un înăuntrul la un în afară, bărbatul reinvestește sămânța pe care agitația penisului o pune în circulație, o împrăștie, o răspândește înăuntrul lui și printr-o activitate internă își intensifică toate suprafețele, toate contactele. Ce este o erecție? Acea stare corporală de conectare absolută în care

organismul, dotat cu o dimensiune suplimentară, devine atent la cele mai mici solicitări, este țâșnirea a mii de antene, este deschiderea în plin pântec a unui loc de întâmpinare a lumii. Uimitoare, această turgescență care nu este afirmarea unei forțe brutale ci refuzul – violent – al oricărei violențe masculine; în ceea ce privește rigiditatea, bărbatul supralicitează, se situează hotărât pe partea legii, se prefacă că urmează cu sfințenie conformismul viril, în realitate, îl răvășește, nu-și sporește puterea erectilă decât pentru a distruge mitul erecției, își suspendă orice dominație prin chiar instrumentul dominației. Și atunci, penisul se cascadează precum un vagin, aspiră, sugă, mușcă, fricționează și se îmbibă de toate licorile feminine, devine formă impersonală și anonimă pentru a primi în sine forțele care i se transferă și, printr-un efort de asceză, menține deschis orificiul (cele două margini ale membrului), păstrează permeabilitatea membrului pentru a nu brusca senzațiile, a nu le împrăști, a nu le pune pe fugă. Important este să păstrezi deschiderea, să o confirmi, să nu ignori procesele senzoriale minuscule care creștează pielea; să te cufunzi în împrăștiere, fără să dispari în înfruntarea cu un nedeterminat care este la urma urmelor calculat, dominat pentru a nu lăsa să se piardă roadele căutării voluptății. Rezultă, astfel, o juisare care nu mai este repetarea sărăcită a extazului feminin, reflexul palid al unei explozii divine, ci o efuziune confuză în care semnele plăcerii nu apar limpede; în care mișcarea șalelor, a șoldurilor, a coapselor, freamătul fiecărui punct de pe epidermă, amestecul gurilor și al salivei își sunt suficiente, trezesc, pe măsură ce înaintează, emoția care le cuprinde, bucurie ce spulberă orice frustrare și nu-i refuză nimic (mai ales orgasmul). Luându-și în răspăr sexualitatea naturală, bărbatul nu mai este acea excrescență de carne pregătită să umple falia Celuilalt feminin, el devine, la rândul-i, despicătură, creștătură, șanț, membru tare golit pe dinăuntru, sex care nici nu dă nici nu primește ci doar înmulțește traseele și răspântiile, amestecă sângele cu apa, apa cu focul, focul cu secrețiile marine, tinde la contopirea lor și face imposibilă diferențierea lor.

Bărcuța peniană pe fluviul Amоруlui

„Sentimentul de fericire, în momentul satisfacerii unei mișcări pulsionale nedomolite a Eului, este incomparabil mai intens decât saturația pe care o oferă o pulsiune îmblânzită”.

Articol V. Freud

Dacă activitatea sexuală nu a avut niciodată – decât poate, cel mult, în mintea legiuitorilor – ca scop procrearea, de ce să nu mergem până la capăt și să nu reținem în noi acea sămânță vinovată de o înmulțire nemăsurată? Și cum să nu înțelegem aversiunea specială a bărbatului față de sperma lui, această substanță care ține în sine și ia cu sine tot libidoul; care, reținută, împrăstie în tot corpul tandrețe dar care, odată scursă, ne obligă la o supunere umilitoare față de principiul realității, față de principiul schimbului, orgasmul fiind pentru bărbat o iluzie fără viitor.

A nu ejacula, pentru bărbat, înseamnă constituirea într-un capital neangajat, o disponibilitate ce poate fi distribuită pretutindeni. Tehnica de coitus reservatus nu implică nicio refulare, nu trezește nicio frământare, nici măcar o decădere fiziologică dacă admitem că miracolul pentru bărbat constă în erecție, în dulcea amețeală a alipirii de corpul feminin mai degrabă decât în castrarea genitală pe care o produce coma orgastică. În fața împreunării trebuie, deci, să ne întrebăm: ce sexualitate alegem? O sexualitate monomorfă, lineară, circumscrisă sau un erotism polimorf, copilăresc care instaurează în corpul subiectului un spațiu de confuzie, care creează, prin chiar dominația pe care o presupune, „o matrice de plăcere nesexionată prin ejaculare, în realitate” (Lewinter, op. cit). Bărbatul nu-și economisește sămânța pentru că vrea „precum avarul să-și păstreze aurul” (G. Zwang, op. cit) (sperma nu înseamnă aur și nici măcar modelul redus al unui dispozitiv monetar), ci pentru că vrea să juiască altfel; căci, această economisire nu este mortală sau capitalistă, anularea cheltuirii spermatice implică dispariția oboselii ce îngreuna repetarea actului sexual, deci, îndeplinirea acestuia care se vede din nou liber să se așeze unde vrea, să o ia de la capăt. De aceea, reținerea trebuie înțeleasă ca o revigorare, ca o căutare de forțe sporite, care vor fi stocate și apoi repuse în circulație: ceva din energia fixată în testicule evadează din mașinăria de ejaculat și se așază altfel, eliberează putere și garantează posibilitatea repetării la infinit a actului sexual. Mișcarea, spre o răceală aparentă, este o mișcare fierbinte: omogenitatea forței corporale este intens investită, după cum, neutralizarea membrului merge în paralel cu o extremă excitare. Eliberată astfel de necesitatea sa genitală, ființa nu merge spre imobilism ci devine, dimpotrivă, o suprafață incertă, sălbatică pe care pot răsări punctele de efervescentă cele mai diferite (Revoluția ca spațiu – timp unic ce strânge în el tot

corpul social și îl duce dincolo – este solidară cu cadrul instituțional al orgasmului; dorința de revoluție nu poate fi, deci, decât dorința de orgasm, dorință de un centru care să abolească și să descarce toate tensiunile; spre deosebire de acest jacobinism politic și sexual, vom observa că, de câțiva ani, au apărut agitații sălbatice și neprevăzute în uzine, la țară, în licee, efervescențe, asemenea proceselor polimorfe ale juisării și că nu se mai poate raționa pe baza unui principiu unic.).

Corpul cuprins cu totul de erotism prelungește – fără limite timpul preorgasmic, acel timp în care plăcerea este mai puțin sigură, mai difuză, aspirația din ce în ce mai viguroasă, exaltarea – permanentă și obiectele – strălucitoare de noutate. Să te economisești, cum spune Tao, căci sămânța se poate așeza oriunde, să treci pe lângă principala piață și să te situezi în orice altă parte; și prin reținere, să incluzi în circulația sângelui și a viscerelor noi cantități de energie care fac să apară fără încetare noi spații de juisare, dau pulsionilor parțiale noi ocazii de a se investi asupra corpului și de a face aleatorie unitatea acestuia (de a demonstra că unitatea acestuia este aleatorie).

Falusul devine locul unei alchimii erotice, instrument muzical cu mai multe registre, iar împreunarea se mută de la ceea ce înconjoară Unul la ceea ce înconjoară pluralul...

Privat în elanurile sale de deversare, membrul se transformă în organ de triere energetică redistribuitor de libido: o cantitate de energie intră spontan într-o conductă; trebuie să înveți s-o dirijezi înspre alte zone pentru a o redistribui peste tot, a o pune să irige alte canale, alte vase (și de ce să nu visăm la o spermă sau la orice altă substanță similară care să se respândească în fiecare membrană, în fiecare circuit nervos, în fiecare mucoasă, venă, cavitate a unui corp străbătut pe întreaga lui suprafață de înalte și constante sarcini electrice?). Să nu vrem, deci, să ne eliberăm de excitație, de tensiuni, de presiunea sângelui și a seminței; să nu înlocuim printr-o juisare locală și limitată o plăcere corporală generalizată, să nu reducem ambiguitatea la ceea ce cunoaștem, să nu executăm, precum exorciștii sau inchizitorii, o lucrare ce strivește corpul bestial, corpul doritor, să nu alergăm după o tulburare supremă care să ne lecuiască de toate celelalte tulburări, ci să rămânem în stare de presiune permanentă, să ne bucurăm că nu avem întregul corpului celuilalt, să ne bucurăm, în aceeași măsură, de curenții, de foitele ce frământă și tăvălesc ființa de care suntem lipiți. Și atunci, plăcerea seminală, nemaifiind exclusivă,

devine pentru bărbat o atracție suplimentară și chiar o bucurie excepțională, căreia, în funcție de chef și de moment, îi cedează sau nu-i cedează, dar pe care, în niciun caz, nu o consideră ca pe o castrare impusă.

Aceste valori (orgasm, ejaculare) nu trebuie contrariate, ele trebuie ocolite, eschivate; le atingi în treacăt, te îndepărtezi de ele și eviți sterila opoziție bine/rău, sănătos/bolnav, normal/patogen. Cu alte cuvinte, nu poți să faci din reținerea spermei un panaceu și nici să veștejești, în numele atotputernicei naturi, minuțioasele protocoale ale lui coitus reservatus; nu poți face o regulă nici din rezervă nici din ejaculare, ele trebuie văzute ca excepții reciproce; și fiecare din ele ca o abatere de la regulă (de la abuzul) pe care l-ar reprezenta utilizarea exclusivă a contrariului. Din acel moment, revărsarea și reținerea nu vor mai constitui polarități de neîmpăcat, ci căi de acces divergente către juisare, fiecare din ele antrenând lumi incomunicabile și totuși prezente în fiecare om.

Continuând să fim excitați, experimentăm un decalaj, o iregularitate, un adevăr erotic al realului care ne răsuște nervii; ajunși în culmea excitației, deraiem, sărim de pe șinele admise ale plăcerii.

Cum evacuarea seminală este panta naturală care duce la moartea dorinței, refuzul ejaculării este trădarea acestei morți programate și, în același timp, a legii speciei din noi. Fără îndoială că, pentru bărbat nu există împerechere intensă, dacă nu survine nimic anormal, dacă nu se merge spre distrugerea, prin reglementarea absolută, a principiului de dereglare, violență și pierdere. Să provoci bâlbâială corpului, să te opui ca orgasmul să prindă precum un alfabet nemotivat; ca sămânța să se scurgă într-o singură și mare rețea și anume structura unică a raportului sexual, să te opui ca această sămânță să treacă direct de la parlamentul testiculo-penian la senatul vaginal, să faci, în așa fel, încât cel puțin să circule, să izbucnească, să urce, să se împrăștie, cu sufletul la gură, să țină individul, să anuleze până la un punct bipartiția înainte/după și să devină preliminariile unui act nicicând îndeplinit pentru că e inefectuabil. Suspans, dacă vrei, dar jefuit de viitor, fără vreo așteptare deosebită. Erotica taoistă spune: opriți sămânța, continuați raportul în alt mod. Nu ejaculați (ejaculare: ceea ce dezleagă, taie legăturile, dezbină îmbrățișarea, pe când rezerva efectuează dezlegarea chiar în sânul legăturii

voluptuoase), intrați într-un oarecare raport de risc cu nesiguranța și ignoranța, deschideți-vă spre surpriză, nu rămâneți în spațiul protector al detumescentei, nu căutați să vă treziți prea repede din beție.

Bărbatul nu paté să nu încerce senzația plăcerii ejaculării ca pe o virtualitate de experiențe spirituale și carnale de orice fel și, în același timp, ca pe o trădare a acestei virtualități. Desigur, subiectiv, el nu trăiește orgasmul ca pe plăcerea cea din urmă, ci ca pe o plăcere ca atâtea altele; festa voluptății finale i-o joacă însăși „Natura” și păcăleala este cu atât mai crudă cu cât nu este dorită.

Dacă vedem replețiunea ca pe o povestire clădită spontan din întâmplări care au toate o singură caracteristică și anume, de a tinde către un țel, atunci *coitus rezervatus* trebuie imaginat ca o contranarativitate, o mașinărie de amânat scadențele, o încercare de deschidere spre alteritate prin nesfârșita suspendare a similarului. El nu resoarbe diversitatea în unitatea unei ușurări ci face din fiecare senzație, din fiecare bucățică de piele, o scurtătură potențială, locul posibil de trecere al unei intensități. Bărbatul nu este rătăcitul (care a pierdut cărarea și caută drumul cel bun) ci dezorientatul, el nu caută nimic și dorește diversitatea labirintelor, înmulțirea tuturor abaterilor posibile.

În arta de a iubi se ghicește o totalitate neterminată care atrage imaginația dar, puținul, care lipsește, nu este nici el realizabil, realizarea lui ar distruge deodată fragila înjghebare pe care răgazul emiterii a așezat-o în corpul bărbatului. Este nevoie ca membrul să rămână drept în tumescența lui, ceea ce investește această pretenție cu un soi de secret care trebuie păstrat. De vreme ce vaginul nu mai este receptaculul spermei ci locul prin care hălăduiește penisul, bărbatul nu poate ajunge decât la o juisare abstractă prin intermediul unui obiect ce conține posibilitatea (dar numai posibilitatea) tuturor juisărilor, pe când penisul se prezintă ca reprezentantul material al întregii plăceri posibile. Bărbatul nu poate resimți decât abstract ceea ce femeia trăiește concret. Retenția pasionează corpul în afara obiectelor care îi dau naștere și eliberează dorința masculină de arhetipurile care o aservesc: în coit nu există nici afirmare de sine (tocmai pentru că ne aflăm în fața unei devirilizări), nici utilizare funcțională a unui obiect al plăcerii. Ceea ce se întâmplă în această punere între paranteze, care este orgasmul, depășește orice unitate, orice adecvare, orice

conformitate: în reținerea, la nesfârșit, a descărcării seminale pot interveni multe deveniri, iar amplitudinea și extinderea lor nu au limite determinabile. Cât privește copularea, ea nu va avea pentru bărbat eficacitatea unei devieri decât dacă, golită de orice sens prestabilit, menține deschisă și susceptibilă de multiple combinații dispoziția perversă, nedefinitul posibilelor juisării sale. Desigur, și de data aceasta, sexualitatea masculină cade în plasa unei speranțe contradictorii: ea speră să scape de trista condiție a pierderii, refuzându-i penisului juisarea și, totodată, moare de dorința de a-și da drumul, de a intra, în sfârșit, în acest prezent voluptuos nesfârșit în care, sub ochii ei, femeia se scufundă. Bărbatul nu ajunge la eliberarea orgastică decât prin femeie, în timp ce, el este în situația de a resimți cea mai puternică dorință, intens preludiu la orgasme fantasmatic pe care, din această cauză, nu ar trebui să le încerce niciodată. Și atunci, pentru că nu poate juca de sine, bărbatul juissează de nesfârșitul juisării feminine, eliberând – prin îndepărtarea oricărui risc neașteptat de oprire – nenumăratele bogății ale acestui în afară în care se găsește. Dacă femeia trebuie să se exprime, adică, în sens literal, să se expulzeze în afara oricărui loc, să nu mai locuiască, să nu mai calce pe niciun pământ, atunci creatura masculină, de vreme ce nu vrea să se supună reglementării adulte a genitalului, nu poate decât să rămână în sine, să se „derezidențializeze”, comprimându-se pentru a nu risca să spulbere iremediabil visul de omnipotență voluptuoasă pe care resorbirea nu poate să nu-l trezească în el.

Un Moise fără țară în cuvântul dragoste, există cuvântul zid (În fr. dragoste = amour; zid = mur).

Secțiune 5.01 Edmond Jabes

Aparent, atunci când acoperă cu sărutări, când se înfioară sub mângâieri, șoptindu-și dulci cuvinte, ei tind să se identifice... de fapt, câți amanți sunt când fac dragoste? Unu, patru sau opt? Voi răspunde că, pentru ei, esențialul este să fie cel puțin doi.

Este perfect ridicol să prezinți îmbrățișarea voluptuoasă ca pe o reciprocitate, ca pe un amestec de identități. Dacă este adevărat că fiecare sexualitate o atrage după sine pe cealaltă, în schimb, nu există niciodată reversibilitate a a lui tău și a a lui meu în actul împerecherii și încă și mai puțin o trecere alternată a juisării de la un corp la altul. Bărbatul și femeia nu au în comun interese, plăceri, pasiuni, ci atracția pentru straniețatea lor reciprocă, o ignoranță definitivă a unuia în

privința celui alt. În miezul contopirii cărnurilor, nicio oglindă nu oferă o imagine adevărată nici unuia dintre parteneri despre celălalt, nu evocă vreo androginie sau mirajul unei complementarități pe care amantii să o fi schițat măcar în treacăt: emoțiile nu se confundă.

A crede că bărbatul ar putea, în evanescența regulilor amoroase, să uite de mica apăsare a degetului stâng între scrotum și anus, să-și piardă capul, să-și piardă luciditatea, să intre într-un nou spațiu de singularități nemăsurabile, pe scurt, a crede că numitul coit heterosexual s-ar putea plasa în afara strategiei, adică în afara târgului „cu moartea inclusă printre eventualitățile estimate” (J.-F. Lyotard, *Eco. Lib.*, p. 249.) înseamnă să construiești ficțiunea – foarte masculină – a unei nediferențieri sexuale și să crezi subiectul masculin destul de generos, destul de aerian, ca să uite puținătatea propriilor circuite erotice, înseamnă să treci sub tăcere faptul că bărbatul, atâta vreme cât se limitează la penis, nu dispune de resurse senzuale nemărginite, că trebuie să compare tot timpul și să introducă târguiala în actul amoros și, în sfârșit, că în erotica masculină nu există puritatea unui loc intens, supus ireversibilității libidinale a chetuirilor pure ci, mereu, amestecul de calcul și de uitare de sine.

Să recitim *Ars amatoria* chinezesc: „Fata Aleasă întreabă: plăcerea actului sexual stă în eliberarea seminței? Or, dacă bărbatul se abține și nu ejaculează, ce plăcere mai poate avea? P'ong tsan răspunde: În adevăr, după ejaculare corpul bărbatului este obosit, urechile îi vâjâie, ochii i se închid de somn, își simte gâtulejul uscat, iar membrele îi sunt inerte. Scurtul moment de bucurie pe care l-a avut nu înseamnă cu adevărat o senzație de voluptate. Dacă, dimpotrivă, practică actul sexual fără să ejaculeze, esența lui virilă va fi mai puternică, corpul lui se va simți bine, auzul i se va ascuți, vederea va fi mai pătrunzătoare; chiar dacă bărbatul și-a reprimat pasiunea, iubirea lui pentru femeie va spori. Este ca și cum nu ar putea să o posede niciodată îndestul. Cum poate cineva să spună că aceasta nu este voluptate?” (Citat în Van Gulik, op. cit., p. 189.). A-ți reține sămânța înseamnă să te pui la nivelul femeii, să te găsești în situația de a nu fi niciodată sătul, să refuzi orice idee de saturație. Ceea ce bărbatul nu poate atinge prin emiterea seminală, încearcă să obțină – dar negativ – prin abținere. Plăcerea lui specifică devine, astfel, plăcere de infinită înstăpânire, deschidere spre toată partea feminină a dorinței: prin asceză, bărbatul trezește femeia din el și se deschide ca mediu

penetrabil la solicitările propriiei organicități. În stare spontană de deficit voluptuos, el are datoria să-și rețină juisarea – mic multiplu care duce cu sine perspectiva înspăimântătoare a unei retrageri imediate a apelor; pentru el, numai inhibiția, în ceea ce privește scopul, este sinonimă cu menținerea sensibilității, cu tandrețea neîntreruptă.

Două linii, aparent contradictorii, se vor întâlni aici, în același mit idealist al contopirii contrariilor. Pentru adepții lui coitus rezervatus această tehnică „identifică, într-un fel, dialectica sexuală feminină: ca și ea, transformă corpul într-un spațiu matricial, asimilează în Eros bărbatul și femeia, deveniți, astfel, parteneri cu adevărat egali, reflectări simetrice: dezacordul datorat diferenței s-a transformat în acord prin identitate (...)” (Lewinter – Groddek, *Regatul milenar al lui Hieronymus Bosch*, p. 109.). Împreunarea ca reintegrare a polarităților, ca solidaritate de esență între două antinomii, aceasta este tema favorită a erotomanilor și sexologilor occidentali: „Momentul orgasmului reciproc este și acela al supremei comuniuni, al schimbului suprem, el stabilește sexe complementare și atinge punctul prin care întreaga Ființă somatopsihică ajunge să comunice din plin cu negânditul – alteritate intra-specifică. El alătură, lipindu-le, cele două jumătăți ale androgenului, într-o fulgerătoare exaltare a ființei coplesite, împăcate, dilatate de fericire și bucurie, bucurie a atât de fugarei dar preafericitei completudini sexuale” (G. Zwang, op. cit., p. 498.).

Or, ce presupune orgasmul reciproc răsplătit cu premiul întâi al reușitei erotice? Că cele două juisări, a bărbatului și a femeii sunt identice, bazate pe același model al descărcării emoționale și că, succesul unui raport sexual (dar de ce să mai vorbim în acest domeniu de eșec sau de reușită dacă erotismul nu are un scop, care este criteriul lui de bună funcționare?) nu depinde decât de coincidența lor în timp, este o problemă de potrivire, de așezare, de reglare a tirului, femeia suferind de întârzieri, iar bărbatul de precocități. Drept care, într-un limbaj mai modern, auzim vechiul discurs platonician din „Banchetul”: „Dragostea reface antica natură, se străduie să contopească două ființe într-una singură și să vindece natura umană... Motivul este că vechea noastră natură era făcută astfel și că noi eram o ființă completă: aceasta este dorința și aspirația a tot ceea ce se numește dragoste”. Ca și cum descărcarea masculului ar fi mai mult decât un moment în juisarea feminină, ca și cum clipa radioasă a orgasmului împărtășit nu

ar fi. În același timp, pentru parteneri și clipa celei mai mari îndepărtări. Apogeul voluptuos nu este momentul unirii totale dintre iubiți, el este, dimpotrivă, punctul lor de dezbinare: niciodată bărbatul nu este mai departe de femeie decât atunci când aceasta jusează pierdută cu totul în sferele uluitorului său corp. Intimitatea înseamnă percepția acută a unei distanțe de netrecut, restabilirea unei abateri, a unei denivelări profunde între persoanele implicate; a iubi înseamnă, deci, a despărți, invariabil, a despărți ceea ce viața obișnuită a unit în învălmășeala oarbă a spiritului gregar; și a împinge până la maxima lor acuitate cele mai accentuate diferențe dintre ființe. Fără această inadecvare fundamentală, fără această impenetrabilitate absolută, care face ca cele două ființe să meargă fiecare pe drumul ei, fiecare purtându-și cu sine micile ei bucurii inconfundabile nu ar exista raport carnal. Emoția voluptuoasă este percepția unei despicături care nu deschide spre nimic, nu înlesnește comunicarea, dar se afirmă pentru totdeauna ca împărțire, incident, catastrofă și această catastrofă este veselă: din cauza ei ne dorim, din cauza ei nu există între noi decât disparități și nicio similitudine. De ce m-ar excita atât de tare extazul altuia dacă nu pentru că sapă între mine și acesta groapa ireductibilă a unei lumi în care celălalt alunecă, niște zone ce-mi vor rămâne pentru totdeauna necunoscute? Și este adevărat că refuzul juisării marchează la bărbat o dorință evidentă de a cunoaște din interior cealaltă față a lumii umane, ca o încercare de transversalitate pentru a face să comunice între ele sexele zidite în specificitatea lor. Prin zvârcolirile ei, femeia îl amenință fără încetare pe bărbat, și își tot sfâșie rochia dintr-o bucată a sexualității; și de aceea, el își va menține pofta larg deschisă ca pe cele două capete ale unui clește, va rămâne în afară de sine (de vreme ce acest în afară de sine al ejaculării nu este, de fapt, o obsesivă întoarcere la sine), sugrumându-și aspirațiile la ușurarea orgastică. Femeia reprezintă un model care smulge masculul din tautologia erotismului său și îl oprește să facă din activitatea lui sexuală o versiune a lui însuși, idealizată prin dorință. Prin imitarea iubitei, prin încercarea de a se face după asemănarea ei, bărbatul se străduiește să fie ceea ce nu este, el nu mai contemplă în celălalt propria lui imagine răsturnată.

Juisarea femeii este la adăpost de orice cuvânt, comentariu ori explicație și singurul lucru, care ar putea-o atinge, ar fi o altă juisare ce s-ar dovedi identică în varietate sau măcar în intensitate: despre un

asemenea extaz nu se poate vorbi, poți doar să vorbești ca el în interiorul lui, poți intra într-un plagiat frenetic, poți afirma isteric un mimetism gestual și vocal. Ceea ce și este, în felul ei, reținerea seminței, un soi de a se mula – în lipsă – după explozia feminină și de a regăsi, prin ea, nediferențierea primitivă a Paradisului. Dar aici, copia nu ajunge niciodată la înălțimea modelului, ea nu este copie decât pentru a lăsa să se ghicească modelul în veci inaccesibil. Bărbatul rămâne întotdeauna în marginea juisării femeii; el o cunoaște după privire, ochi, gură, dezmiardare dar nu din interior: de îndată ce acceptă să cedeze ispitei de a o avea (și de a o ști), de a se identifica cu Ființa Celuilalt s-a și trezit aruncat sub limita posibilităților, penis flasc, imatur, organism veștejit, distrus, schilodit. Creatura masculină nu poate intra în acel real delectabil și oribil care se desfășoară în imediata lui apropiere, atât de aproape încât îi este iremediabil închis. Ajungând cel mult la un androgenat spiritual, el poate visa imposibilul, își poate imagina cum cavitatea mătăsoasă a vaginului trece în el, poate simți arsurile delectabile, bucuriile convulsive, își poate închipui că devine, la rândul-i, ascunzătoare adâncă, alunecoasă și fierbinte pentru un altul și că, în sfârșit, împărtășește cu partenera sa peripețiile aceleiași călătorii. Bărbatul nu face experiența interioară decât a bisexualității virtuale sau, mai bine zis, bisexualitatea masculină nu este altceva decât virtualul feminin. Juisarea feminină exprimă o lume posibilă necunoscută nouă. Lume care trebuie descifrată, interpretată, deși, știm că vom continua să o ignorăm. Există în orgasmele femeii universuri nebănuite de care ne îndrăgostim nebunește pe măsură ce ne dăm seama de distanța de netrecut care ne desparte de ele. Gesturile iubitei, chiar în momentul când par că ni se adresează și că ne sunt închinare, exprimă tot acele regiuni obscure ce ne exclud. Și nu este ca în gelozie „imaginea unei lumi posibile în care alții ar fi sau sunt preferați” [G. Deleuze, *Proust et les signes* (Proust și semnele).], căci imaginea trasată de femeie este imaginea unui teren inabordabil în care nimeni nu poate fi preferat pentru că nimeni nu are acces la ea (poate doar altă femeie...). Pentru că în acest extaz nu mai am niciun rival de care să mă tem, nu mai am relații de concurență de înfruntat, pentru că pe marginea acestei frontiere, care duce spre nicăieri, suntem toți niște exilați, ne lovim de o linie care nu desparte două tărâmurile ci este ea însăși despărțitura absolută. Atât de subțire este peretele ce îl desparte pe bărbat de femeie încât este de netrecut, cu

atât mai de netrecut cu cât, în felul lui, nu este nimic. Atunci când se reține, bărbatul nu și-a câștigat decât dreptul la nomadism. Nu i s-a promis nimic: și mai ales nu i s-a promis o țară. El nu va fi cunoscut intensificarea decât sub forma orizontalității cât vezi cu ochii, fără popas, fără vreo oază în care să-și poată ridica un cort. El nu poposește în femeie pentru că juisarea lui nu are un loc anume.

În fața elanurilor amoroase ale femeii, creatura masculină nu poate fi nici fizician, nici metafizician ci egiptolog, decodificator de semne care nu sunt minciuni, care nu ascund ceea ce exprimă, nu disimulează și, totuși, nu oferă nicio realitate tangibilă în spatele aparenței lor imediate. Totul se află în aceste zone luminoase ale juisării în care pătrundem ca în niște cripte pentru a descifra, grație propriei noastre plăceri reținute, hieroglife și limbaje secrete, pentru a înfăptui, asemenea unor călători neclintiți, o inițiere despre care știm dinainte că nu ne va învăța nimic. Voluptatea iubitei este toată strânsă în acest adevăr care nu se enunță.

Un bărbat spune că vrea o femeie. Ce înțelege prin asta: că vrea să o posede la repezeală pentru a se descărca în ea? Că vrea să o ia așa cum iei o bucată de pământ, receptacul în care îți îngropi sămânța fără să-ți pese dacă se pierde sau rodește? Și dacă, dimpotrivă, masculul nu caută în femeie o ieșire pentru pletora organelor sale ci juisarea ei, imaginea unei nebunii suverane care, oricum, lui nu îi este nici pe departe cunoscută? Și dacă bărbatul nu încearcă să obțină – cu riscul de a-și frânge aripile – maximizarea orgasmelor partenerei sale decât pentru a putea vorbi despre femeie, a juisa (ca) o femeie, a auzi strigătul femeii? Precum Moise privind Pământul făgăduinței pe care nu va apuca să calce, în care nu va intra... Cele două părți ale cuplului nu vorbesc aceeași limbă. Ceea ce le apropie nu sunt aceleași organe, aceleași voluptăți, ci patima – indicibilă – pe care o au pentru indiferența lor.

Singura aventură majoră a împreunării o constituie Femeia. Actul venerian ar fi povestea fără de poveste a uciderii unei dorințe, dacă nu ar fi tot timpul zguduit de evenimentul imprevizibil (în apariția și consecințele lui) al orgasmului feminin, al violenței bahice care răstoarnă totul. În femeie, bărbatul este confruntat cu inimaginabilul, el atinge acea stare paradiziacă în care imaginația nu poate fi saturată de experiență sau de rutină, deoarece ea nu aparține unui a ști sau unui a putea și pentru că în momentul când, acest

inimaginabil (fără intermediul imaginabilului, fără puntea imaginilor) devine realitate, bărbatul este cuprins de panică și de amețală.

Când nu ai niciun orgasm la dispoziție nu ai încotro, ești nevoit să le furi pe ale altora; să furi erotica taoistă, să furi voluptățile de la femeie, să juișezi prin furt, prin infracțiune. Dacă într-adevăr în cuvântul *dragoste* există cuvântul *zid*, putem spune că dorința amoroasă este întotdeauna dorința de acest zid. Căci nu toate zidurile au soliditatea, tristețea și ostilitatea unei împrejurări de închisoare, iar amanții nu se îmbată decât cu diferența dintre ei. Relația sexuală nu este elaborarea unei transparențe ci măsura unei disimetrii pe care nimic nu o atenuează.

Dacă există o lege a intimității amoroase, în mod cu totul ciudat (special) această lege nu adună, nu apropie într-un tot ci, dimpotrivă, măsoară intervalele, îndepărtările, etanșeitățile. Amanții se iubesc cu telescoape (și nu cu microscopie), pentru că distanțele infinite, care îi deosebesc, susțin atracții infinitezimale care cer vaste perspective. Infinitezimalul este puterea de a telescopa fragmente, de a rostogoli universuri diferite, de a străbate, fără a le anula, spații enorme: este dragoste pentru amănunt în măsura în care acesta concretizează și sporește abaterile – care sunt toate inegale, toate fracționate. Nuditatea nu mă apropie de celălalt, ea consfințește despărțirea noastră: femeile au un corp pe care noi nu îl avem, un corp extatic. În timpul împreunării, amanții nu încetează nicio clipă să trăiască precum niște ființe discontinue, dar nicio clipă discontinuitatea lor nu este atât de ermetică la orice transfer, la orice contopire cu celălalt; deschisă, de bună seamă, dar către propria sa deschidere, deschisă dorinței de a se deschide, interpelată, privită prin deschiderea celuilalt, dar fără să capete prin această căscare nicio capacitate de transfuzie: plăcerea nu trece de la vagin la falus, nu străpunge membranele, există o etanșeitate între organul care pătrunde și cavitatea care primește, emoția este incomunicabilă. Amorul este dovada exaltantă a elidării celuilalt.

Bărbatul poate să moară din cauza contactului ca și din cauza non-contactului; el nu se „efeminează”, dar găsește distanța potrivită: nici prea aproape de iubită, prea mimetic, în care caz ar muri fulgerat de ejaculare, nici prea departe în aroganța unui pur voaieurism, căci atunci ar rata emoția. În fond, el dispune de două feluri de a juca cu o femeie (de a o aborda prin echivalare): două tipuri de fuzionare, la

drept vorbind, la fel de puțin fuzionate și unul și altul: o fuzionare fugară, rapidă, biată țâșnire de sămânță și o fuzionare activă prin retenția spermei care realizează – în lipsă – identificarea ființei bărbat și a ființei femeie, știindu-se că, până și în acest caz, bărbatul poate oricând să-și încununeze acțiunea în maniera genitală. O manieră de a naviga în cea mai deplină rezervă, manieră chinezească, adămită, tantrică (tot felul de termeni care nu mai înseamnă mare lucru și la care ne place tocmai nonsensul relativ), manieră de a se conecta la fondul ineputabil al orgasmului feminin, de a răscoli rana sexualității, de a nu încerca să o cicatrizezi: dorința de durată care vrea să ardă și respinge legea timpului și a morții. Mașina este stricată, adevărat, dar ne plac rateurile ei. Masculinul și femininul coabitează, desigur, dar ca doi străini care, strângându-se în brațe, mângâindu-se, dăruindu-se unul altuia s-ar îndepărta, s-ar rătăci, ar fugi unul de altul; iar orgasmul, orgasmele nu fac decât să răscolească acest sentiment al non-coincidenței fundamentale. Te iubesc; și nu prostescul: „Știi că nu mă iubești pentru că nu iubești pe nimeni în afară de tine! Eu sunt ca tine. Iubește-mă!” (R. Vaneighem), ci te iubesc pentru că în atingere cu tine nu mai sunt eu, fug din granițele mele și nimic nu-mi este mai indiferent decât mine. Te iubesc pentru că împreună ne deschidem spre necunoscutul care nu suntem. Și necunoscutul tău nu este și al meu.

Ce este actul heterosexual? O scenă în care unul dintre actori este obligat, de dragul bunei desfășurări a piesei, să stea pe margine și să adopte statutul ambiguu al unui spectator actor. Duoul voluptuos este o comunitate împrăștiată, depășită, șchioapă, dar puternică, tocmai prin această șchiopătate esențială care îi dă naștere. Într-un fel, s-ar putea spune, fiecare juisare luptă pentru hegemonie, iar actul carnal nu este altceva decât rezultatul unui compromis între două homosexualități fundamentale; în funcție de cum prevalează una sau cealaltă dintre exigențe, după cum negocierea dintre amanți este eludată sau afirmată, coitul înclină spre modul viril, spre mica criză o orgasmului unic sau se deschide înspre o răbdare mai difuză, mai continuă, spre polimorfia turbulențelor feminine. Aceste două exigențe, se știe, nu sunt, totuși, defel echivalente nici ca forță, nici ca intensitate nici ca durată. Bărbatul, oricât ar fi de mândru de micile lui zdrăgăneli ostentative, este spontan defavorizat față de femeie: sperma nu este ca banii pe care-i poți întrebuința cu totul diferit ori îi

arunci pe fereastră, îi joci, îi pierzi pe degeaba (un mod care trece drept nobil de la Bataille încoace), ori îi tezaurizezi, îi acumulezi. Sperma este o raritate, un bun minuscul, un capital incapabil să se înmulțească, să se reproducă pe scară mare și zgârcenia însăși, cu care este produs, îl obligă pe bărbat să devină econom.

De ce să mai participi la viața erotică a femeii, să te lași târât într-o aventură din care nu ești sigur că scapi dacă nu dispui decât de un capital măsurat, de un măsurabil față cu nemăsuratul? De ce, dacă nu ca să protestezi împotriva unui ritual prea bine rodat, de vreme ce surpriza este însăși modalitatea juisării. Dacă nerealizarea dorinței devine dezirabilul pentru bărbat, aceasta nu înseamnă că lasă vrabia din mână pentru cioara de pe gard și nici că ia cioara drept vrabie, ci pus și simplu că nu mai există nici vrabie, nici țintă. Excelând în dezorientare, el va gusta, de-acum, senzații imposibil de situate. Femeia a reușit să trezească în el această stare minunată și îngrijorătoare: să știe ce nu mai vrea, să nu mai știe exact ce vrea.

TOT CE ATI DORIT ÎNTOTDEAUNA SĂ ȘTIȚI DESPRE FALUSUL ARTIFICIAL ȘI NU ATI ÎNDRĂZNIT NICIODATĂ SĂ ÎNTREBAȚI

Artefactul erotic dezmente cele 2 ideologii, de fapt solidare, ale bunei naturi incoruptibile (Dumnezeu a făcut bine ce a făcut, ne ajung organele cu care am fost dăruiti) și a nevoii ca indice de autenticitate (vibromasorul în lipsa persoanei reale). Înlocuitorul ca unealtă-organ nu ridică numai o problemă economică de paliativ, el este și juisare pusă la păstrare, fetișizată, înghețată și întotdeauna disponibilă și, deci, deopotrivă, măsură de prevedere în eventualitatea unei neputințe a corpului și dublare a corpului la nivelul părților lui genitale. El nu ține numai de satisfacția solitară (ca în onanism), ci și de dezordinea libidoului: sporește sexele, le permite amanților să scape din menghinea rolurilor fixe (femeia poate să-și ia partenerul pe la spate, fata poate face același lucru cu tovarășa ei), pe scurt, înlocuitorul nu compensează ci înscrie circuite din ce în ce mai întinse de descărcare. Datorită lui nu mai există așa-zisa naturalitate a corpului, nici înrădăcinarea funcțională a organelor, nici ireversibilitatea timpului, înlocuitorul este energie avansată pentru totdeauna (erecție permanentă) care se întoarce sub formă de energie revenită (plăcere, tulburare): el scurtcircuitează datoria (necesitatea unei recompense fizice), este ca un credit care nu ar trebui rambursat niciodată. Sub toate formele posibile (penis din plastic, dotat cu un motorăș electric

intern care-i imprimă o mișcare de dus-întors, la care se anexează adesea un becuț luminos și o pară ce poate fi umplută cu lichid cald; sfere de gheșe; gageturi sexuale: centură de anticastitate, corsaj cu zgardă, oglinzi retrovizoare etc.); aparatul de juisare smulge corpul din fatalitatea sa biologică și spune: nu există artificiu, nu există natură, corpul copulator este în sine o mașină, o mașinație, o mașinărie. De unde, fascinația generală a erotomanilor pentru complexele instrumentale (mașini sadiene, celibatare, kafkiene, suprarealiste – biciclete auto-masturbatoare – mașini orgonotice ultimul Reich, rețele telefonice ale perversilor urbani, conectări erotice pe circuite video): nu există suport bun sau rău, penisul este și așa o proteză libidinală, piciorul, brațul, gura sunt deja niște mașini, nicio mediere nu este rușinoasă (în această privință până și cea mai banală dintre poziții este tot o mediere, totul este o mediere, totul e suport, mecanism, pârghie, sistem mecanic; sau, cu alte cuvinte, erotismul nu are nicio legătură cu sexualitatea.

Cele zece rătăcirii ale sexelor

Scriitorul chinez Tehamg-King care a scris pe timpul dinastiei Ming o continuare la Yi-Yu-Ki, celebra culegere de afaceri criminale, relatează în capitolul VII, un caz de hermafroditism. Sub dinastia Song, în epoca Hsien-teh oen (1265 – 1274), o familie din Teho-Kiang adusesese în casă o călugăriță budistă pentru a le învăța broderia pe tinerele ei copile: „Într-o zi, s-a aflat că una din fete era însărcinată. Ea le spune părinților că de fapt, călugărița era bărbat și că se culcase cu ea; el îi declarase copilei: «Am două sexe, când am de-a face cu Yang sunt femeie, când am de-a face cu Yin, sunt bărbat». Tatăl a dat-o pe călugăriță în judecată, acuzând-o că i-a sedus fata. Ea a negat totul, judecătorul a ordonat să fie examinată și a constatat că era într-adevăr femeie. O bătrână gardiană a poruncit, atunci, să fie culcată pe spate și să fie adus un câine care să-i lingă părțile sexuale unse cu zeamă de carne. În urma acestei operațiuni, clitorisul călugăriței s-a umflat și a ajuns de forma și dimensiunea unui membru viril. Și așa, hermafroditul a mărturisit că mai sedusese multe alte fete tinere și a fost descăpățânat” (Citat din Van Gulik, op. cit., p. 207.). Sărmana călugăriță! Care chirurg, din ziua de azi, n-ar visa să plămădească, prin chimia cea mai subtilă, o ființă identică? Și totuși, acest Frankenstein feminin chinez, cât este de puțin androginal, de puțin conform cu viziunea noastră despre dragoste: el nu confundă sevele ci le

cumulează, nu reconciliază nimic, ci juxtapune, nu traduce, precum hermafroditul occidental, nostalgia unei umanități eliberate de poftă prin aplicarea a doua sexe fiecărui individ care, ca să zicem așa, s-ar scurtcircuita; dimpotrivă, el dublează poftele, adună cele două lubrificații, a bărbatului și a femeii, pe un singur corp! De la Platon încoace, viziunea noastră asupra Erosului androginal se caracterizează întotdeauna printr-o aceeași voință de echilibru și împăcare, adică de un egalitarism atât de perfect încât ar nivela diferențele și ar duce la dispariția progresivă a oricărei dorințe prin dispariția cauzelor sale. Există o complementaritate a femininului cu masculinul pentru că există o proporție între ele, pentru că fiecare este lipsit de celălalt, pentru că penisul și vaginul se îmbină recto și verso, precum cele două fețe ale unei foi de hârtie, se reduc unul la altul, femeia este ca bărbatul, aproape bărbat, cvasi-bărbat, a fi unul este doi, întotdeauna a fi același, a fi întotdeauna masculul (Desigur, hermafroditul nu spune mare lucru despre adevăratele noastre dorințe; în schimb, spune mult despre concepția noastră reală despre femeie: în toate gravurile, care îl reprezintă, predomină caracterele anatomice masculine (aparatură genitală externă), în timp ce femeia nu este reprezentată decât prin sânii și șoldurile ca și cum, în această viziune, nu ar fi decât un bărbat care poate face copii.). Sinistru ideal al androginului: acesta nu se mulțumește să dea la o parte, ca fiind împotriva armoniilor amorului, toate atracțiile divergente (pederastia, safismul, bestialitatea), ci propune, ca unic țel erotic, o construcție închisă, ferecată, moartă, în care aventurii neprevăzutului nu i se dă nicio șansă, veritabil paradis al asexuării mistice, revenire forțată la condiția îngerilor „care nu-și iau nici soț nici soție” (Evanghelia după Matei, 22 – 30.).

Eros nu tinde nicicând către unificare și mai ales către aceea dintre bărbat și femeie. Divizarea nu trezește nicio amărăciune libidinală, sursa suferinței noastre este, dimpotrivă, o coeziune, o identificare prea accentuată, prea perfectă. (Dacă ar fi să rescriem, pe dos, mitul platonian am putea spune: suntem cu toții niște androgini desăvârșiți, alăturați, care gem de prea multe încrucișări, de prea mult amestec și care își doresc să fie ori numai bărbat, ori numai femeie, dar nu și unul și altul în același timp.

Diferența dintre sexe, se știe prea bine, nu are decât o singură fațetă: aservirea femeii de către bărbat prin echivalare sau oprimare, ierarhie ce se stabilește atât între sexe cât și în interiorul fiecăruia din

noi. A nu tolera decât o stare a dimorfismului sexual înseamnă a ține, cu tot dinadinsul, la separația strictă a masculinului de feminin, pentru că această separație nu constituie un punct de referință în funcție de care oamenii nu vor mai fi judecați după actele lor reale ci după gradul de integrare în norma sexuală dominantă. Cât privește diferența, ea a fost neconținut coborâtă la rangul de opoziție, atracție a contrariilor, cupluri complementare deci ierarhizate, a fost supusă principiului terțului exclus, s-a operat în reunificarea ei, în încremenirea ei sub dominație virilă. S-a căutat să se stopeze efectele de derivă ale acestei neasemănări, să i se fixeze rolurile o dată pentru totdeauna, a fost sedentarizată într-un pol de paralizie (în care a fi bărbat devenea a nu fi femeie, a nu se comporta ca o femeie, a nu se efemina și invers, vezi Freud) pentru a nu lăsa să se dezvolte un pol contrar de agitație și auto-înmulțire. A fost imaginată această fabuloasă constrângere a heterosexuality – care nu este de fel o înclinație a unui sex pentru celălalt – ci izolarea și controlul femeilor, copiilor și al bărbaților înșiși, împrăștierea multitudinilor lor fluctuante prin valorile-semne falofore. În așa fel, încât pe această homosexualitate fundamentală a raporturilor sociale (etalonarea corpurilor de către codul viril) s-a grefat o schemă de subordonare pe perechi (activ/pasiv-obiect/subiect, penetrant/penetrat), schemă „heterosexual” care, se știe, este copleșitoare și merge până la a domina relațiile homosexuale (le) lor între ei (ele). Este cazul să spunem, în această privință, că economia libidinală masculină – ca și inconștientul, se pare – ignoră anatomia, inclusiv propria-i anatomie, că are față de împărțirea sexelor cea mai totală neîncredere, nu o admite, nu o recunoaște decât pentru a o fixa mai tare și a reduce angoasa provocată de alteritatea reală a speciilor sexuale.

Farmecul discret al diferenței dintre sexe – despre care nimeni nu știe ce înseamnă și noi cu atât mai puțin – constă în aceea că, deși o suportăm, uităm tot timpul de ea, ne prefacem că nu există, că este natura indiferentă căreia nu-i dăm nicio atenție, constă în faptul că, nici nu ne trece prin gând să-l punem pe fiecare la locul lui, bărbații la stânga, femeile la dreapta chiar dacă, până la urmă această împărțire nu ne uită ea, pe noi. Iată un binarism, poate singurul, care nu înseamnă niciodată doi în sensul strict al termenului, ci ceva mai mult sau mai puțin, care se subdivizează în submultipli și este susceptibil de combinații nelimitate. Nu există o dialectică după cum nu există nicio

acumulare posibilă a nevoilor, pentru că niciunul nici altul nu sunt numere întregi, dicotomia lor nu face niciodată 2 ca rezultat al lui 1 + 1 ci 2 la puterea **n**, dualism incalculabil. Ne simțim în culpă în chiar miezul substratului nostru anatomic specific, corpul nostru este întotdeauna deja compromis, presărat cu mezalianțe, exteriorul este înăuntru, suntem cu un picior în teritoriu inamic, virginitatea este un miraj, un mixaj, un metisaj operațional, o formațiune corcită cu infinite grade de complicație. Astfel, putem oricând descompune, ca să ne distrăm, apartenența la un sex, putem, cu alte cuvinte, să o înmulțim ca: apartenență la o specie (cea umană mai curând, decât cea animală, cea mamiferică mai curând, decât ozeneipară, moluscă mai degrabă, decât crustaceu), apartenență la o rasă, la o cultură, vârstă a acestei apartenențe (copilărie, maturitate, bătrânețe) cu caracterele proprii fiecăreia din aceste stări, apoi, îmbinarea unică în morfologia și chipul trăsăturilor acestui sex, produc atracție sau repulsie a celui alt sex în noi și deci, o nouă combinație, efecte de singularitate datorate întâlnirilor codurilor genetice, joc al hazardului chimic, încrucișare a unei multitudini de rețele cărora nu li se poate atribui o origine, îngrămădire indecidabilă a celor mai diverse straturi și, de asemenea, apartenență a acestui corp la un moment de istorie, la o clasă socială determinată, și totul amestecat în cea mai aventuroasă – și totuși lizibilă – dintre configurații etc. Odată cu fiecă copil care se naște – fată sau băiat – sexuarea este împrăștiată, împinsă pe alte căi. Nu ești femeie după cum eu nu sunt bărbat, ești acea excepție fabuloasă de la specia feminină, un lux al materiei și în această calitate nu ești nici contrariul meu nici anexa mea, ești doar o forță care mă depășește, o forță pe care nu o pot stăvili.

De îndată ce abandonăm codurile legate de ea, diferența dintre sexe devine imprecisă și vagă, precum o minciună despre care nu se poate ști niciodată dacă este adevăr mascat sau indiciul unui adevăr imposibil. Este nevoie ca hotărârea de a tranșa, de a spune „este bărbat, este femeie” să devină dificilă, este nevoie să ne-o imputăm continuu ca pe o mare prostie, ca pe o nevoie urgentă de a ne liniști spaimile. Dorința de a separa strict sexele, de a delimita riguros limitele și prerogativele lor este dorința de a (**mai**) salva posibilitatea adevărului, puterea de a despărți, de a distinge între falsuri și copiile reușite, este preocuparea militaro-birocratică de împărțire și clasificare.

Este hotărârea de a nu permite ca această diferență, dezbrăcată de caracterul ei de înfruntare ireductibilă, se constituie un obstacol pentru hotărârea de nominalizare, de veracitate. Situație potrivnică instaurării vreunei activități care ar dispune de metalimbajul și de poziția de arbitru capabil de a-l pune pe fiecare la locul lui. Și care ar inspira, din această cauză, o cu totul altă logică în care nu ar exista nicio instanță de referință (orgasm, falus, tumescență, eu, subiect) deoarece bărbați, femei și copii ca varianți sau distribuții ale acestei referințe ar deveni indiscernabili conform cu criteriile clasice, în care nu ar mai exista decât sexualități cu totul divergente unele de altele.

Atunci când semnele separării între sexe încep să-și piardă din acuitate, toate caracterele sexuale pot fi adoptate plecând de la o poziție determinată: să fii rând pe rând, față de femeia iubită, pederast, sodomit, frate, soră, amant, lesbiană; să te joci, cu copilul pe care-l iubești, de-a amantul, de-a tatăl, de-a fiul acestui tată, de-a soția, de-a sora soției, să fii copilul acestui copil, și pisica bunicii lui, și bastonul bunicului, să trăiești orice heterosexualitate declarată nu numai ca homosexualitate latentă (să alegi, de pildă. O femeie cu condiția să fie ca un bărbat și reciproc), dar și ca bestialitate parțială, geografie, geologie fragmentară, să arunci în aer toată genealogia familiilor, tot eșichierul rolurilor și al compartimentărilor, să împiedici o sexualitate să mai fie poliția alteia, să profiți de această disjuncție, să o transferi în bloc asupra unui individ sau a altuia indiferent de *cifra* lui genital, să nu reduci niciodată afecțiunea noastră, umorile noastre, capriciile noastre erotice la trista condiție de alegorii sau de variante ale unui dimorfism de bază, să te lași pătruns de o femeie (manual sau cu diverse instrumente) sau, eventual să o sodomizezi, să mângâi un băiat cu aceleași mișcări molatice pe care le-ai avea pentru o adolescentă nubilă, să spulberi stările permanente, susceptibile de a naște putere și deci plictis (soț/soție, muză/poet, vorbăreț/mut), să te sustragi încremenirii lucrurilor dinainte hotărâte, să regăsești libidoul ca joc, ca forță de dezagregare a instituitului, față de improvizație și de distribuire anarhică (și ce subversiune mizeră este însăși homosexualitatea, atâta vreme cât se încapățânează într-o apologie de doi bani a Falusului, a Centrului Absolut, în această obsesie birocratică a mădularului, a percutării anusului, a erecției dure și făloase, desfrâu de răcani, de curcani, de barosani, de misionari, de atleți de bălci, de culturiști, de Karateka – bieți prăpădiți maniaci, îngrijorați de

virilitatea lor pe care și-o încearcă unii pe alții, curat obsedați ai castrării).

Despre travestiți, de pildă, se poate spune, pe bună dreptate, că sunt imaginea perfectă a codului feminin (a femeii așa cum o vede bărbatul), că sunt mai femei decât femeile, deoarece doresc cu orice preț să fie femei, în timp ce femeia este nevoită să-și accepte sexul („Cururile energumene” în *Cercetări, Enciclopedia homosexualităților*). Ceea ce nu înseamnă că travestitul nu contrariază mai mult decât oricine nevoia de claritate în ce privește distincția între sexe, că nu împinge, ca nimeni altul, cu deplină dezinvoltură angoasantă această diferență pe un teren pe care nimeni nu o mai plasase. Chiar dacă transsexualul apelează la rezerve, la mituri bine cunoscute, nu se poate nega că în plagiatul lui prea precis, prea exact, prea minuțios, există un moment de nebunie care pune sub semnul întrebării postulatele anatomice cele mai sigure, un delir artistic de-a dreptul fictiv în care fiecare este chemat să-și caute propriile erotici, să experimenteze neîncetat transmutațiile posibile ale propriului corp. Ceea ce fascinează este acest prea, acest surplus de feminitate, această suprasemnificație care derutează și semnalează, precum o fantasmă, realitatea sau puținătatea realității cuprinse în împărțirea sexuală. Refuzul, printr-o reconstrucție de aparență, al oricărei origini îl împiedică pe travestit să impună vreun sens (un nou sens, al treilea sens al celui de-al treilea sex), dar face din el o sticlă aruncată în mare, un mesaj viu, o configurație inedită de piei, de priviri și de osaturi ce cheamă, la rândul-i, la alte metamorfoze extraordinare.

Ce ne rezervă diferența dintre sexe, ce putem aștepta de la chirurgie și de la dorința de auto transformare? Poate alte deschideri, alte abateri încă și mai extraordinare care vor include, în această bipolaritate – pentru a o respinge, a o distruge poate, niște evenimente care ni se păreau insuportabile, de neconceput (posibilitatea corcirii cu organisme ne-umane, teratologie provocată, centaurism etc.). Cel puțin pionierul dezechilibrului genetic ne arată căile marelui vertij pe care îl dezorientează doar discontinuu realizat prin compromis, hibriditate, corceală cromozomică, amestecul sângelui și al celulelor: nu atât bisexualul cât sexul cameleon. Creator de noi perspective ce oferă mai multe percepții simultane într-un timp imposibil (ubicuitar).

Când vorbim despre diferența dintre sexe, presupunem deja ceea ce voiam să demonstrăm și anume că, indexul de referință între

bărbat și femeie va fi doar sexul (și de aici se alunecă pe nesimțite spre supremația aparatului genital masculin, spre logomahia derizorie referitoare la Falus), când de fapt, ar trebui să vorbim de diferență între corpuri sau, mai exact, de diferența dintre sexualități. Căci, dacă vrem, există într-adevăr un singur sex care este sexul masculin, dar există un singur corp sexuat care este corpul feminin. Sau, mai degrabă, un corp monocentrat, metonimic (în care partea reprezintă totul), limitat sub egida falică în primul caz; și un corp feminin dezorganizat, dislocat, fisurat, care erodează izolarile organice și pătrunde printre îmbinările imuabile. Nicio revoluție, nici măcar cea mai radicală, nu va abolii privilegiul de juisare al femeii căci, această „feminitate” – tocmai ea – nu poate fi redusă la rolul ei actual (Este oare legitim ca, din această sexualitate specifică să se inducă, așa cum face Hélène Cixous, un inconștient, o scriitură tipic feminină? Nu înseamnă că reactivăm utopia unei bune naturi rebele în exterioritate în care femeia l-ar înlocui pe proletar asemenea unui nou arhanghel al mesianismului?). Pentru corpul feminin, a respinge imaginea lui actuală nu înseamnă să-și topească diferența în intersexualitate sau într-o indeterminare oarecare ci, dimpotrivă, să o proclame: prin moartea sa, codul care o reglementa îi eliberează alteritatea. În ideea tradițională a diferenței dintre sexe, relațiile dintre bărbat și femeie erau relații de opoziție în interiorul unui același sistem definit prin apartenența lui la simbolica Falusului. A vorbi acum de diferență între sexualități, înseamnă să stabilim, între cele două sisteme, raporturi care nu sunt de convergență sau de divergență ci de pură excentricitate. Desigur, fiecare sexualitate o contrariază pe a mea, fiecare, în felul ei, deranjează atracțiile așa-zis naturale, distanțează vecinătățile, tulbură pseudoevidențele dar niciuna nu ar avea această putere perturbatoare dacă nu ar exista, la origine, dereglarea corpului feminin în voluptățile lui. Orice am face, femeia, dacă putem spune așa, ne întrece întotdeauna cu un sex. Și nicio diferență nu ar fi posibilă și nici chiar imaginabilă dacă, înainte de orice încarnare, de orice distincție embriologică, nu ar exista diferențiantul diferenței, suspendarea oricărei corporeități, femininul.

Iată de ce androgenul nu ne ispitește de fel, căci aspirăm la multe mai mult decât la o simplă contopire care ne-ar uni într-un bloc pietrificat, visăm să fim mai degrabă, niște corpuri sexuate din cap până-n picioare, din care sexele să țâșnească precum izvoarele din

fiecare ascunziș, din fiecare părticică, din fiecă dezmierdare, visăm la adunarea tuturor sexualităților și nu la anularea lor ipotetică într-o imagine. Nu alergăm după identitatea noastră pierdută (!), ci le asumăm pe toate și tot ce le cerem este să ne răscolească o clipă. Ceea ce dorim să ni se întâmple și așteptăm unul de la altul, este un corp lipsit de fetiș (care să nu fetișizeze obiectul genital ca pe adevăratul său obiectiv) dotat cu o asemenea sensibilitate încât, în toate punctele suprafeței sale, aparentul să devină organ, orificiu, buze, limbă, sursă de senzații, un corp care să se țină, deci, departe de încântările siropoase ale Hermafroditului, o monstruoasă anatomie ce ar cumula, de ce nu? 2 penisuri, 2 vagine, 2 clitorisuri, 2 recturi, 4 mamele, 8 priviri dar și-ar dori, în plus, să primească blana mătăsoasă a pisicilor, trompa furnicarului, mirosul carnivoarelor, sensibilitatea la soare a florilor și care, departe de a abolii rana sexualității, ar ațâța-o fără încetare, i-ar spori breșele și fisurile, izvor de flori și de sfâșieri nesfârșite. Căci suntem cu toții niște jocuri de *puzzle* reconstituite, din care nu lipsește nicio piesă: și totuși, ne mai căutăm încă, nu ne mai saturăm să ne atingem, să ne lingem, să ne mângâiem.

Iar dacă, în ziua de azi, există o relativă preponderență a devenirii feminine, aceasta se explică nu numai prin faptul că virilitatea (Virilismul își supraviețuiește ca valoare moartă și, de aceea, cu atât mai amenințătoare cu cât se știe muribund: ca dovadă, agresarea tot mai frecventă a femeilor singure (sau a bărbaților „efeminați”), numărul tot mai mare de soții bătute sau maltratate etc.) – această atât de veche normă culturală – este pe cale de a fi înfrântă ci și prin aceea că femeia, din obiect al plăcerii, tinde să devină model al plăcerii. Toate voluptățile noastre, toate înfiorările noastre pot fi, în ultimă instanță, schimbate pe juisările ei, tot așa după cum mărfurile se schimbă prin mijlocirea banului. Și totuși, această monedă hedonistă este falsificată, ea nu mai convertește, nu mai echivalează nimic, mai este încă monedă în sensul că în ea se dizolvă toate sistemele fiduciare, răbufnire care pulverizează creditele și paritățile, anunță sfârșitul referințelor, agonia similitudinilor. Juisarea feminină nu mai este purtătoare de noi valori (a unei noi ordini care ar permite fluiditatea unor noi schimburi) și nici nostalgia unui paradis pierdut: ea este nedeterminatul însuși, mobilitatea investițiilor multiple, vagabondajul amețit al simțurilor, jocul cu stranii metamorfoze, experiențele periculoase, indiferența ca goană după cele mai mari

diferențieri. Când această juisare atinge un anumit grad de incandescență, de excitație, nu mai este nici măcar un mediu, un vehicul de orgasme (de plăceri finalizate și deci, anticipabile), ci însăși circulația, corpul ce se vizitează pe sine, se dezmembrează, se smulge, prin incredibile convulsii, din unitatea sa organică. Această voluptate circulă mai repede decât tot restul, nu poate fi comparată cu restul și prin mișcarea ei atrage fără încetare toate sectoarele amorului. Ea abolește orice instanță de trimitere aiurea, orice identitate sub jurisdicția căreia amanți și amante puteau face schimb de determinări; toate categoriile plăcerii, ale sentimentului, ale înfiorărilor intră în flotare, de vreme ce echivalentul voluptuos al etalonului-aur, orgasmul, s-a volatilizat (prin exces, prin preaplin). Numai prin femeie diferența devine rătăcire, nomadism activ al pieilor, al volumelor și limbajelor. Femeia este singura în stare să spargă carapacea genetică a erotismului masculin, singura în stare să dezorienteze cele mai vechi ceremoniale sexuale deoarece, în mod paradoxal, proprietatea ei „este capacitatea ei de a se de propria fără vreun calcul: corp fără țel, fără capăt, fără părți principale și dacă este un tot, atunci acest tot se compune din părți care sunt întreguri și nu simple obiecte parțiale, agregate mișcătoare și schimbătoare, cosmos nemărginit pe care Eros îl străbate fără preget, imens spațiu astral. Ea nu se învârtește în jurul unui soare mai astru decât astrele (H. Cixous, op. cit., p. 162.) ...Altfel, cum să înțelegi că bărbatul, renunțând la propria-i plăcere, își modifică, de dragul ei, economia pulsionilor interne și aspiră la ceva la care nu are niciodată acces, ca la o încântare infinit mai frumoasă decât o simplă satisfacție? Din ineputizabila semantică plină de culoare a feminismului, o altă *corporeitate* se oferă prezentului nostru amoroș pentru care nu avem încă decât o privire oarbă sau încețoșată...

Acestea sunt poate noile libertinaje în perspectivă: încâlcita alianță dintre o falicitate pe ducă și un feminin preponderent și apoi, mergând mai departe, datorită bruierii codurilor și a rolurilor efectuată de mișcarea femeilor, un transsexualism care nu este deloc nondiferențierea dorinței ci, dimpotrivă, divizarea ei la infinit, felul ei de a împărți, de a tăia, de a spori particularismele, de a propaga divagarea tuturor fluxurilor sexuale.

Diferența între sexe este pe cale de a ieși din dublul impas care o amenință: impas al unei opoziții extreme care anihila unul din cei doi termeni (de pildă, exaltarea femeii mamă, matrice, veghetoare a

morților în ideologia fascistă; sau despărțirea absolută a bărbaților de femei la Shakeri) și impasul „democratic” al unei afinități excesive care distruge, și ea, relația prin neutralizarea disimulată a unuia din elementele sale (prejudicata asemănării, unisexul – fața modernă a oprimării), și o atitudine și cealaltă ducând la imobilism, la perpetuarea ordinii refulării. Intrăm, acum, într-o fază războinică de reechilibrare a forțelor între sexe, a disimetriei polemice, a ciocnirilor fără speranță de pace. Și această dezordine nu câștigă fără să zguduie cealaltă barieră la fel de fundamentală care este separarea umanului de animal, de vegetal, de arboricol, de acvatic. Oferindu-ne posibilitatea de a ne împărtăși cu dragoste din toate speciile, de a intra într-o relație delirantă cu creația, cu insectele și cu hipopotamii, cu baobabii și cu iarba, cu Capul Horn și cu vasul Fantomă, cu dispariția lupilor și cu lăcomia urșilor. Într-o fată tânără, într-un copil, într-un bătrân pot oricând să iubesc, să extrag o anumită mineralitate cu contururi necunoscute, cu geografie pasională fără echivalent, la un animal pot să regăsesc inflexiunile vocii unui copil, priviri feminine, ironii de saltimbanc, într-o pădure pot să percep o întreagă gestică antropomorfă, un întreg teatru de comportări pietrificate; în fiecare sex îndrăgesc interacțiunea lui cu celelalte, felul său de a compromite și de a încâlci în el mai multe lumi, luni și plante. Cu alte cuvinte, toate amorurile noastre sunt situații de rătăcire (chiar dacă ne-am îndrăgosti de un iepure, de un șoricel alb sau de un lotus), pasiunea moare de îndată ce intră pe un drum unic, când încetează să penduleze între da și nu, când a bătut în cuie fiorii care o străbăteau. Nu există dragoste căreia să nu-i fie dragă propria orbire, echilibrul șovăielnic al universurilor între care se împarte. Până acum, sub numele de heterosexualitate, nu am trăit decât o monosexie obsedantă și pisăloagă care arunca orice abatere la lada refulării sau a aberației. Iată că a venit timpul echivocurilor, al quiproquo-urilor libidinale, al trezirii eroticilor minore, al întâlnirii dintre sexul uman și sexul non-uman; un timp în care bărbații nu se mai întorc la bărbați și nici femeile la femei, nici copiii la copii, nici animalele la animale, nici florile la flori, ci unii la alții, în modul cel mai confuz, la nivelul unei inflexiuni, prin grupurile sociale, prin constelațiile mișcătoare, prin mici amănunte neînsemnate. Cuvântul însuși, de sexualitate, presupune de-acum încolo heterodoxie, pluralitatea moravurilor și a legăturilor, sfârșitul demarcațiilor și al certitudinilor, alteritatea

dorințelor. Celălalt nu este deja în mine, pentru că întâlnirea cu el este exact ceea ce mă va izgoni din locul meu, mă va arunca în nesiguranță, în refuzul lumilor efemere, în îmbrăcarea a mii de corpuri a mii de piei: gata cu masculul sau femela, în sens strict; în locul lor, mai mult sau mai puțin femas-culă, femanimal, femocean, păsărom, nubil și nubelă, îngerital, homovul.

Ăsta, când vorbește cu o femeie, nu mai știe cum să condamne falocrația, să înjure specia masculină în totalitatea ei și porcăriile de care s-a făcut vinovată. Bineînțeles că, în ceea ce-l privește, are oroare să seducă, nu găsește cuvinte ca să vestejească această târguiala murdară, propune înființarea unor trupe de comando antiagățat etc. Dacă i se pare că femeia e cam indiferentă, se scandalizează, decretează că este încă aservită schemelor masculine și îi propune, cu o nobilă generozitate, să o inițieze în farmecele feminismului integral; dacă îi întoarce spatele, înseamnă că încă nu este eliberată, te pomenești că o fi vrut să-i fac curte, mic burgheză prăpădită etc.

Pentru tipul ăsta totul e posibil atâta vreme cât ea se lasă abordată: e încântătoare, îmbătătoare, înnebunitoare; din clipa în care l-a respins, este o idioată cu picioare strâmbe, cu fundul mare și cu o mutră de tâmpită, vreo păstaie, cu siguranță.

Inocența amoroasă contra disciplinei genitale

Spre sfârșitul vieții sale, Gustave le Rouge a scris, pentru gospodine, o cărțuie intitulată *100 de rețete pentru prepararea resturilor*, apologie a tocăniței, apărare a bucățelelor, elogiu al metamorfozelor culinare, tochitură, piftie, potroace, pilaf, tobă, caltaboși.

Păstrând proporțiile – și în speranța că nimeni nu se va ofusca de comparație – împreunarea conjugală ne îndeamnă și ea să dăm uitării, anonimatului, bucățelele, resturile erotice care nu-i sunt strict necesare. Asemănătoare ritualului monoton al unei rețete unice, ea reprezintă modul cel mai butucănos, cel mai încăpățânat repetitiv de a juia: nu face nicio descoperire, se potolește rapid și lasă în urma ei un morman de zgură libidinală pe care nimic nu o va mai însufleți vreodată. Iubirea amanților neglijează parțial sau în întregime organizarea lor emoțională: amorul devine indisponibilitate față de amor, diminuare a pasiunii gătuite pe un singur drumeag, iar coitul – teatrul permanent al unei lupte neîncetate între intimitățile autoritare ale organelor genitale și revendicările constante ale tuturor obiectelor

pulsionale lăsate de-o parte prin alegerea acestui mod de a juca. Sau, mai curând, obsesia orgastică este cea care dă naștere la opoziția respectivă, ea decide – în materie de sex – între infantil și adult, între periferic și central, între sănătos și nonconform. După ea, copulația nu trebuie să rețină, din toate mașinăriile senzitive, decât ce este important, semnificativ (ceea ce duce la un rezultat evident) și să treacă peste secundar (ne arde nouă de călcâi, de ceafă, de falange când sexul ne cheamă la împlinirea unei îndatoriri imperative?). Normalitatea orgastică are o singură deviză: Moarte circulației, vagabondajului, hoinărelii voluptăților, nu lăsați dezmiertările să se lungească, să se concentreze cine știe unde datorită unei dinamici interne; intensitățile să nu se lățească, să nu se lăbărțeze, să nu încerce o fugă sprintară sau să resimtă o carență angoasată; împerecherea să nu distrugă perspectiva unică a sincopei ce trebuie să se producă simultan la cei doi parteneri și să-i elibereze de dorința reciprocă, de simpla dorință de a dori. De vreme ce totul trebuie să ducă la izbucnirea orgasmului eliberator, cea mai mică autonomie acordată, de pildă, erotismelor pregenitale, este subversivă, necuviincioasă, regresivă, bestială (în afară de cazul când, integrate forțat, acestea nu contribuie, din colțișorul lor, la producerea acmei, sclave trudind întru slava stăpânului lor). Toate acestea vizează, evident, reducerea maximă a Erosului, căci finalitatea orgastică emancipatoare ocupă și investește totalitatea copulării.

În ceea ce privește plăcerea noastră, e bine să ne ferim atât de interdicțiile vechilor puritani cât și de normele noilor emancipatori; sexul se învață dar se și uită; el nu trăiește dintr-o formă unică și nimeni nu are niciodată siguranța că știe tot.

Într-un fel amănții, oricine ar fi, n-au nimic de-a face „împreună”; dar din acest nimic poate să iasă totul, să capete un chip și un sens. Dacă minunata angoasă a dragostei nu este un patos determinat ci conștientizarea înnebunită a unei mulțimi de senzații posibile care se cheamă, se provoacă dar se și resping, se alungă de-a lungul unei trecători obligatoriu înguste, atunci, îmbrățișându-mi partenerul, o fac întotdeauna în exces sau niciodată îndeajuns. Un corp se leagă de altul pentru a da o consistență tuturor străinilor ce se află în casă, nu numai celor care erau acolo în momentul întâlnirii lor, ci și aceloră căroră le-au dat naștere prin această legătură și tuturor celor pe care îi cheamă la ei. Bărbatul și femeia însuflețesc niște corpuri

letargice, ei prelungesc o mișcare, altoiesc o mobilitate pe alta deja existentă, o combină diferit, dezorganizează ceea ce era îmbinat, îmbină o dezordine crescândă. Fiind o premieră, împerecherea voluptuoasă este o *aventură*, un risc, deoarece nu există nicio asigurare contra acestui risc (nici într-o tehnică experimentată, nici într-o senzație certă), este o primă croazieră – și fără garanții. Nu există juisări dobândite și, deci, nici dragoste fericită sau nefericită *a priori*.

Într-un imaginar pios duoul de îndrăgostiți nu lucrează decât pentru libera satisfacere a *nevoilor* sale reciproce. Pofta amantilor rezistă, totuși, acestei degradări alimentare a dorinței (ce tristă concepție despre voluptățile gastronomice!): nimic nu îi satisface, nimic nu reușește să le potolească sălbăticia care-i copleșește. Satisfacerea poftelor li se pare o victorie mediocră; lipsa de măsură care-i copleșește nu-și mai caută alibiuri (o dragoste care ar trebui consolidată, un orgasm care trebuie atins, un prea-plin care trebuie revărsat, o putere ce are nevoie să fie confirmată), principiul ei se află în sine, căci ea este în sine perfectă și coerentă. Nu se zărește în ea nicio porțiune de neterminat sau de frustrare, nimic care să facă din ea anticipare stângace sau deviere de la o normă ideală. Amanții se agață de autonomie, de echilibrul propriu fiecărui moment, de fiecare privire, de fiecare sărut și refuză să califice, drept accident aberant, ceea ce opinia sau legea aruncă în ridicol sau în derizoriu. Dacă vrea să fie altceva decât o gimnastică ideală, împerecherea nu cunoaște linie moartă, nu admite nicio ramură uscată care n-ar putea fi revitalizată; tot corpul este un ciot (inclusiv sexul), ceea ce înseamnă că nicio parte nu este astfel mai mult decât alta. Nu există cale fără ieșire pe o rețea prin forța împrejurărilor limitată, dar care oferă combinații și posibilități de efuziuni nervoase nelimitate. Împreunarea trăiește dintr-o diferență între dorința ei implicită și actualizarea ei: ea vizează, desigur, o anumită jubilație a cărnii dar și un dincolo, ea pleacă de la cunoscut numai pentru a râvni la noi sonorități hedonice și presupune un sfârșit doar pentru a-i întârzia scadența. „Actul sexual” nici nu exprimă, nici nu realizează o dorință anterioară, el este acea altercație voluptuoasă care deschide poarta celor mai nebune pofte, care saturând amantii, îi înfometează: când se desfac din îmbrățișare, dorința încă nu i-a părăsit, sunt, dimpotrivă, cuprinși de o presimțire nemăsurată a lumii și a luminii, de o iritare fascinată de cele mai mici străluciri pe care le percepe.

Între ființe se instaurează două tipuri posibile de raporturi sexuale – schematic vorbind, desigur: un raport de minimă rezistență care merge drept la țintă, sare peste preliminarii, o *copulare* de serviciu, un coit de menaj, curățel, lustruit, coordonat, dichisit, bine reglat, bine etichetat, bine scuturat, bine dezinfectat, bine împărțit, cronometrabil, măsurabil, înregistrabil, reproductibil la nesfârșit, variantă conjugală a ședinței amoroase și pentru care nici măcar nu e nevoie să-ți scoți cravata, pantalonul sau pălăria, coit care are unicitatea unui proiect, domnește peste împărăția similarului, a asemănătorului, a văzutului și cunoscutului, coit fără anvergură, fără evenimente, un „număr” pus la repezeală, simplă vidanjare, frecționare a mucoaselor din care se vor putea închipui povești întregi, care va putea fi condensată într-o istorioară moralizatoare care exclude orice extravaganță pentru că se supune unui ordin logic, iar consumația lui este înainte de orice somație. Și cealaltă manieră, „de trotuar” și, paradoxal, mai atentă, care nu se sinchisește de rentabilitate, o manieră de a ațâța corpul celuilalt de a-l iubi în cele mai mici ascunzișuri, de a-l dori în fiecare părticică; o manieră care nu trece nimic cu vederea, care se pasionează după un sfârc de ureche sau după un colț de buze; o manieră de a întârzia asupra fiecărei mișcări, de a te lipi de ea, de a sesiza cele mai ușoare alunecări, un veritabil erotism al detaliilor, o percepere mai tactilă care nu este marșul triumfal spre juisarea finală și nici graba procesivă a voluptății. Să nu te grăbești sau, mai curând, să apuci repede ceea ce vei păstra mai apoi îndelung, să te străduiești să prelungești fiecare minut, în așa fel încât varietatea pozițiilor și schimbările de ritm să fie percepute intens în caracterul lor de ruptură. Să nu vrei să se întâmple ceva povestibil, căci această plăcere de tactilitate, acest foarte ușor delir al simțurilor nu este de ordinul narativului: ceea ce i se întâmplă corpului nu afectează povestea, nu este de ordinul povestirii. Să știi să-ți savurezi plăcerea, rumegând-o, și să nu alergi către moartea finală, către învăpăierea bruscă. Să relativizezi până și această „moarte”, să nu faci din ea decât un punct pe traiectoria infinită a îmbrățișărilor. Și să cultivi întotdeauna devierea, variația în care raportul sexual se complică, capătă un volum și un relief care repun corpul „natural” (coitul dominant) la locul lui de posibil printre altele.

În timp ce se sărută, amanții învie toate personajele, toate ordinele, toate genurile care supraviețuiesc, uitate, în ei: merg de la

corpul prezent la corpurile posibile, de la corpul viitor, dar și de la corpul linear „uman” la corpul voluminos, animal, vegetal, pământean. Corpul de amor este tablă de înmulțire. Este un singur și imens corp în stare de derapaj, de lapsus, un corp de condensare, un „singular plural”: în acest corp există altele, deschise, în spirală, alte organisme, alte sisteme nervoase suprapuse, mii de corpuri într-unul, ca în cuvintele-valiză, mii de epiderme, universuri de celule diferite care nu apar niciodată cu adevărat, dar care sunt atinse, recunoscute, care tremură sub piele, se fac auzite în bufnituri, agregate fugare ale altor suprafețe cutanate. Există o utopie a îmbrățișării amoroase care ne permite să gândim acest sacrilegiu: că fiecare dintre noi – bărbat, femeie, copil – este un ansamblu deschis de pluralități corporale, animale, vegetale, acvatic, gustative, vocale, minerale, o infinitate de profiluri pe care excitația voluptuoasă le aduce la lumină, le desfășoară la fel cum lumina soarelui face să înflorească plantele. Amanții își presară cu aventuri cărnurile cele mai inerte, cele mai instrumentale, dau fiecărei mângâieri, fiecărei îmbujorări, fiecărui tremur sau fiecărei salivări dimensiunea unui eveniment; în această dragoste nu există repetiții, chiar dacă același gest se repetă de o sută de ori, ci numai revoluții, erupții, permutații minuscule purtătoare de situații inedite, împreunarea este enciclopedică prin scopuri, eventuroasă în trasee, meticuloasă în ocupații. A iubi înseamnă să cinstești corpul îndelung, cu răbdare, nu ca pe un întreg numărabil ci ca pe un patchwork de piele, mușchi, limfă, sânge, bucățele cusute unele de altele, de nelipit, de neconciliat, bucăți sfărtecate peste care trece, în modul cel mai aleatoriu, fluxul intensităților.

Comunitate sexuală: are această sintagmă vreun sens? Ce să pui în comun, organele genitale propriu-zise sau ceva mai mult, coapsele, anusul, gura, urechile, gusturile, aș putea oare să opresc pentru uzul meu personal unghia de la degetul mare drept, falca de jos, bolboroseala intestinelor? Nu trebuie să existe o comunitate de o mie de alte lucruri înainte de a primi în sânul ei și ceea ce se numește sexualitate? Să nu fie partuza, de cele mai multe ori, decât un comunism genital, o asociere de indivizi care-și împart între ei plăcerile de la centru și numai pe acelea? Comunitatea sexuală se caracterizează prin aceea că nu poți fi nici pentru, nici contra (precum cuplul): are loc doar din întâmplare, din cea mai pură întâmplare, nimeni nu o poate decreta vreodată instituită, fie că se prezintă sub

forma de vodevil a menajului în trei sau sub cea socialistă de comună liberă sau fourieristă de falanster pasional. Nu există o apropiere colectivă a mijloacelor de copulare decât pentru a satisface vechiul vis masculin al comunității femeilor: prin comunitate subînțelegând că totul este jucat dinainte, că ajunge să te împerechezi ca să realizezi armonia, că toate sexele sunt interșanjabile, fantasmă sinistră a închiderii în serai a omenirii întregi. Pe scurt, nu ne vom găsi salvarea nici prin cuplu, nici prin comunitate, căci nu există formă privilegiată pentru singularități, nu există colivie, nici chiar aurită, pentru izbucnirea imprevizibilă a diferențelor (și cum să nu observi că grupismul sexual dă și el naștere, al nivelul lui, la noi gelozii, la noi excluderi, că poate să devină la fel de normativ ca și mohorâta conjugalitate? Decât să milităm pentru orgie, pentru partajul amoros, mai bine am condamna falsele eliberări care nu eliberează decât aptitudini de organe și bune asemănări; pentru ca adunările galante (fie că le iei din față, că îi iei din spate, că cocoșelul ciugulește păsărică prietenelor sau că paști iarba creată de pe islazul comunal), să nu pună în comun decât diferențele, mii de mici deviații ireductibile. Căci plăcerea nu e niciodată sigură, nici în treizeci, nici în doi.

Nu există nimic care să nu fie *a priori* un element de dorință pentru amanți, falangele degetelor, piele mătăsoasă, articulații, nări, transpirația subțiorilor, picăturile de urină, umezeala palmelor, buclele de păr, irisul ochiului, nimic ce nu poate fi înșușit de către poftă, nimic pe care aceasta să nu îl poată confisca pentru a-l transforma în instrument de cucerire. Corpul nu se împarte în organe de plăcere și organe neutre, totul este, de la bun început, motiv de excitație și, în această privință, sexul nu deține nicio întâietate. O îmbrățișare se construiește pe baza acestor infime materialități, a acestor *detalii* libidinale în care genitalul înșuși nu joacă decât un rol de parte pe lângă toate celelalte, în funcție de îmbinarea lor, conform principiului unei fizici pe care economia dorinței o recompune. Iar elementele cu adevărat sexuale ale corpului sunt, dacă vrem, inductori de erotism mai curând decât locuri privilegiate, ele amorsează tumescența generală a epidermei, a cărnii dar nu o comandă. Să te iubesc în cea mai totală însingurare înseamnă să simt deodată straniețatea ta absolută, te doresc deoarece corpul tău mă uimește, aspectele lui cele mai obișnuite devin meteori îndepărtați cu o configurație zguduitoare. Te doresc căci nu avem nimic comun.

Frumusețea actului de dragoste se măsoară după tot fastul pervers care-l înconjoară, după starea de incandescență la care sunt aduse corpurile prin activitatea de transmutare. Spațiul activității amoroase este un spațiu în care direcțiile nu sunt câtuși de puțin echivalente, ui care fiecare senzație trezește un întreg spectru de senzații armonice, în care anumite plăci turnante, anumite zone enigmatice schițează schimbări bruște de itinerariu, îmbie la neobosite întoarceri care nu întorc niciodată aceleași lucruri: un spațiu străbătut de locuri diverse care deviază traseele, îl exclud pe cel linear; și care, de asemenea, cuprinde o întreagă serie de legături secrete între diferitele sale puncte, referință subtilă de la sâni la pântec, de la brațe la șolduri, de la călcâie la coapse, de la ceafă la torace, rețea de nervuri invizibile datorită cărora proximitățile trăite nu sunt de fel reductibile la cele ale anatomiei sau fiziologiei. Amanții explorează metodic densitățile, orientările, modurile de putere ale diferitelor domenii ale cărnii lor, sondează firișoarele nervilor care desenează pe pielea lor tot soiul de meridiane, își elaborează cu migală labirintul propriului circuit erotic. Corpul lor se transformă într-o hartă brăzdată de nenumărate puncte, linii frânte, schițate, care se taie, se întretaie, se suprapun și nu ajung niciodată nicăieri, nici nu se strâng într-un fascicul care, înmănunchindu-le într-un tot, le-ar șterge simultan. Cartografia amoroasă nu acoperă nicio țară reală, este ea însăși teritoriul pe care îl circumscrie, ea nu păstrează amintirea traseelor pe care le desenează, a cărărilor pe care le taie, ea le uită de îndată ce le-a străbătut. Ea este acel catalog de spații eterogene în care, în funcție de un capriciu trecător, vom putea izola un număr de noduri, de puncte, de grupări remarcabile, știut fiind că nicio poziție nu este mai naturală decât alta, că, adică, niciuna nu este mai puțin arbitrară.

Amanții nu-și dăruiesc nimic, nu-și oferă nimic, erotica unuia nu este complementară sau contradictorie cu a celuilalt, ea este o întâmplare pe care ei o laudă și o reiau de fiecare dată (dacă actul sexual ar fi un fapt natural, nu ar exista decât un singur mod de a-l duce la bun sfârșit). Ce schimbă indivizii între ei? O lipsă de pudoare sfruntată: în prăpastia în care se afundă, dispare orice persoană, orice nume încă propriu. Ca să meargă mai departe în peregrinarea lor, ei trebuie să se lipsească de orice proprietate de orice dorință de putere: a voi, a putea, a ști, proiecte ce se raportează tot la un sine ca un același. Îmbrățișarea nu este un *dialog*, nu emite niciun mesaj, nimic

care să fie spus în mod univoc. Amanții își oferă toate șansele de a exista: nu se cunosc, nu vor să-și pună întrebări, ei se privesc și se pipăie; își pun cap la cap terminațiile nervoase și se respiră, uluiți de forța de necunoscut pe care fiecare o reprezintă pentru celălalt; se amușină, se ling, în toate direcțiile; întrețin tensiunea, înnoadă fire, sculptează cauze și efecte, mimează suspansuri pe care nu se grăbesc să le rezolve: sunt sufocați de emoție și își pierd echilibrul într-o alunecare ce îi încântă. Totul – în acest afectuos respect al distanței – amintește de vivisecția polițistă care este, de pildă, bombardarea vaginului de către membru, voința herculeană tipică unui *macho* de a „goli” femeia de toate orgasmele, de a-i înngenunchea potențialitățile senzuale. Amanții nu sunt stăpâni pe corpul lor ci, mai curând, catalizatori de energie (juisările sunt cele care au răspuns la cererea lor de ofertă ori s-au servit de ele ca de un mijloc de a căpăta existență?), ucenici vrăjitori zguduiți de o forță care le deviază intențiile primitive, demiurghi depășiți de propria lor creație. Ei își măsoară intensitatea împreunării în funcție de ceea ce captează din ea, de tensiunea care se strecoară între ei, de febra care-i cuprinde. Cum ar mai putea să schimbe ceva între ei, de vreme ce nu-și mai stăpânesc voluptatea, ci se lasă stăpâniți de plăceri care întotdeauna depășesc cadrul cuminte al satisfacerii? Două ființe s-au iubit: ce au făcut ele din punctul de vedere al *eficacității* sexologice, tehniciste, psihiatrice, medicale? Care este bilanțul lor, randamentul, temperatura, viteza lor, câte orgasme au realizat, prin ce metode, cum, la ce intensitate? Doamna a cunoscut gemeni, tripli, multipli? A descoperit domnul noi metode de stimulare buco-genitală, ombilico-labială, genuflexocerebrală, s-a reținut destul? În ce constă exemplaritatea acestei împreunări?

În nimic. Să recunoaștem chiar că partenerii nu au juisat, în sensul clasic al termenului (nu și-au eliminat dorința). Au mai mărit puțin distanța care-i desparte, s-au combinat ca două părți eterogene care nu fuzionează niciodată, au intimizat anonimatul cel mai rece al corpului lor, au devenit chiar, printr-o excitație și o frenezie crescândă, ceva mai străini unul față de altul; s-au posedat fără nicio intenție precisă; legătura lor s-a cimentat și s-a adâncit printr-o serie de rupturi, au format o tapiserie care s-a tot țesut și destrămat. Între ei nu a existat un „raport sexual” (în sensul unei ecuații algebrice), au cunoscut cea mai mare apropiere plecând de la cea mai mare

nestatornicie, solidaritatea lor a fost o lege de îndepărtare, și-au pus întrebări pe care le știau fără răspuns, nu au fost unul pentru altul decât oaspeți în trecere. Acest divorț original, această fisiune care amână orice fuziune, nu au vindecat-o, ea a rămas acolo, între ei, ca un nod dureros în pântec, dureros și minunat, căci făcându-i diferiți în asemănare îi face și dezirabili. Legătura carnală este o experiență care nu trebuie judecată în termeni de succes sau de eșec, un act al cărui deznodământ este necunoscut. Nimic nu-i poate apăra pe amanți de caracterul veșnic experimental al amorului; nici cunoștințele, nici experiența, nici sfaturile nu-i vor opri să se comporte ca niște fenomene lipsite de intenție, să asculte de niște forțe, ele însele lipsite de țință și ale căror combinații, ale căror rezultate nu sunt date dinainte.

Nu există în coit vreun narcisism avar, niciun minim de voluptate nu este alocat membrilor cuplului, există, însă, un narcisism avid în care încerci să fii mai mult de unul, mai mult de una, în care nu ești nici bi -, homo -, nici hetero-sexual pentru că dinamica lui Eros împinge ființele în acea regiune în care preocuparea pentru ușurare este neglijată în beneficiul unei sufocări, al unei stări de încântare care îți ia mințile și dislocă îmbinarea organică a corpului. În acest caz, a juisa nu înseamnă să cauți liniștea văilor cățărându-te pe culmi, nu înseamnă să cauți răgazul după ce ai zăbovit într-o violență provizorie, ci să continui să te lași biciuit de urgențe năvalnice, să dorești exasperarea turbării, să îndrăgești insuportabila tensiune care te macină; a juisa nu înseamnă a muri, ci a te închide spre toate juisările posibile, nu înseamnă să te satisfaci ci să te exciți până la ardoare, până la sfâșierea tuturor membrelor. Actul sexual este un exemplu privilegiat de structură deschisă pentru că face din propria-i dezvoltare, materia subiectului său. Cercul pe care-l trasează duoul amoros nu se poate închide căci nu este o oglindă. Două corpuri alăturate, desfăcute unul altuia ca cele două labii ale sexului femeiesc, nu se închid nicicând: la capătul împreunării există întotdeauna, în așteptare, o tulburare hotărâtoare care nu primește răspunsul pe care îl promisese și care se perpetuează la nesfârșit. Ca și apa, împreunarea carnală nu are o formă definitivă. Zadarnic am încerca să o captăm, să o fixăm, să o normalizăm într-un ritual unic căci va aluneca, va fugi, se va alcătui altfel, după alte figuri care nu vor fi nici ele definitive.

Erotismul nu depinde numai de întreținerea sau de trezirea

excitației, el are nevoie să o vadă înflorind, excesivă. Pe măsură ce se prelungește conjuncția amoroasă, dorința pe care o resimt partenerii unul pentru altul crește continuu până la acel grad de înfierbântare la care orgasmul le pare o mișcare prea stereotipă care nu epuizează și nici nu-și dă seama de suma reînnoită a încântărilor care îi cuprind. Excelența unui raport amoros ar trebui să aibă drept scop urgentarea refacerii forțelor și accelerarea dorinței coitului următor: carnea cheamă carnea, lubricitatea, suveranitatea desfrâului și nu căderea tensiunilor, destinderea ambiguă. Poate că saturația nu este decât o șmecherie a excitației.

De câte ori părăsesc o poziție pentru alta, amanții rup firul narativ al împreunării lor. Dar acest fir se rupe și în cadrul unei figuri determinate într-un mod ascuns, discret, în care ochiul și capacitățile sale nu mai au niciun rol. Coitul va înainta prin curgeri succesive, prin mici continuități, dar, între aceste continuități, bărbatul și femeia (sau bărbatul și bărbatul sau femeia și femeia) vor face salturi enorme, vor traversa mari etape condensate; împreunarea în sine va trăi doar din sfâșieri ireconciliabile, va funcționa scârțâind, stricându-se, explodând în mici senzații autonome, în extazuri periferice; va fi mai puțin o operă de construit decât o nesfârșită experiență a derivei, un act străpuns de mici fracturi neîncetate, o înlănțuire de discontinuități care rămâne, totuși, lizibilă (dar pentru ce lectură?). Eliberată complet de preocuparea pentru performanță, împreunarea devine o narațiune frântă, cu multiple intrări și ieșiri. *Fragmentul* mimează sfârșitul, oprirea, reluarea; mimează neputința pentru a spori puterea, astfel încât împerecherea devine un șir neîntrerupt de întreruperi în care fiecare lucru nu se petrece la timpul său, unde nu există un loc dinainte fixat pentru voluptăți, unde totul scapă alternativei – act lung, act scurt – pentru că durata se fracturează, se hașurează, rezistă tentației de a avea ultimul cuvânt, reînvie iluzia prunei clipe; actul sexual nu progresează (nu are destinație, nu are scop, niciun paradis nu îl așteaptă) ci reîncepe, o ia de la capăt sub o mulțime de forme; fiecare din mișcările lui este proaspătă ca un început, amețitoare ca o noutate. Mersul devine șovăielnic, nesigur, nonliniar: amanții sunt călători care au luat-o pe același drum dar care, pe măsură ce înaintează, nu mai regăsesc același peisaj, aceleași mirosuri, același partener. Ei se încăpățânează să zgâlțâie povestea împreunării lor, într-atât continuitatea unei mișcări consecvente aduce cu imobilitatea; aceea a

morților și a legendelor. Inventivitatea impune riscul unui demers în zigzag, fără o ordine prestabilită, pândit de hazard, riscul unei rețele sfârâmate în care importante sunt locurile, raporturile și polivalențele.

Există un destin de-a dreptul *genital* în orice împreunare amoroasă, organe congestionate care trebuie ușurate, năvăliri de sânge care se cer liniștite imediat; dar împreunarea nu se rezumă la acest determinism erotic; el este, mai degrabă, pretextul, după cum tema unei povestiri este motiv cu variație de scriitură; perspectivă unificatoare de gesturi și sărutări și referință fictivă care va autoriza deviațiile cele mai adânci. Nu faci dragoste ca să-ți potolești setea, profiți de această dorință pentru a-ți trăi corpul și corpul celuilalt în toate volumele sale (dar și actul sexual de urgență, împerecherea efemeră, improșcarea seminței stătute, toate micile coituri moderate care te ușurează și îți stârnesc apetitul – cât sunt de simpatice!).

Nici genitalul, în sine, nu este clar: poate că nu este decât o construcție artificială elaborată nu de multă vreme (secolul al XVIII-lea, al XIX-lea?), o izolare de organe ce nu fuseseră niciodată despărțite de restul corpului înainte. Genitalul întocmește tabele în care fiecare organ își are locul său, fiecare sex – atribuțiile lui, fiecare plăcere – câmpul ei de acțiune, el delimitează domenii, evită așezările colective, confuziile de organe, conglomerările neprevăzute, pe scurt face din corp un spațiu analitic, divizibil la infinit, un filtru cu grile multiple. Ceea ce genitalul disciplinează, înainte de toate, este corpul feminin (unde începe, unde se sfârșește sexul femeii, la sâni, la vagin, la fese, la șolduri? Răspunsul este indecidabil, poate că nici nu există genitalitate feminină), ceea ce trebuie să controleze sunt toate sintezele nomade, variabile ale dragostei; combinațiile bruște, fărâmițarea senzațiilor, voluptățile marginale – el le omogenizează sub semnul unui singur comportament.

Nu există, deci, relație sexuală în care să nu apară mici cavități, fără întreruperi extra-genitale prin care libidoul pătrunde ca să asalteze în mii de feluri non-genitalul (non-virilul), adică cealaltă sexualitate determinată sub speciile empirice ale lui a juisa mai mult sau mai bine; indiciu a ceea ce este ne-masculin în sex, indiciu a ceea ce scapă speciei în sexualitate.

Întotdeauna în împreunare există prea mult *omenesc*, prea multe gesturi studiate, disciplinate, intenționale, reglate, papionlegate, pantaloncălcate, prea multe mângâieri pudrate, prea multe răsuflări

dezodorizate, prea multe organe manichiurate și fese lustruite și boabe bine periate și peri bine pieptănați, juisări bine programate și nu îndeșulă animalitate și nici grație vegetală, nici străfulgerare solară, mineralitate bolovănoasă, impasibilitate cosmică. Bestialitate: scârnavă calificare de bigot pentru denumirea a ceea ce ține de dragoste, dublă ignorare – a vieții sexuale a animalelor (cea mai codificată din câte există) și a încântătoarei politeți a corpului erotic (atunci când nu este decât atât). Dacă amorul trebuie într-adevăr „eliberat”, el trebuie eliberat de omenescul amănților, de personalitatea lor de ființe omenești responsabile și conștiente, de respectul de sine, de dorința lor de armonie; este nevoie ca împreunarea să grăbească uitarea de sine, să treacă de la sărutările copilărești la obscenități, să încalce mai puțin tabuuri sociale cât norme estetice (grația, ultima noastră religie), să alunece de la o stare la alta, să nu zăbovească în niciuna, să fie o cuprindere uriașă a lumii și a trupului. Nici bestiali, nici pornografi, nici delicați nici obsceni, nici sentimentali, nici erotici, nici epicurieni: toate deodată, deci, câte puțin din fiecare și dincolo de toți. Nu umaniști: ci umori de anus. În toate felurile impudici: nu prin provocare puerilă ci prin voința disperată de a fi surprins, sufocat.

Există întotdeauna într-o împreunare resturi, contiguități incompatibile, jocuri de *puzzle* care nu pot fi reconstituite și pe care amorul le cuprinde cu violență. Întregul relației sexuale nu mai este, deci, decât o parte pe lângă toate părțile mici care l-au compus, iar dorința însăși devine acea linie transversală care apropie, „relipește” (Proust) reziduurile tuturor clipelor de voluptate. În acest sens, nimeni nu poate spune: *Am făcut dragoste*, căci dragostea nu se termină niciodată, nu se istovește decât prin exercitare, este acel ceva care trebuie făcut și refăcut, ea introduce o juisare specifică a fragmentarului care suprimă ierarhia clipelor, face din fiecare un edificiu prețios, un palat de saturație senzorială unde doar orizontul devine procesiunea nesfârșită a tulburărilor, baletul învăluitor al mângâierilor și sărutărilor. Pentru această împreunare pe care nimic nu o satură și nimic nu o mulțumește, nu există nici preludii nici concluzii, nu există niciun moment în care amănții să se desprindă unul de altul pentru că nu a existat niciun moment în care s-au cuprins unul pe altul, începutul și sfârșitul sunt o ficțiune de care fiecare se folosește cum vrea. În ceea ce privește organele plăcerii, voluptate este

și când te gândești la ele, când le miști în tăcere. Orgasmul este la fel de cutremurător ca și primul sărut pentru că primul sărut era deja la fel de amețitor ca orgasmul.

Până în secolul al XVIII-lea, Biserica îi oprea pe credincioși să facă dragoste noaptea (de teamă să nu li se nască prunci orbi). Pe aceeași linie metaforică, ne putem închipui și alte prescripții de acest gen: interdicție de a face copii în apă (ca să nu se nască acoperiți de solzi sau zbârciți de umezeală), de a copula în aer (de teamă să nu conceapă ființe zburătoare, fantastice), într-un cimitir (ca să nu facă un vampir), în seara de Crăciun (de teamă ca pruncul să nu fie un nou Mesia și să moară răstignit), în ziua de Paște (ca să nu zămislească un ou), de 14 iulie (ca să nu facă un militar). Numai recomandări care nu țin de nicio naivitate, de niciun irațional arhaizant dacă într-adevăr intimitatea noastră cea mai adâncă este tot un mod de a ne pune în exterioritate. Căci, fără îndoială, decorul amorurilor noastre nu este indiferent. Împreunarea este văzută, în mod obișnuit, ca un microcosmos al lumii, un sistem izolat închis natural care-l exprimă pe celălalt și se înscrie în el. Această relație trebuie ruptă, trebuie sfărâmată clasică împărțire a timpului și spațiului erotice: coitul seamănă cu lumea, dimpotrivă, în măsura în care se deschide spre deschiderea lumii, se produce după chipul și asemănarea viului, avansează într-o dimensiune temporală ireductibilă și nu închisă. Actul carnal este străbătut de rupturi care nu sunt numai sexuale: zgomote exterioare, muzică, frânturi de conversație, evenimente intime, evenimente sociale, oboseală, variații de climă, de temperatură, realități care atrag întotdeauna după ele o restructurare a libidoului, a figurilor sale în mereu alte conexiuni. Împerecherea este, prin natura ei, excentrată: este atât ruptură cu în afară cât și *invitație* a lumii la zbunguiala amantilor. De aceea, nu există peisaj, loc, oră, stațiune verticală sau orizontală, nu există mișcare și nici viteză care să fie incompatibile cu legătura voluptuoasă; cele trei divinități dominante, sacrosanctul pat conjugal, goliciunea obligatorie, frumoasa noapte complice și intimă nu se mai pot înstăpâni în unanimitate peste amorurile noastre. Astfel, de exemplu, adăugarea de materii străine pe corp (brânză de vaci, șocolată, urină, salivă, excremente, vopsea, zahăr, pământ, noroi, uleiuri, cosmetice, lapte) nu este, poate, decât un mod de a te înmulți, de a-ți atribui alte epiderme, alte piei, de a invita alte stări ale lumii la cununia senzuală. Nu mai este vorba de veșnica

alergare după mamă, după tată, după falus, cum pretinde băcănia psihanalitică; este o manieră de a mă situa altfel decât din punct de vedere uman, de a mă metamorfoza, de a mă animaliza, de a mă arboriza, de a mă lacta, de a deveni străin de corpul meu și de celălalt. Când îi ling fardul de pe față, când îi mușc până la sânge pulpele sau arcuirea șoldurilor este, pentru mine, un mod nevinovat de a o mânca, de a perpetua un canibalism fără efecte. Care, cu cât o absorb, cu cât o acopăr cu lichide diverse, cu cât o sug, cu atât se alterează mai puțin: tumescența organelor noastre devine un pretext ca să încercăm miile de stări ale materiei, să îmbrăcăm mai multe corpuri, să trecem prin mai multe senzații, mai multe specii.

O gravură chinezească (de inspirație taoistă), mă seduce prin nepăsarea amanților: pe jumătate goi, își beau ceaiul, fac conversație; bărbatul este în erecție, penisul îi iese puțin din tovarășa lui, își zâmbesc, împreunarea lor este calmă, neîntinată de cine știe ce gest eroic. Toate acestea pot constitui o ghicitoare: oare îmbrățișarea amoroasă nu este decât un ocol în cadrul ciclului vieții sau viața nu este decât un spațiu de reconstituire rapidă între două îmbrățișări? Calmul amanților chinezi aruncă o îndoială asupra întrebării: ei își întrețin dorința, poftele și, în același timp, implică mari bucăți din viața de toate zilele în actul sexual. Celălalt nu este redus la carne, la corpul său inconsistent, elanul care mă împinge către el nu mă izolează, el înglobează tot ce ne înconjoară și, din aproape în aproape, lumea întreagă. Prin întreruperea actului sau mai bine zis prin extinderea lui – pentru a bea ceai, a citi, a râde, a mânca, a fuma – prin întreruperea lui pentru a-l continua altfel și în altă parte, spargi acel soi de despărțire obligatorie care caracterizează actul sexual în societățile noastre. Indiferența relativă a amanților (față de performanță, de imaginea lor, de seriozitatea juisării lor) este poarta pe care o lasă deschisă spre lume, distanța minimă care le împiedică fericirea să fie un egoism în doi. Așa încât, printr-o mișcare de du-te-vino, erotismul devine cotidian, iar viața zilnică erotică – ceea ce face că împerecherea marchează plăcerea dublă a intermitenței și a continuității.

Masturbarea poate fi văzută și ca un apel adresat celui alt prin niște părți ale corpului care nu sunt nici ale noastre, nici ale altuia, ci sunt interne și externe, absente și prezente, locuri ale straniului și ale sinelui. Astfel privit, onanismul spulberă întreaga privatizare a genitalului: departe de a înscrie în corp o îngrăditură de proprietate

privată, el deschide aceste domenii ferecate în cele patru vânturi (și vintre), împrăștie apartenențele, schițează un partaj fără limite. Sexul meu visează să se dea în întregime altuia, intră în erecție, cheamă de la sine corpuri absente, contacte necunoscute, construiește punți, țese legături, se pretinde organ public: dacă îl satisfac eu însumi înseamnă că desființez absența, construiesc ființa care lipsește, mimez intromisiunea, mângâierea, plăceri fierbinți pe care acestea mi le trezesc, îmi ocup propriul corp, îmi umplu singurătatea prin felul de a face din două una părțile mele cele mai intime. Ba nu, spune sexologul, prin autosatisfacere faci inventarul posibilităților erotice ale corpului tău, îți stabilești propriul capital de juisare, te formezi pe tine ca valoare de schimb voluptuoasă, este noul „Cunoaște-te pe tine însuși” al științei erotice, este studiul de piață care trebuie să premeargă oricărei investiții, trebuie să știu ce pot aștepta de la mine. Masturbarea premerge comparației care nu este nici ea mai mult decât un cântărit, o estimatie. Valorez atât, își spune fiecare dintre parteneri, va ști (el sau ea) să mă aprecieze la justa mea valoare? Și astfel, între organizarea industrială și tocmeala erotică există ceva mai mult decât o vagă analogie: o adevărată identitate de structură.

Este păcat că așa-zisa „maturitate sexuală” (ceea ce specialiștii denumesc „capacitatea orgastică totală pentru bărbat ca și pentru femeie”) nu este concepută unilateral decât ca refularea sau trimiterea în domiciliu obligatoriu a sexualităților anterioare (infantilă, fetală, adolescentină dar și vegetală, cosmică, animală). Este încă și mai trist că orice progres erotic nu este conceput decât ierarhic, suprapus peste liniștea și reducerea la tăcere a celorlalte paliere. De ce să nu admitem o sexualitate în afara excluderii care să fie capitalizarea tuturor erotismelor și nu alegerea unuia singur ui detrimentul tuturor celorlalte? Cine să regăsească misterele și bucuriile copilăriei plecând de la acumulările vârstei adulte? Cine să pună cap la cap fluidul și solidul, excrementialul și genitalul, lăptosul și săratul, cine să amestece materiile cele mai încântătoare cu cele mai respingătoare, cine să mobilizeze atât sistemul pilos cât și atingerea mucoaselor, cine să transporte mirosurile sexuale departe de locul lor de baștină, să aleagă centre fictive pentru a îngrămădi în ele doze ridicate de sensibilitate, să miște fără încetare zonele erogene, să vorbească organelor genitale, să copuleze cu gura, să atingă cu ochii, să vadă cu mâinile, să amestece într-o polimorfie inocentă toate gesturile perversiunii clasice în

constrângerea lor repetitivă; pe scurt, cine să adune toate incompatibilitățile pentru a le face să existe și cine să juiască până la pierderea minților de această coexistență imposibilă? Pentru că, atunci, copulația este spațiul în care orice limită este pulverizată, în care câmpul dezirabilului se dilată la infinit, căci nimic nu mai este suficient pentru turbarea voluptuoasă; în care două stări, de obicei antitetice, se amestecă fără a se distruge; în care spaima se preface în beatitudine, dezgustul în apetit; unde ceea ce provoacă voma, electrizează; în care amorul devine voracitate nemăsurată care preschimbă fiecare obiect în deliciu, putere afrodisiacă de indiferență care nu mai cunoaște tendințe contradictorii ci poartă cu ea, pe unde se așază, o dorință la fel de mare și râvnește totul cu o foame uriașă. Poate că ideea excesivă despre amor desemnează această tendință profundă a actului sexual de a atrage în sfera lui de integralitate obiecte parțiale și corpuri existente ca și cum împreunarea voluptuoasă nu s-ar putea menține și justifica în ochii săi decât prin această utopie totalitară. Și în acest vârtej în care reperele organice și anatomice sunt înghițite, în care capul nu mai este vârful corpului și nici sexul nu mai este centrul (deoarece corpul nu mai are direcție, nu mai este ierarhizat după poziția lui verticală), amanții își alungă, își potolesc o tensiune doar pentru a cădea sub jugul atât de plăcut al alteia și leagă în toate direcțiile amurgul dorinței lor cu începutul lui; ei continuă să se „descarce” deoarece continuă să se dorească.

Corpul ușurat este corpul revelat, corpul care s-a întors la sine, după nebunia epuizantă a excitației, corpul care a regăsit corpul premurgător coifului, după ce au mărșăluit îndelung căutându-se unul pe altul, uneori foarte apropiate, cel mai adesea foarte îndepărtate. Se știe că între povestire, întreprinderea libertină și actul sexual, toate trei calchiate după schema contractuală a ascensiunii și căderii există o solidaritate tradițională. Dar de îndată ce actul carnal integrează și pune simultan în acțiune toate artele de a iubi, acesta este eliberat de orice prejudecată narativă, este enunțat din alt punct de vedere decât acela al performanțelor obiectului iubit, al juisării chibzuite a adultului, maniera în care le vedem și îl povestim este transfigurată, actul în sine este transfigurat. În această împreunare, amanții introduc absențe de *narațiune*, așa cum ai spune absențe de memorie, în care uită că fac dragoste, își uită responsabilitățile erotice, voința lor de reușită senzuală și se lasă cuprinși cu totul, de bucuria de a fi

împreună. Izbucniri, derive minuscule care formează o grămadă de episoade absolut semnificative în sine și a căror variație permite corpurilor să se lege și să se dezlege neconținut, să fie, în același timp, foarte absorbite de ce au de făcut și foarte despărțite unul de altul. împiedicând dezvoltarea naturală a coifului (înaintarea lui spre extaz), amănții împiedică și imobilizarea într-o carapace unică. Angajându-se, astfel, într-o relație care nu vădește nicio voință de închidere, o relație în care nimic nu se termină bine, în care se petrec multe, în care se mai găsește întotdeauna ceva de adăugat, în care se amână orice fidelitate de tip fotografic față de funcțiile organelor astfel, încât, locul amorului devine câmpul răvășit al unei mulțimi de proiecte neizbutite, de dorințe reziduale; fără țel, fără constrângeri (fără contracte) de satisfacere, fără obiect *a priori* inadecvat deoarece se poate fixa pe orice porțiune: piele, ochi, fir de păr, orificiu; pentru el nu există nici obiect, nici voluptate privilegiată, dacă nu din rutină sau prin cine știe ce act de autoritate.

Și atunci, amănții pot spune „noi” fără ca din acest cuvânt să răsară vreo comunicare veșnică, noi, ca împreunare aleatorie a doua corpuri, afirmație a hazardului ce poate fi scandată la fiecare interval, conversație a degetelor pe piele, a pielii peste ochi, dialog de surzi care ar depinde foarte mult de surditatea lor: „noi” – nu pacea intersubiectivității și nici sinistra conciliere umanitară, „noi” – schimb de intensități de neschimbat, fraternitate de neînțelegeri, întâlnire între febra, gâfâielile și strigătele a două sau mai multe suprafețe neproporționate. Actul de dragoste, atunci când renunță la orice veleitate de putere sau carieră, este acea relație care suportă fără să se rușineze disparitatea sexelor, care amestecă toate disimetriile, toate ilogisme, este confundare și coabitare de juisări juxtapuse. A-l iubi pe celălalt înseamnă să-i recunoști straniețea, să recunoști că există alături de tine, departe de tine, nu cu tine. Sexul opus nu este bărbatul pentru femeie și nici femeia pentru bărbat, este băiatul de colo sau fata de-aici, este corola acestei flori ca și căpșorul acestei pisici. Și fiecare trăiește o sexualitate care nu este întotdeauna a mea; și ori încotro mă poartă pașii, spre bărbat, copil, fetiță sau moșneag, dau peste o diferență, niciodată peste o asemănare. Plăcerea împreunării stă în exacerbare, împotrivirea inconciliabilă a doua margini, în plăcerea disonanței, în cacofonia carnală, în bucuria adâncă de necrezut de a cânta împreună note din ce în ce mai false, mai dezacordate, mai

sfâșietoare. Și în acest act heterolog, în această mizanscenă a unui compromis în care niciuna din cele două părți nu renunță la dizarmonia ei de bază, nimic nu ne mai poate garanta că ne situăm aici sau dincolo, că suntem în repaus sau în mișcare, în consonanță sau în pluralitate, în atracție sau în repulsie. La răscrucea tuturor acestor căi ce li se deschid, amănții au o singură dificultate: aceea de a nu ști ce să aleagă; și dacă aleg, până la urmă, greutatea, complicația nu o fac din dorința de performanță, ci pentru că în ei nimic nu acceptă să fie lăsat deoparte, să fie uitat; renunțarea absolută nu cere decât abandonarea spiritului de abandonare, nu cunoaște decât un imperativ: a nu pierde nimic, a strânge, a gusta toate senzațiile posibile, oricât de minime, ridicole sau „urâcioase”.

Împreunarea se produce între corpuri aservite, învățate să juișeze într-un anume fel, „rescrise” de mai multe ori, modelate, produse istorice ale unor lungi secole de opresiune. *Goliciunea*, însăși, nu este nicicând imediată; despuiați de haine, rămânem acoperiți cu o crustă socială; nu suntem, în primul rând, goi ci vulnerabili, stângaci, cu ghearele scoase – sisteme de apărare sau răceală; condiționarea tactilă a corpului este înceată, minuțioasă, întotdeauna aleatorie; nici goi, amănții nu-și uită rolurile sociale; căci, aceste roluri sunt prevăzute și pentru goliciune; ei nu devin goi decât poate atunci când sunt epidermici, adică absolut superficiali, când sensibilitatea lor se desprinde de orice viziune de ansamblu pentru a se face scormonitoare, scotocitoare, atentă la fleacuri, gata să tresară la cei mai mici stimuli. Goliciunea este o lungă răbdare care nu este niciodată sigură.

Și totuși, nu știu ce este goliciunea. Dacă înțelegem prin ea starea ultimă a materiei, natura veritabilă a individului uman, atunci, trebuie să mărturisesc că ea nu există. Mă simt la fel de gol îmbrăcat ca și dezbrăcat, stofa, pantalonul, cămașa, îmi țin loc de piele ca și epiderma. Nu ar fi mai potrivit se recunoaștem că avem mii de goliciuni nu numai în timp (pielea de iarnă, de dimineață, de după spălat, de somn) ci și în spațiu; că suntem făcuți din mai multe piei, pieile vaginului, ale interiorului membrului, pielea anusului, a cotului, a retinei, a irisului, a piciorului, a falangelor, pielea răsuflării, a limbajului, a zâmbetului, mii de pelicule pulsionale la diverse atingeri, la infinite mângâieri, la umezeli diverse. Ceea ce înseamnă că nu există niciun motiv pentru ca o goliciune să prevaleze în detrimentul

celorlalte, că trebuie să beneficiem de toate, de contrastul lor, de puterea lor de conectare, de întâlnirile neașteptate; și că, în sfârșit, pieile se suprapun și nu se anulează, mereu o suprafață sub altă suprafață, o altă stare a corpului sub starea actuală, o stivuire de măști și de chipuri și nu un singur corp autentic, nudul este el însuși o deghizare ca și costumul sau uniforma, dar aceste aparențe sunt frumoase, de ce să le simplificăm, să o preferăm pe una celeilalte, nu avem niciodată destule piei, blănuri, cojoace (complicitate întru prostie între concepțiile utilitare ale veșmântului – te îmbraci ca să te aperi de frig – și militantismul nudității erotice, aceeași ideologie a aparenței și a realității, a falsului și adevărului, aceeași stupiditate, împărțită în mod egal, între conservator și contestatarul său).

În secolele din urmă, împreunarea amoroasă a putut apărea ca o transgresare, o delectare a simțurilor, un păcat delicios sau ca rezultatul unei acțiuni libertine, ca recunoașterea unei capitulări; ea este pe cale de a deveni, prin acțiunea conjugată a psihanalizei și sexologiei, o indiscreție savantă care aduce, în același timp, cu ascultarea convorbirilor telefonice, cu atelierul de fabrică și cu liceul; pe scurt, o calchiere hedonică a rentabilității industriale, un proces care este, în același timp, tehnologic și disciplinar și care, privatizând juisărilor, uniformizează comportamentele, penalizează devierile și prin care sexualitatea devine anxioasă de ea însăși. Același lucru se poate spune despre orgasm: el este în prezent programul comun al tuturor sexualităților, stindardul sub care acestea se încolonează, ei le justifică și le iartă de păcate totodată; pederashti sadici, lesbiene, homofili, arcadieni, necrofili, partuzarzi din toate țările, vă iertăm apucăturile, obiceiurile dezgustătoare, posedați-vă cum vreți voi, în toate pozițiile, dar nu uitați, la capătul oricărui drum, oricât de deosebit, nu există decât un singur țel: orgasmul, cu lumina lui misterioasă, cu limbile lui de foc; orgasmul care iartă totul, care spală de păcate, care șterge urâteniile împerecherii, care-i primește la sine pe copiii Domnului în triplul scop sacru al sfântului Reich, al sfântului Masters și al sfintei Johnson.

Orgasmul, noua mizericordie, noua transcendență a sexualității contemporane; orgasmul, moment de isterie încremenită, eternizată, păcălită pentru că este condensat, imobilizat într-o privire lungă; poză (pauză) a plăcerii, moment poetic al ochilor dați peste cap, adevăr emfatic al amorului; orgasmul care implică imaginația unui corp finit

(finit în sensul că nu poate fi circumscris și resorbit în întregime în regiunea sa genitală), orgasmul cu obstinția lui monodică, poți oare să nu vezi că nu reprezintă decât o foarte mică parte a împreunării, că ar însemna să-i jignești pe amanți și ambiția lor, dacă i-ai crede lansați pe o pistă unică, aceea a unei unice senzații care se presupune că le-ar absorbi toate poftele? Dacă împerecherea nu este altceva decât posibilitatea mereu amânată a împerecherii, atunci, există în ea o infinitudine senzuală care, prin însăși limitele organice, suprimă orice libido mercantilist. Iar refuzul *fostului*, al încheiatului, al îndeplinitului se traduce astfel: nicio copulare nu a avut loc. Nu a avut loc decât o copulare indirectă, mimând repausul, o senzualitate care a mimat abținerea, o mișcare ce a simulat impasibilitatea, o împreunare tremurată care a evitat dubla capcană a coifului furișat (egoist) și acoitului performanță (olimpic). Nu vom face din orgasmul vostru noul nostru idol, Bunul Păstor al lubricităților noastre. Noi nu avem niciun ideal, nici măcar unul de juisare. Împreunările noastre nu au nicio rațiune de a fi: ele nu își așteaptă justificarea de la un extaz grandios. Mai mult chiar: dorim cu toată voioșia ca amorurile noastre să nu aibă niciun sens, să fie stângace și neavenite. Ne vom desprinde de voluptățile voastre congelate, armonizate, săpunite, periate, ca de toate celelalte credințe.

Să fii într-o stare permanentă de împreunare și nu de descărcare; să nu acorzi perturbării simțurilor cele câteva secunde ale destinderii orgastice ci să țințești o cutremurare de durată; să nu subordonezi paroxismul voluptuos copulării: pentru ca aceasta să nu fie o rapidă incursiune în lumea adevărilor sexuale, care urmărește în restul timpului uitarea și dezmințirea categorică a acestor adevăruri; un prurit care te chinuie și de care te lepezi pe furiș, în mod științific, pentru a te putea consacra, apoi, altor îndeletniciri. Atunci orgasmul poate să revină eliberat de toate sensurile, inclusiv de un proiect mai mult sau mai puțin bataillan de cheltuire nemăsurată, să revină ca o complicație suplimentară, o coexistență între parteneri de plăceri asimetrice și nu comunicante care se orientează în direcții diferite, drumuri opuse care încep să se învârtă, să se învâртеjească precum roata unei loterii care mână și amestecă lozuri fixe. Din variație în variație, din suspans în suspans, *orgasmul* țâșnește și se împrăștie totodată, nu mai încetează să ajungă, să se eschiveze ca ultim cuvânt, ca ultimă plăcere, ca satisfacție finală. Coitul nu este comanda

faptului biologic opus unei voințe de excitație permanente, ci mijlocul echivoc al comunicărilor, punctul în care limitele lor se amestecă sau urzeala lor comună. A desprinde orgasmul din finalitatea lui naturală înseamnă să-l extragi din ființa lui ca și cum ar trebui să se producă; trebuie imaginat pentru el un timp continuu și nu o relație sexuală care vizează exclusiv „juisarea”, trebuie închipuit un raport la care să se adauge această sau aceste juisări, beneficiu paralel care nu le devalorizează pe celelalte ci li se adaugă, într-un vârtej neîncetat și fără o origine punctuală. Starea de perpetuă cufundare din care nu ieși decât ca să respiri, în care preferi să pierzi decât să te întorci, în care mănânci, sugi, lingi pe toate părțile, fără să te preocupe să etalonezi miile de plăceri amoroase după o singură voluptate de referință.

Corpul de amor este mai puțin un corp fără *organe* decât un corp plin de organe, care suferă de un excedent de organe pentru că este un corp dezorganizat, o imensă piele rece sau caldă care dislocă, odată cu ea, afecte și intensități mai mult sau mai puțin fierbinți, o vastă celulă nomadă în care colcăie populații de îmbujorări, de frecări, de mângâieri, de stimulări, de pori deschiși, de epiderme exasperate, peliculă iscodită iar și iar, mușcată, agățată, sfâșiată, biciuită, animalizată pe care cea mai mică suprafață capătă dimensiunile unei cetăți, senzații liliputane, teritoriu brăzdat de dezmierdări și sărutări care, la rândul lor, vor tot inventa și vor continua să-și încâlcească propria gramatică.

Corpul de amor adună tot timpul de pe carnea celui alt hazarduri pe care le captează și le preschimbă în ordine, regulă, necesitate (dislocat, gătit, el este poate corpul de frontieră la limita între erotism și tortură). Corpul de amor este corpul supraînmulțirii organelor pentru că, pe măsură ce scade atotputernicia organismului, fiecare bucată de carne, fiecare cută, fiecare lombă, fiecare arcuire capătă, la rândul ei, erectilitatea, sensibilitatea organelor de plăcere, fiecare cută de grăsime, fiecare crispă de sfincter devine o lume în sine, o aventură unică, mereu tot mai multă materie și tăieturi fine, nu un centru sexuat ci o federație de sexualități, o roire erotică, nebunii convulsive în locurile cele mai neașteptate, cele mai inexpugnabile.

Posturile, cu toată varietatea lor, nu sunt automat purtătoare de noutate: ele tind, dimpotrivă, să concentreze cultul voluptuos într-un loc determinat, dând sanctuarului genital o importanță supremă și suscitând atașamentul pentru un anumit teritoriu. Ele sunt astfel ca

niște imagini împietrite, imagini care rețin pentru că sunt un exemplu de forțe blocate, stabilizate; eroticul este, în primul rând, un index de forme ancestrale, stereotipe din care a dispărut forța care le dădea viață la origini. Și această nomenclatură, ca gramatică de bază a amorului, devine conjugarea elementară pe care o declină toate corpurile de îndată ce se amestecă. Se vede importanța pe care tehnologia orgastică o poate acorda acestei asamblări: prin precizia cvasi-mecanică a gesturilor și mișcărilor pe care le autorizează, prin unghiul de penetrație special pe care-l promite, ea este o economie, o economisire de sudoare și oboseală, un purtător de juisare mai rapid. Erotismul devine o artă a gestiunii, gestiunea forței de care dispune fiecare individ și pe care o investește pentru sine în activitățile sexuale; dacă acest individ este inapt sau stângaci, va risipi aceste forțe alienându-le în beneficiul, unor simulacre, fărâmițându-le printr-o proastă coordonare; el va greși epuizându-și posibilitățile, iritându-se din nimic și nemaifiind capabil, apoi, să-și atragă partenerul spre sine și spre orgasmul simultan; dimpotrivă, dacă bărbatul și femeia neglijează, de la bun început, erotismele pregenitale, mângâierile inutile, măruntele lubrificații care deturneză descărcarea finală, ei își recuperează toată forța pe care ar fi trebuit să o consacre acestor impulsuri debilitante, ies din imensa regiune a somnambulismului senzorial în care nimic nu este sigur, hotărât dinainte, tangibil și, ceea ce este mai important, această operațiune de excludere le oferă începutul unei energii veritabile pe care vor putea să o investească în întregime în descărcarea voluptuoasă.

Cu alte cuvinte, forma pozițiilor fascinează atunci când nu mai ai impulsul necesar pentru a înțelege forța care le însuflețește din interior, adică pentru a crea alte forme. Niște tehnici prea clare devin stereotipii și blochează imaginația.

Cultul sistematic al pozițiilor nu este posibil decât într-o înfrângere a forței, în mișcarea forței apuse (ceea ce face că sexologia este într-adevăr o „știință” a trecutului, a depășitului, a împlinitului, a constituitului, balizare monotonă a aventurilor deja trăite, aparținând istoriei și crepusculară în esență). Pasiunea structurală pentru forme și poziții marchează dislocarea unui acord fundamental între amanți; ei nu mai produc din interior, printr-o violență năvalnică, figurile în care urmează să se iubească, ci se supun unor acorduri prestabilite consemnate în cărți, folosesc experiența unei foarte vechi științe, se

așază într-un limbaj pe care nu l-au articulat și pentru care nu vor fi decât textura temporară, pe scurt speră că fidelitatea față de niște imagini va trezi o pasiune care nu se mai inventează. Or, forțele care intră în împreunare nu se subordonează nici unei destinații și nici unei mecanici, ele se supun hazardului dorinței și ciocnirii amoroase. Ele nu se manifestă ca forme succesive ale unei intenții antecedente; ele nu apar nici ca un rezultat ci întotdeauna în singularitatea întâmplătoare a evenimentului. Iar sexualitatea ca dereglare care, în această calitate antrenează schimbarea de forme, este o anumită echivocitate care nu aduce nici liniște, nici răgaz structurilor fixe, codurilor imuabile, gesturilor repetate. Dorința sexuală, dorință de răzvrătire și de subversiune neîntreruptă trebuie să se dezvolte în mod constant și să se rupă sub multiple forme. Și atunci, dispare pasivitatea imitației; corpurile nu mai au nevoie de o memorie care să ordoneze și să redreseze energiile; modelele eroticii rămân în urma istoriei amanților: aceștia, cu geografia lor intimă, cu dependențe ezitante, anulează releveele clasice de topologie, geodezie, planimetrie, hidrografie, împrăstie calchierile, perimează fostele trasee, le doboară supremația. Și disprețuind toată știința închisă în Kama-Sutra sau în altă carte consacrată amorului, își clădesc numai pentru ei, cu răbdare, harta lor de Alint-Sutra.

Binecuvântată fie împreunarea, ar putea trâmbița amanții, căci ne eliberează de sinistra *reciprocitate* a micului mercantilism a datului și primitului, a egalizării șanselor de câștig între parteneri. Și binecuvântate îmbrățișările care nu numără îmbujorările, jubilațiile, care nu alocă jumătate din fiori ciupercii purpurii și cealaltă jumătate săculețului umed, care nu-și crestează răbojul de prăvăliaș în timpul împletirii corpurilor. Căci, inovația majoră a sexologiei va rămâne fără îndoială, de a fi introdus (și impus) politica cererii și a ofertei în legătura voluptuoasă, de a fi stabilit ca un a *priori*, că de o parte și de alta, miza este măsurabilă, comensurabilă, finalitățile identice, amanții, la limită, permutabili (bărbatul poate fi femeie, orice bărbat, orice femeie, această permutare nefiind nicidecum un amestec al rolurilor sexuale, ci similitudinea absolută așa cum sunt similare cele două părți ale unui contract). Atunci, să se treacă la fabricarea unui corp de referință (corp genital) care să înregistreze stimulii, a unui model de juisare mereu redefinit, mereu modificat, a unui orar de respectat cu strictețe, a unui dus-întors obligatoriu de gesturi și mângâieri, același

număr de limbi, același număr de mișcări din fund, același număr de izbituri, cu teama, concomitentă, de a nu fi tras pe sfoară, nedreptățit, de a nu-ți căpăta partea care ți se cuvine, teamă de fraudă, vis de un corp exploziv, de un detector de minciuni, un șir de mașini, fire, aparate electronice care să stabilească măsura exactă a senzațiilor pentru fiecare partener, care să declare sau să infirme validitatea contractului, mașinile orgonotice ale lui Reich, laboratoarele lui Masters și Johnson, în sfârșit adevărați socialiști științifici ai sexualității!

Împerecherea normală este întotdeauna povestea unei recurențe: indiferent ce ar face amănții, nu există nimic în mângâierile lor care să nu fi existat deja, care să nu-și aibă modelul precedent. Pentru ei nu există o primă dată, doar *repetiția* este prima. Tot ce este a fost și va fi la fel: dublare nesfârșită, similitudine a senzațiilor, nicio noutate răscolitoare, numai mici inovații care nu sunt decât diversele fațete ale unui același edificiu.

Și, desigur, nicio împreunare nu este absolut originală deoarece, numărul de figuri și de posturi de care sunt capabile corpurile este prin forța lucrurilor limitat, dar orice împreunare este și absolut nouă pentru că acest mic număr de posibilități nu este niciodată trăit la fel de la o dată la alta, de la un cuplu la altul. Amorul nu încetează să joace și să dejoace finitudinea obligatorie a trupurilor îmbrățișate, numărabilul gesturilor și organelor. Copularea este capabilă de o ambiguitate, de o plasticitate infinite pentru că nu este o entitate închisă, ci o relație între nenumărate relații, relație între puncte și obiecte în general neglijate. La fiecare împreunare, corpul renaște într-un mod diferit și istoria unei împreunări este cel puțin în aceeași măsură istoria modurilor în care este deviată cât și a felurilor în care este perpetuată și confirmată față de toate dățile precedente. Aparentele repetări ale amănților nu indică numai o continuitate, ele dezvăluie o lentă metamorfoză nesfârșită. De ce toate gesturile amoroase se adresează aceluiași Dumnezeu – Eros omniprezent – fără să se asemene între ele? Pentru că singurul lor punct de convergență constă în plăsmuirea veșnic diferită a acestei divinități care dă retrospectiv întâlnirii lor o ordine și un sens: Eros este o forță fără formă prestabilită și care este, deci, capabilă să le asume pe toate; dacă amorul nu are „chip” este pentru că le împrumută la nesfârșit, pe fiecare la locul lui, este pentru că reprezintă corpul cel mai monstruos

cu puțință, cel mai nedesăvârșit, cel mai plastic, deformabil și adiționabil din câte există. A vrea să îl fixezi într-o figură unică, să stopezi proliferarea porțiunilor incompatibile care vin, ca niște particule, să se grefeze pe el, a-l decreta genital, heterosexual, androginal, matern – iată utopia lui, visul lui de claritate, de încremenire a istoriei: mascaradă de poeți și de oameni ai legii, uniți de data aceasta prin complicitate, de vreme ce dorința de transparență dă întotdeauna naștere la teroare. Astfel, toate anacronismele senzuale sunt justificate: să reiei împreunarea de la mijloc, să retragi penisul, să așezi preliminariile după orgasm, să râzi în timp ce crește excitația, să aprinzi un focar de voluptate în alt loc decât în templul genital – sunt moduri de a parcurge în sens invers timpul și spațiul sexologiei (ireversibilitatea reacției sexuale, ca să vorbim precum Munster și Jaune-Son): cauza este posterioară efectului care, poate, la rândul-i, să suscite alte cauze, înaintea este înapoi, izvorul este confluență ca și gură de vărsare, căci înflorirea juisărilor nu alterează acest continuu du-te-vino ci se mărginește să-l puncteze. Dragostea este, deci, această capacitate de metamorfoză, acest spațiu curb în care raporturile cele mai neașteptate, întâlnirile cele mai paradoxale sunt posibile în orice clipă. Normele, considerate de noi ca cele mai intangibile din existența sa și din folosirea sa – cum ar fi punctul culminant al acmei sau ordinea cronologică a apariției ei – nu sunt decât niște maniere relative, printre multe altele, de a-i aborda sensul. O copulare nu este un sens dinainte dat, o orientare definitivă la care ar fi suficient să ajungi pentru a gusta fericirea supremă, ci o rezervă de forme care-și așteaptă sensul, un potențial nepuizabil de istorii din care niciuna nu este mai determinantă decât alta. Amanții nu-și propun un scop, ci mii de scopuri, ei nu au plan prestabilit pentru a se iubi; se lasă călăuziți doar de capriciu și de setea neostoită pe care o au unul față de celălalt. Libidoul lor (alibiul lor) se deplasează după cum îi dictează fantezia lor, cu mereu aceeași intensitate, pentru ei nu există obiectiv prioritar (zugrăvitul camerei, schimbarea cearșafurilor, gâdilatul perdelelor), toate țelurile lor sunt intersanjabile unele cu altele, toate sunt la fel valorizate. În monoteismul dătător de încredere al revoluției sexuale, toate copulările sunt o singură copulare pentru că juisările sunt o singură juisare, de unde rezultă că o singură juisare este toate juisările. Stereotipul coitului este perfect ab *aeterno*, doar amanții sunt imperfecti: neputând să găsească plăcerea pe care o caută sau

nedorind decât o singură plăcere, ei caută altele, aceleași sau aproape aceleași. Nu cunosc niciodată chipul celor pe care-i iubesc, nu-i iubesc decât ca să descopăr în ei, de fiecare dată, un corp nou, cuvinte nemaiauzite, senzații delectabile, lumi efemere pe care le prefirăm, le împrăștiem în cele patru vânturi.

Amanții nu se iubesc numai prin pântec, ei se înfruntă pe toate părțile într-o voință de totalizare pe care nimic nu o domolește; ei nu se unesc doar în prezent, ei trezesc în celălalt, fac să coboare în ei toate epocile pe care le-au reprezentat, toate stratificațiile din care se compun. Într-un cuvânt, nu *renunță* la nimic: nu renunță la copilul care au fost, la micuțul pe care scârna nu-l dezgustă și care continuă să trăiască în ei cu voluptatea sa specifică, la adolescentul nubil, la adultul care sunt în prezent, la niciuna din personalitățile care îi trag în toate părțile și își împart povestea lor. În miezul cărnii lor chiar, nimic nu renunță la privilegiul plăcerii, al curentului senzual binefăcător; fiecare parte își trage spuza pe turta juisării, sfâșiind fără preget corpul prin pretențiile ei egoiste; pe fiecare suprafață, pe fiecare colțișor de epidermă se înmulțesc serii divergente, disjunții, infiltrări de energie, freământul unei nări lângă sexul oferit trezind vreo mucoasă anală, bestializând vreun pătrățel de piele, vreun damf ce adie dinspre coapse, prostituând din capriciu vreo atitudine deosebit de impudică, homosexualizând interiorul vreunei coapse sau rotunjirea vreunei fese, fiecare particică a corpului reluând rolul organelor genitale fără să li se substituie, în timp ce părțile genitale, pe fondul funcției inițiale, asumă ele însele, mii de alte personaje, scoici, plante exotice, ramuri de copaci, labirint, instrument de coarde, trombon, pasarelă cu toate atracțiile lor, cu toate funcțiile lor, astfel încât corpul este totodată în întregime degenitalizat și total erotizat, sexuat pe toate părțile, pentru că a înecat acuitatea sexuală într-o masă de senzații afluate.

În fond, Legea nu cere amanților decât un singur lucru: să nu procreeze; cu alte cuvinte, să rămână pe de-a întregul genitali. Și invers: corpul copilului a rămas astăzi în Occident, ultimul teritoriu inviolabil și privat, sanctuarul unanim interzis: la rigoare toate „perversiunile” au drept de cetate, dar sexualitatea infantilă, exercitarea ei, râvnirea ei sunt pedepsite fără milă. Subversiunea, în măsura în care mai credem în ea, nu ar fi, în zilele noastre, atât homosexualitatea cât pederastia, seducerea „inocenților” (de unde și scandalul provocat de cărțile lui Tony Duvert când, de fapt, ele ar

trebui să stimuleze, să suscite vocații, să deschidă ochii). Cum maturitatea este întotdeauna o chestiune de strangulare, adolescența nu este începutul vieții sexuale ci, mai curând, trista ei canalizare: la 14 – 15 ani jocurile sunt făcute, normalitatea orgastică își desăvârșește migălosul ei travaliu de redresare. Copilăria, dublu „privilegiată” de societatea noastră (aici, pură de orice veleitate erotică; dincolo, „polirnorfie perversă”, asexuată la dreapta, hipersexuată la stânga) ar fi, deci, continentul prohibit prin excelență, pământul făgăduinței în care nimeni n-ar avea dreptul să calce: pot fi genital, pot fi infantil (sunt oricum), dar, în niciun caz, copilăros (dar această dorință de o sexualitate copilăroasă, ca să reiau expresia lui Antoine Compagnon, nu este tot un mit care reactivează atât de posomorâta utopie a asexuării: să ai dublul sex, un mod de a nu avea deloc, să fii înger? Vă excită tâmpenia asta, să fiți înger?).

Te iubesc, căci ești *semenul* meu, spune teoria clasică a amorului. Semenii se atrag, hai să fim satiri asemănători. Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși: dar, în primul rând, trebuie să te iubești mult pe tine, să te îndrăgești cu deliciu, să ai impresia că exiști ca individ, ca persoană cu drepturi depline; or, cum pot să-mi cunosc identitatea ca să vreau să o regăsesc, în similitudine, la altul? Căci, dacă șovăi în fața altuia este, mai degrabă, pentru că îmi dau seama ce este diferență în similitudinile mele și cum variază, de la un individ la altul, o trăsătură identică, o privire. Ești femeie, sunt bărbat, hai să ne regulăm, scrie un bătăran modern (Guy Subon). De ce raportul bărbatului cu femeia ar fi mai natural decât raportul bărbatului cu bărbatul, al femeii cu femeia? Atunci, de ce să nu scriem: ești un pom, sunt bărbat, hai să ne regulăm (sau ești un burete, un popândău, o mașină de scris etc). Și de asemenea, de ce identitatea de natură ar implica identitatea sexuală: organele genitale între această femeie și mine, între acest băiat și celălalt nu funcționează la fel, nu sunt identice. Corpul celuilalt, osatura, zonele lui erogene sunt ceea ce dezvăluie asemenea și, în același timp, ceea ce duce la anularea ei: nici măcar această comunitate sexuală nu putem să o admitem: ea nu există. Nu suntem mai egali în fața sexului decât în fața morții și este absurd să vrem să facem din plăcerea genitală numitorul comun între oameni, referința imuabilă, intangibilă a relațiilor lor. Pretutindeni și întotdeauna, ideologia genitalistă afirmă: când cocoșelul e bine, totul e bine ca și cum sexul, lubricitatea, dezmățul n-ar fi pulsioni la fel de

parțiale ca toate celelalte. Faptul că ești sexuat, nu face din tine semenul meu și, deci, fratele meu, așa cum spun profeții ramoliți; ceea ce vreau să pun în comun cu tine sunt diferențele și nu asemănările noastre nu există, care nu sunt decât o iluzie sau indiciul supunerii noastre comune față de o normă sau de un cod. Astfel, nu există împerechere care să nu fie un război chiar între oameni de același sex; dar, în niciun război nu se dorește, ca în împerechere, înfrângerea, victoria celuilalt, într-un cuvânt, surpriza. Lozinca amanților, a tuturor amanților nu este: „să fuzionăm, să facem din cele două ființe ale noastre una singură”, ci „să ne unim unul pe altul, să fim împreună o pulbere de fluxuri incompatibile, să ne divizăm în mii de personaje plecând de la ambele noastre nudități care se înfruntă”. Dacă plăcerea ființei iubite face parte plăcerea mea, aceasta înseamnă că plăcerea mea este pierdere și nu înstăpânire, că juisez din pricina confuziei și nu a certitudinii. Când te strâng în brațe, pentru mine este o înfrângere, voluptatea mea este voluptate a neputerii. A face dragoste nu înseamnă să-mi împreunez podoabele genitale cu ale celuilalt, ci să-mi măsoar singularitatea pulsională cu a sa, este în joc o luptă și nu o fuziune, o agresiune poate, dar care se îndepărtează de codurile rigide ale agresivității, este un raport de emulație și nu de concurență, o aventură și nu balizarea unor trasee dinainte știute. Oricine altul, de vreme ce este un altul, este o sexualitate diferită, nu există erotism care să nu facă obiectul unei lupte, al unei tactici, al unui meci nul; există, e adevărat, o antinomie între dragoste și război, dar în sensul că dragostea induce, poate, o nouă viziune a războiului, o nouă strategie, noi finalități, strategie a derutei și nu a distrugerii, a diferenței și nu a legii, stratageme pulsionale ce împiedică singularitățile să degenereze în egoisme, norme, decrete, inchiziții. Ceea ce amanții își împart între ei sunt micile despărțiri neîncetate, fără răgaz, doar distanțele îi apropie și numai apropierea îi despart. Ei își măsoară neconținut straniețea. Oricine ai fi, începi să mă plictisești de îndată ce devii semenul meu.

În actul sexual nu există unitate, nici măcar una împrăștiată, dispersată. De vreme ce ai intrat în împreunarea amoroasă, intri în tot atâtea timpuri câte schimburi există, timpuri care nu înseamnă căutarea unei reguli permanente, schimburi care marchează un eveniment și inaugurează, de fiecare dată, un soi de aventură. Orgasmul este îndrăgit pentru că lasă amintiri, pentru că urmele trecerii lui rămân

întipărite în corpuri și le transformă în monumente ale unei activități trecute, pentru că deschide spațiul unui amonte și al unui aval, al unui timp diacronic cumulativ. Or, când pentru amanți nu mai există un limbaj unic al cărnii, când ei consimt la rătăcire, la vagabondaj, înseamnă că trăiesc tot atâtea experiențe erotice câte dezmierdări, sărutări, alunecări, tot atâtea senzații câte particule de piele (aspre – de pe limbă, netede – ale buzelor, mătăsoase dinlăuntrul coapselor, arămii de pe dosul feselor, striate din orificiul anal, inundate – ale vulvei), fiecare pigment mai mult sau mai puțin palid sau colorat, neutru sau mirositor, amar sau sărat, fiecare bucată de carne este un microcosmos, o sferă izolată pe care numai delicatețea degetelor, a limbii sau a sexului o poate trezi, numai că aceste mici lumi aglutinate, aceste triburi senzoriale, împrăștiate pe toată geografia corpului, nu mai au nicio direcție comună, nu se mai orientează spre centre (chiar centre multiple), orgasmul devine o plăcere printre altele, nu va primi nicio cunună, nu-i va ridica nimeni nicio statuie, după cum nu i se ridică, de pildă, micțiunii, erecției sau atingerii obrazului cu vârful degetelor, corpul de amor nu este nici creștin, nici evreu, nici musulman, el este politeist, crede în toți zeii prezenți, trecuți și viitori și pentru el totul este divinitate, cel mai mic râgâit ca și cea mai mică mișcare este un spațiu sacru de la un cap la altul pentru care nu există nimic anodin, nimic ridicol, nimic prea murdar, prea organic, insignifiant, un corp nediferențiat care nu mai ierarhizează ci deosebește, decupează, încadrează, proslăvește, adoră, întindere eruptivă, amnezică, pe care nu o mai disciplinează nicio exigență de unitate.

Ce ne înflăcărează corpurile? Dragostea pe care o simțim unul pentru celălalt sau măiestria cu care ne împreunăm? Efectul unui sentiment sau al unei *tehnici*? Cum să aflăm dacă doar afecțiunea îi îndrumă degetele, mișcările șoldurilor sau ale șalelor, ori dacă nu repeți cu mine ceva învățat pe de rost și pe care l-ai putea exersa cu oricine altcineva? Amanții urăsc mecanica pură a organelor și a epidermelor, mecanicii se tem, la rândul lor, de efectele nedesluite ale sentimentelor, de scurt-circuitele afectuoase care aruncă în aer relațiile de cauzalitate. Dar oare nu greșesc și unii și alții? Oare în îmbrățișare nu se amestecă, în mod ireparabil, înclinația și îndemânarea (și atunci ar fi o prostie mișcarea amoroasă pură lipsită de calcul – doar pasiunea uni stimulează erecția, îmi învâрте robinetul

sexului – ca și preacurvia tehnocrată lipsită de răătăciri, de intensitate sentimentală). Amorul este întotdeauna tehnic, un compromis cu un catalog de poziții, o memorie a unor forme pe care le repet, nu este independent de un anume „cinism”, dar acest cinism minimal, această înlanțuire obligatorie de gesturi, de mângâieri, de rețineri nu este nici el sigur, nicio rețetă nu garantează reușita juisărilor și nicio juisare nu dovedește neapărat un atașament afectuos. Amanții eterați care-și mângâie sexul cu ochii la cer, technicianul care-și trosnește degetele, în timp ce-și crestează pe sex orgasmele partenerei au în comun aceeași ură pentru lipsa de precizie, pentru încetoșarea erotică: ei vor corpuri aci înfrigate de dragoste, dincolo pur funcționale, corpuri lizibile după registrul lor propriu dar, mai ales, corpuri ambivalențe sau chiar mai rău, corpuri imprevizibile, aleatorii.

Coitul poate fi o împerechere greoaie, sclerozată, vânând cu zgârcenie niște bucurii chinuite, smulse cu mare trudă și îndârjire; sau un amalgam aerian, ușor, viu fără aglutinare și imponderabil. Dar niciodată el nu va satisface nicio dorință de *transparentă*, de cinste, de sinceritate, el secretă întotdeauna, orice ar face amanții, opacitate, masivitate, momente monumentale cu dimensiuni multiple. Unde este drumul pentru parteneri? Drumul rămâne întotdeauna de găsit, corpurile sunt pline de drumuri pe care le tot străbat fără încetare. Iată de ce amanții nu-și pun niciodată problema pe care știu că nu o pot rezolva: pentru că aceste probleme sunt de nerezolvat, pentru că nicio soluție nu le epuizează, pentru că aceste probleme nu există, în sfârșit, pentru că soluțiile, pe care le dau până la urmă, nu sunt conținute în aceste probleme.

Și pentru că în acest fel, împerecherea rămâne o *violență* organizată și chiar pentru că organizarea ei îi înzecește violența, fie că este efervescența cea mai riguros reglementată ori un ritual precis, protocolul cel mai habotnic dar, pentru că niciodată acest ceremonial nu-și propune altceva decât o turbare dezlanțuită (de cea mai mare blândețe, la nevoie), decât o frenezie fără margini, îmbrățișarea nu trebuie să ducă decât la o nouă îmbrățișare. În mii de alte feluri, cu mii de alte lumi.

V

POLITICI ALE SEDUCȚIEI

Secțiune 5.02 TRIOUL INFERNAL

Deasupra mea locuiește o femeie de vreo 60 de ani, care face

dragoste cu cățelul ei. Precis, o aud cum începe să geamă în timp ce juisează exact în clipa când javra latră într-un fel anume. Eu sunt singur, și mi se scoală ca la nebuni. Și nu îndrăznesc să le propun să facem amor împreună l-am lăsat un bilet, dar nu mi-a răspuns. Dar dacă îi bag pe sub ușa un ziar în care încercuiesc anunțul ăsta, o să reacționeze cu siguranță. O rog, deci, pe Dna G.S. să-i răspundă lui Bernard (bărbosul care are un velomotor) și să vină cu Floppi la mine la o cafea (ușa nr. 28). Am să fac tot ce vor ei.

(Anunț apărut la „Mica publicitate” în *Libiration*)

Don Juan anti-racolare în ziua de astăzi, Don Juan nu mai constituie un scandal: face parte din vocabular. Legenda libertinului unic și solitar a devenit numele comun cu care cei care ies la agățat își împopoțonează aroganța. Această consacrare lingvistică, mai puternică decât o excomunicare, nu reține din Don Juan decât aspectul seducător: ea uită pura pasiune a numărului care țâșnește din el. Don Juan-ul contemporan este bărbatul cu succes, play-boy-ul care, pentru că are trecere la femei, se laudă că nu se încurcă cu oricine. Personajul mitului, dimpotrivă, place tuturor femeilor tocmai pentru că îi plac toate femeile. Își compensează indiferența pasionată a dorinței prin numărul cuceririlor. Puterea lui de seducție nu este o virtute magică, un fluid imperceptibil, o putere supranaturală. Dacă nimeni nu-l trimite la plimbare este, în primul rând, pentru că propriile-i pofte nu se încurcă în ostracizări diverse. Mulțimea înflăcărilor lui nu are nimic exclusiv și deoarece este încarnarea însăși a refuzului discriminatoriu, hazardul își ia obligația să aleagă în locul lui obiectul momentan asupra căruia va cristaliza amorul lui.

„O să vedeți țărăncuțe, subrete, orășence, contese, ducese, marchize, prințese și femei de toată mâna, de toate vârstele, de toate felurile! La blonde îi place blândețea; la brune, vâpaia; dar în toate îi place femeia! Peste iarnă – grăsuța; peste vară – slăbuța! Înăltuța-i maiestuoasă, mititica-i grațioasă. Bune și matroanele – măcar ca să lungească lista. Dar pasiunea lui sunt prospăturile. Orice femeie, orice fată, urâta și frumușica, tot ce poartă fuste! Știți ce face! (Mozart – Da Ponte, *Don Juan*)”.

La polul opus, fanții care agață, aleg: doar catalogul refuzurilor este pletoric. Fără îndoială, trebuie să ai multe femei dar, înainte de toate, registrul cuceririlor este un palmares: numai splendorile îl consacră pe adevăratul fante. El va fi cu atât mai valoros în ochii lui cu

cât va ști să-și rezerve dorința pentru obiectele care o merită și să o sustragă „nasoalelor” care ar devaloriza-o. Cu cât un play-boy este mai faimos cu atât câmpul său libidinal este mai restrâns. În fond, ce importanță are beția, totul este să aibă sticla (care trebuie).

Trufaș, Don Juan habar nu are de ceea ce proslăvește azi donjuanismul: dorința ca selecție sau, cu alte cuvinte, propunerea unui model dezirabilului. Leporello ne-a divulgat secretul acestei repetiții nedomolite: între bătrână și tânără, nobilă și țărăncă, frumoasă și urâtă, „lista numeroasă” nu face vreo diferență căci, stăpânul său nu se uită la asta. Să adăugăm această nuanță: Don Juan nu se uită și, de aceea, scandalul pe care-l provoacă este și mai mare. Pentru că fantele, ei bine, fantele se uită: vederea este instrumentul cu care jefuiește și care îi permite, mai mult decât pipăitul, auzul sau mirosul să-și dubleze senzația prin sentința pe care o dă. Dintr-o ochire, fantele îmbrățișează simultan codul și realul, creatura care intră în câmpul său vizual și prototipul pe care-l încarnează sau îl schilodește. Cu alte cuvinte, să vezi, dar *să vezi dublu*: să contempli în suprapunere cenușeala străzilor și somptuozitatea afișelor; să subordonezi gloata filmelor, corpurile lăncede, greoaie, banale, muncite, veștejite și oricum puțin deficiente din realitatea formelor perfecte pe care le scot la iveală multiplele varietăți ale Spectacolului. Percepția vizuală nu-și datorează, deci, preeminența decât faptului că este totodată un aparat de înregistrare și un mijloc de etalonare.

Fantele, în exercițiul poftelor lui, este contrariul unui instinctiv: acest specialist meticulos al dezirabilului cântărește din ochi trecătoarele, le contemplă silueta, mersul, le disecă trupul în obiecte primite și bucăți de aruncat, le estimează senzualitatea probabilă, judecă proul (întă, sâni frumoși) și contra (gură mică, fard excesiv) – într-un cuvânt, ochiul său se apucă să o citească pe Cealaltă ca pe o teză de examen. Iar pentru acest corector, ca și pentru preoți, nu există nimic perfect pe lumea asta: realitatea nu oferă decât o copie degradată a modelelor pe care lumea le vehiculează. Fiecare chip trimite la codul în raport cu care reprezintă o combinație deosebită, dar pentru că nu este acel cod, el semnifică și distanța care îl desparte de acesta, diferența, lipsa de a fi care îl distanțează de el. Un corp ține întotdeauna locul altuia, el este întotdeauna mai puțin decât ceea ce sugerează. Și de aceea, sancțiunea lovește fulgerător: ceea ce sare în ochi este abaterea, un nas prea lung, niște picioare prea scurte, o piele

buboasă... Adorația în fața Frumuseții este de neconceput, scoasă din contextul urâteniei pe care ochiul sever, acrit și vigilent al fantelui îl verifică în lume. Nu este, deci, de mirare că privirea inocent selectivă culminează cu mania școlărească de a da câte o notă corpurilor. Căci, fie că aplică sau nu această practică respingătoare, fanții au întotdeauna o grilă: ei nu descifrează chipurile decât pentru a măsura distanța între acestea și singurul care îi pasionează: acela al codului. Ei au înșurubată în ochiul lor legea, „această stereotipie generală a modelelor de Frumusețe” (Baudrillard), care le motivează strâmbăturile segregative și ratifică excelența alegerilor lor sexuale.

De vreme ce ochiul are o funcție subalternă, de vreme ce observația este o formă de supunere, Don Juan strică ordinea amoroasă prin aplicarea strictă a uneia din afirmațiile sale de bază: Dragostea este oarbă. De unde, cum scrie Blanchot, „această obrăznicie admirabilă” care, la pretenția de fidelitate răspunde prin setea de cantitate și prin plăcerea enumerării. Astăzi, *obraznicia* solitară a acestei pasiuni a numărului a fost înlocuită de o *mitocănie* generalizată care poate defini însăși transformarea cantității în calitate: obsesia calitativă îl chinuie pe fante, îi deschide ochii și supune fiecare obiect dezirabil la o evaluare anxioasă în care se amestecă inextricabil teama de a fi păcălit, vertijul perfecționist, docilitatea față de cod, îngrijorarea față de opinie.

Tirania privirii

„Îmi plac femeile”: expresie imbecilă și vanitoasă de profesionist al seducției prin care, de fapt, trebuie înțeles: „mă prezint: licențiat în sexul frumos, doctor în eternul feminin; și ceea ce toți place este măiestria suverană pe care mi-o asigură această competență, rețetele infailibile pe care le pescuiesc din ea pentru a le *avea* și pe cele mai inaccesibile, mutra prietenilor când mai *pescuiesc* pe vreuna, prestigiul la care îmi dă dreptul acumularea lor”. Desigur, nu toată lumea gândește așa și acest fel de a vorbi, ca și punerea lui în practică nu sunt majoritare. Totuși, chiar și cei care se țin deoparte, care fug de agățatul în undița căsătoriei, cei care luptă împotriva lui prin aventură, care îl disprețuiesc din înaltul dragostei pătimașe, chiar și aceia păstrează același *spirit de supraveghere* ca și colecționarul detestabil. Soțul duios, sentimental și timid, care preferă perechea stabilă împerecherilor fugare, libertinul partuzard mai interesat de inventarea pozițiilor decât de inventarul corpurilor, visătorul romantic care, cu pletele în

vânt, a pornit în căutarea Ei, Unica, toți se întâlnesc cu fantele în înverșunarea de a exclude și în dorința de a fi inclus, în privirea inchizitorială și în obsesia de a place privirii altuia. Ei văd lumea cu aceeași ochi răi și își perfecționează fără preget imaginea pentru a obliga lumea ca, în ciuda concurenței, să o remarce.

Căci, acesta este primul paradox al seducției: minoritară ca piață, ea este omniprezentă ca privire. Tranzacțiile sunt rare, obsesia este universală. Strada este acel spațiu straniu și crud în care te evaluezi tot timpul și nu te întâlnești de fapt niciodată. Examinarea neîntreruptă a fiecăruia de către fiecare nu duce decât în mod excepțional la schimbul efectiv. Ordinul seductiv este, în primul rând, această incredibilă disproporție între cheltuiala de dorință și energia cheltuită pentru a fi dezirabil. În acest bazar pietrificat care este exteriorul, toată lumea este cumpărător, toată lumea este marfă și nimeni nu face afaceri. Nimeni nu circulă sau foarte puțin și nimeni nu vorbește: dar câtă înfrigurare în această imobilitate, câtă brutalitate în tăcerea acestor estimări oculare! Îi privești pe ceilalți pentru a le fixa, în gând, prețul, le privești privirea pentru a-ți verifica propria cotă; atâta vreme cât pe scena seductivă nu se petrec evenimente, nu există nicio dramă aparentă: numai tropisme impalpabile, ființe averse de imagini, imagini însetate de recunoaștere, un imens bâlci prostitutiv și încremenit. Din când în când, desigur, unele corpuri mai ies din această paralizie, dar numai prin cine știe ce șansă sau bluf, sau lovitură de baghetă magică pentru că întâlnirea nu este niciodată rezultatul privirii, ea este întotdeauna excepția acesteia.

„Ți-a înflorit crenguța? A venit primăvara? Cauți o găurice?” Replica aceasta cu care-l plesnești uneori pe fantele înfumurat îi vizează pretențiile și nu normele. Ura vindicativă față de fante (de morga lui, de sexismul lui, de gargara lui, de dezinvoltura lui de gagic, pe care nu-l duce nimeni și care știe cât e ceasul, comportarea lui (care-l înrudește cu vânătorul de trofee rare și de recompense) coexistă cu o conformare scrupuloasă față de modelele lui. Ca și cum autodisciplina corpului, asceza zilnică la care se supune pentru a-și potrivi imaginea după prescripțiile modei ar urî, cel mai mult, dovada propriului succes. Exprimarea dorinței deranjează, în timp ce nevoia de a fi dezirabil are forță de lege. Dar ce drept ar avea acostatorul trimis la plimbare să se plângă, să acuze de rea credință, să denunțe ipocrizia sau să jure că a fost victima unei provocări? A fost o simplă

neînțelegere. A luat drept invitație, sau s-a făcut că ia, ceea ce era o întrebare pe care corpul și-o pune sieși. A crezut, a vrut să creadă că voința de a place o presupune pe aceea de a întâlni, că dorința de a fi universal râvnită implica disponibilitatea la orice dorință. S-a simțit solicitat de solitudinea femeii pentru propria ei imagine. Ceea ce, departe de a duce la seducție, îi dereglează mecanismul: a vrea un corp schimbabil nu înseamnă să vrei să-ți schimbi corpul. Dimpotrivă: faptul seducției îți permite să te lipsești de aventură. Virtualitatea este preferabilă contactului pe care-l face facultativ. Ca dovadă, este de ajuns să compari destinele anatomice ale femeii care pășește triumfătoare pe scena privirii – corpul manechin – și al femeii pe care privirea o leapădă fără milă pentru că este balcâză, îndesată, banală – un cârnat. Prima circulă cu atât mai puțin cu cât are tot timpul certitudinea că place; a doua circulă pentru a se consola că nu poate să schimbe cu alta. Este ușor de avut, pentru că este exclusă de la privire; trece din mână în mână, pentru că nu este făcută pentru desfătarea ochilor. Ierarhia este salvată: vederea rămâne un simț nobil, în timp ce pipăitul nu este decât coșul de gunoi în care sunt zvârlite rămășițele contemplării. Descalificare, în fond, foarte înțeleaptă a materialității prin imagine. Corpurile lipsite de strălucire, corpurile banale sau prăpădite, pentru că nu constituie o apariție, se culcă. Privirea nu este, deci, preludiul indispensabil al seducției: ea tinde, din ce în ce mai mult, să devină finalitatea acesteia: condițiile de admisibilitate la spectacolul seductiv sunt atât de draconice că fericitele alese beneficiază de integrare, în timp ce respinsele se mulțumesc melancolic cu plăcerile cărnii: carnea este, vai, tristă, carmangeria este dezirabilă.

Freud a adus o contribuție foarte ingenioasă la tema arhidezbătută a cochetăriei feminine. În *Pentru a introduce narcisismul*, el repune la locul lor (adică la gunoi) substanțialismele care ridică în slăvi grația misterioasă ce emană din femeie sau pun în gardă împotriva perfidiei ei. Freud este poate primul care istoricizează narcisismul feminin arătând că femeile se consacrau frumuseții lor ca o răzbunare împotriva opresiunii la care erau supuse. Ele întorceau asupra propriului corp o dorință pe care nu aveau voie să o exteriorizeze. Ele se iubeau până la a-și fi autosuficiente ca și cum ar fi vrut să se răzbune că nu sunt libere să aleagă. Nu erau, deci, nici zeițe, nici diavoli și inaccesibilitatea lor avea o rațiune foarte precisă.

Această explicație avea meritul imens de a face să amuțească legendele și de a înlocui balivernele religioase cu limbajul istoriei. Astăzi însă, contextul social s-a schimbat radical: capitalul care integrează femeile muncii nu poate să fie o soluție la toate: odată cu independența economică femeile capătă autonomie afectivă, dorința lor este liberă să aleagă și să-și repete alegerile. De aceea, cauza simptomului narcisic este pe cale de dispariție. Or, ce se întâmplă? Simptomul nu dă înapoi ci se generalizează, transcende opoziția masculin/feminin, este unisex. Aceeași frenezie pune stăpânire pe falofori. Singurul lucru pe care ne este dat să-l împărtășim imediat cu femeile este obsesia seductivă, prelucrarea neconținută, anxioasă, a imaginii noastre corporale. Bărbatul era privire, Femeia era obiect: de-acum înainte fiecare joacă simultan cele două roluri. Toți suntem supraveghetori și supravegheați, inchizitori și victime căci salvarea, de la corp o așteptăm. Pentru a ne da seama de acest fenomen, explicația freudiană nu mai este suficientă: nu putem spune că ne iubim pentru că nu ne putem răspândi dorința în afară. Nu: ne fructificăm patrimoniul organic, ne investim cu disperare corpul pentru a avea dreptul de a ne iubi. Suntem judecați după capacitatea de a fi doriți: pe ea trebuie să o întreținem și s-o perfecționăm fără preget: nu suntem îndrăgostiți de corpul nostru, suntem îngrijorați pentru imaginea lui, căci de ea depinde valoarea noastră. Trebuie să plăcem: acest imperativ a ucis puritanismul ca să-i ia locul, ca să ocupe exact aceeași poziție. Într-adevăr, ce contează conținuturile variabile pe care istoria le agață de „trebuie”: trebuie să muncești sau să-ți maximizezi juisările, să ai un cont gras în bancă sau mii de voaje de povestit, să ai succese la învățătură sau să-ți croiești un drum în marginea societății... Toate aceste poziții mențin permanența Legii: „trebuie”-le care aşază subiectul în culpă și îl condamnă la căutarea veșnică a imposibilei plenitudini. Trebuie să pleci: căutare a absolutului. Neliniște neostoită (suntem cu toții deficitari: proxeneți ai propriului nostru corp, ne-am cântărit, ne-am evaluat, ne-am preferat, ne-am ascuns într-o neconținută activitate de comparare și de refuzuri. Ne cunoaștem zonele frumoase și urâte, profilul care ne avantajează, culorile care nu ne vin; și mai știm, din intimitatea dureroasă cu noi înșine, că nu vom fi niciodată destul de frumoși, destul de pietre prețioase, de diamante, de monedă vie). Pătrundere a eticii în narcisism și a supraeu-lui în libido: a seduce nu este un lucru bun dar e bine; nu este o deschidere spre

plăcere, ci este plăcerea exemplară și precară de a fi în interiorul Legii.

Și de ce trebuie să plăci? Pentru că, astăzi, urâtenia este pornografică, pentru că ea este noua obscenitate. Inconvenientul major: să ai o mutră nasoală; și a devenit tot atât de necuviincios să lași să ți se vadă ridurile pe cât era altă dată să-ți arăți șezutul. Spectacolul a dezgolit corpul: nimic, după cât se pare, nu este *obscen*, de vreme ce totul *este pe scenă*, astăzi totul poate fi arătat: sexul femeii, tumescența penisului și toate formele de penetrație; nu mai există mici secrete scârboase ci doar o gigantică ostentație, un hiper realism al voluptăților genitale. Singurul lucru pe care nu ai voie să-l afișezi este dizgrația fizică. Iar Spectacolul o ascunde nu pentru că se supune codului estetic, ci pentru că poartă o cruciadă împotriva anomaliilor. Când publicitatea, de pildă, dezbracă imaginile, ea nu se adresează numai poftelor trecătorului ci îl interpelează în propria lui carne. Îl invită să cumpere, uneori, îl invită să compare, întotdeauna. Ia spune, ce-ai făcut, da, tu, cu epiderma ta? Ea prezintă, într-un cuvânt, goliciunea ca pe un paradis interzis urâților. Nu-ți vei putea oferi corpul privirilor, îi spune trecătorului publicitatea, decât atunci când vei ști să le ascunzi urâtenia care te năclăiește. Dă jos celulita care-ți fleșcăie coapsele, schimbă-ți slipul ăsta care te face ridicol, înviorază-ți cu cremă pielea înspăimântător de străvezie, unge-ți sânii cu felurite alifii – poate îi mai ridici un pic, dacă sunt prea mari, dă-i pe mâna unui chirurg să-i mai dezumfle, omoară-ți burta asta care te lânțezește – și atunci, dar numai atunci vei ajunge la adevărata nuditate. Este un privilegiu să fii gol, o aristocrație, o sfințenie. Noi ăștia, neamurile proaste, noi ăștia, bieții păcătoși, când ne dezbrăcăm nu ni se vede corpul ci urâtenia.

În Misterele Consumului, în Bisericele Spectacolului, urâtenia este pe post de Diavol. Suntem răspunzători de trupul nostru, așa cum eram de faptele noastre la spovedanie, numai că acum nu mai avem nevoie de duhovnic. Păcatul se lăfăie în fața tuturor. El se încarnează în diformitate. Ca agent al privirii sociale, fiecare dintre noi este preotul acestei noi pioșenii; ca obiecte ale privirii, suntem cu toții vinovați în raport cu legea ei. Dar pentru ca urâtenia să întruchipeze Răul, pentru a fi convinși de răspunderea noastră corporală este nevoie să destituim Natura. Și există ceva admirabil în această voracitate a capitalului, în acest imperialism care colonizează chiar și datul congenital, în această violență care îi răpește Naturii privilegiile cele

mai puțin contestabile: grația nu mai este un har, este o valoare – în ambele sensuri ale cuvântului, moral și monetar. Ea nu-i revine individului ca un dar picat din cer, ea se dobândește totodată prin bani și prin disciplină. O femeie, ca atâtea mii de alte femei, a fost luată sub oblăduirea revistei *Elle*: o armată de esteticiene, coafeze, machieuze, croitorese și-au experimentat puterea de metamorfozare iar noi, cititorii, am fost invitați să asistăm la miracol: corpul era vrăjit sub ochii noștri, materia profană se prefăcea în imagine sacră, creatura neînsemnată atingea o demnitate spectaculoasă. Fără îndoială, *basmul* este inabordabil, în cea mai mare parte a cazurilor; dar morala poveștii este alta: ea ne șoptește că numai o vigilență permanentă poate face să dăinuie această frumusețe atât de greu dobândită. Nu banii înfrumusețază un corp, mai este nevoie și de continuitatea, de încordarea efortului. Corporeitatea noastră este o întreprindere: este de datoria noastră ca, printr-o gestiune înțeleaptă, să facem investiții corecte, să acoperim deficiturile, să evităm sau, în cel mai rău caz, să amânăm falimentul. Căci, arta de a place este, de asemenea, arta de a-ți amâna propria excludere. În investirea contemporană a corpului, gestul consumator de cheltuială se împletește cu gestul puritan al economisirii, pulsiunea cumpărării cu asceza implacabilă a tuturor pulsiunilor.

Dar de vreme ce frumusețea este condiția dorinței și dacă pentru a fi un bun obiect sexual trebuie să plăci, de ce să nu ne felicităm pentru această înfrângere a fatalității, pentru denaturalizarea urâteniei? Înarmați cu autodisciplină și cu o (aproape) sinceră căință, toți urâții pot fi răscumpărați. Codul estetic este întotdeauna sever dar, și aici este noutatea, ușile lui nu mai sunt ermetic închise. Acest nou rigorism produce, fără îndoială, mai multe corpuri modificabile decât vechea resemnare în fața capriciilor naturii. Din păcate, creșterea stocurilor nu duce la revigorarea comerțului galant, nu grăbește și nici nu înmulțește întâlnirile. Din contră: cel mai bun mijloc de a bloca piața seducției este de a vârf în capul subiecților obsesia puterii lor de seducție. Frumusețea este smulsă Naturii pentru a fi încătușată, pentru a deveni propriul ei scop. Reprezentării i se consacră exact energia răpită dorinței: libidoul nu mai este reprimat pe față ci canalizat, îndreptat de către subiect asupra propriei imagini. Indivizii nu mai sunt împiedicați să intre în contact și să întrețină legături prin interdicții exterioare, ci prin obsesia lor de a place și prin maniera lor

imediat seductivă de a se evalua. Desigur, corpurile se oferă, dar nu unele altora, ci Dumnezeuului Privire. Nu există de o parte seducția și de alta morală. Există o morală a seducției, o datorie de a seduce, o alienare a corpului față de imaginea sa care împiedică apropierea corpurilor între ele mult mai sigur decât cea mai eficace represiune.

Ascultați-vă dorința sau rasismul de suprafață

Timpurile pe care le trăim marchează o dublă eliberare: pe de o parte, vorbim de sexualitate – pălăvrăgim, scriem, conferențiem, filmăm, pedagogizăm, filosofăm, meserotundăm, pe scurt ne minunăm că am ridicat tabuul care o transforma în subiect interzis: pe de altă parte, sexualitatea vorbește în noi: lăsăm corpul să se exprime. Neîncrezători în directivele represive ale conștiinței ne ascultăm libidoul și ne străduim să descifrăm și să aplicăm mesajele pe care le captăm căci, etica noastră, dacă mai avem vreuna, este să trăim așa cum ne dictează el. Sarcină istovitoare, sarcină care devine aproape imposibilă din cauza instanțelor antidorință care exercită o putere de temut în noi și în afara noastră și care se opun în permanență hotărârilor înțelepte pe care le luăm. Adevărul este că, din ce în ce mai des, în loc să ne justificăm pentru dorința noastră ne justificăm prin ea. Am inventat această nouă legitimitate: pielea. Astfel, acuzatul pulsional a devenit procuror în cea mai bună dintre lumile paranoice posibile în care Celălalt, străinul, este indezirabilul iar indezirabil – nu e niciun mister – este cel ce nu poate fi dorit. Căci, limbajul pe care dorința îl folosește în modul cel mai spontan este limbajul refuzului, al segregăției. Corpul își are intrușii lui pe care rațiunea îl validează și, în chip de oracole, pulsionile noastre eliberate emit ostracisme. Noi așteptăm izbucnirea unei dorințe-fluviu, revărsarea fluxurilor sexuale din matca unui domiciliu obligatoriu, împrăștierea generoasă a libidoului pe toată zona câmpului social și, până la urmă, constatăm că trăim sub despotismul unei dorințe avare care-și rărește investițiile, al unei dorințe oculare care funcționează prin respingeri, al unei dorințe feroce care opune întotdeauna singularitatea preferințelor sale mulțimii dezgusturilor sale, al unei dorințe, în sfârșit, care abia ieșită din pușcărie își ridică propriile-i bariere, propriile-i ziduri de netrecut.

Astăzi când lucrul cel mai profund este pielea, toate excluderile sunt pronunțate *în numele corpului*. Printr-o stranie convergență, dorința își afișează liniștită bazele rasiste exact în momentul în care rasismul nu-și caută decât o justificare libidinală. Nu mai există teorie

segregativă, nu mai există, de-acum înainte, decât *reacții*. Aceeași intoleranță fizică, același reflex discriminatoriu îi condamnă, într-un caz, pe bătrâni pentru că bătrânețea lor este vizibilă, pe urâți pentru că sunt urâți, pe tinerii licențiați pentru tunsoarea lor iar în celălalt caz, pe negrii pentru că miros urât și pe hipiști pentru că, pare-se, sunt murdari. Este ca și cum, prin somatizare, rasismul ar căpăta o nouă inocență. Dar de ce repulsia ar fi mai justificată, când e vorba de corp, decât de un mare principiu? Când corpul începe să-și aibă țapi ispășitori, trebuie să tăiem țapii sau să scrutăm funcționarea rasistă a corpului?

Desigur, o asemenea întrebare nu este de natură să ne facă plăcere: ea pune în încurcătură credințele noastre cele mai înrădăcinate. Dacă segregatia face apel la dorință, și nu la prejudecată, tot optimismul Iluminismului se prăbușește: răutatea nu se trage din eroare și niciodată Adevărul nu va abolii rasismul. Ideea că vom putea pune capăt discriminării prin expuneri și conferințe este pe cale să-și dea duhul. Și apoi, noi mizaserăm mai ales pe subversiunea sexuală: nu-ți face plăcere, chiar dacă ai început să te obișnuiești, să vezi cum se clădește o ordine în numele principiilor de la care așteptai o revoluție. Desigur, putem oricând să aplicăm acestei dezamăgiri niște scheme care, în alte împrejurări, au fost deja folosite pentru a consolida speranța: așa după cum Stalin l-a falsificat pe Marx și a trădat leninismul autentic, Spectacolul a captivat, adică a capturat dorința: controlul prin imagine înlocuiește controlul prin represie. Sexualitatea nu mai este interzisă, dar cea care vorbește azi limbajul libertății este dictatura codului. Această împărțire a cărților de joc, acest New Deal al sexului impune modernității noastre un nou radicalism: terminarea Spectacolului și distrugerea codurilor. Dorința pălăvrăgește, dar adevărata dorință nu mai există. Puritanismul îi pusese lacăt la gură, îi interzisese să-i vorbească; acum, în numele ei, vorbește un uzurpator. În plină dezorientare ne-am liniștit: există o dorință adevărată. Putem trăi în promisiunea escatologică a fericirii. Sexualitatea noastră este alienată și deci bolnavă, emancipând-o de această alienare o vom vindeca.

Și dacă opusul ar fi adevărat? Dacă am suferi, nu pentru că suntem alienați ci pentru că suntem prea puțin alienați? Dacă nu am fi încă destul de bolnavi? Dorința noastră nu are nevoie de adevăr, de demistificare, ci de atâtea mituri încât, până la urmă, nu mai știe unde-i

este placul. Nu cerem moarte Spectacolului ci cât mai multe spectacole! Celor care ne avertizează că suntem copleșiți de adevărul imaginilor, le vom răspunde că suntem bombardati de repetarea acelorași modele. Să nu ne lăsăm înșelați de proliferarea filmelor *hard-core*. O pornografie regulatoare după toate regulile, majoritară, strivește fără milă heterodoxiile sexuale și estetice. *Ne trebuie o mulțime de pornografii pentru ca nimic să nu mai fie pornografic*, pentru ca urâtenii, devierile, sexualitățile extravagante – cele care nu spun înainte de a porni la asalt: „Genital, iată-ne, am sosit [Parafrazarea exclamației atribuite soldaților americani debarcați pe plajele Normandiei: „La Fayette, nous voilà!” Respectiva operațiune militară ar fi semnat recunoștința descendenților acelor americani care, răzvrătindu-se împotriva regelui Angliei, au fost sprijiniți de marchizul de La Fayette în timpul războiului de Independență (1777)]” – toate noile obscenități să iasă din purgatoriu și pentru ca, în sfârșit, erotismul nostru în loc să cristalizeze pe aceleași imagini, să asiste la fărâmițarea propriilor sale arhetipuri. Îi reproșăm Spectacolului puținătatea figurilor sale, violența excluderilor sale, rasele, comportările, ființele pe care le sustrage dorinței izgonindu-le din reprezentatie. Numai sporindu-i prada vom elibera dorința, numai accentuându-i maleabilitatea, copleșind-o cu criterii, pluralizându-i codurile îi vom extinde teritoriul. Urmărim mai puțin să smulgem pulsuni Spectacolului cât să smulgem Spectacolul din îngustimea lui, să-l redăm, în sfârșit, polimorfiei. Să nu ne mai ofere tot timpul același lucru de iubit; ci după ce a depășit limitele acordate privirii, să-și pună în joc toată îndrăzneala pentru a lărgi spațiul sărăcăcios al poftelor noastre. Vrem să ne vindecăm de o suprapopulare cu fantasme sau de un malthusianism draconic? Vrem să încetăm să ne mai investim în ceea ce arată imaginile, sau să ne dezinvestim din ceea ce nu ne arată? Vrem să ne vindecăm de o sexualitate alienată sau de o sexualitate meschină? În loc să o deplângem, să profităm de flexibilitatea noastră libidinală, să o facem să lucreze la întreaga capacitate: și cum numai Același acționează asupra Aceluiași, să răspundem rasismului imaginilor prin imagini și nu prin argumente, să pulverizăm în mod spectaculos această ordine imuabilă de excludere care se numește astăzi dorință, pentru a trăi, desigur, nu nediferențiatul unei sexualități omnivore ci excluderi variabile, alegeri aleatorii, seducții imprevizibile. Să fie acestea doar intenții frumoase? Este, în orice caz,

un program mai puțin religios, mai puțin utopic decât discursul dezalienării. Este mai realist să programezi dereglarea Spectacolului decât dispariția lui. Pornografi, de altfel, s-au mai văzut: într-un Spectacol plural, timid, subteran, supravegheat. Dar de unde știm că nu va exista într-o zi, curând, un film duios și porcos, un film, în sfârșit *corcit*, care să povestească amorurile unui pederast cu o lesbiană, într-o orgie încântătoare fără super-atleți, în care moșnegii vor copula cu copiii, în care gospodine adorabile vor fi „peștoaicele” unor tineri efebi blonzi, în care Arabii se vor putea atinge de femeia albă? Ne rămâne de făcut o muncă uriașă pentru a ne ucide refuzurile unul câte unul. Este nevoie de șiretenie, de oportunism, de compromis ca să pătrunzi în interiorul cetății și să întorci împotriva segregăției sexuale marile mijloace spectaculoase pe care se întemeiază puterea ei.

Împotriva lui Don Juan

Puțin mai înainte făceam elogiul lui Don Juan: îi admiram acea dorință care își declară o lăcomie nesătulă înaintea unor exclusivități. Și, prin opoziție, nimic nu ni se părea mai abject decât rezervele fantelui, decât elanurile lui zgârcite. Don Juan, cel puțin, nu-și supune sexualitatea modelului școlăresc și nu are nevoie să dea note unei femei ca să-l excite. Dar el își scoate ochii pentru a da frâu liber poftelor sale, ca și cum numai orbirea voită ar putea pune stavilă exercițiului profesoral al privirii. Mitul lui Don Juan nu oferă decât orbirea ca soluție pentru zgârcenie: tristă tragedie în care ambele variante greșesc în același timp.

O mie trei femei, spune marele seducător: ceea ce înseamnă, în toate cazurile, aceeași dorință declinată de o mie trei ori. Bineînțeles, el nu-și clasifică aceste cuceriri. Dar le numără. În loc să supună femeile unui unic principiu de echivalență: Frumusețea, el le adună în numele unui principiu de identitate: Sexul. Fantele maltratează diferențele ierarhizându-le, Don Juan pare ospitalier numai pentru că violența sa este mai mare: el distruge diferențele punându-le în locul lor doar această tautologie ucigătoare: femeile sunt femei. De vreme ce, anatomia le-a făcut pe toate penetrabile, Don Juan, indiferent la orice altceva, le trece pe lista lui doar pe cele pe care le-a pătruns. Este adevărat, că nu dă dovadă de rafinamentele și de aversiunile unui estet, dar plăcerea de a inventaria, pe care o resimte în schimb, este o ospitalitate de „uterofil”. Privirea mărginită a fantelui (care, așa cum am văzut, este în mare parte și a noastră) nu vede decât un cod –

copiile bune și simulacrele proaste, desenele reușite și mângălelile oribile. Dorința sărăcăcioasă a lui Don Juan reduce femeile la abstracția invariabilă a feminității lor. Primul, profesor, copleșit de un imens număr de ore, pune note, trece, pică, fișează, repartizează, răsplătește, pedepsește; al doilea, în goana lui nebună, nu-l caută niciodată pe Același. Pasiunea sa inclusivă se înalță pe o excludere fundamentală și ascunsă. El are toate femeile după ce, în prealabil, le-a dezbrăcat pe toate de singularități.

Dar de ce să te oprești din ales – doar ca să recazi în aceeași înspăimântătoare monotonie genitală în care totul se reduce la un singur lucru? Fantele își țin ochiul ațintit, Don Juan îl ține închis, dar amândoi se agață de o singură poftă imuabilă. Ceea ce ar trebui inventat astăzi, ar fi o privire multiplă *încărcată de referințe*, o seducție scăpată de iluzia unor criterii obiective, naturale, determinabile, o dorință care să nu fie oarbă ci dezeducată, avem nevoie de coexistența, în același ochi, a mai multe norme contradictorii, de alegeri labile, făcute pe baze diferite și nu de absurda abandonare a ideii de alegere.

Vrăjeala, cea veche și cele noi

„Odinioară, când voiai să faci curte, vorbeai de dragoste” (Boris Vian). Buna-cuviință fabrica pretendenți care luau bine seama să-și ascundă aspirațiile sexuale, să joace cu convingere rolul sentimentalului, să ridice în slăvi stăpânirea pe care femeia a pus-o pe inima lui în termeni dictați de o obligativitate seculară de deghizare. Limbajul amoros era ca un bal mascat la care nu erau jadmise decât pulsunile devenite de nerecunoscut prin deghizare afectivă. Se spunea inimă în loc de sex, obsesiile genitale erau formulate în termeni de sentimentalitate. Era o metonimie convențională, un alibi codificat, pledoaria dorinței care se scuza că există și se străduia să se dizolve în imaterialitate pentru a obține o satisfacție materială. Astăzi zâmbim de acest pios subterfugiu fără să ne dăm seama cât era de comod: în acel fel, nemărturisibilul putea fi mărturisit; în acel fel, mai ales, seducția dispunea de o retorică vastă, accesibilă, de o comoară inepuizabilă de locuri comune care dădea garanții eficace împotriva spaimei lui „ce să spun?” Pe vremea aceea, literatura făcea un serviciu de neprețuit: sufla replici, îl ajuta pe fante la agățat.

Noi am denunțat ipocrizia acestor tirade amoroase: orice novice al strategiei seductive, ultimul îndrăgostit pasionat știe astăzi că riscă să-și distrugă șansele și să cadă în ridicol dacă vorbește de dragoste.

Înainte vreme, ardoarea sentimentală era un imperativ în seducție: astăzi a devenit interdicția majoră. Noi am pus punctele pe i, am vândut pontul: inima e pe post de slip. Ceea ce nu înseamnă că, de-acum încolo, seducția poate să vorbească despre sex cu *toată gura*. Chiar dacă este referința principală a numeroase discursuri, chiar dacă este argumentul ultim al tuturor excluderilor, dorința nu poate avea încă pretenția să placă. Nimeni nu face caz de poftele lui pentru a obține obiectul râvnit. Din acest punct de vedere ne situăm exact pe poziția marchizului de Sade; casele de libertinaj, pe care el le închipuia pentru a desăvârși acțiunea Terorii, rămân fantasma secretă a seducției.

„La orașe vor fi ridicate diferite stabilimente sănătoase, mari, mobilate cum se cuvine și sigure din toate punctele de vedere; în ele toate sexele, toate vârstele, toate creaturile vor fi oferite capriciilor libertinilor care vor veni să profite de ele, iar regula acestor creaturi va fi subordonarea cea mai completă (Șade, *La Philosophie dans le boudoir* (Filozofia în budoar), „10/18”, pg. 227.)”.

Aplicată la juisare, Revoluția reprezintă o economie pentru că îl scutește pe desfrânat să mai piardă timp pentru a face dezirabilă propria dorință. Cum imperativul pulsional are forță de lege, satisfacerea lui devine o datorie. Ceea ce face din sociabilitatea sadiană un *schimb de proaste servicii*: în spațiul instaurat de această nouă politețe, fiecare acceptă să suporte, fără murmur, tirania fantasmatică a tuturor celor ale căror pofte le va fi trezit cu condiția expresă de a se bucura, la rândul-i, de autoritatea libidinală absolută asupra obiectelor care îl polarizează. Cu alte cuvinte, republicanismul sadian instaurează egalitatea prin aservire reciprocă și înlocuiește dorința de a place a subiectului doritor cu datoria de ascultare a individului dorit. Simplă inversare a regulii seductive sub imperiul căreia ne găsim încă: chiar dacă dorința este la mare preț, ea nu este nicio putere discreționară, niciun argument de seducție. Ar trebui chiar să adăugăm că nu există raport seductiv decât pentru că astăzi, ca și ieri, instinctul carnal nu poate fi propria lui legitimare. El trebuie să-și ceară iertare pentru că are norocul de a fi ascultat. Pe vremea când omenirea avea un suflet și un corp și își trăia existența sub egida acestei dualități, dragostea era mântuirea, dorința era păcatul: împerecherea era învăluită în ideal și vălurile de sentiment și de duioșie ascundeau josnica potolire a instinctelor. Noi am aruncat la fiare vechi această rablă metafizică, noi

suntem moniști, noi nu atribuim trupului nicio necurățenie, chipul nu este mai spiritualizat, mai sublim, după cum nici sexul nu este mai material și mai ticălos – și cu toate acestea, el rămâne în continuare vinovat: nu de josnicie ci de *impersonalitate*. Dorința nu mai este vicioasă, dar are cusurul de a fi anonimă. De vreme ce nu spune nimic despre individul care o emite, ea nu poate fi acreditată de cel căruia i se adresează. Căci nimeni nu poate pătrunde pe piața seducției dacă nu-și poate proclama diferența. Trebuie să fii un individ pentru a putea spera să închei un contract libidinal. De fapt, în această evidență stă toată miza racolării: ceea ce se numește arta de a plăcea nu este altceva decât efortul reușit de a-ți consacra singularitatea. De îndată ce își corectează lipsa primordială de determinare, dorința devine vandabilă; lucrurile *merg* atunci când știi să-ți dai o formă, să preschimbi într-o persoană distinctă interșanjabilitatea propriului libido. Dacă, dimpotrivă, ești un îndrăgostit timid și anacronic, dacă nu poți să propui decât banalități amoroase sau o *dorință fără calitate*, poți să fii sigur că nimeni nu o să se uite la tine: căci, ce este mai stereotip decât dulceleșurile afective, mai banal natural decât aspirațiile simțurilor: disprețul pe care-l avem pentru generalități ne impune să găsim altceva. Vechea seducție transformă dorința în tabu în numele iubirii: în încercarea de abordare a noii seducții, amândouă sunt tabuuri în numele diferenței.

Este ridicol să vorbești de dragoste; iar să vorbești de libido nu este operativ. Și atunci, ce este cuvântul seductiv? Expulzată din codul ei tradițional, seducția contemporană nu și-a găsit încă un discurs de schimb sau, mai degrabă, le-a găsit pe toate. Din lipsă de domiciliu fix, ea este condamnată să rătăcească și să fie un parazit universal. De vreme ce racolarea nu are un limbaj, nu există limbaj care, la o adică, să nu poată să racoleze. Cu atât mai mult cu cât conținutul mesajului seductiv s-a schimbat: atunci făcând există, declarația de dragoste este formulată *după*, atunci *până* nu se mai pune problema obținerii favorurilor Celuilalt ci a păstrării lui. De-acum înainte, textul racolării spune: „sunt un altul... merită să încerci... hai să-mi consumi diferența”. Și în această goană după originalitate, în această trudă disperată de punere în valoare, toate discursurile sunt admise, doar tăcerea intimidată și stereotipul jenant sunt condamnate. Acum când nu se mai racolează în numele dragostei, se racolează în numele a te miri ce: revoluție, ecologie, muzică pop, droguri, pictură în ulei,

călătorii în Afghanistan, parale, mașini, sport, bicicletă olandeză, pedagogie modernă, after-shave-urile lui Givenchy, bricolaj, bucătărie exotică și acuarele: tot ce-l poate face pe destinatar să exclame: „mișto, tipul (tipa), are ceva”; contrariul lui: „aiurea, nu-i nimic de capul lui (ei) „... contrariul acestui păcat capital: nedeterminarea.

Seducătorul de odinioară era un comediant cinic ce-și ascundea violenta simțurilor sub fardul sentimentelor. Plăcerea lui perversă, legea lui erau falsificarea. În zilele noastre, racolarea pretinde cu totul alte calități. Nu trebuie să mai fi duplicitar ci vandabil. Mascarada seductivă și-a trăit traiul: trăim în era transparentă și obiectivă a examenului. Îl judeci pe celălalt, pentru ceea ce este și nu pentru pasiunea pe care o afișează. Și atunci când nu este nimic, când nu știe să-și compună o imagine, îl respingi. Seducția era o artă a disimulării; racolarea este o artă a determinării. Ipocrit, seducătorul se prefăcea că se supune valorilor dominante din societate: onoare, virtute, dragoste. Vrăjeala racoleurului implică un efort de formulare și nu o activitate de deformare. Primul își travestește personajul; strădania neconținută a celui de al doilea este de a fi un personaj.

A seduce înseamnă, deci, a minți: de aceea toți indivizii sinceri, care iubeau iubirea sau credeau în virtute se situau automat în afara seducției. Nu era nicio dificultate să deosebești grâul de neghină: dar astăzi, cine minte? Cine fraudează? Cine joacă limpede, cu cărțile pe masă? Cine poate afirma: „Eu nu merg la agățat, eu dau întâlnire”? Apele s-au tulburat, ne scărpinam în cap nedumeriți: nu mai există opoziție de metodă între profesioniștii seducției, sentimentele duioase și oamenii cu principii. Racolarea este o vamă obligatorie pentru toate schimburile, constrângerea inevitabilă a intersubiectivității amoroase.

Cine sunt cei mai buni elevi la școală? Cei care pot juca pe ambele tablouri: ale normei și ale abaterii. Ei au asimilat cunoștințele și metodele dascălului, au tratat subiectul, dar în mod *strălucit*: cu alte cuvinte au pus în această tratare ceva care îi singularizează și îi deosebește fără putință de echivoc de colegul tocilar, care poate cel mult să dea ce i se cere și căruia i se aplică această caracterizare disprețuitoare: școlăresc! Este adevărat, Școala normalizează dar nu se dă în vânt după cei pe care i-a normalizat în exces: mai întâi, îi zdrobește cu puterea ei și apoi le reproșează că s-au lăsat călcați în picioare.

De asemenea, cele mai bune note la examenul seductiv nu le au

cei conștiincioși. Trebuie să știi să te încadrezi într-un cod și, în același timp, să-l înlături, să te delimitezi subtil de el. Trebuie să fii capabil să trezești un dublu sentiment de recunoaștere („este genul marginal, îmi place...”) și de uimire („are ceva în plus, nu este un hipi stereotip”). Fragil mariaj între Același și Celălalt, poziție acrobatică în afară și înăuntru totodată, echilibru savant a cărui rupere poate duce la un dezastru. Absența amprente poate fi la fel de periculoasă ca și o amprentă excesivă. Un gen prea fix este greoi ca o compunere școlărească; lipsa unui gen te lipsește de consistență și te face să cazi la examen.

Cu ce să încep?

În momentul când vreau să obțin o întâlnire, întrebarea aceasta se așază între mine și celălalt. Fie că mă înspăimântă, fie că nu găsesc imediat un răspuns care să mă satisfacă, legătura la care mă gândisem se destramă chiar înainte de a fi fost țesută. Cu ce să încep? În aceeași măsură, ca și constrângerile ocupațiilor de toată ziua sau ca tirania privirilor, această întrebare mută îi ține pe indivizi la distanță și face din aparență acel teatru fără speranță, în care ordinea cea mai inflexibilă îmbracă aparențele haosului, în care totul s-ar putea petrece fără să se petreacă ceva, în care evenimentul se produce dar la modul condițional.

Dar de ce începutul este o întrebare? De ce această anxietate inițială? Pentru că a începe nu înseamnă să pleci de la zero. Înseamnă mai puțin un debut decât o ruptură. Când îl abordez pe Celălalt, mă pun în afara legii. Mă prezint fără să fi fost prezentat, îmi asum riscul unei întâlniri pe care nicio mediere nu o autorizează: neapelând la un terț – persoană sau instituție – comit un soi de scandal. Deranjez. Din perspectiva unei bune-cuviințe riguroase care chiar, și mai ales, la cei mai spontani, reglementează, distribuie și triază raporturile între oameni, a începe rămâne o ofensă. Ațâțătorul la începuturi este un stricător de singurătăți și se știe că pentru lumea în care trăim izolarea este primul și cel mai sacru dintre drepturi. Cu ce să încep? Cu scuzele. Trebuie să justific și, dacă se poate, să șterg ilegalismul. Sunt propriul meu comis-voiajor și, ca orice vânzător care n-are chef să i se trântască ușa în nas înainte să fi apucat să-și prezinte marfa, trebuie să cheltuiesc comori de șmecherie ca să preschimb pe loc strâmbătura Celuilalt în zâmbet și să-l fac curios, în loc să-l las să bată în retragere. În aceasta constă copleșitoarea răspundere a primelor cuvinte: să

găsească o breșă în fortăreața retractilității, să obțină iertarea, de la început, pentru nerușinarea de a începe.

Iată, fără îndoială, de ce majoritatea oamenilor se sustrag acestei angoase și acestei răspunderi: ei seduc, desigur, dar nu încep. Le plac instituțiile, aceste spații structurate în care legătura precede ființele în timp ce, pe stradă, ființele preced întotdeauna legătura. Locuri profesionale, locuri ludice, locuri culturale, locuri militante în care raportul meu cu ceilalți anticipează contactul pe care-l am cu ei, în care (foarte comod) relația este cea care creează întâlnirea. Două mișcări caracterizează această șmecherie de „sfioși” care vor să intre în seducție în ciuda timidității lor: ei *ocolesc* obstacolul începutului și *deturnează* raportul oficial în beneficiul lor. Acești adepți ai racolării sunt deci, indirect, niște perversi de vreme ce distrag instituțiile de la finalitatea lor serioasă și își întrebuințează toată măiestria, care le lipsește, în momentul când trebuie să găsească un cuvânt inaugural pentru a abate o legătură de la menirea ei.

Dacă seducția frontală este atât de puțin (sau atât de prost) practică, aceasta se datorează și lipsei de rețete de începuturi. Există, desigur, o normă racolatoare: numai că în loc să fie o referință admisă și respectată, ea apare ca un contraargument. Locurile comune nu mai sunt acele hanuri pe care tradiția le-a clădit în limbaj ca să adăpostească discursurile șovăielnice ale noviceului. Ele nu mai sunt stereotipii indispensabile protocolului seducției, ci capcane pe care oricine se apucă de racolat trebuie să știe să le evite. Ca să îți fie îngăduit să seduci, trebuie să violezi norma seductivă. Să găsești alte cuvinte decât cele care îți vin. Să știi să te lepezi de codul racolării: „Locuiți cu părinții?” „Ce citești?” „Cumperi zilnic *Charlie-Hebdo*?” „Nu ne-am mai întâlnit cumva la cazinou la Saint-Moritz? Sau poate era la bufetul gării din Beconles Bruyeres? Vii des la piscină?” „V-a mai spus cineva că sunteți foarte drăguță?”... Cu cât întrebuințezi mai puțin cuvintele fantelui, cu cât te îndepărtezi de personajul convențional cu atât ai mai multe șanse să placi. Singurele seducții bune sunt seducțiile care ies din cărările bătute, singurele introduceri bune sunt cele care evită stereotipiile începutului. Cu ce să încep? Cu fuga: Fugi, băiete, că te prinde vechea racolare din urmă. Regăsim două exigențe într-una singură: trebuie găsit un început pentru relație și acest început trebuie să fie inedit. În gestul începutului, invenția trebuie să fie paralelă cu inițiativa.

Fără discuție, poziția femeilor pe piața seductivă s-a schimbat: ele erau Muzele, inspiratoare și destinatare ale discursului masculin: și iată-le că iau cuvântul. Erau Idolii cultului: și iată că au ieșit din templu și au început să existe. Lipsite de începuturi, nu le rămânea decât libertatea de a accepta sau de a refuza propunerile masculine. De acum încolo dreptul la inițiativă le aparține.

Un simptom al acestei modificări: desuetudinea iremediabilă a Complimentului. Acest „topos” seductiv le definea pe femei, le imobiliza în calitatea lor de opere de artă și în realitatea lor de marfă. Curtea pretendenților era un fel de sală de vânzări care prindea viața diferit, în funcție de obiectul pus la licitație și fiecare spunea ce preț poate plăti în speranța că femeia, sucombând mirajului propriei sale valori, îl va răsplăti pe amatorul cel mai asiduu, cel mai emfatic și cel mai risipitor de cuvinte idolatre. Or, superlativul este o monedă ce nu mai are valoare într-o lume în care femeile sunt și ele cumpărătoare și nu se mai mulțumesc să se dea celui care oferă mai mult ci achiziționează, după criterii proprii, ființa pe care o doresc. Emanciparea femeii a perimat liturghia galantă a elogiului. Am inventat alte ceremonii la fel de constrângătoare sub aparența dezinvolturii și a spontaneității, dar abandonarea complimentului protocolar dovedește, cel puțin, că viața seductivă se reechilibrează, și că pe această piață cele două sexe se luptă, din ce în ce mai mult, la egalitate.

Și totuși, în ciuda acestei tendințe ireversibile spre paritatea competitorilor, nu se poate vorbi de un progres. Căci, femeile trăiesc astăzi după experiențe contradictorii ale dorinței masculine: reciprocitatea în spațiul seductiv dar și, în afara seducției, riscul permanent de agresiune. O dorință care vrea să placă și o dorință care vrea să apuce. Cei ce se supun examenului, care joacă jocul și cel care răstoarnă, în raport de forță, raportul de evaluare, pe care îl instaurează seducția. De o parte piața racolării, de cealaltă parte, amenințarea violului. Căci modernitatea nu înlocuiește nimic, ea nu dizolvă arhaismele ci coabitează cu ele. Rolurile pierd din claritate și încep (timid) să se schimbe între ele, bătaia se poartă acum cu arme egale și apoi, simultan, femeia rămâne ființa care se teme de exterior căci, acesta este pentru ea, în mod specific, teatrul unei brutalități cu mii de forme: cei care fluieră, cei care codoșesc și astupă trecerea, pisălogii care nu te slăbesc și merg la doi pași în urma ta, ciorditorii

care te înghesuie și se răzbună pe inaccesibilitatea corpului pipăindu-te pe furiș, specialiștii în sâni și pișcătorii de fund, cei care apar brusc din întuneric, cei care-ți șușotesc la ureche și cei care te apucă de braț, șmecherii din metrou la orele de vârf sau cei care se ascund în lift noaptea târziu, ce mai, virtualitatea omniprezentă și polimorfă a agresiunii (Departate de a da înapoi sub influența progresului ineluctabil, această violență este astăzi cu atât mai cotidiană, mai turbată și mai disperată cu cât femeile continuă să se elibereze. Emanciparea femeii nu lichidează agresiunea ci îi adaugă dimensiunea resentimentului. Când ataci o femeie nu dai frâu liber unei atitudini instinctuale, sălbatică de primat, ci reacției unui proprietar față de abolirea sclavagismului. Nostalgia unei puteri apuse dictează recurgerea la forță. Orice bărbat care lovește, astăzi, o femeie, fluieră după ea, o insultă sau încearcă să o agate își afirmă în acest fel, apartenența la Ku-Klux-Klanul masculinității decăzute.).

Această violență care a devenit monedă curentă împiedică spontaneitatea întâlnirilor. Ca să intru în contact cu o femeie, trebuie să o *abordez*, adică să mă slujesc de aceleași mijloace ca și brutalitatea agresivă. Trebuie, deci, să aleg momentul, locul și cuvintele care exclud orice ambiguitate, datorită căroră voința mea de a înfiripa o legătură nu va fi luată drept un atac violent. Nu de propria-mi voință trebuie să mă păzesc ci de aceea pe care, probabil, Celălalt o bănuiește la mine. De aceea, începutul nu este numai o chestiune de invenție sau de inițiativă ci și o problemă de potrivire: a începe, pentru bărbat, înseamnă a aștepta momentul când nu mai inspiră teamă.

Timiditatea primelor cuvinte: în acel moment crucial al examenului nu este permis niciun pas greșit. Or, timiditatea este tocmai starea în care nu mai sunt stăpân pe limbajul care o ia razna sau se blochează și îi spune Celuilalt exact contrariul a ceea ce aș vrea să-l fac să înțeleagă. Sunt cuprins de panică, propriile mele cuvinte îmi fac rău, *mă vorbesc de rău*. Aș vrea să mă ofer, să-mi pun imaginea în circulație și stăpânit de o forță de nestăpânit, nu pot să produc decât un simulacru, un fals grosolan, o calomnie. Ființa care se ivește nu sunt eu, este un dobitoc, iar eu sunt pus în umbră de acest uzurpator. Stângăcia mea mă compromite, nu mai sunt în stare să arăt ce pot, tocmai pentru că celălalt mă judecă, îmi pierd toate capacitățile, tocmai când ar fi mai necesar ca oricând să le mobilizez, mă pierd în banalități ca într-un vârtej și mă cufund în prostie, într-atât de violent îmi doresc

să scap de ea. Pe scurt, nu am alt dușman mai bârfitor decât gura mea. Și atunci, bineînțeles, aspir la o seducție cu gura ferecată, la o ceremonie mută la fel de ritualizată ca și manevrele animalelor care să nu desființeze alegerea ci să-i disloce criteriile; obiceiul de a sta prostit la examene nu m-ar mai condamna la singurătate. Lipsit de cuvinte, nu aș evita notarea, dar aș ști să mă apăr de un eșec. În fond, visul meu ar fi o poveste fără cuvinte: așa cum era obiceiul pe vremuri la țară, în Poitou și Bretania:

„Fetele se adună în grupuri și umblă pe ulițe sau prin piața din mijlocul satului. Flăcăii au ieșit de la cârciumă... Se uită după o fată care să fie pe placul lor. Fetele, care așteaptă cu nerăbdare să fie ochite, își văd de plimbare sporovăind între ele... Feciorii le urmăresc o vreme sau, uneori, ies de după un gard și se iau după ele.

Atunci începe asaltul. Când unul dintre ei și-a ales o fată, se apropie în fugă de ea și o trage de fustă; alteori îi pune mâna pe umărul stâng și apoi îi petrece brațul pe după gât. După care încearcă să-i tragă umbrela din mână.

Dacă fata este de acord, îl lasă să apuce mânerul umbrelei pe care ea continuă să o țină în mână (Citat din Jean-Louis Flandrin, *Les amours paysannes* (Dragostea la țărani), colecția „Archives”, Gallimard-Julliard, 1975, p. 195.)”.

Nimic din aceste gesturi minuțioase nu este lăsat la voia întâmplării și nimic nu este lăsat pe baza limbajului ca și cum dezordinea și riscul ar pătrunde neapărat în întâlnire odată cu cuvintele. Tinerii se aleg fără să-și vorbească: pașaportul seductiv este corpul sau numele. Ritul îi protejează pe oameni de propria lor timiditate; tăcerea îi salvează de prostie.

Orașul ne-a răpit această liturghie, dar culmea este că acest gestual amoros al lumii rurale supraviețuiește azi în racolarea homosexuală. Aceeași rapiditate de pasăre de pradă, aceeași muțenie în manevrele de învăluire și de asalt, același formalism. Nedemna poliție heterosexuală i-a aruncat, pe cei pe care îi medicalizează sub numele de invertiți, într-un ghetou erotic și le-a plasat întâlnirile în decorul întunecat al unor lăcașuri clandestine. Dar pentru că această represiune a condus la accelerarea contactelor, uneori normalii, majoritarii sunt aceia care fantasmează ca un privilegiu ascunzătoarele pederastilor. Aceștia știu unde să se ducă pentru a juca. Iar în aceste locuri opace, seducția este transparentă: când ești nevoit să-ți ascunzi

porcărioarele față de oamenii cumsecade, ce rost are să te mai încurci, între ai tăi, cu precauții menite să mascheze? Când ești condamnat la amor pe apucate, nu-ți mai pierzi timpul cu preliminarii verbale. În întunericul represiv, corpurile nu se ating înainte ca partenerii să-și vorbească, iar solidaritatea minoritară creează o legătură destul de trainică pentru a te scuti de cuvinte.

Dar poți oare să faci parte din două lumi în același timp, să împarți normalitatea triumfătoare cu persecutorii și înțelegerea tăcută cu persecutații? Nu, bineînțeles că nu; ritualurile racolării homosexuale sunt interzise heterosexualității, căci aceasta este condamnată la natural, în aceasta constă legitimitatea și martiriul. Pretutindeni la ea acasă, nu se instalează și nu se afirmă în niciun loc precis. Cum are la dispoziție toate formele, ea nu are dreptul la siguranța unui formalism. Limbaj dominant, ea nu poate decât în vis să se sustragă limbajului. Cuvântul este destinul ei.

Cu riscul de a nu ieși din cuvinte, putem să scăpăm astăzi de violența politicoasă a schimbului verbal practicând seducția prin corespondență. S-a ivit un nou spațiu în care poți să-ți clamezi singularitatea, să te conectezi la exterior, să-ți găsești perechea: anunțul de ziar. Pe această piață paralelă nu tăcerea ci scriitura este cea care detronează cuvântul și organizează începuturile.

Da, vor spune nostalgicii, dar cu prețul hazardului, al stupefacției, al nemaivăzutului, pe scurt al întâlnirii. În viață, cel care declanșează pasiunea este Celălalt pe când, în cazul anunțului, dorința precede neapărat contactul. O dorință cu servietă diplomat care urmărește raționalul, obiectivitatea, „haina” făcută pe comandă. O poftă cibernetizată care-și programează partenerul. Hazardul, care îi pune pe oameni în legătură unii cu alții, pare să fie dislocat în beneficiul unei îmbinări a corpurilor complementare. Ceea ce dispare, în momentul apariției acestor combinații calibrate este trauma mirării. Celălalt nu trebuie să mai fie de vreme ce anunțul, ca o ofertă de serviciu, îl selecționează pe criterii de conformitate. Alteritatea este rugată să se abțină. Sfârșitul romanescului: anunțul extinde la piața seductivă metodele de investigație proprii pieței mâinii de lucru.

Rechizitoriu frumos, emoționant, dar a cărui subrezenie vine din aceea că se sprijină pe un mit: întâlnirea nu există. Există aceeași cantitate de precauție, de reținere, de mefiență neliniștită în schimbul de priviri și cuvinte ca și în anunțul amănunțit până la manie. Trebuie

pus capăt prejudecății seculare care face din cuvânt un spațiu de imprevizibilitate. Recursul la scris nu înseamnă trecerea de la spontaneitate la prevedere, el este o tentativă de a smulge seducția ordinii seductive. Și iată că timizii, pe care aceasta îi condamnă la singurătate, refuză procesul și nu-și execută pedeapsa. Ei ajung să scrie anunțuri la mica publicitate exact așa cum Rousseau a ajuns un mare scriitor: ca să-și restabilească drepturile, pentru a da despre ei o imagine mai justă, mai măgulitoare, mai rentabilă.

„Am luat hotărârea de a scrie și de a mă ascunde tocmai pentru că îmi convenea. Dacă m-aș fi prezentat în carne și oase, nimeni n-ar fi știut câte parale fac”. (*Confesiuni*).

Și, de asemenea, cei care dau anunțurile, nu o fac din alergie la Celălalt ci din neîncredere în sine.

Nu din dorința de a raționaliza întâlnirile, ci dintr-o voință neînfrântă de a le da posibilitatea să existe împotriva și în ciuda cuvântului. Racolarea își pluralizează metodele. Nimeni nu se mai ascunde pentru că este exclus; de acum încolo, poți să placi ascunzându-te.

Căci, cu tot spațiul restrâns care le este afectat, anunțurile racolează. Cele din *Liberation* mai ales, singurele care creează evenimentul în măsura în care refuză practica nivelatoare a prescurtărilor și le dă mână liberă autorilor să-și compună textul. Exista, până acum, un lexic militar al seducției clasice: asediu, atac, cucerire. În „Chéri, je t’aime”, săptămânalul lui *Liberation*, trebuie să aplice un lexic literar: arta stilului lângă arta războiului. În acest *rendez-vous* al tuturor dorințelor, în acest bâlci al maniilor, în acest festival de credințe și ideologii diverse există o preocupare comună: aceea de a seduce în patru cuvinte. Lirism al revoluționarului ce așteaptă „mari pasiuni care să zguduie corpul și să zgâlțâie societatea”, autoderiziune a falocratului care „caută amantă tânără care să scoată țipete melodioase în timpul orgasmului”; umor al pederastului pornograf „stăut (afectiv) caută domni de patruzeci de ani sau peste pentru a primi doza lui de amor vital. Cantitate obligatorie: trei injecții pe noapte. Seringă, de preferință foarte lungă și foarte groasă. Toți eventualii aducători de prim ajutor sunt bineveniți”. Bășcălie de fost elev al școlii de catehism: „ar dori să cunoască o călugăriță, nu prea mistică, pentru a ostoi vechi fantasmе sexuale”.

Toate aceste anunțuri, perfect reprezentative, nu sunt mesaje

codificate, ci bilețele de amor adresate unui destinatar necunoscut, sticle aruncate în mare, mai puțin dornice să vehiculeze un conținut precis cât să găsească pe cineva care să le pescuiască, niște cereri îmbrăcate în haine de gală. Și în acest caz, dorința, chiar și aceea exprimată cât mai pe șleau, trebuie să placă (și nu numai să convină) pentru a fi acceptată. Și în acest caz, primele cuvinte sunt împuternicite să surprindă, iar între aceste anunțuri juxtapuse domnește concurența așa cum domnește în lume, pe scena cuvântului și a privirii. Asta înseamnă că nu e nimic nou sub soarele seductiv? Totuși, începuturile sunt, în același timp, mai ușoare și au o putere mai mare. A începe nu înseamnă numai a inventa, nu înseamnă numai a prelua inițiativa, înseamnă și a crea. În loc să fii doar disponibil, devii instigatorul propriilor tale surprize, provoci evenimentul fără să știi ce va ieși din el sau îți oferi luxul exorbitant de a-ți da întâlnire cu un interlocutor fără chip.

Pentru că trebuie să fie clar că este un paradox: în aceste mesaje există și o parte de lux nu numai de mizerie. Chiar dacă anunțurile de la mica publicitate sunt triste, chiar dacă ele reprezintă, câteodată, un ultim refugiu împotriva deprimării și a morții, ele apar și ca un spațiu al unei noi puteri. Există un soi de azil al inimilor solitare, de armata salvării, a racolării, care ar putea să te facă să crezi că anunțul nu este deschis decât repetenților la seducția glorioasă. Și mai este ceva: împotriva tiraniei oculare și a paraliziei provocate de primele cuvinte se înfiripă un spațiu în care mișcă ceva, un refuz de a se resemna la imobilism; în strigătul disperat de ajutor străbate și o căutare pozitivă a uimirii, o dorință de a racola necunoscutul, o afirmație voioasă; nu există o fatalitate a excluderii, o fatalitate a eșecului sau a prostiei. Și chiar dacă am rămas mut când Celălalt a trecut pe lângă mine, neîntâlnirea nu este definitiv iremediabilă, îmi mai rămâne șansa fragilei scriituri. Tot ceea ce privirea m-a împiedicat să spun se investește în anunț: se poate racola și cu întârziere: „caut pentru legătură, afecțiune și proiecte diverse pe domnișoara în jur de douăzeci de ani, pe care am întrebat-o cum să ajung la gară, într-o miercuri după amiază la Versailles”.

Cele două vise ale amorului

Racolare este permanent obsedată de vertijul propriei depășiri. Seducția, prin care sexualitatea devine neliniștită față de sine, care cufundă dorința în incertitudinea destinului ei și care îl umple pe

individ de îngrijorare în legătură cu propria-i imagine, seducția visează, în schimb, să găsească un spațiu sigur în care Celălalt să fie veșnic disponibil, căci va fi renunțat la capacitatea de a spune nu, în care satisfacerea dorinței nu ar constitui miza unei lupte, în care n-ar fi nevoie să treci niciun examen ca să atingi juisarea.

Pe de altă parte însă, manevrele amoroase presupun o planificare minuțioasă, un întreg ceremonial rigid sub aparența improvizației: de aceea, ele dau naștere la contra-fantasma unei transparențe instantanee: un declic care ar trăda afinitățile, un contact veridic care ar scurtcircuita codurile, un raport a cărui desfășurare ar dejuca orice program. Sunt, de fapt, două premise care îi inspiră amorului mirajele lor contradictorii: *o dorință de instituționalizare* pentru a scăpa de hazard, apune capăt riscului de excludere, pentru a se asigura definitiv împotriva singurătății și a refuzului; *o dorință de aventură* pentru a scăpa de ritual în concretul întâlnirii.

Cineva ar putea găsi cu ușurință în textul nostru amprenta acestei duble obsesii. Elanul romanesc și republicanismul voluptății ar putea fi, la un moment dat, referințe nemărturisite pentru una sau alta din criticile noastre. Dar ar fi derizoriu să ridicăm la rangul de *soluții* pentru amor aceste două vise de aventură și de instituție. Trebuie să ne ferim de tentația terapiei. Seducția nu este acea maladie gravă de care trebuie să vindecăm relațiile afective pentru a le restitui adevărului lor. Nici utopia comunitară – casele de libertinaj, amorul de grup, prostituția gratuită și reciprocă și nici romantismul care se încăpățânează să creadă în dragostea la prima vedere nu vor pune capăt târguielilor amoroase. Fluiditatea schimburilor va fi întotdeauna temperată de imperialismul indivizilor. Amorul nu poate fi salvat de la excluderile pe care le practică, de compromisurile pe care le face cu lumea, de loviturile care-l pândesc la tot pasul și de incertitudinea în care este cufundat. Aceasta nu înseamnă, desigur, că nu este loc pentru mai bine, că nicio transformare nu poate interveni în teatrul pulsional și sentimental: dar aceste schimbări perceptibile (pluralizarea criteriilor, emergența dorinței feminine (De vreme ce femeile ating în proporție de masă egalitatea seductivă, ele resping toate comportamentele legate de aservirea lor, în domeniul agresivității și al violului. Ceea ce nu înseamnă că ele, însele, ar putea fi disculpate pentru târguiala amoroasă: nimeni, în ziua de azi, nu se sustrage de la datoria de a plăcea, de a alege și a fi ales. Nu există autenticitate a

întâlnirii (doar dacă nu denumim omagiu, privirile celor care ne plac și viol, ocheadele celor care sunt prea urâți sau prea lipsiți de vreo perspectivă pentru a mai putea să ne miște). Dacă există, la acest nivel, un efect de feminitate, el nu se manifestă în abolirea raportului seductiv, ci într-o mutație radicală a manevrelor de racolare, în îmblânzirea, subtilitatea, în reciprocitatea abordărilor: pentru noi, visele zgomotoase de alegere nemotivată, de hazard obiectiv, care ar exclude orice inegalitate, sunt o schimbare discretă, minusculă și totuși importantă.), moartea vechiului ceremonial, înmulțirea racolărilor menite să evite Racolarea) nu sunt niște simptome ale agoniei; nu asistăm la convulsiile unei lumi învechite, amorul nu este dispus să abandoneze locurile rău famate ale tranzacțiilor pentru a investi, în sfârșit, un spațiu al inocenței, noi nu suntem purtătorii vreunei vești minunate, nu există nicio lume de apoi a seducției.

1) IMPOZITUL PE CHIP

Acum câțiva ani, autoritățile au decretat că toți oamenii urâți vor trebui să poarte o mască atunci când ies pe stradă și umblă prin locurile publice. Cum nimeni nu avea chef să se recunoască pocit, aproape toată lumea a continuat să circule cu fața descoperită, iar statul a trebuit să numească inspectori care-i vânau pe contravenienți și îi puneau să plătească amenzi usturătoare. Pe dată, vânzarea cagulelor (deoarece trebuiau plătite) a înregistrat un avânt extraordinar și jumătate din populație a început să trăiască mascată în timpul zilei. La puțin timp, o altă lege a întărit-o pe prima: oamenii urâți nu numai că trebuiau să se acopere când ieșeau, dar mai erau obligați să poarte masca și la locul de muncă pentru a nu-și indispuce colegii. Producția de cagule a început să se diversifice, au apărut de tot felul, de toate calitățile, la toate prețurile și unii, mai cocheti, schimbau câteva cagule pe zi. Apoi, vara trecută, o a treia lege a agravat această situație: de-aici încolo, erau obligați să poarte mască toți cei cărora boala, oboseala și necazurile le alteraseră fizionomia și le dăduseră un aer bolnăvicios. Cu toate acestea, legea nu era destul de deslușită asupra unui punct: nu spunea de la ce grad de alterare a pielii trebuia să-ți acoperi fața. Într-un fel, ea dădea mână liberă individului: fiecare dintre noi trebuia să hotărască în fiecare dimineață, în fața oglinzii, dacă este destul de frumos și atrăgător pentru a ieși cu fața descoperită. Și vai de cei nehotărâți: căci, dacă cetățenii nu știu să-și determine exact calitatea chipului, statul, în schimb, este infailibil în

materie, iar funcționarii lui impun un preț foarte mare pe exhibițiile nejustificate: mai întâi amenzi, apoi închisoare, apoi, pentru recidiviști, tăieturi cu briciul pe obraji, pe gură, pe ochi. Așa încât trăim cu toții deghizați în ciuda căldurii și a cagulelor care ne incomodează. O groază de turnători și de spioni, și ei mascați, s-au infiltrat printre noi. Se pare, totuși, că se mai pregătesc niște decrete: că purtarea măștii va fi, în curând, obligatorie 24 de ore din 24, că la orice oră din zi și din noapte vor avea loc controale inopinate, se șoptește, deja, că statul vrea acum să modifice silueta cetățenilor, că proiectează cagule care să ascundă trupul.

CONCLUZIE: ȘARJA DEZORDINII UȘOARE

Nu se găsește nimic la Samaritaine” (Binecunoscut magazin parizian)

Mao Zedong

Ce se întâmplă azi, cu secolul al XX-lea? Ce-am mai păstrat din idealul ascetic în care comunismul cuceritor vedea rațiunea sa de a fi? Ce-a mai rămas din figura austeră, chibzuită, familială a Burghezului? La prima vedere, nimic deoarece, morala modernă se caracterizează prin îndârjirea cu care prigonește cele mai mărunte reziduuri ale puritanismului, deoarece ea sporește nevoile și cheltuielile și întreține cu poliția medicală, care-i taxa pe labagii de nebuni, pe celibatari de nevropați iar pe sodomiți de putregaiuri, un raport de stupoare oripilată. Era glaciațiunii victoriene face figură de Ev Mediu pe lângă modernitatea noastră permisivă și sexologică. Numai că lucrurile nu sunt atât de simple.

Anii 1850 au consfințit mariajul dintre ordinea medicală și ordinea represivă. Pozitivismul triumfător anunță știrea cea bună – „Dumnezeu a murit” – căreia îi adaugă îndată un corectiv liniștitor: „Morală este salvată”. O verificare ne arată că, din catastrofa religioasă morala a ieșit nu numai nevătămată ci și întărită. Medicina înăsprește represiunea sexuală cu o cruzime cu atât mai implacabilă cu cât se pretinde științifică. Față de depistarea minuțioasă a devierilor, condamnările în bloc, pe care le practicase Biserica, păcătuiesc prin blândețe și îngăduință. Pe scurt, Dostoievski se înșelase total: dacă nu există Dumnezeu atunci nu mai este permis nimic și descreștinarea nu duce la moralitate sau la anarhie ci la contrariul lor: Teroarea [John Stuart Mill: „Chiar și indivizii cei mai îndârjiți trebuie să admită că această religie lipsită de teologie (pozitivismul) n-ar putea fi acuzată

de o îmblânzire a constrângerilor. Dimpotrivă, ea le împinge până la paroxim”. (Citat din Thomas Szasz *Fabriquer la folie*, Payot, 1976, p.178.)).

Căci medicina domină secolul al XIX-lea pentru că știe să-i înspăimânte pe cei pe care popii îi făceau să râdă. În materie de culpabilizare și de spaimă, clerul trebuie să se recunoască învins: delirurile sale antisexuale sunt niște dulci copilării față de descrierile înghețate ale clinicienilor. După ce au fost compromise de Iluminism, nimeni nu mai crede în cazanele cu smoală ale lui Belzebut, în focul veșnic și în dracii cu coadă, dar cine își poate permite să nu creadă, atunci când obiectivitatea dislocă obscurantismul, în consecințele dezastruoase ale incontinenței sexuale? Când se referă la efectele organice ale desfrâului, amenințarea medicală este, de departe, mai terorizantă decât amenințarea religioasă: de-acum încolo, libertinul nu mai riscă chinurile veșnice ale lumii de apoi ci infernul de aici, din corpul său. Prin somatizare, justiția se aplică neîntârziat: masturbarea, de pildă, este mult mai rea decât un păcat mortal deoarece, ne spun bunii doctori, ea deteriorează organismul însuși și împinge subiectul care o practică în imbecilitate, tuberculoză, nebunie, impotență, orbire, prostrație și moarte. Ordinea terapeutică ne apare, astfel, ca o instituție de binefacere care nu practică reprimarea dorinței decât pentru a asigura salvarea fizică a indivizilor.

Astăzi, discursul medical a renunțat la limbajul represiunii. Științele clinice și umane nu mai sunt utilizate ca bază a constrângerii. Dimpotrivă, violența represivă pune în valoare atitudinea terapeutică. Fostele valori de renunțare au murit, dar chiar și muribunde, ele continuă să bântuie ordinea medicală ca o justificare și ca un alibi. Medicii victorienți își atribuiseră un glorios mandat revoluționar: să salveze omenirea de sub dominația preoților; în zilele noastre, medicii vor să ne scape de puritanism și de tot alaiul lui mohorât de refulări, inhibiții, blocaje și ignoranțe. Vindecarea și progresul sunt la ordinea zilei, dar boala de care trebuie vindecat omul nu mai este animalitatea și metodele nu mai sunt reprimarea dorinței și împuținarea exprimării ei. Nu atât individul suferă de sex cât sexul de cenzură: idealul împlinirii urmează idealului ascetismului (La prima vedere, atenuarea permisivă a puterii medicale este lovitură de grație dată confesorilor, atacul ultim și decisiv îndreptat împotriva obscurantismului religios. Doctorii nu mai sunt noii preoți preocupați să facă ordine, să facă

precizări, să semnaleze diferențe și singularități în domeniul confuz al păcatului primit moștenire de la înaintași. Dar poate că, în fond, această mutație nu este decât o schimbare de Biserică, îndreptarul protestant al corpului a înlocuit păcatul catolic al cărnii; dispozitivul erotic centrat în jurul interdicției și al transgresiunii cu primatul oficial al reproducerii s-a prăbușit lăsând locul unei etici productiviste a plăcerii, unui transfer al moralei calviniste în domeniul Erosului: definirea unei noi pozitivități în termeni de refulare și de împlinire, preocupare pentru un bun randament hedonic al corpurilor, nou libido funcțional care planifică și pacifică organismul și transpune asupra părților genitale milenarismul fostelor idealuri revoluționare. Dar această speranță nebună în puterea copulării, acest scandinavism pulsional care își închipuie că stăpânește orice violență și orice cruzime printr-o bună sexualitate va cunoaște în curând, își cunoaște deja propria disperare: nu, naziștii, staliști nu erau niște refulații sexuali, o viață erotică normală este perfect compatibilă cu cea mai abjectă violență. Iar ideea de refulare este nu numai stupidă ci și opresivă, căci presupune, în schimb, modelul totalitar al unei *juisări conștiincioase*.).

Modelul termodinamic care asimila risipa pulsională cu degradarea energiei a căzut în desuetudine: ceea ce înseamnă, de fapt, că libidoul nu este nociv. De aceea, morala modernă desființează ordinea familială care trebuia să-i apere pe subiecți împotriva divagărilor și devastărilor proprii lor dorințe. Ea creează o ordine genitală a cărei misiune hedonică este să ferească indivizii de pericolele pe care abținerea, imaturitatea, prima copilărie, fixațiile perverse le îngrădesc peste fericirea lor erotică. Ordinea nu mai declamă discursul imperativ al legii, nici discursul obiectiv al clinicii: ea arată indivizilor calea plenitudinii cu o afecțiune absolut maternă.

Această mutație se înserează într-o strategie mult mai generală de control și integrare, o nouă împărțire a cărților care afectează, fără nicio preferință, toate domeniile pe care capitalismul incipient le destina excluderii. New-Deal-ul lui Roosevelt a fost acel moment de răscruce în care Capitalul își modifica structurile pentru a absorbi asaltul muncitorilor în loc să-l combată și pentru a face din antagonismul de clasă însăși motorul expansiunii sale.

Conceptul de clasă muncitoare, exclusă din sistem și integral opusă acestuia, îi urmează constituirea unei clase muncitoare m și

pentru dezvoltare. Tot astfel, New Deal-ul libidinal vrea să pună capăt incompatibilității între sistem și pulsuni: să se ocupe de sexualitate, să nu marginalizeze dorința (cu toate riscurile de întoarcere incontrolabilă pe care le comportă această practică de excludere forțată), ci să admită și să o aseptizeze indicându-i locul, norma și regimul energetic, să o facă să dezinvestească tot ce scapă imperialismului propriului ei cod – acesta este mandatul noii ordini genitale.

Ordinea a devenit, deci, o instanță blândă care repudiază autoritatea și îi preferă limbajul solitudinii. Numai că nu trebuie să luăm această generozitate drept eliberare. Sistemul genital inaugurează un tip de coerciție caritabilă care generează mizeria și culpabilitatea de care se străduiește, mai apoi, să elibereze indivizii. Statisticile pe care le difuzează, rolul de intimidare, pe care îl atribuie celor mai mulți, suscită o nouă pleiadă de vinovați: nu infractorii ci minoritarii. Nici Dumnezeu și nici știința nu mai au putere de lege, ci comportamentul sexual al majorității. Cât privește modelul orgasmului, impus cu o forță și o intensitate nemaivăzute, acesta generează, la rândul lui, alți nenorociți: toți cei (sau toate cele) care nu pot să recunoască în sexualitatea lor semnele sacre al transei și pe care această deficiență îi aruncă fără milă în mediocritatea lor libidinală. Norma orgastică fabrică omenirea degradată din care își adună clientela (Stă mărturie acest articol apărut în ziarul oficial al unui mare campus american „Orgasmul: Când poți fi sigur că l-ai atins?” (*The Daily Californian*, 19 ianuarie 1977)). Este vorba despre o femeie care nu știe dacă plăcerea pe care o simte merită prestigioasă etichetă orgastică, dacă are dreptul să-și valorifice astfel juisarea, iar această incertitudine o chinuie, pe ea ca și pe partenerul ei, în asemenea măsură încât îi încredințează consilierului ei sexual stânjeneala și îngrijorarea: Ce e de făcut? Terorismul sexologie se desăvârșește în această întrebare: să telefoneze medicului după fiecare raport sau să înregistreze totul, să-i dea banda ca să știe dacă, da sau nu, *a avut* orgasmul. Pe când brevetele de extaz sexual eliberate exclusiv de către gineco-sexologi care să ateste șapte ani de studii plus patru de specializare?).

Articolul în sine nu își propune decât să o dezangoaseze pe „pacientă”: fiecare orgasm, citim, este diferit de cel precedent și, în plus, fiecare femeie poate avea propriul său fel de a juia. În sfârșit, ce

rost are să te polarizezi pe tranșa finală? Este cea mai bună metodă să o ratezi; trebuie să nu o cauți pentru ca, poate, să o găsești. În fața acestei revărsări de liberalitate, a acestei medicine cool, deculpabilizante, comprehensive etc. ne vine în minte o singură remarcă: tocmai pentru că este indefinisabil, orgasmul devine terorizant. Pare că se deschide spre diversitatea experiențelor carnale, dar cum păstrează același cuvânt pentru mulțimea plăcerilor, le indexează tot pe un etalon unic, deși îl face ireal. Rezultat: orgasmul cumulează două intimidări. Are puterea ierarhizantă a Normei și puterea imprevizibilă a Harului. Extazul este obligatoriu și, în același timp, niciodată sigur. Este o referință cu atât mai feroce cu cât este vagă, obsesie neostoita, căci nu poți fi niciodată sigur că i-ai satisfăcut exigențele: liberalismul *new look* al sexologiei agravează violența medicală deoarece ne fixează un ideal dar ne răpește orice certitudine că îl vom atinge de vreme ce ne constrânge să ascultăm de un ordin, de o comandă care a fost în prealabil golită de orice conținut: orgasmul.

Infernul nu mai este transgresarea (nu există lege transcendentă); nu mai este excesul (nu există justiție imanentă: nicio maladie nu pedepsește lubricitatea); infernul este faptul de a fi altul. Într-adevăr, ordinea normalizatoare nu autorizează decât două trăiri ale diferenței: conștiință vinovată și lipsa. Ceea ce mă desparte de ceilalți este specificitatea mea; și tot ea mă oprește să ating adevărata împlinire. Puritanismul voia să-i apere pe indivizi împotriva dorinței lor; idealul de plenitudine preia ștafeta pentru a apăra dorința de propria ei diversitate.

Aceasta înseamnă că, într-un fel, morala modernă a îngropat secolul al XIX-lea: capitalismul contemporan se descotorosește de ideologia burgheză care îi legitimează victoria și îi sprijinise triumful. Numai că pentru a justifica această infidelitate, el înalță aceleași stindarde ca și puritanismul; ca și ordinea moralizatoare, ordinea normalizatoare vorbește de progres și de medicină. Această continuitate lexicală este mai revelatoare decât metamorfoza conținuturilor. Norma de asanare și de purificare inoculată amorului, optimismul valoric al inovației și al mersului linear spre mai bine realizează triumful semantic al secolului al XIX-lea. Suntem cu toți copiii lui August Comte și ai reginei Victoria: afectul a trecut definitiv sub jurisdicție medicală, iar istoria lui este ascensională („Poliția medicală se situează aproape invariabil în secolul al XIX-lea în ceea ce

s-a numit convențional stânga. Ea este însuflețită de idealul progresist al științei, moștenitoarea directă a Luminilor și Iacobinismului”. (Jean Boril, *Le Cilibatairefrançais*, Celibatarul francez), Sagittaire, 1978, p. 104.).

După ce se recunoaște totalitarismul terapeutic? După faptul că restrânge orice suferință la un simptom morbid. După faptul că proclamă ca evidentă percepția patologică a durerii. După aceea certitudine cu care ne consolează și conform căreia suntem bolnavi în raport cu un model de sănătate a cărei absență sau nostalgie indefectibilă ne provoacă disperarea. Această preluare medicală a suferinței prescrie cu necesitate pulsionilor satisfacții sănătoase, adică limpezi și reproductibile. Aceasta este realitatea voinței de vindecare pe care ne-o inculcă ordinea terapeutică: a vrea un cod pentru dorința proprie, un cod care s-o smulgă din propriile rătăcirii garantându-i bucurii deja cunoscute, intensități familiare și accesibile. Poate că pulsionile nu sunt făcute să urmărească un scop determinat; dacă energia libidinală investește la fel de pasionat finalitatea, dacă se raportează cu tot atâta fervoare la un etalon de juisare este pentru a fugi de nou: există un cod libidinal numai pentru ca nimic să nu i se întâmple dorinței, pentru ca totul să fie prevăzut, conform, inteligibil. Căci, exact în măsura în care evenimentul deranjează categoriile la care survine, răstoarnă modelele care ar vrea să-l înghită și să-i dea un nume, apariția lui intempestivă este și bucurie și suferință. Iar această ambivalență este intolerabilă hedonismului medical; nu poți suporta intensitatea spune el; dacă suferi, înseamnă că ești bolnav. Insuportabilul se îngrijește. Nihilismul terapeutic nu vede în experiența dureroasă în care se aventurează libidoul decât mlaștinile în care acesta se împotmolește. O dorință medicalizată este, deci, o dorință intuitivă de teama de noutate, de refuzul evenimentului, de ura față de pasivitate.

Și avangarda erotică se înclină, dar înaintea medicinei: contestarea ortodoxiei heterosexuale și genitale se face, cel mai adesea, în termeni terapeutici, în numele unei alte bune naturi: polimorfia dorinței. Libertinajul avansat și sexologia de vârf compun un nou ideal sanitar, pe care se sprijină activiștii juisării pentru a-i denumi pe ceilalți inhibați mitocani ai lui Eros, nevoiași ai prohabului. Avem în noi toate maniile, toate perversiunile catalogate, afirmă ei; trebuie, deci, să *le facem*, cam ca turistul care face țările cele mai

exotice pentru a-și ului apoi anturajul cu diversitatea experiențelor lui. Alături de o violență care întoarce împotriva bărbaților pretenția lor de a fi stăpâni, există în cărțile Sylviei Bourdon și ale Xavierei Hollander autosatisfacția enervantă a premiantului întâi la sex. Ca și cum am fi de-aici încolo școlari douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru și pasiunea clarificărilor n-ar cruța nici măcar viața erotică. Disprețul neascuns pentru Școală este contemporan cu difuzarea și generalizarea modelului școlar: țelul unei vieți sexuale intense este de a putea spune: „eu sunt cel mai bun”, iar locul întâi nu se obține doar în funcție de cuceriri (ca pe vremea donjuanismului), ci după mulțimea erotismelor pe care le practici. Un indiciu: nașterea recentă a unei gastronomii libidinale care îi atribuie două sau trei stele partenerului în funcție de specialitățile pe care le afișează.

Toți libertinii, militanți ai dorinței, spirite deschise, avangardiști ai lui Kama-Soutra, toți atleții partuzei, decatloniștii libido-ului, denigratorii micilor bucurii, toți acești ultimi idealști ai amorului declară că sunt liberi, foarte liberi, ambarcați într-o sexualitate fără frontiere și, totuși, sunt chiar ei preoții și mironosițele pe care îi condamnă: ei mai cred încă în adevărul dorinței, al dorinței lor. Ei au încă un zeu tiranic în fața căruia se prosternează: ei cred într-o valoare prin excelență, fie că se numește corp, acumulare, exces sau sărbătoare... Ceea ce-i îndreptățește să dea lecții la proști și să propună ei, fericita elită, omenirii bolnave, remedii care să o lecuiască de infirmitatea ei.

Aceasta este esența ordinii: nu un conținut special, ci obligația de a ne gândi fie ca medici, fie ca bolnavi, imposibilitatea de a scăpa de alternativa terapeutică. Există o concurență a sănătăților pe piața medicală dar și un consens în ceea ce privește nevoia de asistență, necesitatea de însănătoșire. Ordinea nu mai dă ordine, scrie rețete.

Cum puterea a câștigat în complexitate, cum nu mai este nici complet previzibilă, nici complet localizată, ea se numește astăzi: sistem. Există în acest termen incantatoriu toate vrăjitoriile unei providențe inversate. A denumi ordinea sistem, înseamnă să o creditezi cu o omnisciență și cu o logică implacabilă, înseamnă să crezi că stăpânește toate evenimentele care au loc în ea. Dar mai înseamnă și să rămâi în sânul unei realități noi, foarte vechea antinomie a puterii și a servituților ei: „ei”, deținătorii sau stâlpii sistemului, nu ni se spune prea clar cine sunt, nici unde se găsesc birourile care-i adăpostesc dar,

ceea ce putem presupune, în spatele acestui anonimat este că „ei” și „noi” nu avem nimic în comun.

Or, dacă puterea nu poate fi atribuită, asta nu înseamnă că a intrat în clandestinitate, alături de indivizi (în culise) sau dincolo de ei (într-o invizibilă transcendență), ci că a devenit imposibil pentru oricine să se delimiteze de ordine, să o arunce asupra unei instanțe exterioare. Ceea ce știu despre sistem este ce-mi dictează propria mea persoană. Ordinea amoroasă nu este altceva decât raportul de intimidare reciprocă ce guvernează diferențele. Terorismul este consubstanțial celor care îl suportă, deoarece nu au decât o cale ca să-și scape pielea: să-și bată joc de ceilalți pentru lipsurile lor și pentru fragilitatea lor. Printr-o stranie răsturnare a situației, juisarea, departe de a fi experiența unei renunțări devine miza unei competiții îndârjite pentru înstăpânire.

Iar în această privință minoritățile constituie un scandal. În loc să accepte jocul, ele au deplasat sensul bătăliei. Căci ordinea nu admite și nu solicită decât contestațiile serioase: cele care, pentru a-și justifica lupta, produc dovada aptitudinii lor de a înlocui autoritatea sau norma care le conduce. Or, revendicarea minoritară este frivolă pentru că lovește într-un sistem fără a-și pune candidatura la succesiunea lui, pentru că accelerează decadența normei dar își afirmă, simultan, reticența de a pune ceva în loc, în niciun caz singularitatea (erotică, socială, culturală) pe care o apără. O dizidentă, de orice fel, se trăiește la o minoritate, atunci când nu-și propune să scape ci să golească centrul. De aceea, trebuie să facem deosebirea între afirmarea minoritară (care destituie o ordine fără a vrea să i se subscrie) o erezie (care se proclamă întotdeauna mai ortodoxă decât ortodoxia pe care o neagă).

Ordinea minoritară nu poate exista, este o contradicție în termeni: minoritățile simt dorința în act a unei *heterodoxii generalizate*. În domeniul amorului, grupurile marginale (homosexuali, lesbiene, travestiți, sado-masochiști, pederăști...) abandonează atitudinea erotică de care se prevalaseră, într-o primă etapă, pentru a se constitui ca atare: a protesta contra anihilării, a persecuției sau chiar contra disimetriei inerente față de raportul de toleranță (abaterea suportă norma; norma tolerează abaterea) nu mai înseamnă revendicarea răsturnării sexualității majoritare. Poți să te afirmi fără ca prin aceasta să ctitorești o nouă medicină, poți să declari o sănătate

care nu presupune automat că celelalte sunt bolnave. Ordinii îi place provocarea: minoritățile o dezafectează. Am fost plămădiți de Tată în așa fel încât, să-i dorim moartea pentru a-l înlocui cu ceva mai bun: minoritățile sunt orfane.

Erotismul se poate întoarce în spațiul de coexistență pe care i l-au păstrat minoritățile fără de statut, dar decăzut din poziția lui hegemonică, despuat de suveranitatea și aroganța lui. Perversiunile nu distrug dar destituie: ele proclamă *devenirea minoritară a heterosexualității*. După ce a renunțat la pretenția de a reprezenta universalul, aceasta n-are decât să rămână numeric majoritară: ea nu se mai propune ca normă ci, la modul minor, ca o singularitate printre atâtea altele.

Un spațiu colectiv se opune ordinii care voia să-l desființeze, dar teritoriul, astfel reconstituit, nu are nimic dintr-o avangardă. Grupul care se adună în acest spațiu nu vrea să intre în istorie: nici nu-și pregătește nici nu așteaptă momentul când va deveni majoritar. Afirmarea imediată a diferenței nu este subordonată cuceririi îndepărtate a normei; prezentul se emancipează prin viitor. Minoritățile dezinvestesc această valoare religioasă care este speranța și cum nu mai speră, nici nu mai întreprind.

Din punct de vedere al ordinii, nu există minoritate: nu există decât inegalități sau indivizi. Cu alte cuvinte, ordinea tratează diferența fie ierarhizând-o, fie indexând-o după subiectul care o asumă, reducând-o la o trăsătură de caracter. Din acest punct de vedere, femeile sunt minoritatea exemplară, deoarece ele suferă simultan aceste două forme de persecuție insidioasă. Pe de o parte, ele ajung la identitate sub seninul lipsei: ele simt mai puțin decât bărbatul și această minorizare nu cruță niciun aspect al existenței lor: nimic din ce este feminin nu scapă discreditării virile. Pe de altă parte, atomizate, dizolvate într-o mulțime de creaturi particulare, ele sunt obligate să-și individualizeze problemele, să-și trăiască dificultățile sau eventualele disperări ca pe niște nenorociri proprii. Victime și ale agresiunii și ale solitudinii. Ale puterii (falocentrice) și ale interpretării ei (psihologizante). Iar ceea ce ordinea nu le iartă femeilor este că și-au deprivatizat disperarea și dorința, că au dat naștere la comunități acolo unde convingerile noastre nu voiau să vadă decât indivizi. Ce anume justifică apariția acestor grupuri, a acelor locuri colective, toată această efervescentă minoritară? în ce scop au apărut? în numele

refuzului de a asuma destinul individual, pe care ordinea îl impune subiecților săi (minoritățile sunt, în primul rând, niște indivizi în grevă de individualizare). În scopul de a afirma o singularitate, care nu se gândește ca o abatere față de o normă nici ca o normă pe nedrept abătută de la centru de o autoritate uzurpatoare, ci ca o diferență care conviețuiește cu alte diferențe fără să vrea să le înglobeze, să le claseze sau să le abolească.

Acolo unde, de obicei, este decretată măreția și josnicia, ea pune semnul egalității; unde, în general, se descoperă ridicolul ea vede emoția; detaliul, îl declară esențial și pasiunea pentru adevăr o proclamă teroare. Dezordinea are un chip inițial care este catalogul, nivelarea brutală a tuturor valorilor, alăturarea unor fragmente care nu au între ele decât raporturi de diferență fără referire la o totalitate originară pierdută și nici măcar la o totalitate rezultantă viitoare. Catalogul este figura modernă a amorului, egalizarea absolută a tuturor formelor sale: această coexistență nu este simplă, este chiar insuportabilă, dacă o raportăm la obișnuința noastră de veacuri de a ierarhiza. Ea înseamnă, în primul rând, că putem conferi, de-acum încolo, titlul de funcție amoroasă celor mai aeriene legături ca și celor mai sordide înhăitări și că putem defini ca erotice niște idile umile ca și niște împerecheri intense. Tot în virtutea coexistenței nu mai există prostii, nici preocupări meschine de care ar trebui să roșim, căci toți suntem de-a valma niște funcționărași ai amorului și niște mari seniori libertini plini de tact și totodată înglodați în problemele noastre. Nu mai există unitate de timp amoros, nici progres, nici avangarde sexuale, niciun subiect nu mai reprezintă preferențial omenirea sentimentală, pentru că amorul în sine devine o ficțiune ca și măștile lui succesive, dar fiecare dintre aceste măști este la fel de adevărată, la fel de fictivă, în raport cu o devenire care nu o favorizează pe niciuna dar se înfiripă în toate. Intrăm astăzi în epoca sexualităților exclusive care nu se mai exclud. Fiecare poziție erotică (fidelitate/inconstanță, activ/pasiv) devine o diversiune în raport cu contrariul ei, se trece de la cuplu la culesul din floare în floare, de la timiditate la inițiativă, nu ca de la bine la mai bine, ci ca de la o excepție la alta, nimic nu domină nimic, nicio formă de fericire sau de suferință nu are întâietatea (și, cine știe, în curând nu vom mai face diferența între desfrâu și castitate). Căci, în această nouă egalitate pulsională există tot atâtea blocaje câte „tendințe deviate față de scop”, tot atâtea perversiuni câte

refulări, centrul, scopul au dispărut, reticența echivalează cu realizarea, arta de a trăi devine arta de a cumula reguli de viață, de a accepta pluralitatea moravurilor. Dezordinea ne eliberează de monoteismul coercitiv al Erosului (descătușează toată mărunta erotică, fauni, satiri, pitici, vrăjitoare pe care acel monarh o ținea prizonieră; act de păgânism integral care nu mai recită ateismul codat al lui „Nici Dumnezeu nici Stăpân”, ci declară „Mii de Dumnezei, mii de stăpâne (în fr. *maîtresse* = stăpână și amantă), mii de pasiuni” pentru ca niciuna să nu mai fie predominantă.

Multă vreme, prin eliberare sexuală s-a vrut să se înțeleagă dezvoltarea de noi forme de amor emancipate de sub tutela legăturilor perverse, monetare, degradate, transparență înfăptuită a dorinței și a satisfacerii; astăzi putem să o înțelegem, într-un sens mai puțin speculativ, ca: juxtapunere a tuturor acordurilor sentimentale, acceptarea diversităților afectuoase, înființarea unei rețele de compatibilitate a tuturor erotismelor. Pentru că etalează determinările ordinii în spațiul nomenclaturii, dezordinea distruge și ultimele speranțe revoluționare legate de dragoste, refuză să fie purtătoarea vreunui mesaj sau să dea hârjonelilor voluptuoase alt sens decât acela de manifestare a exuberanței vieții. Împotriva frumoasei coerențe a utopiilor genitale, ea restituie temporalitatea sălbatică a maniilor, anticalendarul pulsionilor, inconsecvența suavă a capriciilor.

Și totuși, dezordinea este ușoară în toate sensurile termenului, adică frivolă, prea puțin importantă, embrionară; ea nu anunță zorii unei lumi noi, ci diminuează unei ușoare imperceptibile alterări a celei care există; ea nu este anarhia care precede o altă lege și încă și mai puțin consolatoarea criză care ar bâigui un univers nou. Pentru că nu are țel, pentru că nu mai spune „trebuie”, ci se mărginește să destabilizeze lungul șir de procese de dominație care au impus starea instituită, ea pare fragilă, strâmtă, zadarnică. Ea nu ucide ordinea, acționează doar în așa fel încât ultimatumurile acesteia să nu mai aibă putere de lege, iar puterea ei să scadă; ea dezinvestește nu conținuturile (cutare tip de sexualitate, de juisare) cât raporturile ierarhizate între conținuturi, adică jocul însuși al codului amoros, nelăsând astfel diferențele să fie trăite ca dizidente sau, mai rău, ca idealuri. Căci, dacă trebuie să participi, în ziua de azi, la o luptă amoroasă, aceasta nu poate fi decât o luptă pentru coexistență; să nu devii militantul nici unei căi a dorinței în mod special, să lupți pentru

ca toate figurile erosului să poată fi, simultan, la fel de posibile într-un spațiu nediscriminant. Lubricitatea mea, gusturile mele, fanteziile mele, nu pe ele vreau să le impun, ci vreau să mă înhăitez cu alte persoane care le împărtășesc, ceea ce vreau este ca ele să-și găsească locul în societatea în care eu trăiesc tot așa cum voi accepta alături de mine alte sexualități divergente de a mea. Gata cu apologiile genitalității corecte, cu condamnările devierilor în numele falusului, al orgasmului, hai să fim diferiți împreună, și fie ca incompatibilitățile să fraternizeze. Sloganuri, da, dar în măsura în care toate sunt contradictorii, s-a terminat cu luptele exemplare cu valoare pedagogică, cu nesfârșitele liste de sexualități libere și gratuite, rambursate de Asigurările Sociale.

Dezordinea este ușoară și pentru că nu sfidează ordinea ci „o ocupă”, o lipsește de seriozitatea libidinală, îi fluidizează instituțiile. Este ușoară, pentru că nu se arată triumfătoare ci este cinică, pentru că parazitează „sistemul”, utilizează cele câteva plăceri pe care le permite fără să sufere de inconveniente lor, profită de regulile pe care le impune pentru a se deregla, intră în aranjamente care nu o costă nimic și transformă dizertația delirantă într-un fenomen complex făcut, în aceeași măsură, din compromis și din ruptură: în care urcă iar la suprafață micii demoni scufundați de normă, în timp ce, din cer cad lovite marile divinități și arhetipuri ale amorului. Tărăboi de regi detronați, strigăte de bucurie ale clandestinilor ce ajung la lumină, adevărată inovație orizontală ale cărei consecințe nu au fost încă măsurate în toată amploarea lor. Să nu uităm că noua discontinuitate libidinală care vede timid lumina zilei, în vremea noastră nu este revoluționară, ea se opune fără a se pune pe sine (fără a prefigura o altă ordine, o altă pozitivitate), ea nu este apucătoare de putere pentru că le neutralizează pe toate. Dezordinea nu este decât micșorarea ordinii care se dezorganizează (și se recompune), voința avidă de a nu pierde nimic, posibilitatea ca orice să devină eveniment inclusiv josnicul cel mai de jos, insignifiantul cel mai neînsemnat. „Dacă nimic nu este adevărat, totul este permis” (Nietzsche), corodarea structurilor dominante face să răsară puzderie de mici alternative și totodată interzice oricărei alternative să fie ultima și să le acrediteze pe celelalte.

Mai rămâne, totuși, un ultim idol în fața căruia ne mai înclinăm încă: faimoasa polimorfie perversă, ideea, conform căreia, ar exista în noi catalogul tuturor erotismelor pe care, în virtutea mandatului pe

care l-am primit, le dezvoltăm unul câte unul. Ca și cum am închide în noi toate evenimentele senzuale pe care le vom cunoaște, ca și cum lista ocurențelor „perverse” ar fi închisă și dinainte terminată! Nu vreau să fiu polimorf, nu vreau să fiu decât maleabil, deschis față de singularitățile altuia, fără să pretind dinainte să le preiau. Între sexualități, raporturile nu sunt de imitație ci de interferență, de fecundare reciprocă prin exaltare: nu există programare erotică înăscută pentru toți. Prin micile lui dispozitive, Celălalt mă dezgustă tot atât de mult pe cât mă ispitește, invențiile lui sunt surprize care mă revelează mie și mă tulbură, trebuie să ne închipuim contiguitățile erotice străbătute de refuzuri și atracții indiscernabile.

Iată de ce nu putem disprețui teritoriile amoroase: ele sunt primul pas spre lichidarea Imperiului genital pe baza unor afinități minuscule și nestăvilite. Dar pe de altă parte, pasiunea minoritară este o pasiune pe care satisfacția o îndeplinește și care, de îndată ce se constituie, își atinge fără greș obiectul.

Lucrurile ar fi destul de serbede și încărcate de șovinisme, dacă în spatele fiecărei minorități și aproape în ciuda ei nu s-ar afla mișcarea suverană a dezordinii care să vegheze pentru a o înlocui și a o împiedica să se închidă în sine. Ce conține programul fiecărei minorități? Încetarea situației sale marginale, recunoașterea liberei exercitări a specificității ei. Ce o animă? Imposibilitatea de a se supune legii dominante; voința de a avea un loc sub soare, dreptul la existență. Numai că fiecare minoritate vrea pentru sine acest loc: există, în acest gest, o dimensiune cacofonică în care sexualitățile se ciocnesc unele de altele, se înfruntă, își pun întrebări într-o transfuzie nelimitată. Biosfera libidinală este o pretenție atât de nemăsurată încât obligă nu numai tot peisajul amoros să se modifice, ci și fiecare provincie să se reorganizeze în funcție de toate celelalte. Catalogul iscă simultan siguranța și dezechilibrul, distincția dintre categorii și amestecul între genuri. Ordinea desparte și desface sub centralismul codului; dezordinea începe atunci când se adună împreună cei pe care societatea îi despărțise. Iar această coabitare pregătește apoi contaminarea. Metisajul este al treilea chip al dezordinii când Imperiului și fruntariilor lui li se substituie mozaicul și fisurile sale în așa fel că dereglarea nu are efect decât pe măsura eschivărilor ei, a derapajelor ei. Deci, trei mișcări indisolubil legate într-o bătălie despre care nimic nu ne asigură că îi vom vedea sfârșitul: unitate

hetero-genitală a ordinii, pluralități libertine ale minorităților, circulație și fărâmițare a dezordinii. Predominare a unui centru, puritatea diferențelor, haos al indistinctului: modernitatea noastră combină aceste trei postulații în funcție de hazardul care nu încetează să varieze.

Scurt-circuite izbucnesc și zgâlțâie din interior clasificările consfințite, amenințând conservatorismele, scoțând din țâțâne corporatisme locale, alăturând spațiile, deschizând vecinătățile, conexiunile, rupturile (De exemplu, nu am neapărat pasiunea excrementului. Îmi ajunge dacă beau, din când în când, urina iubitei sau îi inhalez vânturile cu gura – dar nu mai mult. Nu există identitate perversă și nici delimitare strictă a capriciilor amoroase; pot să cochetez cu coprofagia, dar asta nu înseamnă că mănânc rahat în mod obișnuit; maniile voluptuoase sunt teritorii deschise care nu aparțin nimănui și pe care fiecare le ocupă sau le străbate după voie. A pretinde oamenilor să meargă „până la capătul dorinței” înseamnă să le ceri, sub pretextul derulării, să valideze conținutul stereotip al perversiunii, așa cum au definit-o douăzeci de secole de creștinism și cincizeci de ani de psihanaliză.). Mohorâta câmpie a elanurilor codificate se îndoaie, se crapă, se clatină, se scindează, se acoperă cu afluenți, toate energiile amoroase scapă din mâinile proprietarului de drept, ale paznicilor care le țineau ferecate. Amorul însuși se extinde fără încetare, devine de neînțeles, se tot ascunde în forme ce par să-l contrazică: cu cât încarnările lui sunt mai diverse cu atât noțiunea însăși de ideal amoros pierde din credibilitate; de-aici înainte, alăturarea tuturor dorințelor tinde să înlocuiască vechile modele.

Ațâțătorii la dezordine se înmulțesc, jefuiesc marile visuri moderne de însănătoșire și salvare. Între turbulența lor și pasiunea medicală a ordinii lupta a început și încă n-am văzut nimic.